

2023

KONSOLIDOITU

VUOTUINEN

TOIMINTAKERTOMUS

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto (eu-LISA)

Konsolidoitu vuotuinen toimintakertomus 2023

eu-LISAn hallintoneuvosto hyväksyi kertomuksen 20. kesäkuuta 2024

Asiakirja 2024-153 REV 2

Tämän kertomuksen sisältö

Kaavio- ja lyhenneluettelo	5
Lyhenteet	7
eu-LISA lyhyesti	9
eu-LISAn vastuulla olevat oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmät	14
Hallintoneuvoston tekemä analyysi ja arviointi	17
Toimitusjohtajan alkusanat	19
Tiivistelmä	21
Johdanto	27

I OSA:

Vuoden saavutukset	29
1. Käytössä olevien järjestelmien operatiivinen hallinnointi ja kehittäminen	33
1.1. Schengenin tietojärjestelmä (SIS)	33
1.2. Viisumitietojärjestelmä (VIS)	36
1.3. Eurooppalainen tietokanta turvapaikanhakijoiden sormenjälkien vertailua varten (Eurodac)	38
1.4. Eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän viitesovellus (ECRIS RI)	41
2. Uusien järjestelmien kehittäminen ja innovointi	42
2.1. Uusi ratkaisustrategia	42
2.2. Kehitteillä olevat uudet järjestelmät	43
2.3. Yhteentoimivuus	51
3. Tutkimus ja innovointi	56
3.1. Tutkimus ja innovointi	56
3.2. Valmiuksien kehittäminen: raportointi ja koulutus	57
4. Infrastruktuuri ja verkot	61
4.1. Verkostot	61
4.2. Tietokeskukset	62
4.3. Yhteinen jaettu alusta (CSP)	64
5. Operaatioille annettava suora tuki	67
5.1. Turvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	67
5.2. Järjestelmäoperaatiot	69
5.3. Palvelun siirto	72
5.4. Tuki Euroopan komissiolle ja jäsenvaltioille	73
5.5. Operatiivinen ulkopuolinen tuki ja konsultointi	73
5.6. Henkilöstön operatiivinen koulutus	74
5.7. Neuvoa-antavat ryhmät ja liikesuhteiden hallinta	74
6. Organisaation laajuiset toimet	76
6.1. Hallinto	76
6.2. Organisaation tuki	84

II OSA:

Hallinto	93
-----------------------	-----------

7.1. Hallintoneuvosto	93
7.2. Tärkeimmät kehityssuuntaukset	94
7.3. Talousarvion ja varainhoidon hallinto	96
7.4. Viraston henkilöstön valtuuttaminen ja edelleenvaltuuttaminen talousarvion toteuttamiseen	100
7.5. Henkilöstöhallinto	100
7.6. Tehokkuushyötyjä koskeva strategia	103
7.7. Tarkastuksen ja jälkiarvioinnin tulosten arviointi	104
7.8. Tarkastussuositusten jatkotoimet ja niihin liittyvät toimintasuunnitelmat	107
7.9. Euroopan petostentorijuntaviraston (OLAF) tekemiin tutkimuksiin liittyvät jatkotoimet	108
7.10. Vastuuvapauden myöntävän viranomaisen havaintojen jatkotoimet	108
7.11. Ympäristöasioiden hallinta	115
7.12. Johdon laatima arvio	115
7.13. Ulkoinen arviointi	116

III OSA:

Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuuden arviointi	118
8.1. Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuus	118
8.2. Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuusarvioinnin päätelmät	123
8.3. Riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön lausunto	123

IV OSA:

Johdon vahvistuslausuma	126
9. Vahvistuslausumaa tukevien tekijöiden tarkastelu	126
9.1. Päätelmät	127
9.2. Varaumat	127

V OSA:

Vahvistuslausuma	129
-------------------------------	------------

LIITTEET:

Liite I. Ydintoiminnan tilastot	131
Liite II. Taloushallinnon tilastot	135
Liite III. Organisaatiokaavio	143
Liite IV. Henkilöstötaulukko ja lisätiedot henkilöstöhallinnosta	144
Liite V. Henkilöresurssit ja taloudelliset resurssit toiminnan mukaan	147
Liite VI. Rahoitusosuus-, avustus- ja palvelutasosopimukset	150

Liite VII. Ympäristöasioiden hallinta.....	151	Liite IX. Kertomus asiakirjapyyntöistä	156
Liite VIII. Tilinpäätös.....	154	Liite X. Kestävyysraportti.....	158

Kaavio- ja lyhenneluettelo

Taulukkuuettelo

Taulukko 1. Vuonna 2023 käsiteltyjen häiriötilanteiden ja palvelupyyntöjen määrä:.....	70
Taulukko 2. Häiriötapauksien jaotus ensisijaisuuden ja järjestelmän mukaan	70
Taulukko 3. Vuoden 2023 lisätalousarvion erittely (miljoonaa euroa).....	96
Taulukko 4. Vuoden 2023 talousarviositoumusten vapautukset alkuperäisen vuoden mukaan (miljoonaa euroa).....	97
Taulukko 5. Käytettyjen hankintamenettelyjen prosenttiosuus tyyteittäin vuonna 2023	100
Taulukko 6. Yhteenveto vuonna 2023 käsitellyistä sisäisen tarkastuksen aiheista	105
Taulukko 7. Tarkastussuositukset: täytäntöönpanon edistyminen	107
Taulukko 8. Keskenäiset tarkastussuositukset, mukaan lukien merkittävät viivästymiset (>6 kuukautta, tilanne 31.12.2023).....	107
Taulukko 9. Vastuuvapauden myöntävän viranomaisen huomautukset	109
Taulukko 10. Organisaation laajuisten riskien tilanne 31. joulukuuta 2023.....	122
Taulukko 11. eu-LISAn vuonna 2023 tekemä vertaileva arviointi: henkilöstön jäsenet	145
Taulukko 12. eu-LISAn vuonna 2023 tekemä vertaileva arviointi: ulkopuoliset palveluntarjoajat (paikalla työskentelevät toimittajat).....	145
Taulukko 13. Korvaus ylitystä (tehtäväryhmää kohden)	146
Taulukko 14. Henkilöresurssit (toiminta-alueittain).....	147
Taulukko 15. 2023 toimintoperusteiset kustannukset järjestelmittäin (järjestelmän kokonaiskustannukset)	148
Taulukko 16. Kasvihuonekaasupäästöjen laskennan kehitys.....	152

Kaavioluettelo

Kaavio 1. Matkustusjatkumo	31
Kaavio 2. Oikeus- ja sisäasioiden alan yhteentoimivuusarkkitehtuuri	52
Kaavio 3. C1-maksusitoumusmäärärahojen käyttäminen (miljoonaa euroa).....	98
Kaavio 4. Suuntauksien sidottujen ja budjetoitujen varojen käytössä vuonna 2023 (miljoonaa euroa).....	98
Kaavio 5. Osaston 3 maksusitoumusmäärärahojen toteuttaminen (miljoonaa euroa).....	98
Kaavio 6. C1-maksusitoumusmäärärahojen käyttäminen (miljoonaa euroa).....	98
Kaavio 7. Suuntauksien maksettujen ja budjetoitujen varojen käytössä vuonna 2023 (miljoonaa euroa).....	98
Kaavio 8. Maksetut maksusitoumukset osastossa 3 (miljoonaa euroa)	99
Kaavio 9. Kokonaismaksuajan kuukausittainen kehitys	99
Kaavio 10. Maksut, joiden maksuaika on 30 päivää	99
Kaavio 11. Maksut, joiden maksuaika on 60 päivää	99
Kaavio 12. Vuosina 2022 ja 2023 allekirjoitetut sopimukset ja sopimusmuutokset.	99
Kaavio 13. Sisäisen valvonnan kehityksen puutetilanteen arviointi vuosina 2023 ja 2024.....	119
Kaavio 14. Kustannusten jakautuminen järjestelmäkohtaisesti (miljoonaa euroa).....	148

Kaavio 15. eu-LISAn useassa toimipaikassa toimivaan organisaatioon liittyvien suorien kustannusten osuus vuonna 2023 (miljoonaa euroa)	148
Kaavio 16. Vuonna 2023 analysoitujen asiakirjojen määrä	156
Kaavio 17. Vuonna 2023 analysoitujen sivujen määrä	156

Lyhenteet

Tietojärjestelmät ja viestintäinfrastruktuuri

AFIS	sormenjälkien automaattinen tunnistusjärjestelmä	ESP	eurooppalainen hakuportaali
API	matkustajien ennakkotiedot	ETIAS-järjestelmä	EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmä
BMS	biometrinen tunnistusjärjestelmä	Eurodac-järjestelmä	eurooppalainen tietokanta turvapaikanhakijoiden sormenjälkien vertailua varten
CIR	yhteinen henkilöllisyystietovaranto	JITs CP	yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalusta
CRRS	raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkisto	MID	rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin
CSP	yhteinen jaettu alusta	sBMS	yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu
DubliNet	Dublin-järjestelmän sähköinen viestintäverkko	SERENA	suojattu verkkoon pääsy (ydintoimintajärjestelmien ympäristöihin)
e-CODEX	sähköisen oikeuden viestintä verkossa tapahtuvan tiedonsiirron kautta	SIRENE	kansallisella tasolla esitetyt lisätietopyynnöt (Supplementary Information Request at the National Entries)
ECRIS	eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä	SIS	Schengenin tietojärjestelmä
ECRIS-TCN	kolmansien maiden kansalaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä koskeva eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä	TESTA-ng	hallintojen väliset Euroopan laajuiset telemaattiset palvelut – uusi sukupolvi
ECRIS-viitesovellus	eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän viitesovellus	VIS	viisumitietojärjestelmä
EES-järjestelmä	Rajanylitystietojärjestelmä		

Muita käytettyjä lyhenteitä

ACFC	eu-LISAn hallintoneuvoston alainen tarkastus-, vaatimustenmukaisuus- ja rahoituskomitea	eu-LISA	Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alainen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto
AG	neuvoo-antava ryhmä	Eurojust	Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virasto
ALM	sovelluksen elinkaaren hallinta	Europol	Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto
ALM	sovelluksen elinkaaren hallinta	Frontex	Euroopan raja- ja merivartiostovirasto
ALM	sovelluksen elinkaaren hallinta	FTE	kokoaikavastaava
BCU	varakeskusyksikkö (St Johann im Pongau, Itävalta)	IAC	sisäisen tarkastuksen yksikkö
CAF	yhteinen arviointikehys	IAS	Euroopan komission sisäinen tarkastus
CBS	ydintoimintajärjestelmät	ICF	Sisäisen valvonnan kehys
CEAS	Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä	ITSM	IT-palvelujen hallinta
CEPOL	Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto	JHAAN	Oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkosto
CSIRT	CSIRT-toimija (tietoturvaloukkauksiin reagoiva ja niitä tutkiva yksikkö)	Keskeinen tulosindikaattori	keskeinen suorituskykyindikaattori
CU	keskusyksikkö	MVP	yksinkertaisin toimiva tuote
DG HOME	muuttoliike- ja sisäasioiden pääosasto	OLAF	Euroopan petostentorjuntavirasto
ECA	Euroopan tilintarkastustuomioistuin	OSA	oikeus- ja sisäasiat
EDPS	Euroopan tietosuojavaltuutettu	PO JUST	oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto
EMAS	ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmä	SEMM	Schengenin arviointi- ja valvontamekanismi
ENISA	Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto	SLA	palvelutasosopimus
EUAA	Euroopan unionin turvapaikkavirasto	SNE	kansallinen asiantuntija
EUAN	Euroopan unionin virastojen verkosto		

SPD
TCN
TEF

yhtenäinen ohjelma-asiakirja
kolmannen maan kansalainen
poikkialainen suunnittelukehys

TOF
USK

poikkialainen operaatiokehys
käyttäjän ohjelmistopaketti

eu-LISA lyhyesti

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto (eu-LISA) vastaa oikeus- ja sisäasioiden alan laaja-alaisten tietojärjestelmien valmistelusta, kehittämisestä ja operatiivisesta hallinnoinnista.¹ Vuonna 2012 perustettu virasto on osallistunut EU:n politiikkojen täytäntöönpanoon sisäisen turvallisuuden, maahanmuuton ja turvapaikka-asioiden, viisumien ja oikeusasioiden aloilla. eu-LISA keskittyy ensisijaisesti datavetoisen rajavalvonnan ja tehokkaan tiedonvaihdon helpottamiseen oikeus- ja sisäasioiden alan viranomaisten välillä eri puolilla Eurooppaa, jotta voidaan taata Schengen-alueen turvallisuus sekä tarjota sujuva matkakokemus kansainvälisille matkustajille.

Viraston keskeisenä tehtävänä on varmistaa EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien tehokas, turvallinen ja keskeytymätön toiminta vastaavien oikeusperustojen mukaisesti, mukaan lukien tietosuoja- ja tietoturvasuositukset. Näiden tietojärjestelmien jatkuva saatavuus on olennaisen tärkeää EU:n sisäisen turvallisuuden varmistamiseksi ja EU:n kansalaisten ja asukkaiden vapaan liikkuvuuden helpottamiseksi. Tällä hetkellä eu-LISA vastaa seuraavien oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien hallinnoinnista:

- **Schengenin tietojärjestelmä (SIS)**²
- **viisumitietojärjestelmä (VIS)**³
- **eurooppalainen tietokanta turvapaikanhakijoiden sormenjälkien vertailua varten (Eurodac)**⁴
- **ja eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän viitesovellus (ECRIS RI)**

EU:n rajaturvallisuuden virtaviivaistamiseksi ja Schengen-alueen sisäisen turvallisuuden vahvistamiseksi eu-LISA kehittää useita uusia laajamittaisia tietojärjestelmiä ja kattavaa yhteentoimivuusarkkitehtuuria:

- **rajanylitystietojärjestelmä (EES)**⁵
- **Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmä (ETIAS)**⁶
- **kolmansien maiden kansalaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä koskeva eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä (ECRIS-TCN)**⁷
- **⁸yhteentoimivuuden osatekijät**, eli yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu (**sBMS**), eurooppalainen hakuportaali (**ESP**), yhteinen henkilöllisyystietovaranto (**CIR**), rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin (**MID**)
- **raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkisto (CRRS)**

Virasto aloitti vuonna 2023 valmistelut ottaakseen vastuulleen **e-CODEX-järjestelmän** (oikeusalan sähköinen tiedonvaihtojärjestelmä) operatiivisen hallinnoinnin. Kyseinen järjestelmä helpottaa suojattua viestintää eurooppalaisten oikeusviranomaisten välillä rajatylittävissä siviili- ja rikosoikeudellisissa menettelyissä⁹. Virasto aloitti myös valmistelut **yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan** (JITs CP) suunnittelemiseksi ja kehittämiseksi, jotta rajatylittävää rikostutkintaa varten voidaan varmistaa turvallinen sähköinen tietojenvaihto¹⁰.

Lisäksi eu-LISA:n tehtäväksi annettiin kehittää **EU:n viisumihakemuslusta** viisumimenettelyn digitalisoimiseksi¹¹.

¹ Asetus (EU) 2018/1726, EUVL L 295, 21.11.2018.

² Asetukset (EU) 2018/1860, 2018/1861 ja 2018/1862, EUVL L 312, 7.12.2018.

³ Asetus (EY) N:o 767/2008; neuvoston päätös 2004/512/EY ja neuvoston päätös 2008/633/YOS.

⁴ Asetukset (EU) N:o 603/2013 ja N:o 604/2013; Asetus (EY) N:o 1560/2003.

⁵ Asetus (EU) 2017/2226, EUVL L 327, 9.12.2017.

⁶ Asetukset (EU) 2018/1240 ja 2018/1241, EUVL L 236, 19.9.2018.

⁷ Asetus (EU) 2019/816, EUVL L 135, 22.5.2019.

⁸ Asetukset (EU) 2019/817 ja (EU) 2019/818, EUVL L 135, 22.5.2019.

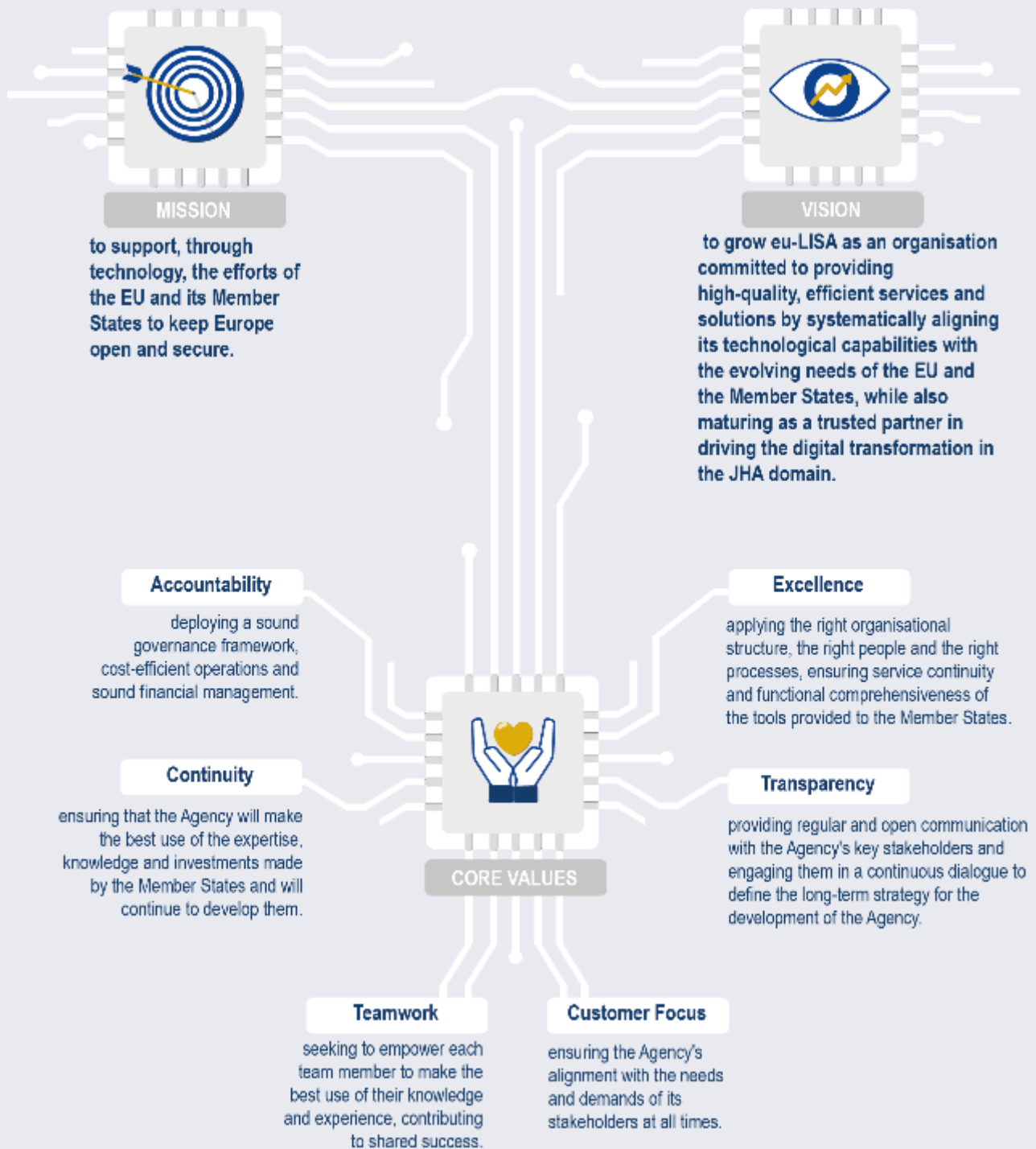
⁹ Asetus (EU) 2022/850, EUVL L 150, 1.6.2022.

¹⁰ Asetus (EU) 2023/969, EUVL L 132, 17.5.2023.

¹¹ Asetus (EU) 2023/2667, EUVL L, 7.12.2023.

Sen varmistamiseksi, että eu-LISAn keskeisille sidosryhmille – komissiolle, jäsenvaltioille ja muille EU:n virastoille – tarjotaan huipputasoa edustavaa asiantuntemusta, virasto seuraa aktiivisesti tutkimuksen ja innovoinnin viimeisintä kehitystä tunnistaakseen uusia teknisiä ratkaisuja, joilla voidaan parantaa edelleen sen toiminnan tehokkuutta ja edistää digitalisaatiota oikeus- ja sisäasioiden alalla. Lisäksi eu-LISA tarjoaa kaikille järjestelmien loppukäyttäjille korkealaatuisia palveluja, muun muassa ympärivuorokautista tukea ja käyttäjäkoulutusta¹². Virasto toimii läpinäkyvästi ja on vastuuvetellinen sidosryhmilleen ja EU:n kansalaisille.

Tehtävät, visio ja ydinarvot

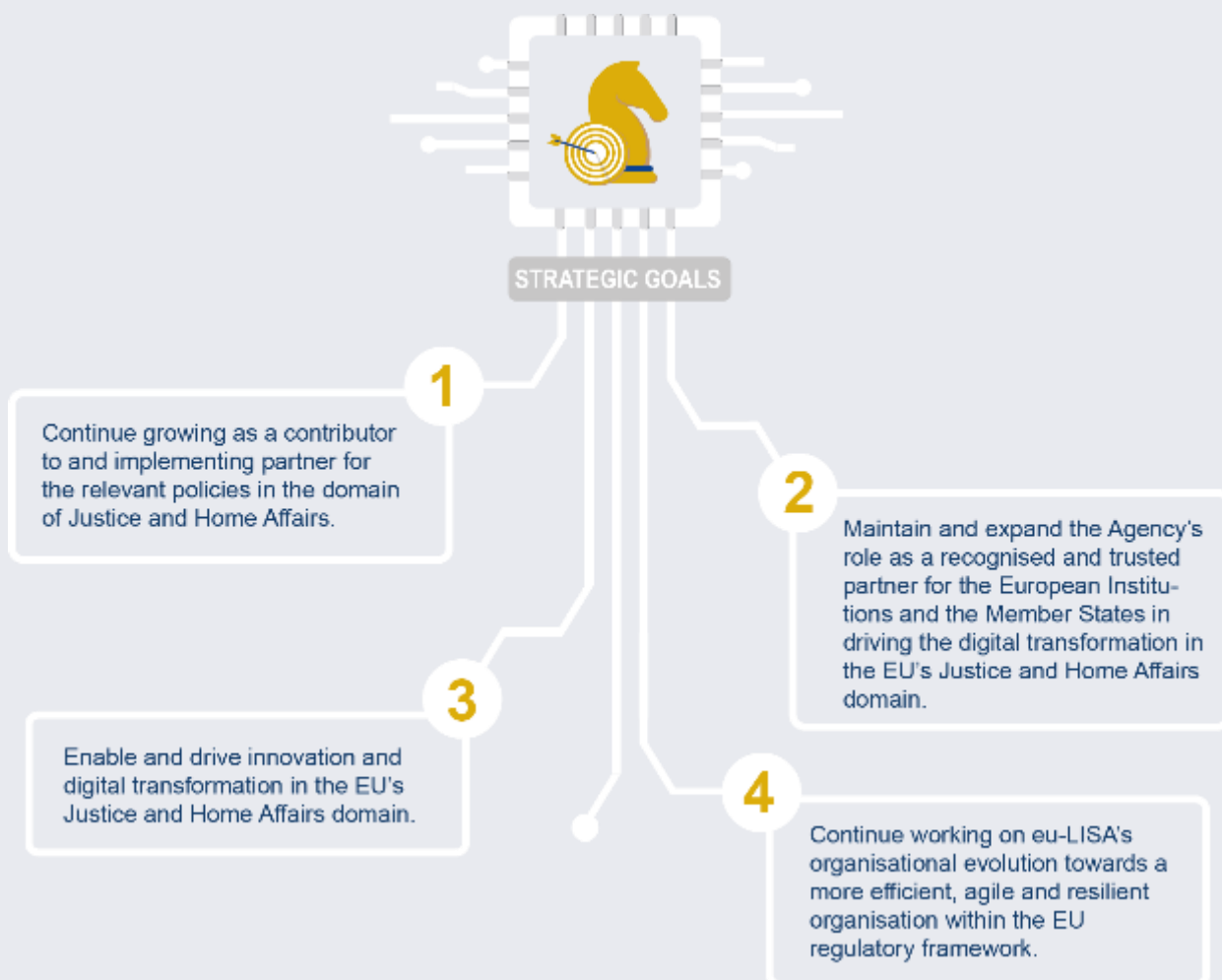
¹² e-CODEX-järjestelmän osalta viraston on varmistettava tekninen tuki virka-aikana.

[JÄTÄ TYHJÄKSI]

Pitkän aikavälin strategia

Viraston vuosien 2021–2027 pitkän aikavälin strategiassa esitetyt strategiset tavoitteet vahvistavat viraston ensisijaista tehtävää eli uusimpien teknologisten ratkaisujen tarjoamista ja EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan digitalisaation jatkamista. Näin virasto tukee sidosryhmiensä toimia, joilla Eurooppa pidetään avoimena ja turvallisena¹³.

Viraston pitkän aikavälin ja vuotuiset toimet perustuvat seuraaviin neljään strategiseen tavoitteeseen:

SEAT OF THE AGENCY
Tallinn, Estonia

TECHNICAL SITE
Strasbourg, France

LIAISON OFFICE
Brussels, Belgium

TECHNICAL BACK-UP SITE
St Johan im Pongau, Austria

¹³ [eu-LISA:n strategia vuosiksi 2021–2027](#), jonka hallintoneuvosto hyväksyi marraskuussa 2021.

[JÄTÄ TYHJÄKSI]

eu-LISAn vastuulla olevat oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmät

Järjestelmän tarkoitus	Käyttöönotto	Tilanne	Vuonna 2023 tallennetut tiedot	Toimet vuonna 2023
Turvapaikka-asiat, muuttoliike ja rajaturvallisuus				
Eurodac Eurooppalainen tietokanta turvapaikanhakijoiden sormenjälkien vertailua varten				
Eurodac on EU:n digitaalisten sormenjälkien tietokanta Dublin-asetuksen mukaisten turvapaikkahakemusten käsittelyä varten. Järjestelmä auttaa määrittämään hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion selvittämällä, onko hakija aiemmin hakenut turvapaikkaa toisesta EU-maasta. Sääntöjenvastaisen muuttoliikkeen torjunnan tehostamiseksi eu-LISA kehittää järjestelmää merkittävästi. Tähän sisältyy uusien toimintojen käyttöönotto ja keskusjärjestelmän uudelleensuunnittelu.	2003 eu-LISA hallinnoinut kesäkuusta 2013 lähtien	 Toiminnassa	7,4 miljoonaa sormenjälkitietuetta	2,6 miljoonaa siirrettyä tietoa
EU:n sisäinen turvallisuus ja rajat				
SIS Schengenin tietojärjestelmä				
Schengenin tietojärjestelmä on suurin ulkorajojen valvontaa ja Schengen-alueen sisäisen turvallisuuden varmistamista koskeva tietojenvaihtojärjestelmä. Schengenin tietojärjestelmä helpottaa tietojenvaihtoa etsintäkuulutetuista tai kateissa olevista henkilöistä tai esineistä ja antaa toimivaltaisille viranomaisille ohjeita siitä, miten toimia, kun henkilö tai esine on löytynyt. Näin ollen se toimii korvaamattomana työkaluna rajatylittävän rikollisuuden ja terrorismin torjunnassa.	1995 eu-LISA hallinnoinut toukokuusta 2013 lähtien	 Toiminnassa	90,5 miljoonaa kuulutusta	14,7 miljardia tehtyä hakua 355 000 osumaa
Schengen-alue, rajat ja viisumit				
VIS Viisumitietojärjestelmä				
Viisumitietojärjestelmä helpottaa Schengen-alueelle saapuvien tai sen kautta kulkevien kolmansien maiden kansalaisten viisumihakemusten käsittelyä ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävien viisumien hallinnointia. Se tukee EU:n yhteisen viisumipolitiikan täytäntöönpanoa ja auttaa torjumaan viisumipetoksia avustamalla sellaisten henkilöiden tunnistamisessa, jotka eivät täytä tarvittavia oleskelun tai maahantulon edellytyksiä.	2011 eu-LISA hallinnoinut joulukuusta 2012 lähtien	 Toiminnassa	51,2 miljoonaa viisumihakemusta	211 miljoonaa operaatiota
EES Rajanylitystietojärjestelmä				
EES-järjestelmän tarkoituksena on yksinkertaistaa rajavalvontamenettelyjä korvaamalla manuaalinen passien leimaaminen kaikkien Schengen-alueelle tulevien ja sieltä poistuvien kolmansien maiden kansalaisten sähköisellä rekisteröinnillä. Kun EES-järjestelmä otetaan käyttöön, sillä varmistetaan laillisen oleskelun parempi valvonta ja mahdollisten sallitun oleskeluajan ylittäneiden henkilöiden tunnistaminen. Näin se osaltaan auttaa ehkäisemään laitonta muuttoliikettä ja vahvistamaan sisäistä turvallisuutta sekä torjumaan järjestäytyntä rikollisuutta ja terrorismia.	2024	 Kehitteillä	Ei sovelleta	Ei sovelleta
ETIAS Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmä				
ETIAS-järjestelmä on sähköinen matkustuslupajärjestelmä, jota sovelletaan viisumipakosta vapautettuihin kolmansien maiden kansalaisiin heidän matkustaessaan johonkin 30:stä Euroopan maasta. Tässä matkaa edeltävässä tarkastusjärjestelmässä vertaillaan kaikissa oikeus- ja sisäasioiden järjestelmissä sekä Europolin ja Interpolin tietokannoissa olevia tietoja, jotta voidaan tunnistaa etukäteen mahdolliset turvallisuusriskit, laittoman muuttoliikkeen riskit tai suuret epidemiariskit, jotka voivat olla peruste evätä pääsy Schengen-alueelle. Lento-, meri- ja maaliikenteen harjoittajat tarkastavat ETIAS-matkustusluvut ennen liikennevälineeseen nousemista. Myös rajavartijat tarkastavat ne Schengen-rajoilla.	2025	 Kehitteillä	Ei sovelleta	Ei sovelleta

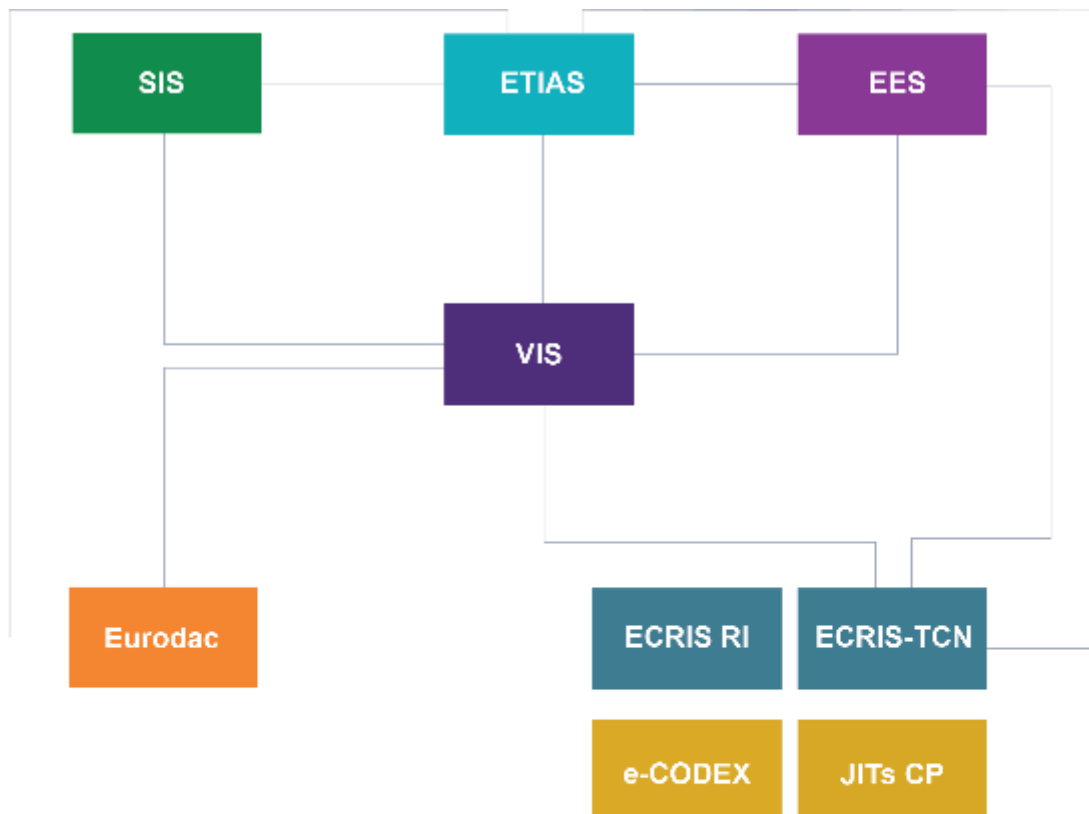
Järjestelmän tarkoitus	Käyttöönotto	Tilanne	Vuonna 2023 tallennetut tiedot	Toimet vuonna 2023
Oikeudellinen yhteistyö				
ECRIS-viitesovellus eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän viitesovellus				
ECRIS on hajautettu järjestelmä, jossa jäsenvaltiot voivat vaihtaa tietoja EU:n kansalaisten rikosrekistereistä. ECRIS-viitesovellus tarjoaa integraatiokäyttöliittymän, joka mahdollistaa yhteyden jäsenvaltioiden kansallisiin rikosrekistereihin.	2012 eu-LISA hallinnoinut huhtikuusta 2020 lähtien	 Toiminnassa	Ei sovelleta	Ei sovelleta
ECRIS-TCN kolmansien maiden kansalaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä koskeva eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä				
ECRIS-TCN helpottaa kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden rikosrekisteritietojen sähköistä vaihtoa. Tällä tavoin se tukee periaatetta, jonka mukaan tuomiot ja tuomioistuinratkaisut tunnustetaan vastavuoroisesti kaikkialla Euroopassa.	2025	 Kehitteillä	Ei sovelleta	Ei sovelleta
e-CODEX oikeusalan sähköinen tiedonvaihtojärjestelmä				
e-CODEX on viestintäalusta, jolla helpotetaan sähköisen sisällön turvallista siirtämistä oikeusviranomaisten ja oikeusalan ammattilaisten välillä rajatylittävissä menettelyissä ja varmistetaan entistä tehokkaampi oikeusprosessi kansalaisille ja yrityksille koko Euroopassa. eu-LISA on vastuussa e-CODEX-järjestelmästä 3. kesäkuuta 2024 alkaen. ¹⁴	2013 eu-LISA hoitaa ylläpidon väliaikaisesti maaliskuusta 2024 alkaen ¹⁵	 Toiminnassa	Ei sovelleta	Ei sovelleta
JITs CP Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalusta				
Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalusta helpottaa viestintää ja yhteistyötä Euroopan oikeus- ja lainvalvontaviranomaisten, asiaankuuluvien EU:n virastojen ja Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) välillä. Sen tavoitteena on parantaa rajatylittävien tutkinta- ja syytetoimien tehokkuutta ja vaikuttavuutta.	2025	 Kehitteillä	Ei sovelleta	Ei sovelleta
Yhteentoimivuus				
Uusi yhteentoimivuusarkkitehtuuri				
Yhteentoimivuus tarkoittaa yhteen liitettyjen järjestelmien kykyä jakaa ja vaihtaa tietoja ja tarjota asiaankuuluville viranomaisille yksinkertaisempi pääsy kattavaan määrään tietoa. Oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien yleinen yhteentoimivuus tehdään mahdolliseksi seuraavien komponenttien avulla, jotka helpottavat luvallisia hakuja ja tietojenvaihtoa:	2024–2026	 Kehitteillä	Ei sovelleta	Ei sovelleta
■ eurooppalainen hakuportaali (ESP), jossa luvan saaneet käyttäjät voivat tehdä yksittäisiä hakuja ja saada tuloksia kaikista oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmistä, joiden käyttöön heillä on lupa ■ yhteinen henkilöllisyystietovaranto (CIR) tarjoaa jaetun säilytyspaikan EES-, VIS-, ETIAS-, Eurodac- ja ECRIS-TCN-järjestelmiin rekisteröityjen henkilöiden henkilöllisyystiedoille, matkustusasiakirjojen tiedoille ja biometrisille tiedoille ■ rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin (MID) luo ja tallentaa yhteyksiä EU:n eri tietojärjestelmissä olevien tietojen välillä rinnakkaishenkilöllisyyksien havaitsemiseksi, minkä tarkoituksena on sekä helpottaa vilpittömässä mielessä matkustavien henkilöllisyyden selvittämistä että torjua henkilöllisyyspetoksia ■ yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu (sBMS), joka tunnistaa yksilön biometriset tiedot eri järjestelmissä.				

¹⁴ [Komission täytäntöönpanopäätös \(EU\) 2023/117](#), annettu 13 päivänä tammikuuta 2023, palvelutasovaatimuksista eu-LISAn toteuttamille e-CODEX-järjestelmää koskeville toimille.

¹⁵ EU-LISA on väliaikaisesti tarjonnut järjestelmän ylläpidon maaliskuusta 2024 lähtien. Toukokuussa 2024 komissio julkisti haltuunotto-prosessin onnistuneesti päättyneeksi, ja 3. kesäkuuta 2024 eu-LISA ottaa virallisesti täyden vastuun e-CODEX-järjestelmän hallinnoinnista [komission täytäntöönpanopäätöksen \(EU\) 2024/1272, EUVL L, 14.5.2024](#) mukaisesti.

Yleiskatsaus eu-LISAn hallinnoimien EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien välisistä suhteista¹⁶

Seuraavassa kaaviossa esitetään tietojenvaihtosuhteet nykyisten oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien – SIS, VIS, Eurodac ja e-CODEX – ja kehitteillä olevien uusien järjestelmien – EES, ETIAS, ECRIS-TCN ja yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalusta (JIT-CP) välillä, sekä osatekijät, jotka mahdollistavat kaikkien eu-LISAn hallinnoimien oikeus- ja sisäasioiden järjestelmien yhteentoimivuuden Schengen-alueen yhdenmetyt rajavalvonnan ja sisäisen turvallisuuden parantamisen helpottamiseksi.

¹⁶ * Osa toiminnoista liitetään yhteentoimivuusarkkitehtuuriin.

Hallintoneuvoston tekemä analyysi ja arviointi

eu-LISAn hallintoneuvosto on analysoinut ja arvioinut viraston konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen viraston saavutuksista ja tuloksista vuonna 2023¹⁷.

Hallintoneuvosto korostaa eu-LISAn keskeistä roolia Schengen-alueen tehokkaassa toiminnassa sekä sen mittaamattoman arvokasta tukea EU:n toimintapolitiikalle rajavalvonnan, viisumien, muuttoliikkeen ja turvapaikka-asioiden, sähköisen oikeuden, digitalisaation ja kyberturvallisuuden aloilla.

Hallintoneuvosto

- **antaa tunnustusta** eu-LISAn ponnisteluille yhtenäisessä ohjelma-asiakirjassa 2023–2025 vuodelle 2023 asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi
- **kiittää** virastoa sen jatkuvista pyrkimyksistä varmistaa EU:n tietojärjestelmien vakaa ja keskeytymätön saatavuus ja siten edistää Schengen-alueen tehokasta toimintaa
- **onnittelee** virastoa siitä, että uudistettu SIS-järjestelmä on otettu onnistuneesti käyttöön 7. maaliskuuta 2023, Kroatia on integroitu sujuvasti VIS-järjestelmään ja Kypros on integroitu täysin SIS-järjestelmään
- **pitää valitettavana**, että rajanylitystietojärjestelmä (EES), Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmä (ETIAS), ECRIS-TCN ja yhteentoimivuuden osatekijät eivät voineet aloittaa toimintaansa vuonna 2023
- **antaa tunnustusta** toimitusjohtajalle uuden kriisinratkaisustrategian (3R) ehdottamisesta ja rajanylitystietojärjestelmään liittyvän umpikujan ratkaisemisesta
- **suhtautuu myönteisesti** viraston laatimaan ja hallintoneuvoston ja oikeus- ja sisäasioiden neuvoston hyväksymään tarkistettuun yhteentoimivuutta koskevaan etenemissuunnitelmaan
- **panee merkille** viraston jäsenvaltioille ja Euroopan komissiolle vuonna 2023 antaman tuen laadun ja oikea-aikaisuuden
- **toteaa**, että virastolle on haasteellista työskennellä rinnakkain monien toisiinsa liittyvien toimien parissa, ja toteaa, että viraston toimien määrä ja monimutkaisuus lisääntyivät edelleen vuonna 2023
- **antaa tunnustusta** sille, että virasto on edistynyt hyvin jäljellä olevien tarkastussuosituksen ratkaisemisessa ja saavuttanut 87 prosenttia täytäntöönpanoasteen 31. joulukuuta mennessä
- **on tyytyväinen** Euroopan tietosuojavaltuutetun suositusten täytäntöönpanon edistymiseen
- **kiittää** vuoden 2023 maksusitoumus- ja maksumäärärahojen talousarvion toteuttamisen erinomaista tasoa, joka on lähes 100 prosenttia vuonna 2023, ja viraston toimien täyttöasteen huomattavaa nousua
- **ilmaisee huolensa** tilintarkastustuomioistuimen toistuvista varauman sisältävistä lausunnoista, jotka koskevat viraston tilien perustana olevien maksujen laillisuutta ja asianmukaisuutta, ja toteaa samalla, että budjettivallan käyttäjä myönsi virastolle vastuuvapauden sen vuoden 2022 talousarviosta
- **kannustaa** virastoa vahvistamaan edelleen sisäisen valvontajärjestelmänsä tehokkuutta ja vaikuttavuutta ja saattamaan päätökseen jäljellä olevat avoimet pitkäaikaiset tarkastussuositukset

¹⁷ Ks. eu-LISAn perustamisasetuksen (EU) 2018/1726 19 artiklan 1 kohdan t alakohhta.

- **panee merkille**, että viraston toimien täytöaste on vähitellen parantumassa, mutta 57 tointa oli edelleen täyttämättä vuoden 2023 lopussa
- **onnittelee** virastoa siitä, että se on saanut eurooppalaisen Efficient CAF User -laadunhallintatodistuksen, mikä korostaa eu-LISAn sitoutumista huippuosaamiseen, eurooppalaisten standardien noudattamiseen ja sitoutumista jatkuvaan kehittymiseen ja
- **on tyytyväinen** eu-LISAn yleiseen hallinnointiin vuonna 2023.

Hallintoneuvosto katsoo, että tämä kertomus antaa riittävän varmuuden siitä, että huolimatta monista haasteista, jotka haittaavat tiukkojen täytäntöönpanoaikataulujen noudattamista, **eu-LISA pani toimeksiantonsa täytäntöön järjestelmällisesti ja johdonmukaisesti** ja käytti taloudellisia ja henkilöresurssejaan vuosien 2023–2025 yhtenäisessä ohjelma-asiakirjassa esitetystä eu-LISAn vuoden 2023 vuotuisesta työohjelmasta vahvistettuihin tarkoituksiin.

Hallintoneuvosto ottaa huomioon tässä kertomuksessa annetut tiedot ja

- korostaa, että **eu-LISAn henkilöstöön kohdistuu huomattavia paineita**, kun se työskentelee monimutkaisten hankkeiden parissa, joissa henkilöresurssien riittävyys on keskeistä sekä operatiivisissa että horisontaalisissa tehtävissä
- korostaa entisestään eu-LISAn tarvetta vähentää **riippuvuuttaan ulkopuolisista toimeksisaajista**
- **tukee virastoa sen jatkuvissa pyrkimyksissä** panna täytäntöön sitoumuksensa toteuttaa tarkistettu etenemissuunnitelma EES-, ETIAS-, ECRIS-TCN-järjestelmien ja yhteentoimivuusarkkitehtuurin toteuttamiseksi
- tunnustaa viraston keskusjärjestelmiä koskevan työn ja jäsenvaltioiden kansallisen tason työn väliset **riippuvuussuhteet** ja kannustaa eu-LISAA jatkamaan tiivistä yhteistyötä sidosryhmiensä, myös Euroopan komission, kanssa uusien järjestelmien onnistuneen käyttöönoton varmistamiseksi
- toteaa, että **eu-LISAn kapasiteetin lisäysohjelma on tärkeä**, jotta voidaan varmistaa riittävä datakeskuskapasiteetti sekä uusien että jo olemassa olevien tietotekniikkajärjestelmien tehokasta ja kestävää käyttöönottoa ja hallintaa varten ja samalla taata jatkossakin kaikkien sen vastuualueeseen kuuluvien järjestelmien keskeytymätön käytettävyys ja oikea-aikainen kehitys.

Hallintoneuvosto kiittää viraston toimitusjohtajaa Agnès Dialloa, entistä varatoimitusjohtajaa Luca Tagliarettia, eu-LISAn johtoa ja koko henkilöstöä vankkumattomasta sitoutumisesta ja väsymättömästä työstä tämän erittäin haastavan vuoden aikana.

Zsolt Szolnoki,

Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Toimitusjohtajan alku sanat

Vuosi 2023 on ollut monella tapaa ratkaiseva vuosi eu-LISAlle.

Virasto toimitti maaliskuussa onnistuneesti **SIS-järjestelmän uuden version**, joka tarjoaa jäsenvaltioille nyt koko joukon uusia toimintoja ja hakuvalmiuksia, mukaan lukien biometriset toiminnot ja tiedot palautuksista. Kaikki nämä edistysaskeleet edistävät turvallisuuden vahvistamista Schengen-alueella entisestään.

Koko vuoden 2023 ajan eu-LISA jatkoi sen vastuualueeseen kuuluvien **oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien (SIS, VIS ja Eurodac) saumatonta operatiivista hallinnointia** ja varmisti, että ne ovat jäsenvaltioiden käytettävissä ympäri vuorokauden ja ympäri vuoden, ja että järjestelmien vasteajat pysyivät asetettujen tavoitteiden rajoissa.

Uusia maita liittyi järjestelmiin vuonna 2023: Kroatia sai täyden pääsyn viisumitietojärjestelmään tammikuussa, ja Kypros liitettiin täysimääräisesti SIS-järjestelmään heinäkuussa.

Euroopan unioni on asettanut **EES- ja ETIAS-järjestelmien ja yhteentoimivuusarkkitehtuurin** avulla kunnianhimoisen tavoitteen toteuttaa yksi maailman edistyneimmistä rajaturvallisuusjärjestelmistä, jotta Schengen-alueen turvallisuutta voidaan vahvistaa ja samalla helpottaa saumatonta kansainvälistä matkustamista EU:hun. Kun tulin virastoon vuosi sitten, näiden uusien järjestelmien kehitys oli pysähdyksissä, kun niiden alun perin vuodelle 2022 suunniteltu käyttöönotto oli viivästynyt useaan otteeseen.

Näihin haasteisiin vastaamiseksi kesäkuussa 2023 määritettiin uusi strategia, johon viitattiin sisäisesti nimellä **3R-strategia**. Sen tavoitteena oli remobilisoida toimittajat kaikilla tasoilla, ratkaista järjestelmien monimutkaisuuksia ja uudistaa sisäisiä työmenetelmiä ottamalla käyttöön ketteriä menetelmiä, alan parhaita käytäntöjä ja perustamalla monialaisia ryhmiä. Tämä uusi lähestymistapa tuotti nopeasti ensimmäiset tuloksensa, minkä ansiosta tilanne laukesi ja virasto kykeni toimittamaan jäsenvaltioille ensimmäisen toimivan järjestelmän kesään mennessä, ja ne pystyivät etenemään valmisteluissaan.

Syksyllä eu-LISA ehdotti uutta lähestymistapaa yhteentoimivuusarkkitehtuurin toteuttamiseksi vuoteen 2026 mennessä: uusien järjestelmien asteittainen käyttöönotto neljässä käyttöönottovaiheessa. Tämä lähestymistapa, **uusi yhteentoimivuuden etenemissuunnitelma**, hyväksyttiin yksimielisesti ensin hallintoneuvostossa ja sitten lokakuussa oikeus- ja sisäasioiden neuvostossa. Tarkistetussa yhteentoimivuuden etenemissuunnitelmassa esitetään uusien järjestelmien toimittamista neljässä käyttöönottovaiheessa:

- **EES-järjestelmä** yhdessä liikenteenharjoittajien rajapinnan ja yhteisen biometrisen tunnistuspalvelun (**sBMS**) kanssa ennen vuoden 2024 loppua
- **ETIAS** kuusi kuukautta myöhemmin
- **ECRIS-TCN** vuoden 2025 puoliväliin mennessä
- ja lopuksi **yhteentoimivuuden viimeiset osatekijät** vuonna 2026.

eu-LISA edistyi vuoden 2023 loppuun mennessä **uusien järjestelmien kehittämisessä** ja edistyi tarkistetun etenemissuunnitelman mukaisesti.

Siilolähestymistavasta irrottautumiseksi virasto on ottanut mallia alan parhaista käytännöistä ja ottanut käyttöön **uusia toimintatapoja**. Tältä osin merkittävin muutos on ollut tiimien sisäinen uudelleenorganisointi monialaisiksi ryhmiä, joita ohjataan jatkuvasti kaikilla tasoilla, ja toimeksisaajien työskentely henkilöstön kanssa yhtenä tiiminä saman katon alla. Tämän onnistumisen perusteella virasto on laajentanut joustavaa

mallia kaikille toimintansa aloille ja yhteentoimivuusarkkitehtuuriin.

Virasto piti edelleen yhtenä tärkeimmistä painopisteistään **järjestelmiensä ja isännöimiensä tietojen fyysistä turvallisuutta ja kyberturvallisuutta soveltamalla oletussuojausta, siirtymällä käyttämään epäluottamusperiaatetta** ja varmistamalla **henkilötietojen suojan** EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen puitteissa ja Euroopan tietosuojavaltuutetun valvonnassa.

Virasto on myös ottamassa asteittain käyttöön uuden toiminta-alueen, jolla tuetaan **oikeudenkäytön digitalisointia** Euroopassa. Vuonna 2023 on pyritty valmistelemaan e-CODEXin siirtymistä eu-LISAn haltuun ja edistämään ECRIS-TCN-järjestelmän kehittämistä.

Vuonna 2023 yksi eu-LISAn tärkeimmistä painopisteistä oli **vahvistaa EU:n sääntöjen noudattamista**, erityisesti laatimalla kunnianhimoisen toimintasuunnitelma avoimien tarkastussuosituksen käsittelemiseksi. Tämän tuloksena virasto onnistui nostamaan tarkastussuosituksen täytäntöönpanoasteen 87 prosenttiin, mikä pohjustaa toimintojen sääntöjenmukaisempaa hallinnointia. Sääntöjen noudattamisen tehostamista tuettiin ottamalla käyttöön tehokkaampia hallintovälineitä, tekemällä tiivistä yhteistyötä talous- ja operatiivisten tiimien välillä sekä tekemällä kuukausittaisia talousarviokatsauksia johdon tasolla, jotta talousarvion käyttö saatiin vuoden loppuun mennessä erinomaiselle tasolle, lähes 100 prosenttiin maksusitoumusten ja maksujen osalta. Lisäksi toimien täyttöaste parani huomattavasti vuonna 2023 (94,7 %), samoin sukupuolten tasapuolinen edustus ja toimintasuunnitelman täytäntöönpano, jonka tarkoituksena on tehdä eu-LISasta erinomainen työpaikka. Toimintasuunnitelmaan sisältyi työntekijöiden sitouttamista koskevan ratkaisusuunnitelman laatiminen ja sitouttamislähtetiltään nimittäminen. Näiden ponnistelujen tuloksena eu-LISA sai maininnan EU:n virastojen verkoston Diversity and Inclusion Awards -kilpailussa työstä, jota se on tehnyt vuosien 2023–2024 monimuotoisuutta, tasapuolisuutta ja osallisuutta koskevassa toimintasuunnitelmassaan esitettyjen aloitteiden toteuttamiseksi.

Sääntöjen noudattamista koskevien toimien parannukset vahvistettiin sisäisen valvonnan kehityksen vuotuisessa arvioinnissa, josta on yhteenveto tämän asiakirjan osassa 2. Yksi viraston tärkeimmistä saavutuksista oli eurooppalaisen **Effective CAF User -laadunhallintatodistuksen** saaminen. Se on tunnustus eu-LISAn sitoutumisesta huippuosaamiseen, eurooppalaisten standardien noudattamisesta ja viraston sitoutumisesta jatkuvaan kehittymiseen. Lisäksi budjettivallan käyttäjä myönsi virastolle vastuuvapauden vuoden 2022 tilinpäätöksestä.

Kaikki nämä ponnistelut tukevat eu-LISAn tulevien vuosien strategian pääkohtia:

- **varmistetaan eu-LISAn vastuulle annettujen EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien tehokas toiminta ja toteuttaminen** siirtymällä asteittain kohti uutta työskentelytapaa, jossa käytetään joustavia menetelmiä ja päivitettyä toimintamallia
- **jatketaan viraston toiminnan kehittämistä sääntöjen noudattamisen osalta**, varmistaen sääntöjen noudattamisen, tehokkuuden ja avoimuuden korkea taso
- **edistetään henkilöstön sitoutumista tekemällä eu-LISasta erinomainen työpaikka, jotta virastoon voidaan houkutella ja sitouttaa uusia osaajia**, nostaa toimien täyttöastetta entisestään ja edistää avoimuutta, osallisuutta ja eettisyyttä
- **valmistaudutaan tulevaisuuteen, parannetaan teknologiaa ja innovointia**, tarkastellaan uusien teknologioiden, kuten pilviratkaisujen ja tekoälyn, mahdollista käyttöä
- **vahvistetaan viraston hallintoa ja suhteita sen keskeisiin sidosryhmiin**, erityisesti EU:n toimielimiin, jäsenvaltioihin, isäntämaihin, korkeakouluihin ja teollisuuteen.

Tietotekniikkajärjestelmien hallinnoinnin ja kehittämisen lisäksi virastolla on merkittävä rooli EU:ssa, sillä se on vapauteen, turvallisuuteen ja oikeudenmukaisuuteen perustuvan Schengen-alueen kulmakivi. Se tarjoaa jäsenvaltioille ja ammattilaisille erilaisia palveluja, helpottaa lainvalvontaviranomaisten ja oikeusalan toimijoiden työtä ja tarjoaa samalla huomattavasti parempaa palvelua EU:n kansalaisille.

Hyödyntäen parhaita teknologioita ja digitalisoimalla prosesseja virasto on sitoutunut ottamaan hoitaakseen uusia tehtäviä ja uusia järjestelmiä, jotta se voi jatkossakin olla avainasemassa Euroopan digitaalisen muutoksen onnistumisessa. Käynnissä olevien muutosten myötä eu-LISA laajentaa edelleen valmiuksiaan vastata näihin uusiin haasteisiin, ja virasto on ylpeä siitä, että se voi vaikuttaa myönteisesti miljoonien ihmisten elämään Euroopassa tarjoamalla parempia palveluja kansalaisille ja ammattilaisille.

Agnès Diallo,
toimitusjohtaja

Tiivistelmä

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto (eu-LISA) perustettiin vuonna 2011 ja sen vastuulle annettiin Schengen-alueen kolmen nykyisen tietojärjestelmän hallinnointi. Sitten virasto on kasvanut yhdeksi tärkeimmistä tekijöistä Euroopan sisäisen turvallisuuden turvaamisessa ja samalla tukenut yhtä EU:n kansalaisten perusoikeuksista – liikkumisvapautta. Vuosien mittaan eu-LISA on kehittynyt yhdeksi EU:n oikeus- ja sisäasioiden alalla meneillään olevan digitaalisen muutoksen keskeisistä vetureista.

Tämä kertomus kuvastaa eu-LISAn edistymistä erittäin haastavien ja kriittisten tehtävien toteuttamisessa yhä monimutkaisemmassa toimintaympäristössä. Virasto oli myös vuonna 2023 EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden luotettava ja sitoutunut kumppani asiaankuuluvien oikeus- ja sisäasioiden alan toimintapolitiikkojen täytäntöönpanossa ja se varmisti samalla käyttöön otettujen teknologioiden turvallisuuden ja eheyden.

Monien muiden saavutusten lisäksi eu-LISAn keskeisiä saavutuksia vuonna 2023 olivat muun muassa seuraavat:

3R-ratkaisustrategian laatiminen uusien oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien käyttöönoton	Uusi yhteentoimivuuden etenemissuunnitelma uusien järjestelmien asteittaista käyttöönottoa varten	Eurooppalaisen Effective CAF User -laadunhallintatodistuksen saaminen
Uudistetun SIS-järjestelmän onnistunut käyttöönotto 7. maaliskuuta 2023	Kroatian liittämisen viisumitietojärjestelmään ja Kyproksen sisällyttäminen SIS-	e-CODEX-järjestelmän haltuunoton valmistelujen loppuunsaattaminen
87 prosenttia avoimista tarkastussuosituksista pantu täytäntöön	Talousarvion toteuttaminen 99,9-prosenttisesti maksusitoumusten ja	Viraston toimien täyttöasteen huomattava kasvu

Vuoden saavutukset

eu-LISA jatkoi koko vuoden 2023 ajan toimiaan toimivan ja kestävä Schengen-alueen edistämiseksi Euroopan kansalaisten hyväksi. Koska kaikki viraston hallinnoimat oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmät **tukevat EU:n politiikan täytäntöönpanoa** rajavalvonnan, viisumi-, maahanmuutto- ja turvapaikka-asioiden sekä digitalisaation aloilla ja edistävät järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjuntaa, niiden jatkuva kehittäminen ja ylläpito on EU:lle ja eu-LISAlle äärimmäisen tärkeää.

Tulevina vuosina virasto laajentaa osallistumistaan oikeus- ja sisäasioiden alalla ottamalla käyttöön useita uusia tietojärjestelmiä, jotka ovat parhaillaan kehitteillä. Nämä uudet järjestelmät ja oikeus- ja sisäasioiden alan yleinen **yhteentoimivuusarkkitehtuuri** otetaan käyttöön asteittain neljässä käyttöönottovaiheessa oikeus- ja sisäasioiden neuvoston lokakuussa 2023 hyväksymän tarkistetun yhteentoimivuuden etenemissuunnitelman mukaisesti. Yhdessä nämä yhteentoimivat järjestelmät muuttavat rajaturvallisuutta digitalisaation avulla ja tarjoavat **integroidun älykkään lähestymistavan Euroopan sisäisen turvallisuuden varmistamiseen** sekä saumattoman kokemuksen Schengen-alueelle matkustaville.

Ottaen huomioon uudet vastuualueensa EU:n oikeusalailla eu-LISA jatkoi yhteistyötään oikeusalan yhteisön kanssa jatkamalla uusien digitaalisten ratkaisujen kehittämistä oikeusjärjestelmien käynnissä olevaa nykyaikaistamista ja digitalisointia varten kaikkialla Euroopassa. Samalla kun virasto jatkoi toimiaan EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan **digitalisoinnin edistämiseksi**, se keskittyi myös kyberturvallisuuteen ja kyberalan uhkien torjuntaan erityisesti valmistautumalla uusista tietoturva- ja kyberturvallisuutta koskevista EU:n asetuksista johtuviin velvoitteisiin.

Oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista ja kehittämisestä vastaavana EU:n virastona eu-LISA toimi edelleen **keskeisenä kumppanina** sidosryhmilleen tarjoamalla huipputason asiantuntemusta ennakoivan yhteistyön ja tietojenvaihdon avulla EU:n toimielinten, virastojen ja jäsenvaltioiden kanssa.

Yleisesti ottaen viraston työssä keskityttiin seuraaviin vuotuisiin painopisteisiin:

➤ **Painopiste 1:** Painopiste 1: eu-LISAn hallintoimien järjestelmien ja toimittamien palvelujen (SIS, VIS, Eurodac, ECRIS-viitesovellus) vakaan ja keskeytymättömän toiminnan ja kehitystoimien täytäntöönpanon varmistaminen

Vuonna 2023 eu-LISAn päätavoitteena oli varmistaa sen toimeksiannon piiriin kuuluvien järjestelmien tehokas ja jatkuva toiminta sekä toteuttaa tarvittavat kehitystoimet ja valmistella niiden integrointia yhteentoimivuuden osatekijöiden avulla. Virasto varmisti EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan ydinjärjestelmien vakaan toiminnan:

- **Schengenin tietojärjestelmä** (SIS) ja sen automaattinen sormenjälkitunnistusjärjestelmä (AFIS)
- **viisumitietojärjestelmä** (VIS), sen biometrinen tunnistusjärjestelmä (BMS) ja VIS Mail -toiminto
- **Eurooppalainen tietokanta turvapaikanhakijoiden sormenjälkien vertailua varten** (Eurodac) yhdessä DublinNetin kanssa ja
- **Eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän viitesovellus** (ECRIS RI)

Lisäksi eu-LISA varmisti taustalla olevan infrastruktuurin, verkkojen ja palvelujen tehokkaan operatiivisen hallinnoinnin, jota täydennettiin järjestelmän loppukäyttäjille tarjottavilla ympärivuorokautisilla tukipalveluilla.

Joitakin lyhytaikaisia käyttökatkoksia ja viivästyksiä lukuun ottamatta järjestelmät toimivat omien palvelutasotavoitteidensa mukaisesti: SIS oli käytettävissä **99,67 prosenttia** ajasta ja VIS **99,97 prosenttia**. Eurodac-järjestelmän käytettävyyttä – johon vaikuttivat useat kriittiset tapahtumat – jäi tavoitteen alapuolelle (99,47 prosenttia). Vaikka **järjestelmän käyttö** lisääntyi koko vuoden ajan (eli SIS-haut, VIS-toiminnot, Eurodac-tietojen siirrot), vain viisumitietojärjestelmän käyttö pysyi pandemiaa edeltäneen tason alapuolella.

eu-LISAn, jäsenvaltioiden ja komission yhteisin ponnisteluin **uudistettu SIS-järjestelmä otettiin käyttöön 7. maaliskuuta 2023**. Siinä on uusia toimintoja ja hakuominaisuuksia ja sillä varmistetaan, että toimivaltaiset viranomaiset saavat entistä kattavampia ja luotettavampia tietoja. Osana uudistettua SIS-järjestelmää eu-LISA saattoi päätökseen AFIS-järjestelmän vaiheen 2 hankkeen, jonka tuloksena saatiin käyttöön **uusia biometrisiä toimintoja**, kuten mahdollisuus tallentaa kämmenenjälkiä ja latentteja jälkiä (pinnoilla olevia jälkiä). Nykyistä eu-LISAn hallinnoimaa Schengen-arkkitehtuuria vahvistettiin entisestään, kun **Kypros integroitiin siihen heinäkuussa 2023**, jolloin SIS-käyttäjien määrä kasvoi 34:ään. Samaan aikaan virasto jatkoi Frontexin tukemista sellaisten teknisten osatekijöiden kehittämisessä, joita tarvitaan SIS-järjestelmään liittymistä koskevan valmiuden saavuttamiseksi. Virasto tuki vuonna 2023 myös Kroatian liittämistä viisumitietojärjestelmään.

Tammikuun 1. päivästä 2023 alkaen **Kroatialla on täysi pääsy viisumitietojärjestelmään**, joten rajatarkastukset voidaan poistaa sisärajoilta muiden Schengen-maiden kanssa. Tämä on ensimmäinen laajentuminen sitten vuoden 2011, jolloin Liechtenstein liittyi avointen sisärajojen alueeseen. Virasto jatkoi myös **tarkistetun viisumitietojärjestelmän** täytäntöönpanoa, joka on kestänyt huomattavasti alun perin ennakoitua kauemmin hankkeen suunniteltuun toimintaan vaikuttavien teknisten vaatimusten monimutkaisuuden vuoksi. Lokakuussa 2023 eu-LISA toteutti **viisumitietojärjestelmän turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevan harjoituksen** järjestelmän häiriönsietokyvyn testaamiseksi ja parantamiseksi.

Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän (CEAS) täytäntöönpanon tukemiseksi virasto jatkoi **Eurodac-järjestelmän** ylläpitoa ja tarjosi kriittisiä järjestelmäpäivityksiä ennakoiden **uuden muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen** ja **uudelleenlaaditun Eurodac-asetuksen** tulevaa hyväksymistä. Vuonna 2023 virasto sai päätökseen Eurodacin kapasiteetin lisäämistä koskevan hankkeen, jossa järjestelmän **enimmäistallennuskapasiteetti** kasvoi 7 miljoonasta 9 miljoonaan tietueeseen ja samalla päivittäinen **käsittelykapasiteetti** kasvoi 15 000:sta 24 000:een tapahtumaan.

Koska **ECRIS RI -sovelluksen** turvallisuusanalyysi paljasti useita **turvallisuushaavoittuvuuksia**, virasto aloitti komission ja asianomaisten sidosryhmien kanssa keskustelut mahdollisesta ECRIS RI -sovelluksen uudelleenkirjoittamisesta jäljellä olevien turvallisuusriskien lieventämiseksi, jotta ECRIS-TCN:n käyttöönotto voitaisiin turvata.

Infrastruktuurin osalta eu-LISA saavutti toukokuussa 2023 tärkeän virstanpylvään, kun se **nimitettiin paikalliseksi internet-rekisteriksi** (LIR) ja siitä tuli Euroopan alueellisen internet-rekisterin jäsen. Tämän seurauksena virasto voi nyt jakaa IP-osoitteita loppukäyttäjille palveluntarjoajana tai käyttää niitä

infrastruktuurissaan. Tämän toiminnan tukemiseksi eu-LISA hankki keskeiset internetresurssit, joiden avulla se voi muodostaa yhteyden internetiin ja tarjota julkisia oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmäpalveluja, kuten EES-/ETIAS-verkkopalveluja.

Operatiivisen tehokkuuden lisäämiseksi eu-LISA otti lisäksi käyttöön erityisen **datakeskuksen infrastruktuurin hallintatyökalun (DCIM)**, jolla parannetaan infrastruktuurin optimointia ja energian hallintaa. Tulevaisuuden kapasiteettitarpeiden täyttämiseksi eu-LISA jatkoi datakeskustensa optimointia ja uudelleenjärjestelyä ja eteni Strasbourgissa sijaitsevan **tulevan modulaarisen datakeskuksen** valmisteluissa.

Virasto varmisti myös **yhteisen jaetun infrastruktuurin (CSP)** jatkuvan toiminnan ja palvelujen toimittamisen ottamalla käyttöön konttialustan toimitiloissaan toimitusaikojen lyhentämiseksi automaation avulla ja perustamalla jatkuvan integroinnin, toimittamisen ja käyttöönoton prosessin (CI/CD), jotta uusien sovellusten tehokkuutta ja käyttöönottoaikaa voidaan parantaa. Lisäksi eu-LISA työskenteli **kattavan pilvialustan** parissa testatakseen ja varmentaakseen pilviteknologian käyttöä asianmukaisten työmäärien hallinnassa ja suunnittelakseen **mobiilisovellusten build pipeline -toiminnon**, joka on välttämätön sovellusten kehittämiseksi uusia järjestelmiä varten.

Oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien operatiivisen hallinnoinnin lisäksi eu-LISA jatkoi muiden läheisesti toisiinsa liittyvien lakisääteisten tehtävien toteuttamista, kuten oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien käyttöä koskevan koulutuksen järjestämistä jäsenvaltioille sekä järjestelmien teknistä suorituskkyä koskevien lakisääteisten raporttien, vuositilastojen ja nimettyjen viranomaisten luetteloiden laatimista.

➤ **Painopiste 2:** eu-LISAn vastuulle annettujen uusien oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien (EES, ETIAS, ECRIS-TCN) sekä yhteentoimivuusarkkitehtuurin täytäntöönpanon ja kehittämisen edistäminen

Toukokuussa 2023 eu-LISA hyväksyi uuden lähestymistavan, jota kutsutaan sisäisesti **3R-ratkaisustrategiaksi** (remobilise, resolve, renew). Tavoitteena oli päästä pois pitkään jatkuneesta umpikujasta, johon rajanylitystietojärjestelmän (**EES**) kehittäminen oli ajautunut ja joka oli alkanut vaikuttaa muiden uusien järjestelmien kehittämiseen ja oikea-aikaiseen toimittamiseen (Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmä (**ETIAS**), kolmansien maiden kansalaisia koskeva eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä (**ECRIS-TCN**) ja yhteentoimivuuden osatekijät). Suhteellisen lyhyessä ajassa uusi lähestymistapa **paransi merkittävästi ongelmien käsittelyä ja mahdollisti korjaavien toimien tehokkaamman soveltamisen** hankkeen toteutuksen ohjaamiseksi sekä suorituskvyn heikkenemisen ja uusien merkittävien viivästysten välttämiseksi. Tämän ansiosta virasto onnistui nopeuttamaan EES-järjestelmän kehittämistä ja tarjoamaan vakaammat olosuhteet jäsenvaltioille, jotta ne voivat jatkaa valmistelujaan.

Varmistaakseen uusien oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien ja yleisen yhteentoimivuusarkkitehtuurin onnistuneen toimituksen eu-LISA ryhtyi ratkaiseviin toimiin uudistaakseen nykyistä järjestelmäkehitystapaansa ottamalla käyttöön **vaiheittaisen toimintatavan**. Tässä uudessa toimintatavassa kaavaillaan uusien oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien ja yhteentoimivuusarkkitehtuurin käyttöönottoa neljässä aallossa vuodesta 2024 alkaen vuoteen 2027 asti. Kussakin perättäisessä vaiheessa keskitytään yhden keskeisen järjestelmän ja siihen liittyvien palvelujen teknisen valmiuden saavuttamiseen.

- 2024 | Vaihe 1** **EES-järjestelmä** sekä yhteiset verkkopalvelut (myös liikenteenharjoittajien rajapinta) ja yhteinen biometrinen tunnistusjärjestelmä (**sBMS**)
- 2025 | Vaihe 2** **ETIAS-järjestelmä** yhdessä kolmansien maiden kansalaisia koskevien verkkopalvelujen kanssa; kaksi yhteentoimivuuden osatekijää: eurooppalainen hakuportaali (ESP), yhteinen henkilöllisyystietovaranto (CIR) ja raportoinnin ja tilastoinnin keskustietovarasto (CRRS)
- 2025 | Vaihe 3** **ECRIS-TCN** ja yhteentoimivuuden osatekijöitä
- 2026 | Vaihe 4** **oikeus- ja sisäasioiden alan yhteentoimivuusarkkitehtuurin** viimeistely (mukaan lukien viimeinen yhteentoimivuuden osatekijä: rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin, **MID**) ja **uudistettu VIS**

Jokaisen vaiheen onnistuneen toteutuksen valvomiseksi virasto perusti erityisen Back-to-Green-työryhmän, joka keskittyi työn tekemiseen joustavaan projektinhallintamenetelmään perustuvalla lähestymistavalla, jossa yksi tiimi toimii yhdessä paikassa. Tämän lähestymistavan tarkoituksena on tuottaa konkreettisia tuloksia säännöllisin väliajoin ottamalla asteittain käyttöön **yksinkertaisimmat toimivat tuotteet** (MVP). Nämä ovat

lopputuotteen väliversioita, jotka otetaan käyttöön vakaassa ympäristössä ja joiden avulla jäsenvaltiot voivat toteuttaa testikampanjoita ja jatkaa valmistelujaan.

EES-järjestelmän kehittäminen ja testaus jatkui koko vuoden. Virasto korjasi yhteistyössä toimeksisaajan kanssa tekniset ongelmat, jotka olivat estäneet jäsenvaltioita etenemästä kansallisten järjestelmiensä testaamisessa ja valmistelemisessa. Uuden lähestymistavan käyttöönoton jälkeen jäsenvaltioiden testausympäristöihin on asennettu kolme merkittävää EES-versiota, ja ohjelmistovirheiden määrä on huomattavasti vähentynyt, mikä osoittaa, että kehityksen ja testauksen laatu on parantunut. Lisäksi hiljattain perustettu tehokas yhteinen hallintomekanismi seurasi säännöllisesti edistymistä ja toteutti korjaavia toimia täytäntöönpanon ohjaamiseksi, minkä ansiosta suurin osa ratkaisematta olevista sopimuskysymyksistä saatiin ratkaistua.

Virasto jatkoi myös **EES-/ETIAS-verkkopalvelujen** kehittämistä keskittyen verkkoportaaliin, liikenteenharjoittajien rajapintaohjelmiston laadun ja vaatimusten testaamiseen sekä eu-LISAn sisäisesti kehittämään mobiilisovellukseen.

ETIAS-järjestelmän täytäntöönpano pysyi vuonna 2023 **analyysi- ja suunnitteluvaiheessa**, koska siinä oli keskinäisiä riippuvuuksia EES-järjestelmän kanssa yhteisistä komponenteista (eli verkkopalveluista) ja yhteentoimivuuden eritelmistä, jotka estivät suunnittelun viimeistelyn niiden integrointia varten. Marraskuussa eu-LISA sai kuitenkin **testausympäristöalustan valmiiksi**. Lisäksi virasto sai vuonna 2023 valmiiksi teknisten ratkaisujen seurannan **"valkoista listaa" varten, joka sisältää turvallisia audiovisuaalisia viestintävälineitä**, joita ETIAS-järjestelmän kansalliset yksiköt voivat käyttää hakijoiden haastattelemiseen tapauksissa, joissa konsulipalvelut eivät ole saatavilla.

Samanaikaisesti eu-LISA jatkoi myös **ECRIS-TCN:n** kehittämistä, vaikka **analyysi-, suunnittelu- ja kehitystoimet** etenivät suunniteltua hitaammin EES-järjestelmän kanssa yhteisten komponenttien vuoksi. Jäsenvaltioille toimitettiin vuonna 2023 testausta varten kaksi versiota ECRIS-TCN:n **integroidusta simulaattorista** (jossa yhdistyvät keskusjärjestelmä, rajapintaohjelmisto, osia ECRIS RI:stä ja eurooppalaisen hakuportaalin simulaattori).

Uusien ja nykyisten tietojärjestelmien välisen tiedonvaihdon helpottamiseksi eu-LISA kehittää **kattavan yhteentoimivuusarkkitehtuurin oikeus- ja sisäasioiden alaa varten**. Kun oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien yhteentoimivuus on toimintakunnossa, sillä tuetaan yhdenmukaista rajaturvallisuutta ja sisäistä turvallisuutta. Yhteentoimivuusohjelma pysyi **täytäntöönpanovaiheessa**, koska sen ja EES-järjestelmän kehittämisohjelman välillä oli riippuvuussuhteita.

Koko vuoden ajan eu-LISA jatkoi yhteentoimivuuden osatekijöiden toteuttamista keskittyen kehittämään järjestelmämigraatioihin ja uudelleenkäsitteilyihin liittyviä sBMS-toiminnallisuuksia. Esimerkiksi **tiedonsiirtoa** jatkettiin eri oikeus- ja sisäasioiden järjestelmistä sBMS-järjestelmään, jotta voitiin mahdollistaa toimialarajat ylittävä tunnistaminen. Lisäksi jatkettiin yhteisen henkilöllisyystietovarannon (CIR) ja rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistimen (MID) laajentamista oikeusalan käyttöön. Kesäkuussa virasto toimitti sBMS-järjestelmän **version, joka oli yhdenmukainen uusimman ohjelmiston** ja integraatiokerroksen uuden version kanssa. eu-LISA sai marraskuussa päätökseen sellaisten **ESP:n, CIR:n ja CRRS:n ensimmäisten merkittävien yksinkertaisimpien toimivien versioiden** kehittämisen ja tehdastestauksen, joilla tuetaan täysimääräisesti ETIAS-järjestelmän tarpeita.

eu-LISA sai yhteistyössä Ruotsin kanssa päätökseen viisumihakemuksia koskevan **sBMS USK VIS -pilottihankkeen**. Hankkeessa keskityttiin keräämään jokaisesta tallennusyrityksestä (sormenjäljet ja kasvokuvat) laskettu laatuastemäärä sen määrittämiseksi, voivatko sovitut laatusotot johtaa useisiin tallennusyrityksiin hakemusprosessin aikana, ja arvioimaan laatuarkkistusten vaikutusta tallennustilanteen kokonaisuuteen. Sormenjälkien laatuarvojen analyysi osoitti, että sBMS:n käyttäjän ohjelmistopakettissa käytetty yhdistetty laatu strategia parantaisi viisumihakemusasemien nykyistä tallennusprosessia keskittymällä vain VIS-tietueisiin, jotka on tallennettava uudelleen. Pilottihankkeessa validoitiin myös kasvokuvien laatua koskevien datakokonaisuuksien yleinen laatu ja se tarjosi mahdollisuuden vähentää kasvokuvien ottamiseen käytettyä aikaa.

📌 **Painopiste 3: Tuen ja asiantuntemuksen tarjoaminen komissiolle ja jäsenvaltioille**

EU-LISA on aina valmis tukemaan jäsenvaltioita, komissiota ja EU:n virastoja asioissa, jotka liittyvät sen toimialaan kuuluvien oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien kehittämiseen, mukaan lukien neuvoo-antavien ryhmien ja ohjelmien hallintoneuvostojen tukeminen. Lisäksi eu-LISA kanavoi teknisen asiantuntemuksensa säännöllisten koulutustapahtumien järjestämiseen oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien toiminnasta ja teknisestä käytöstä ja niiden soveltamiseen jäsenvaltioiden ja muiden sidosryhmien tarpeisiin ja havaittuihin tietämyspuutteisiin. Järjestelmän teknistä toimintaa koskevia raportteja ja eu-LISAn antamia tilastoja käytetään komission kehittämässä **Schengen-barometri +**:ssa, jolla parannetaan tilannetietoisuutta ja ennakointivalmiuksia EU:n tasolla.

Oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien jatkuvan kehittämisen varmistamiseksi eu-LISA seuraa ja toteuttaa edelleen tutkimuksia (mukaan lukien konseptin toimivuuden osoittamista koskevat hankkeet) sekä edistää standardointia ja koordinoi tiedotustoimia teollisuuden ja tiedeyhteisön kanssa innovoinnin ja digitalisaation edistämiseksi. Virasto jatkoi erityisesti valmiuksiensa ja asiantuntemuksensa kehittämistä tekoälyn alalla saattamalla päätökseen **konseptin toimivuuden osoittamista koskevan hankkeen, joka koskee tekoälyn perustuvaa ratkaisua tietotekniikan infrastruktuurin ja verkkojen ennakoivaan analyysiin**, infrastruktuurin käytettävyyden parantamiseksi ja käyttökatkosten vähentämiseksi.

Vuoden 2023 aikana eu-LISA jatkoi aktiivista osallistumistaan **EU:n sisäisen turvallisuuden innovaatiokeskukseen** lähettämällä Europoliin työntekijän tukemaan keskuksen sihteeristöä sekä kartoittamalla asiaankuuluvia hankkeita, tietämystä ja valmiuksien puutteita oikeus- ja sisäasioiden alalla.

Lisäksi eu-LISA jatkoi biometriikan kokonaisuutensa kehittämistä investoimalla soveltaviin tutkimus- ja innovointitoimiin ja kohdennettuihin ratkaisuihin, joiden avulla parannetaan biometrian erilaisten näkökohtien laatua ja tarjotaan nopeaa ja korkealaatuista tukea sidosryhmille. Osana meneillään olevia toimia, joilla standardoidaan tietojen laatu kaikissa oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmissä, virasto käynnisti tiiviissä yhteistyössä komission yhteisen tutkimuskeskuksen (JRC) kanssa **uuden sormenjälkiä koskevan kansainvälisen standardin** (latentit sormenjäljet). eu-LISA jatkoi myös työtään tullakseen kansainvälisesti tunnustetuksi asiantuntijaksi biometriikan ja henkilöllisyystietojen hallinnan alalla. Edistääkseen standardointia kansainvälisellä tasolla ja parantaakseen viraston tarjoamia palveluja eu-LISA on **esittänyt ehdotuksen uudesta rikospaikkasormenjälkien laatumittarista**. Nämä ovat merkittäviä edistysaskeleita paitsi yhteentoimivuuden parantamisessa kaikkien oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien välillä myös toimittajaloukun ehkäisemisessä ja biometrikkatuotteiden siirtämisen helpottamisessa kaikkien puitesopimusten/alihankkijoiden välillä.

Lisäksi eu-LISA esitteli huhtikuussa Barcelonassa järjestetyssä 11. International Workshop on Biometrics and Forensics (IWBF) **-konferenssissa ensimmäisen tieteellisen tutkimusjulkaisunsa, laajamittaisen tutkimuksen sormenjälkitietojen laadusta**.

Virasto jatkoi myös **alan pyöreän pöydän** tapahtumien järjestämistä edistääkseen näkemysten vaihtoa tietyistä painopistealueista, esitelläkseen alan innovatiivisia teknologioita, tuotteita ja palveluja sekä vastatakseen jäsenvaltioiden tarpeisiin ja valmiuksien puutteisiin. Vuonna 2023 virasto järjesti kaksi alan pyöreän pöydän keskustelutilaisuutta, joista toinen käsitteli **kyberuhkien sietokykyä** ja toinen **oikeudenkäytön digitalisointia**.

➤ **Painopiste 4: Viraston osallistumisen vahvistaminen EU:n oikeudenkäytön alalla**

Virasto laajensi koko vuoden ajan rooliaan digitalisaation edistäjänä EU:n oikeudenkäytön alalla. Vuonna 2023 eu-LISAn keskeisenä tavoitteena oli **ottaa haltuunsa e-CODEX-järjestelmän operatiivinen hallinnointi**. eu-LISA ja e-CODEX-järjestelmän hallinnoinnista vastaava konsortio esittivät komissiolle 8. joulukuuta 2023 yhteisen pyynnön luovutus- ja haltuunottoprosessin loppuunsaattamisesta koskevasta ilmoituksesta. Komissio ilmoitti virallisesti luovutus-/siirtoprosessin loppuunsaattamisesta 7. toukokuuta 2024, ja eu-LISA ottaa virallisesti vastuulleen e-CODEX-järjestelmän operatiivisen hallinnoinnin 3. kesäkuuta 2024.

Viraston seuraava oikeusalan merkittävä kehityshanke on **yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalusta**, jonka tarkoituksena on parantaa rajatylittävien tutkinta- ja syytetoimien tehokkuutta. Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaa koskevan asetuksen tultua voimaan virasto aloitti valmistelut kesäkuussa 2023 perustamalla hallintoelimiä hankkeiden täytäntöönpanon ohjaamiseksi ja käynnisti hankkeen kehitystyötä varten. eu-LISA jatkoi koko vuoden ajan yhteistyötään EU:n oikeusalan yhteisön kanssa ja loi tiiviitä kumppanuuksia.

➤ **Painopiste 5: eu-LISAn Strasbourgissa sijaitsevan operatiivisen toimipaikan toisen laajennuksen edistäminen aikataulun mukaisesti (kapasiteetin lisäämistä koskeva ohjelma)**

Kun **kapasiteetin lisäämistä koskevaan ohjelmaan** kuuluvat useat toisiinsa liittyvät infrastruktuurihankkeet oli yhdistetty vuonna 2021, eu-LISA jatkoi työtään Strasbourgissa sijaitsevan operatiivisen toimipaikan toisen laajennuksen parissa käytettävissä olevien toimistotilojen laajentamiseksi. Talousarviorajoitusten vuoksi rakennushanke on kuitenkin siirretty seuraavalle monivuotiselle rahoituskehyskaudelle.

Toisen laajennuksen valmistumista edeltävien kiireellisten toimintatarpeiden täyttämiseksi kapasiteetin lisäämistä koskevaan ohjelmaan kuuluu kaksi muuta hanketta: kontitettun **modulaarisen datakeskuksen** (joustava ja skaalautuva ratkaisu, joka ei vaadi rakennustöitä) asentaminen ja **sähkö- ja jäähdytysteknologian uudistaminen** Strasbourgissa sijaitsevan toimipisteen lyhyen ja pitkän aikavälin sähkö- ja jäähdytystarpeiden kattamiseksi.

Vuonna 2023 virasto toteutti kontitettua **modulaarista datakeskusta** koskevan hankintakyselyn saadakseen

yleiskuvan markkinavaihtoehtoista ja mahdollisista toimittajista suunnitteluvaiheen käynnistämisen valmistelemiseksi. Hanke on tällä hetkellä suunnitteluvaiheessa, ja siinä keskitytään lopullisen suunnitelman määrittelyyn, turvallisuusvaatimuksiin sekä kaivaus- ja rakennustöihin ja sähkötekniisiin töihin.

Sähkö- ja jäähdytysteknologian päivityksen osalta jäähdytyskapasiteetin optimointia koskeva toteutettavuustutkimus toimitettiin kesäkuussa, ja virasto valitsi kaksi skenaariota: ensimmäinen mahdollistaa nykyisen jäähdytysinfrastruktuurin tehokkaamman käytön lyhyellä aikavälillä, kun taas toinen on geotermiseen lähestymistapaan perustuva keskipitkän aikavälin ratkaisu hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Näiden kahden skenaarion täytäntöönpano parantaa virrankäytön kokonaistehokkuutta datakeskusten energiatehokkuuden parantamista koskevien EU:n ohjeiden mukaisesti.

➤ **Painopiste 6: Valmistautuminen eu-LISAn perustamisasetuksen 39 artiklan mukaiseen viraston säännölliseen arviointiin**

eu-LISAn perustamisasetuksen 39 artiklan mukaisesti komissio arvioi eu-LISAn toimintaa suhteessa sen tavoitteisiin, toimeksiantoon, sijaintipaikkoihin ja tehtäviin määrittääkseen suosituksia viraston toimeksiannon mahdollisista muutoksista.

Vuonna 2023 virasto jatkoi vuonna 2022 komission pyynnöstä käynnistettyä riippumatonta vertailuanalyysia, jolla valmistauduttiin eu-LISAn tulevaan ulkoiseen arviointiin. Ulkopuolinen toimeksisaaja arvioi viraston yleistä operatiivista suorituskkyä, henkilöresurssien jakautumisen ja käytön vastaavuutta sekä sen vaikutusta EU:n asiaankuuluvien oikeus- ja sisäasioiden alan politiikkojen tavoitteisiin. Antaakseen kattavan kuvan eu-LISAn mahdollisesta kehityspolusta ja kehityksestä tulevina vuosina virasto tilasi toimeksisaajalta lisätehtäviä, joilla raportti viedään strategisemmalle tasolle ja siinä annetaan suosituksia parannuksista keskipitkällä aikavälillä. Koska arvioinnin soveltamisalaa oli laajennettu, loppuraportti valmistui tammikuussa 2024.

Hallinnon ja sisäisen valvonnan arviointi

Tämän kertomuksen toisessa ja kolmannessa osassa esitetään yleiskatsaus viraston hallinnosta vuonna 2023. Se sisältää tiivistelmän sisäisen valvonnan kehystä koskevasta vuotuisesta arviointikertomuksesta, yhteenvedon tarkastuksista sekä vastuuvapauden myöntävän viranomaisen huomautusten jatkotoimet.

Virasto kehittää parhaillaan monitahoista joukkoa monimutkaisia laaja-alaisia tietoteknisiä järjestelmiä, ja se kehittyi ketteryttä vaativassa dynaamisessa toimintaympäristössä varmistaen samalla EU:n sääntöjen noudattamisen. Nämä olosuhteet aiheuttavat lisähaasteita ja paineita viraston toiminnalle ja organisaatiolle. eu-LISAn hallintoneuvosto totesi tammikuussa 2023, että rajanylitystietojärjestelmää ei enää ollut mahdollista ottaa käyttöön toukokuussa 2023. Sen jälkeen virasto on ottanut käyttöön uuden kolmen vaiheen kriisintarkastustrategian (Remobilise, Resolve, Renew), jolla tilanne saadaan purettua, ja laatinut uuden yhteentoimivuutta koskevan etenemissuunnitelman, joka pannaan asteittain täytäntöön neljässä vaiheessa vuosina 2024–2026.

Toukokuussa 2023 eu-LISAlle myönnettiin Effective CAF User -laadunhallintatodistus, mikä tekee siitä ainoan EU:n viraston, jolla on tämän kertomuksen kirjoittamishetkellä voimassa oleva yhteisen arviointikehyksen (CAF) todistus. Todistus on paitsi tunnustus tehdystä työstä, myös viraston johdon ja henkilöstön yhteinen sitoumus jatkaa pyrkimyksiään laadun ja huippuosaamisen saralla. Tulevaisuutta ajatellen työ jatkuu **yhteisen arviointikehyksen parannussuunnitelman** pohjalta. Suunnitelmassa esitetään luettelo parannustoimista, joilla tuetaan organisaation kehittämistä ja parannetaan hallinnon laatua ja suorituskkyä kaikilla tasoilla. Lisäksi virasto saavutti vuonna 2023 erinomaisen tason talousarvion toteuttamisessa sitoumusten ja maksujen osalta (lähes 100 prosenttia) ja lisäsi huomattavasti toimien täyttyäastetta.

Sisäisen valvonnan kehyksen vuoden 2023 arviointikertomuksessa todettiin, että **eu-LISAn sisäinen valvontajärjestelmä on olemassa, toimiva ja tehokas, vaikka joitakin parannuksia tarvitaankin vielä**. Useissa, muun muassa Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tekemissä tarkastuksissa on huomautettu osa-alueista, joilla on parantamisen varaa. Virasto oli koko vuoden 2023 ajan täysin sitoutunut tekemään parannuksia tunnistetuilla puutteellisilla osa-alueilla ja keskittyi toimintaohjelmiin ja hankkeisiin liittyvään sopimusten hallintaan. eu-LISA pyrki toimeenpanemaan jäljellä olevat tarkastussuosituksukset mahdollisimman tehokkaasti asettamalla etusijalle kiireellisimmät suositukset ja ne, jotka ovat olleet vireillä pisimmän ajan. Tämän seurauksena virasto oli 31. joulukuuta 2023 mennessä sulkenut 33 suositusta 38:sta jäljellä olevasta tarkastussuosituksista (87 prosenttia). Virasto on sitoutunut puuttumaan ripeästi ja päättäväisesti viivästyksiin vielä jäljellä olevien suositusten täytäntöönpanossa.

Johdanto

eu-LISAn konsolidoidussa vuotuisessa toimintakertomuksessa vuodelle 2023 esitetään jäsenneilty yleiskatsaus viraston vuoden 2023 työohjelman täytäntöönpanosta ja yhtenäisessä ohjelma-asiakirjassa 2023–2025¹⁸ esitettyjen tavoitteiden toteutumisesta.

Kertomuksessa noudatetaan Euroopan komission kaikille EU:n virastoille vahvistamaa rakennetta¹⁹ ja eu-LISAn varainhoitosääntöjen²⁰ 48 artiklan vaatimuksia.

- **Luvussa 1** esitetään yksityiskohtainen katsaus oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien operatiivisessa hallinnassa, niiden kehityksessä, uusien järjestelmien kehittämisessä sekä muissa toimitissa aikaan saaduista **saavutuksista**.
- **Luvussa 2** esitetään **eu-LISAn hallinnon** keskeiset osat, kuten talousarvio ja henkilöresurssit.
- **Luvussa 3** arvioidaan **sisäisen valvonnan kehityksen** tehokkuutta ja luetellaan raportointijakson suurimmat organisaation laajuiset riskit.
- **Luvuissa 4 ja 5** annetaan asiaankuuluvat **vahvistuslausumat**.
- Tämän kertomuksen **liitteissä** tarkastellaan yksityiskohtaisemmin resurssien käyttöä ja viraston työskentelyä ja toimintaa koskevan avoimuuden lisäämistä.

📌 OIKEUDELLINEN TAUSTA

Asetuksen (EU) 2018/1726 24 artiklan 3 kohdan g alakohdan mukaisesti toimitusjohtajan on laadittava konsolidoitu vuotuinen toimintakertomusluonnos ja toimitettava se hallintoneuvoston arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi neuvoa-antavien ryhmien kuulemisen jälkeen.

Saman asetuksen 19 artiklan 1 kohdan t alakohdan mukaisesti hallintoneuvosto arvioi ja hyväksyy viraston edellisen vuoden toimintaa koskevan konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen, jossa saavutettujen tulosten kattavaa yhteenvetoa verrataan erityisesti vuotuisessa työohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin.

Hallintoneuvoston on toimitettava kertomus sekä sitä koskeva arvio Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle viimeistään 1. heinäkuuta ja asetettava se julkisesti saataville.

Vuotuisen toimintakertomuksen rakenne

Viraston toimet perustuvat **kokonaisuuksiin**, jotta voidaan ottaa huomioon viraston toimintamalli ja eri hankkeiden ja toimien väliset keskinäiset riippuvuussuhteet. Tällä toimintatavalla varmistetaan parempi koordinoitu synergioiden ja mittakaavaetujen mahdollistamiseksi sekä tehostetaan resurssien hallintaa ja jäljitettävyyttä.

Tässä toimintamallissa **kokonaisuudella** tarkoitetaan sellaisten toimien, yksittäisten hankkeiden ja muiden kuin hanketehtävien kokonaisuutta, jotka yhdessä edistävät eu-LISAn strategisten tavoitteiden saavuttamista. Kukin kokonaisuus käsittää useita **toiminta-alueita**, joilla koordinoitaan toisiinsa liittyvien hankkeiden ja muiden kuin hanketoimien hallinnointia.

Virasto laati työohjelmansa vuonna 2023 seuraavien kokonaisuuksien perusteella:²¹

- käytössä olevien järjestelmien operatiivinen hallinnointi ja kehittäminen
- uusien järjestelmien kehittäminen ja innovointi
- innovointi, tutkimus ja kehittäminen
- infrastruktuuri ja verkot
- operaatioille annettava suora tuki
- organisaation laajuiset toimet.

¹⁸ eu-LISAn yhtenäinen ohjelma-asiakirja 2023–2025.

¹⁹ Komission tiedonanto [yhtenäistä ohjelma-asiakirjaa ja konsolidoitua vuotuista toimintakertomusta koskevista ohjeista](#), COM (2020) 2297 final.

²⁰ eu-LISAn varainhoitosäännöt, hallintoneuvoston päätös nro 2019-198, tullut voimaan 1.9.2019.

²¹ Kokonaisuuksien määrä ei ole kiinteä, ja se voi muuttua eu-LISAlle osoitettujen tehtävien kehittymisen mukaan.

I

SAAVUTUKSET

Yleiskatsaus eu-LISAn tärkeimpiin saavutuksiin oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien operatiivisessa hallinnoinnissa ja kehittämisessä, uusien tietoteknisten järjestelmien kehittämisessä, tutkimuksessa ja innovoinnissa ja muissa keskeisissä toiminnaissa

Vuoden saavutukset

eu-LISA jatkoi koko vuoden 2023 ajan toimiaan toimivan ja kestävän Schengen-alueen edistämiseksi Euroopan kansalaisten hyväksi. eu-LISA on virasto, joka vastaa sellaisten EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista, jotka tukevat yhdenmukaista rajaturvallisuutta ja lainvalvontaviranomaisten välistä yhteistyötä. eu-LISAn toimet edistävät EU:n sisäistä turvallisuutta ja vapaata liikkuvuutta ja vaikuttavat miljooniin ihmisiin, jotka matkustavat Eurooppaan eri puolilta maailmaa.

eu-LISAn toimeksianto ja keskeiset operatiiviset toiminnot edistävät **Euroopan komission vuosien 2019–2024 poliittisten suuntaviivojen** täytäntöönpanoa.²² Viraston työohjelmassa otetaan huomioon **komission toimivaa ja kestävä Schengen-aluea edistävä strategia**²³ ja tarkistettu Schengenin arviointi- ja seurantamekanismi (**SEMM**)²⁴. Työohjelmalla edistetään Schengen-alueen häiriönsietokyvyn ja eheyden vahvistamista ja parantamista. eu-LISAn hallinnoimat oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmät helpottavat nopeaa, tehokasta ja luotettavaa tiedonvaihtoa, joka on **ratkaisevan tärkeää EU:n vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi**. Tämän päämäärän saavuttamiseksi Schengenin tietojärjestelmä (SIS) tukee rajavalvontaa ja lainvalvontayhteistyötä, ja viisumitietojärjestelmä (VIS) helpottaa viisumien myöntämistä ja tarkastuksia.

Virasto keskittyi **EU:n turvallisuusunionistrategian**²⁵ 2020–2025 puitteissa toimiin, joilla edistetään **vahvan eurooppalaisen turvallisuusekosysteemin** rakentamista, muun muassa helpottamalla poliisiyhteistyötä ja tietojenvaihtoa, varmistamalla vahvat ulkorajat ja osallistumalla turvallisuuteen liittyvään tutkimukseen ja innovointiin. eu-LISAn hallinnoimaa ja ylläpitämää nykyistä Schengen-arkkitehtuuria vahvistettiin edelleen **uudistetun SIS-järjestelmän täysimääräisellä täytäntöönpanolla maaliskuussa 2023. Kyproksen järjestelmään integroinnin jälkeen heinäkuussa 2023** SIS-järjestelmän käyttäjien määrä kasvoi 34:ään. Lisäksi virasto tuki vuonna 2023 Kroatian integroimista viisumitietojärjestelmään. Virasto tuki myös EMPACT 2022–2025 -suunnitelman täytäntöönpanoa osallistumalla kolmeen operatiiviseen toimintasuunnitelmaan, jotka koskevat seuraavia aiheita: muuttajien salakuljetus, ampuma-aseet ja kyberhyökkäykset.²⁶

Odotettaessa **uuden muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen**²⁷ ja erityisesti **uudelleenlaaditun Eurodac-asetuksen**²⁸ tulevaa hyväksymistä eu-LISA jatkoi Eurodac-järjestelmän kriittisiä järjestelmäpäivityksiä, joilla tuetaan Dublin-asetuksen soveltamista. Dublin-asetus²⁹ on yksi Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän (**CEAS**)³⁰ keskeisistä täytäntöönpanovälineistä.

Koska kaikki viraston hallinnoimat oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmät **tukevat EU:n politiikan täytäntöönpanoa** rajavalvonnan, viisumi-, maahanmuutto- ja turvapaikka-asioiden sekä digitalisaation aloilla ja edistävät järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjuntaa, niiden jatkuva kehittäminen ja ylläpito on EU:lle ja eu-LISAlle äärimmäisen tärkeää.

Tulevina vuosina virasto laajentaa panostustaan oikeus- ja sisäasioiden alalla ottamalla käyttöön useita uusia, parhaillaan kehitteillä olevia tietotekniikkajärjestelmiä: rajanylitystietojärjestelmä (**EES**), Euroopan matkustustieto- ja lupajärjestelmä (**ETIAS**) ja kolmansien maiden kansalaisia koskeva eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä (**ECRIS-TCN**). Nämä uudet järjestelmät ja oikeus- ja sisäasioiden alan yleinen **yhteentoimivuusarkkitehtuuri otetaan asteittain käyttöön neljässä käyttöönottoaiheessa** oikeus- ja sisäasioiden neuvoston lokakuussa 2023 hyväksymän tarkistetun yhteentoimivuutta koskevan etenemissuunnitelman³¹ mukaisesti. Yhdessä nämä yhteentoimivat järjestelmät muuttavat rajaturvallisuutta digitalisoinnin avulla ja tarjoavat **integroidun älykkään lähestymistavan** Euroopan sisäisen turvallisuuden

²² Poliittiset suuntaviivat seuraavalle Euroopan komissiolle 2019–2024, marraskuu 2019.

²³ Komission tiedonanto Toimivaa ja kestävä Schengen-aluea edistävä strategia, COM(2021) 277 final.

²⁴ Neuvoston asetus (EU) 2022/922 Schengenin arviointi- ja valvontamekanismin perustamisesta ja toiminnasta.

²⁵ Komission tiedonanto EU:n turvallisuusunionistrategiasta, COM(2020) 605 final.

²⁶ Lisätietoja on komission EMPACT-sivulla (Euroopan monialainen rikosuhkien torjuntafoorumi).

²⁷ Komission tiedonanto uudesta muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksesta, COM(2020) 609 final.

²⁸ Asetus (EU) 2024/1358 Eurodac-järjestelmän perustamisesta biometristen tietojen vertailua varten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2024/1351 ja (EU) 2024/1350 ja neuvoston direktiivin 2001/55/EY tehokkaaksi soveltamiseksi ja laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden tunnistamiseksi sekä jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ja Europolin esittämistä, Eurodac-tietoihin lainvalvontatarkoituksia varten tehtäviä vertailuja koskevasta pyynnöstä, EUVL L, 2024/1358, 22.5.2024.

²⁹ Asetus (EU) N:o 604/2013, EUVL L 180, 29.6.2013, s. 31–59.

³⁰ Lisätietoja on muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää (CEAS) koskevalla verkkosivulla.

³¹ Lisätietoja on sivulla Oikeus- ja sisäasioiden neuvoston 19.-20. lokakuuta 2023 pidetyn kokouksen tärkeimmät tulokset.

varmistamiseksi ja samalla saumattoman kokemuksen Schengen-alueelle matkustaville (ks. Kaavio 1. Matkustusjatkumo).

Lisäksi virasto laajensi **osallistumistaan EU:n oikeusalan toimintaan**. eu-LISA ja **e-CODEX**-järjestelmän hallinnoinnista vastaava konsortio toimittivat 8. joulukuuta 2023 komissiolle yhteisen pyynnön luovutus- ja haltuunotto-prosessin loppuunsaattamisesta koskevasta ilmoituksesta³². eu-LISA vastaa e-CODEX-järjestelmän operatiivisesta hallinnoinnista 3. kesäkuuta 2024 alkaen ja jatkaa **yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan** kehittämistä. Yhteistyöalusta tehostaa rajatylittävää tutkintaa ja syytteeseenpanoa. eu-LISA jatkoi koko vuoden 2023 ajan yhteistyötään EU:n oikeusalan yhteisön kanssa ja loi tiiviimpiä kumppanuuksia.

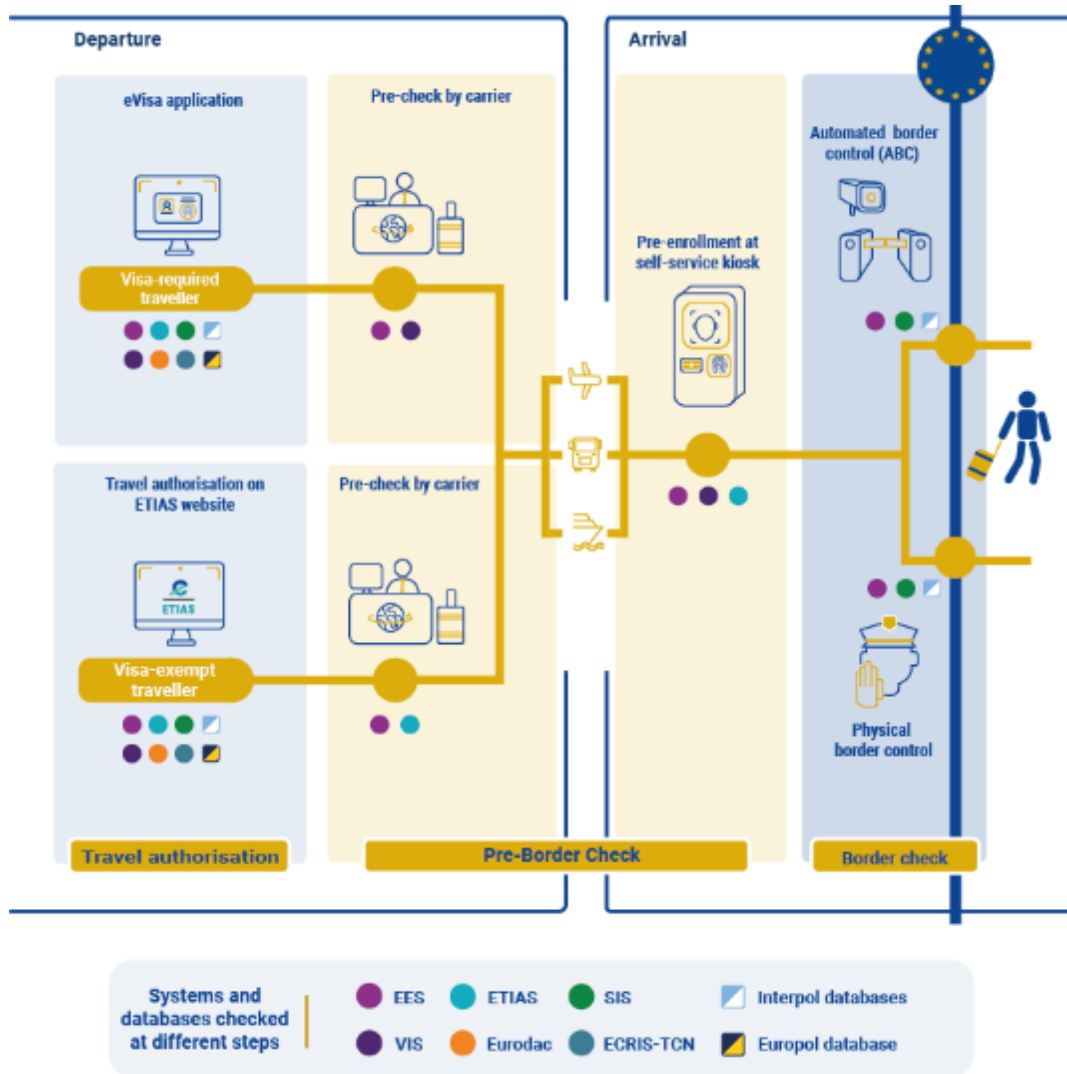
Samalla kun virasto jatkoi toimiansa tehostamista **EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan digitalisaation edistämiseksi**, se keskittyi myös kyberturvallisuuteen ja kyberuhkien torjumiseen erityisesti tekemällä tarvittavia valmisteluja uusista tietoturva- ja kyberturvallisuutta koskevista EU:n asetuksista johtuvien velvoitteiden täyttämiseksi.³³

Oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista ja kehittämisestä vastaavana EU:n virastona eu-LISA toimii **EU:n toimielinten, oikeus- ja sisäasioiden alan virastojen sekä jäsenvaltioiden keskeisenä kumppanina** tarjoamalla huipputason asiantuntemusta vaihtamalla tietoja ennakoivasti sekä tekemällä yhteistyötä.

³² eu-LISA ottaa virallisesti vastuun e-CODEX-järjestelmästä 3. kesäkuuta 2024 e-CODEX-järjestelmän luovutus- ja haltuunotto-prosessin loppuunsaattamisesta koskevasta ilmoituksesta 7 päivänä toukokuuta 2024 annetun [komission täytäntöönpanopäätöksen \(EU\) 2024/1272](#) mukaisesti.

³³ Ehdotus asetukseksi **tietoturvallisuudesta** unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa, COM (2022) 119 final ja ehdotus asetukseksi toimenpiteistä **yhteisen korkean kyberturvataso**n varmistamiseksi unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa, COM (2022) 122 final.

Kaavio 1. Matkustusjatkumo³⁴

³⁴ Tässä infografiikassa kuvataan matkustajan matkaa sellaisten kolmansien maiden kansalaisten näkökulmasta, jotka suunnittelevat lyhytaikaista vierailua Schengen-alueelle, ja esitetään yleiskatsaus siitä, miten uudet järjestelmät edistävät EU:n ulkorajojen yhdenmukaista valvontaa.

[JÄTÄ TYHJÄKSI]

1. Käytössä olevien järjestelmien operatiivinen hallinnointi ja kehittäminen

Seuraavassa osiossa esitetään yleiskatsaus eu-LISAn toimiin, jotka liittyvät oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien operatiiviseen hallinnointiin ja kehitykseen rajaturvallisuuden, muuttoliikkeen ja turvapaikka-asioiden, sisäisen turvallisuuden, lainvalvonnan ja oikeudellisen yhteistyön aloilla. Viraston keskeisenä painopisteenä on varmistaa kaikkien sen toimeksiantoon kuuluvien järjestelmien – Schengenin tietojärjestelmän (SIS), viisumitietojärjestelmän (VIS), eurooppalaisen turvapaikanhakijoiden sormenjälkitietojen vertailutietokannan (Eurodac) ja eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän viitesovelluksen (ECRIS RI) – tehokas ja toimiva hallinnointi asiaankuuluvien asetusten ja palvelutasosopimusten mukaisesti sekä varmistaa järjestelmien keskeytymätön käytettävyys.

1.1. Schengenin tietojärjestelmä (SIS)

SIS on Euroopan suurin ja käytetyin sisäisen turvallisuuden ja rajavalvonnan tietotekniikkajärjestelmä. Sitä käyttävät pääasiassa nimetyt kansalliset viranomaiset etsintäkuulutettuja tai kadonneita henkilöitä tai esineitä, kuten henkilöasiakirjoja tai ajoneuvoja, koskevien tietojen vaihtamiseen. SIS-järjestelmässä on ollut vuodesta 2018 lähtien biometrinen hakutoiminto, **sormenjälkien automaattinen tunnistusjärjestelmä (AFIS)**, jonka avulla henkilöt voidaan tunnistaa kämmenen- ja sormenjälkien perusteella. SIS-järjestelmä on yksi Schengen-arkkitehtuurin kulmakivistä, sillä se helpottaa EU:n ulkorajojen valvontaa ja tukee samalla lainvalvontaa ja oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa kaikkialla unionissa.

KESKEISET KOHOKOHDAT

- **7. maaliskuuta 2023**, eu-LISA saavutti merkittävän virstanpylvään, kun **uudistettu SIS-järjestelmä otettiin käyttöön**. Tämä on laajan järjestelmäpäivitys sitten vuoden 2014 ja se tarjoaa EU:n oikeus- ja sisäasioiden yhteisölle laajan valikoiman uusia toimintoja ja hakuvalmiuksia henkilöiden ja esineiden tunnistamiseksi.
- **25. heinäkuuta** eu-LISA saattoi päätökseen **Kyproksen täydellisen integroinnin SIS-järjestelmään**, jolloin järjestelmän käyttäjien kokonaismäärä nousi 34:ään.

SIS-järjestelmän operatiivinen hallinnointi

Vuonna 2023 päätavoitteena oli varmistaa **SIS-keskusjärjestelmän** ja sen biometrisen AFIS-toiminnon tehokas ja jatkuva toiminta, jotta järjestelmän loppukäyttäjille voidaan tarjota järjestelmän keskeytymätön käytettävyys ja jatkuvuus asiaankuuluvien säännösten ja palvelutasosopimusten mukaisesti. Virasto tuki jäsenvaltioita niiden kansallisten järjestelmien hallinnoinnissa ja toimitti samalla tarvittavat päivitykset ja kehitystoimet.

SIS-järjestelmän ja AFIS-toiminnon suorituskyky pysyi vaadittujen palvelutasotavoitteiden rajoissa: **käytettävyys oli 99,67 prosenttia** ja **vasteaika 99,99 prosenttia**, lukuun ottamatta kolmea kriittistä häiriötä SIS-keskusjärjestelmässä, jonka vuoksi järjestelmä ei ollut käytettävissä yhteensä 13 tunnin ja 46 minuutin ajan.

Järjestelmän käyttö³⁵

Vuonna 2023 järjestelmän käyttö ja **SIS-kuulutusten kokonaismäärä kasvoi** vuoteen 2022 verrattuna, mikä korostaa järjestelmän arvoa poliisiyhteistyölle koko Schengen-alueella. Uusitun SIS-järjestelmän käyttöönoton jälkeen useimmat jäsenvaltiot ovat käyttäneet lähes kaikkia uusia kuulutusluokkia, ja suurin osa niistä on tehnyt palauttamiskuulutuksia ja muutamia tuntemattomia etsintäkuulutettuja henkilöitä koskevia kuulutuksia. Myös muita uusia toimintoja on käytetty aktiivisesti, esimerkiksi kuulutuspyynnön syyn ja vaadittavien toimien muokkaamista. Käytännössä kaikki jäsenvaltiot ovat käyttäneet myös AFIS-hakua (sormenjälkien osalta). Parin viime vuoden aikana havaittu automaattisten hakujen (ANPR-järjestelmät automaattista rekisterikilpien tunnistusta varten ja vastaavat) lisääntyminen jatkui vuonna 2023.

³⁵ Vertailu aiempiin vuosiin on hankalaa, koska järjestelmä uudistettiin maaliskuussa 2023, jolloin siihen tehtiin useita muutoksia, kuten uusia kuulutusluokkia, muutettuja tai laajennettuja tietoluokkia, laajennettuja käyttöoikeuksia ja raportointivaihtoehtoja.

TALLENNETUT TIEDOT

90,5 miljoonaa
tallennettuja kuulutuksia
yhteensä

- **5 prosentin kasvu** vuoteen 2022 verrattuna
- 98 prosenttia kuulutuksista koski esineitä, 1,5 prosenttia henkilöitä

OPERAATIOT

14,7 miljardia
tehtyä hakuja yhteensä

- **16 prosentin kasvu** vuoteen 2022 verrattuna.
- päivittäinen keskiarvo: yli 40 miljoonaa
- AFIS-haut: 4 miljoonaa (noin 11 000/vrk)

357 013 osumaa
osumia yhteensä

- **36 prosentin kasvu** vuoteen 2022 verrattuna
- päiväkeskiarvo: yli 970 osumaa

SIS-järjestelmän parantaminen ja kehittäminen

SIS-järjestelmän uudelleenlaadituissa asetuksissa otettiin käyttöön uusia kuulutusluokkia ja toimintoja poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä, rajatarkastuksia ja palautuksia varten.³⁶ eu-LISAn, jäsenvaltioiden ja komission yhteisten ponnistelujen tuloksena **uudistettu SIS-järjestelmä otettiin käyttöön 7. maaliskuuta 2023** ja se tarjoaa uusia toimintoja ja hakuominaisuuksia henkilöiden ja esineiden tunnistamiseen.³⁷ Osana päivitystä eu-LISA toimitti myös **uudet biometriset toiminnot**, esimerkiksi mahdollisuuden tallentaa ja hakea kämmenenjälkiä ja latenteja jälkiä (pinnoilla olevia jälkiä). Samaan aikaan virasto päivitti kansallisten SIS-toimistojen ja SIRENE-toimistojen³⁸ luetteloita ja luetteloa toimivaltaisista viranomaisista, joilla on lupa hakea tietoja suoraan SIS-järjestelmästä³⁹.

Heinäkuussa 2023 eu-LISA saattoi päätökseen **Kyproksen täysimääräisen integroinnin SIS-järjestelmään**.⁴⁰ Samaan aikaan virasto jatkoi Frontexin tukemista sellaisten teknisten osatekijöiden kehittämisessä, joita tarvitaan SIS-järjestelmään liittymistä koskevan valmiuden saavuttamiseksi.

Yhteentoimivuutta koskeva valmius

Vuonna 2023 eu-LISA keskittyi SIS-järjestelmän yhteentoimivuusvalmiuden varmistamiseksi tarvittavien rajapintojen toteuttamiseen keskittyen erityisesti SIS-järjestelmän ja **ETIAS-järjestelmän** yhteenliittämiseen eurooppalaisen **hakuportalin** (ESP) kautta biometristen ja aakkosnumeeristen hakujen ja ristiintarkastusten helpottamiseksi kaikissa oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmissä. Virasto on koko vuoden 2023 ajan kehittänyt yhteenliittämismoduulia ja päivittänyt SIS-ydinjärjestelmää, jotta se olisi yhteentoimiva ETIAS-järjestelmän kanssa ja mahdollistaisi yhteydet muihin järjestelmiin ja komponentteihin.

Muiden **yhteentoimivuuden osatekijöiden** (ESP, MID) ja CRRS:n osalta eu-LISA on aloittanut toimintatarpeiden analysoinnin ja korkean tason suunnittelun yhteyksien luomiseksi SIS-järjestelmään, ja samalla se on aloittanut valmistelut **SIS-järjestelmän AFIS-toimintojen siirtämiseksi** yhteiseen biometriseen tunnistuspalveluun (sBMS).

Keskeiset suorituskykyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Suorituskykytavoite	Suorituskykyindikaattorin tilanne
SIS-keskusjärjestelmä käytettävissä	≥99,99 %	Osittain tavoitteen mukainen: 99,67 % Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset palveluraportit
SIS-keskusjärjestelmän vastausaika	≥99,50 %	Tavoitteen mukainen: 99,99 % Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset palveluraportit

³⁶ Yksityiskohtaisempi yleiskatsaus on EUR-Lexissä [Schengenin tietojärjestelmän uudistamista koskevien asetusten tiivistelmässä](#).

³⁷ Euroopan komission lehdistötiedote [Turvallisuusunioni: Uudistettu SIS otetaan käyttöön](#), 7. maaliskuuta 2023.

³⁸ Lisätietoja SIRENE-toimistoista on komission verkkosivustolla [SIRENE-yhteistyötä](#) koskevassa osiossa.

³⁹ Toimivaltaisten viranomaisten luettelot julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä vol. 66, C 85, 7. maaliskuuta 2023.

⁴⁰ Lisätietoja eu-LISAn lehdistötiedotteesta [Kyproksen täysin integroitu SIS-järjestelmään](#), 25. heinäkuuta 2023.

Edistyminen tehtävittäin ja hankkeittain⁴¹

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
SIS-järjestelmän operatiivinen hallinnointi	
SIS-järjestelmän ylläpito normaali toiminta	Toteutunut - korjaava, mukautuva, täydellistävä ja ennalta ehkäisevä ylläpito - tietojen johdonmukaisuuden säännöllinen tarkistaminen, lähetysten käsittelyn parantamisen ja tilannekatsauksen jakamisen saaminen päätökseen.
SIS AFIS -järjestelmän ylläpito normaali toiminta	Toteutunut korjaava, mukautuva, täydellistävä ja ennalta ehkäisevä ylläpito.
SIS-tuki jäsenvaltioille normaali toiminta	Toteutunut uuden version käyttöönotto 7. maaliskuuta, mukaan lukien tietokannan ja hakukoneen päivitykset Kyproksen täydellinen integrointi 25. heinäkuuta - Frontexin integrointia koskevat valmistelut - Europolille annettu testaus- ja toimintatuki jatkuva tuki testaus- ja pätevyyskampanjoille, keskittyminen valmiustesteihin ja vaatimustenmukaisuustesteihin uudelleenlaaditun SIS-järjestelmän ja AFIS-järjestelmän vaiheen 2 toimintoja varten - uudet testityökalut jäsenvaltioille.
SIS-järjestelmän parantaminen ja kehittäminen	
SIS-järjestelmän kapasiteetin laajentaminen hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan päättymisajankohta: 2023	Toteutunut hakukone päivitetty, tietokanta päivitetty ja siirretty uudelle palvelimelle.
SIS: uusi hakukone ja Oraclen päivitys hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan mukainen päättymisajankohta 2023	Kesken – viivästynyt - hakukone päivitetty - SIS-ydintietokannan päivitys käynnissä.
SIS-järjestelmän uusi tiedottava kuulutus ⁴² hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan päättymisajankohta: 2024	Käynnissä – uusi toimitusajankohta 2025 hankintavaihe alkoi vakaiden täytäntöönpanosäädösten perusteella.
SIS AFIS -järjestelmän siirtäminen sBMS:ään hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan päättymisajankohta: 2025	Käynnissä – uusi toimitusajankohta 2026 AFIS-järjestelmän siirtämisen sopimusvalmistelujen valmistelut saatettu päätökseen.
SIS-järjestelmän yhteentoimivuusvalmius	
SIS-keskusjärjestelmän yhdistäminen kaikkiin yhteentoimivuuden osatekijöihin (lukuun ottamatta sBMS:ää) hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan päättymisajankohta: 2023	Käynnissä – uusi toimitusajankohta 2026 - lykätty, koska se on riippuvainen muista SIS-hankkeista ja yhteentoimivuusohjelmasta - analyysi- ja suunnitteluvaihe alkoi.
SIS-ydinjärjestelmän yleinen yhteenliittämömoduuli (käyttöliittymä, jolla SIS-järjestelmä voidaan liittää muihin järjestelmiin ja yhteentoimivuus ETIAS-järjestelmän kanssa) hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan päättymisajankohta: 2023	Käynnissä – uusi toimitusajankohta 2025

⁴¹ eu-LISAn yhtenäisen ohjelma-asiakirjan 2023–2025 mukaan.

⁴² Asetus (EU) 2022/1190 unionin edun mukaisten, kolmansien maiden kansalaisia koskevien tiedottavien kuulutusten tallentamisesta Schengenin tietojärjestelmään.

- **analyysi ja suunnittelu viimeistely**, toimintavaatimukset ja korkean tason suunnittelu hyväksytty
- täytäntöönpanon jatkaminen, testauseritelmien ja -välineiden valmistelu
- **rakennusvaihe alkoi** laitteiston asennuksella
- täydelliset vaatimukset laadittu tietojen vastaavuudelle useiden identiteettien tunnistamista varten⁴³
- **työ on käynnissä**: tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi, turvallisuuteen ja käyttöliittymien valvontaan liittyvät ja yksityiskohtaisiin teknisiin eritelmiin liittyvät asiakirjat (ICD/DTS) sekä tietojen vastaavuutta koskevien näkökohtien laatiminen.

1.2. Viisumitietojärjestelmä (VIS)

Viisumitietojärjestelmä on Schengen-arkkitehtuurin ydinosa. Se yhdistää EU:n ulkorajojen ylityspisteet EU:n ulkopuolisissa maissa oleviin jäsenvaltioiden konsulaatteihin ja tukee viisumiviranomaisia Schengen-alueella tai sen kautta matkustavien kolmansien maiden kansalaisten lyhytaikaisten viisumien hallinnassa. Järjestelmään kuuluu **biometrinen tunnistusjärjestelmä** (BMS), joka mahdollistaa henkilöllisyyden todentamisen rajoilla. Viisumien käsittelyn lisäksi viisumitietojärjestelmä auttaa torjumaan viisumipetoksia tunnistamalla henkilöt, jotka eivät ehkä täytä tai eivät enää täytä maahantulon, oleskelun tai asumisen edellytyksiä Schengen-alueella.

KESKEISET KOHOKOHDAT

- Tammikuun 1. päivänä 2023 **Kroatiasta tuli 27. maa, joka liittyi virallisesti Schengen-alueeseen täysimääräisesti**. Tämä on ensimmäinen laajentuminen sitten vuoden 2011, jolloin Liechtenstein liittyi avointen sisärajojen alueeseen.

VIS-järjestelmän operatiivinen hallinnointi

Vuonna 2023 keskeisenä tavoitteena oli varmistaa VIS-keskusjärjestelmän, sen biometrisen tunnistusjärjestelmän (BMS) ja VIS Mail -toiminnon tehokas ja jatkuva toiminta, jotta järjestelmän loppukäyttäjille voidaan tarjota järjestelmän keskeytymätön käytettävyyttä ja jatkuvuus asiaankuuluvien säännösten ja palvelutasosopimusten mukaisesti. Virasto tuki jäsenvaltioita niiden kansallisten vastinejärjestelmien hallinnassa sekä tarvittavien parannusten ja muutosten toteuttamisessa. Lisäksi VIS-järjestelmän tietojen laatua parannettiin merkittävästi seurantatulosten ja jäsenvaltioilta saadun palautteen perusteella.

VIS-keskusjärjestelmän suorituskyky pysyi vaadittujen tavoitteiden rajoissa: **saatavuus oli 99,97 prosenttia** ja **vasteaika 99,98 prosenttia**, lukuun ottamatta kahta tapausta, joissa järjestelmä ei ollut käytettävissä yhteensä 2 tunnin ja 25 minuutin ajan.

Virasto toteutti 5. lokakuuta **VIS-järjestelmän turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevan harjoituksen** järjestelmän häiriönsietokyvyn testaamiseksi ja parantamiseksi. Harjoituksessa keskityttiin yhteistyöhön ja reagointiin odottamattomien tapahtumien ja häiriötilanteiden varalta, esim. testaamalla skenaarioita, jotka koskevat järjestelmän heikkenemistä, laajamittaisen hakkeroinnin vaikutusta ja hybridihyökkäystä.

Järjestelmän käyttö

Koko vuoden 2023 ajan viisumitietojärjestelmän käyttö – **viisumihakemusten ja rajaoperaatioiden määrä** – kasvoi edelleen, mutta pysyi edelleen pandemiaa edeltäneen tason alapuolella. Samaan aikaan sormenjälkien todentamiset jäivät alle odotetun kynnsarvon, ja myös sormenjälkien käyttö ensimmäisen vaiheen rajatarkastuksissa jäi huomattavasti odotettua vähäisemmäksi.

⁴³ [Komission delegoitu asetus \(EU\) 2023/332](#), annettu 11 päivänä heinäkuuta 2022, sellaisten tapausten määrittämisestä, joissa henkilöllisyydet katsotaan olevan samat tai samankaltaiset, **rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistamiseksi**, EUVL L 47, 15.2.2023, s. 6–16.

TALLENNETUT TIEDOT

51,3 miljoonaa
tallennettujen
viisumihakemusten
kokonaismäärä

- **9,7 prosentin lasku** verrattuna vuoteen 2022.
- 51,2 miljoonaa tallennettua kasvokuvaa
- 46,8 miljoonaa tallennettua sormenjälkisarjaa

OPERAATIOT

211 miljoonaa
operaatiota
yhteensä

- **39 prosentin kasvu** vuoteen 2022 verrattuna
- **8,6 miljoonaa** jäsenvaltioiden **myöntämää viisumia**.
- **rajaoperaatiot:** 1,6 miljoonaa kuukaudessa (1,2 miljoonaa vuonna 2022)
- 21,6 miljoonaa aakkosnumeerista hakua
- 7 miljoonaa biometristä hakua
- 6 miljoonaa biometristä tunnistusta

VIS-järjestelmän parantaminen ja kehittäminen

Tarkistetun VIS-asetuksen hyväksyminen heinäkuussa 2021 edellytti keskusjärjestelmän merkittävää päivittämistä ja toimintaprosessien uudelleensuunnittelua, jotta järjestelmään voitiin integroida **pitkäaikaiseen oleskeluun tarkoitetut viisumit ja oleskeluluvat**.⁴⁴ eu-LISA jatkoi vuonna 2023 **tarkistetun VIS-hankkeen** täytäntöönpanoa, vaatimusten keräämistä, toimintakäyttötapausten valmistelua ja käyttöliittymien valvonta-asiakirjan (ICD) laatimista. Virasto antoi komissiolle myös teknistä tukea uusien toimintojen teknistä täytäntöönpanoa koskevan **sekundaarilainsäädännön** valmistelussa.⁴⁵ Tämä prosessi kestää huomattavasti ennakoitua kauemmin teknisten vaatimusten monimutkaisuuden vuoksi, mikä on vaikuttanut hankkeen suunniteltujen toimien toteuttamiseen.

Tärkeä virstanpylväs saavutettiin 1. tammikuuta 2023 – **Kroatia sai täysimittaisen käyttöoikeuden VIS-järjestelmään** ja siitä tuli 27. maa, joka liittyi virallisesti ja täysimääräisesti Schengen-alueeseen, mikä oli alueen ensimmäinen laajentuminen yli vuosikymmeneen.⁴⁶ Seuraavaksi vuorossa ovat Bulgaria ja Romania, ja virasto on aloittanut tekniset valmistelut, jotta ne voisivat saada täysimääräisen käyttöoikeuden VIS-järjestelmään.

Yhteentoimivuutta koskeva valmius

eu-LISA jatkoi vuonna 2022 käynnistettyä **VIS-järjestelmän yhteentoimivuutta** koskevaa hanketta, jolla tehostetaan rajatarkastuksia tarkistetun VIS-asetuksen mukaisesti. Tämä edellyttää yhteyksien luomista yhteentoimivuuden osatekijöihin ja suoraa viestintäkanavaa **rajanylitystietojärjestelmän** (EES) kanssa, mikä on tarpeen, jotta viisumeihin liittyviä tietoja voidaan hakea automaattisesti VIS-järjestelmästä (esim. viisumin voimassaoloaika ja henkilöllisyyden todentaminen) ja jotta viisumiviranomaiset voivat myös käyttää EES-järjestelmää hakemuksia käsitellessään. Vaikka EES-järjestelmän kehitysohjelmaan liittyvät viivästykset vaikuttivat täytäntöönpanoon, eu-LISA keskittyi erilaisten ympäristöjen konfigurointiin **päästä päähän -testauksen**⁴⁷ sujuvuuden varmistamiseksi.

Jotta VIS-järjestelmästä ja **Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmästä** (ETIAS) voidaan tehdä samanaikaisia kyselyjä, VIS-järjestelmän ja **eurooppalaisen hakuportaalin** (ESP) välille on luotava yhteentoimivuusyhteys, kuten heinäkuussa 2021 hyväksytyissä ETIAS-järjestelmän muutoksissa edellytetään.⁴⁸ Virasto on työstänyt uutta sopimusjärjestelyä VIS-järjestelmän yhteentoimivuushankkeen jatkamisen ja laajentamisen jatkamiseksi.

Virasto aloitti vuonna 2023 valmistelut VIS-järjestelmän **biometrisen hakutoiminnon siirtämiseksi yhteiseen biometriseen tunnistuspalveluun (sBMS)**. Lisäksi eu-LISA aloitti yhteisen rajapinnan kehittämisen VIS-järjestelmän ja **raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkiston** (CRRS) välille.

⁴⁴ Asetus (EU) 2021/1134, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, **viisumitietojärjestelmän uudistamiseksi** (EUVL L 248, 13.7.2021, s. 11).

⁴⁵ Täytäntöönpanosäädökset ja delegoidut säädökset uusien toimintojen teknisestä toteutuksesta, VIS-keskusjärjestelmän kehittämiseen tarvittavista toimenpiteistä sekä kyselyjä, tarkistuksia ja arviointeja koskevista menettelyistä ja säännöistä sisältävästä käsikirjasta.

⁴⁶ Neuvoston päätös (EU) 2022/2451 Schengenin säännöstön määräysten täysimääräisestä soveltamisesta Kroatian tasavallassa.

⁴⁷ Helmikuussa 2024 virasto saavutti kriittisen virstanpylvään, kun jäsenvaltioiden vaatimustenmukaisuuden testaus käynnistettiin onnistuneesti.

⁴⁸ Asetus (EU) 2021/1152 muihin EU:n tietojärjestelmiin pääsystä ETIAS-järjestelmän tarkoituksia varten.

Keskeiset suorituskyyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Suorituskyyitavoite	Suorituskyyindikaattorin tilanne
VIS-keskusjärjestelmä käytettävissä	≥99.99	Osittain tavoitteen mukainen: 99,97 % <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset palveluraportit</i>
VIS-keskusjärjestelmän vastausaika	100 %	Osittain tavoitteen mukainen: 99,98 % <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset palveluraportit</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
VIS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	
VIS-järjestelmän ylläpito normaali toiminta	Toteutunut - korjaava, mukautuva, täydellistävä ja ennalta ehkäisevä ylläpito - saatetaan päätökseen VIS-järjestelmän siirtyminen poikkialaiseen suunnittelu- ja operatiiviseen kehykseen (TEF/TOF).
VIS-järjestelmän parantaminen ja kehittäminen	
VIS: Kroatian integrointi hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan päättymisajankohta: 2023	Toteutunut Kroatialle myönnetty täysi pääsy VIS-järjestelmään.
Uudelleenlaaditun VIS-järjestelmän kehittäminen (myös aktiivi-aktiivi-ratkaisu) hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan päättymisajankohta: 2025	Käynnissä – uusi toimitusajankohta 2026 - vaatimusten laatiminen käynnissä ja korkean tason suunnittelun laatiminen - yhteistyö jäsenvaltioiden kanssa testausympäristöjen saatavuuden varmistamiseksi - osallistuminen sekundaarilainsäädännön viimeistelyyn.
VIS-järjestelmän yhteentoimivuusvalmius	
VIS-järjestelmän liittäminen yhteentoimivuuden osatekijöihin hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan päättymisajankohta: 2024	Käynnissä – uusi toimitusajankohta 2026 - vaatimusten laatiminen käynnissä ja korkean tason suunnittelun laatiminen - toimi yhdistettiin uudelleenlaaditun viisumitietojärjestelmän kehittämiseen.

1.3. Eurooppalainen tietokanta turvapaikanhakijoiden sormenjälkien vertailua varten (Eurodac)

Eurodac tukee **Dublin-asetuksen**⁴⁹ soveltamista. Asetus on yksi välineistä, joita käytetään **Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän**⁵⁰ täytäntöönpanoon. Eurodac auttaa jäsenvaltioita määrittämään turvapaikkahakemuksen tutkimisesta vastaavan maan vertaamalla uusien hakijoiden sormenjälkiä tietokantaan jo rekisteröityihin sormenjälkiin. Eurodacia käytetään myös sellaisten henkilöiden henkilöllisyyden selvittämiseen, jotka on otettu kiinni laittomien rajanylitysten yhteydessä ja joiden on todettu oleskelevan laittomasti Schengen-alueella. Kansallisille lainvalvontaviranomaisille ja Europolille on myönnetty pääsy Eurodaciin tiukoin edellytyksin ja viimeisenä keinona terrori-iskujen tai vakavien rikosten ehkäisemiseksi, paljastamiseksi tai tutkimiseksi.

KESKEISET KOHOKOHDAT

- Kesäkuussa eu-LISA sai päätökseen Eurodacin kapasiteetin lisäämisprojektin, jonka myötä järjestelmän **enimmäistallennuskapasiteetti** kasvoi 7 miljoonasta 9 miljoonaan tietueeseen ja päivittäinen **käsittelykapasiteetti** 15 000:sta 24 000:een tapahtumaan.

⁴⁹ Asetus (EU) N:o 604/2013, EUVL L 180, 29.6.2013, s. 31–59

⁵⁰ Lisätietoja on muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston **Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää (CEAS)** koskevalla verkkosivulla.

Eurodacin operatiivinen hallinnointi

Vuonna 2023 eu-LISAn päätavoitteena oli varmistaa Eurodac-keskusjärjestelmän tehokas ja jatkuva toiminta yhdessä **DubliNetin**⁵¹ kanssa, tarjota järjestelmän loppukäyttäjille keskeytymätön saatavuus ja jatkuvuus asiaankuuluvien säännösten ja palvelutasosopimusten mukaisesti. Virasto tuki jäsenvaltioita niiden kansallisten järjestelmien hallinnoinnissa ja toimitti samalla tarvittavat päivitykset ja kehitystoimet.

Eurodacin suorituskyky jäi hieman alle vaadittujen palvelutasotavoitteiden: **käytettävyys oli 99,47 prosenttia** ja **vasteaika 99,99 prosenttia**. DubliNet toimi vaadittujen palvelutasotavoitteiden mukaisesti ilman häiriöaikoja. Eurodacin käytettävyyteen vaikuttivat useat kriittiset tapahtumat, ja se oli poissa käytöstä yhteensä noin 35 tuntia, mukaan lukien hankkeen täytäntöönpanoon liittyvä suunniteltu käyttökatkos.

Järjestelmän käyttö

Eurodac-tietokantaan **tallennettujen tietueiden** määrä kasvoi koko vuoden 2023 ajan, ja tietoliikenne (Eurodac-järjestelmän kautta välitetyt tiedot) on ollut suhteellisen suurta käynnissä olevien muuttovirtojen vuoksi.

TALLENNETUT TIEDOT⁵²

7,4 miljoonaa
tallennetut
sormenjälkinäytteet
yhteensä

■ **13 prosentin kasvu** vuoteen 2022 verrattuna

■ **turvapaikanhakijat (luokka 1)**

7 miljoonaa tallennettua sormenjälkeä,
11 prosentin kasvu vuoteen 2022 verrattuna

■ **laittomat rajanylitykset (luokka 2):**

428 000 tallennettua sormenjälkeä,
57 prosentin kasvu vuoteen 2022 verrattuna

OPERAATIOT

1,7 miljoonaa
välitetyt tiedot
yhteensä

■ **20 prosentin kasvu** vuoteen 2022 verrattuna

■ **liikenteen lisäys luokittain:** 8 % luokassa 1
/ 57 % luokassa 2 / 33 % luokassa 3 / 7 %
luokassa 4

Eurodacin parantaminen ja kehittäminen

Odotettaessa uuden **muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen**⁵³ ja erityisesti **uudelleenlaaditun Eurodac-asetuksen**⁵⁴ tulevaa hyväksymistä eu-LISA jatkoi Eurodac-järjestelmän kriittisiä järjestelmäpäivityksiä, joilla tuetaan Dublin-asetuksen soveltamista. Virasto keskittyi kahden vuonna 2022 käynnistetyn Eurodac-päivityshankkeen täytäntöönpanoon – toisessa keskityttiin kapasiteetin parantamiseen ja toisessa vähimmäistason päivityksiin.

- **Eurodacin kapasiteetin parantamishanke**, jonka tavoitteena on kasvattaa **järjestelmän enimmäistallennuskapasiteetti** 7 miljoonasta tietueesta 9 miljoonaan tietueeseen ja päivittäinen käsittelykapasiteetti 15 000:sta 24 000:een tapahtumaan, jotta voidaan sopeutua tallennettavien tietueiden määrän lisääntymiseen.⁵⁵ Vuonna 2023 eu-LISA päivitti järjestelmän laitteiston ja siirsi olemassa olevat tiedostot jaetulle yhteiselle alustalle. Kesäkuussa, kun järjestelmä oli saavuttamassa 7 miljoonan tietueen kapasiteettirajansa, järjestelmän käyttöönotto saatiin päätökseen sen jälkeen, kun parhaasta teknisestä ratkaisusta käyty pitkäaikainen keskustelu olivat aiheuttaneet viivästyksiä.

⁵¹ DubliNet on suojattu sähköinen verkko turvapaikkahakemuksia käsittelevien kansallisten viranomaisten välistä tietojenvaihtoa varten.

⁵² Eurodac-järjestelmään tallennetut **sormenjälkitietokokonaisuudet** jaetaan viiteen pääluokkaan: 1) turvapaikkahakemukset, 2) laittomat rajanylitykset, 3) Schengen-alueella laittomasti oleskelevat henkilöt, 4) kansallisten lainvalvontaviranomaisten suorittamat vertailevat haut ja 5) Europolin suorittamat vertailevat haut.

⁵³ Vastikään hyväksytyllä lainsäädäntöpaketilla laajennetaan merkittävästi Eurodacin soveltamisalaa ja muutetaan nykyinen tietokanta täysimittaiseksi turvapaikka- ja maahanmuuttotietokannaksi. Lisätietoja on muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston erityissivulla uudesta [maahanmuutto- ja turvapaikkasopimuksesta](#).

⁵⁴ [Asetus \(EU\) 2024/1358](#) Eurodac-järjestelmän perustamisesta biometristen tietojen vertailua varten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2024/1351 ja (EU) 2024/1350 ja neuvoston direktiivin 2001/55/EY tehokkaaksi soveltamiseksi ja laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden tunnistamiseksi sekä jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ja Europolin esittämistä, Eurodac-tietoihin lainvalvontatarkoituksia varten tehtäviä vertailuja koskevista pyynnöistä, EUVL L, 22.5.2024.

⁵⁵ eu-LISA arvioi, että uusi 9 miljoonan tietueen kapasiteettikatto saatetaan saavuttaa vuosien 2028 ja 2029 välillä.

- **Eurodac-järjestelmän vähimmäistason päivityshanke**, jonka tavoitteena on päivittää biometrisen yhdistämisen järjestelmä, tietokannan hallintajärjestelmä, keskus- ja varakeskusyksiköiden välinen synkronointimekanismi ja korvata laitteistokomponentit, joiden toimittajan tuki loppuu; ratkaisun testaus esituotantoympäristössä saatiin päätökseen marraskuussa.

Yhteentoimivuutta koskeva valmius

Uudelleenlaadittua Eurodac-asetusta koskevassa muutetussa ehdotuksessa säädetään Eurodac-järjestelmän yhdistämisestä yhteentoimivuuden osatekijöihin, jotta henkilöllisyyksiä voidaan hakea ja ristiintarkastaa kaikissa eu-LISAn hallinnoimissa oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmissä. Eurodac-järjestelmän yhdistäminen yhteentoimivuuden osatekijöihin riippuu uudelleenlaaditun Eurodac-asetuksen hyväksymisessä saavutetusta edistyksestä.

Keskeiset suorituskykyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Suorituskykytavoite	Suorituskykyindikaattorin tilanne
Eurodac-keskusjärjestelmä käytettävissä	≥99,99 %	Alitti tavoitearvon: 99,47 % Hieman alle tavoitteen johtuen käytettävyyteen vaikuttaneista häiriöistä, mukaan lukien hankkeiden toteuttamisesta johtuneet suunnitellut käyttökatkot. <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset palveluraportit</i>
Eurodac-keskusjärjestelmän vastausaika	≥99,45 %	Tavoitteen mukainen: 99,99 % <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset palveluraportit</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Eurodac-järjestelmän operatiivinen ylläpito	
Eurodac-järjestelmän ja Dublinet-verkon ylläpito normaali toiminta	Toteutunut ▪ korjaava, mukautuva, täydellistävä ja ennalta ehkäisevä ylläpito ▪ Eurodac- ja Dublinet-sertifikaatit uusittiin sen varmistamiseksi, että turvallisuusnormeja, parhaita käytäntöjä ja Euroopan tietosuojavaltuutetun tarkastussuosituksia noudatetaan mahdollisimman hyvin ▪ Eurodac siirtyi poikkialaiseen suunnittelu- ja operatiiviseen kehukseen (TEF/TOF), ja haltuunotto saatiin päätökseen helmikuussa 2024.
Eurodacin parantaminen ja kehittäminen	
Uudelleenlaaditun Eurodac-asetuksen toteuttaminen (myös yhdistäminen yhteentoimivuuden osatekijöihin) hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan päättymisajankohta: 2025	Lykätty ▪ täytäntöönpano edellyttää uudelleenlaaditun Eurodac-asetuksen hyväksymistä. Käynnissä – uusi toimitusajankohta 2024 ▪ Eurodac-järjestelmän vähimmäistason päivityshankkeen toteuttamista on lykätty, koska se on riippuvainen kapasiteetin vahvistamishankkeesta; esituotantoympäristö on otettu käyttöön ja uudelleenkonfigurointi saatu päätökseen, yhteisen järjestelmäratkaisun testaus esituotantoympäristössä on saatu päätökseen. Toteutunut ▪ Eurodacin kapasiteetin parantamishanke: käyttöönotto (kesäkuussa), saatu päätökseen marraskuussa.

1.4. Eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän viitesovellus (ECRIS RI)

EU:n lainsäädännön mukaan kansallisten tuomioistuinten on otettava huomioon aiemmat tuomiot antaessaan tuomioita rikosasioissa, ja **Euroopan rikosrekisteritietojärjestelmä (ECRIS)** perustettiin helpottamaan Euroopan oikeusviranomaisten välistä tietojenvaihtoa. ECRIS RI tarjoaa integraatorajapinnan, joka mahdollistaa kansallisten rikosrekisterien välisen yhteydenpidon rikosrekisteritietojen vaihtamiseksi.⁵⁶

ECRIS-viitesovelluksen operatiivinen hallinnointi

Virasto varmisti vuonna 2023 ECRIS-viitesovelluksen tehokkaan ja jatkuvan toiminnan ja tarjosi loppukäyttäjille keskeytymättömän käytettävyyden ja jatkuvuuden asiaa koskevien säännösten ja palvelutasosopimusten mukaisesti ja samalla toteutti tarvittavia muutoksia.

ECRIS-viitesovelluksen suorituskyky pysyi vaaditulla palvelutasolla, ja kaikki tukipyynnöt käsiteltiin määritettyjen tavoitteiden mukaisesti. Rääätälöidynnän palvelun tarjoamiseksi eu-LISA keräsi jäsenvaltioilta ajantasaista tietoa ECRIS RI -ympäristöstä.

ECRIS-viitesovelluksen päivitys ja kehitys

Vuonna 2022 tehdyssä ECRIS-viitesovelluksen turvallisuusanalyysissä havaittiin useita tietoturvaheikkouksia.⁵⁷ eu-LISA jakoi turvallisuussuositukset jäsenvaltioille ja aloitti komission ja asianomaisten sidosryhmien kanssa keskustelut mahdollisesta ECRIS-viitesovelluksen uudelleenkirjoittamisesta, jotta jäljellä olevia tietoturvariskejä voitaisiin lieventää ilman, että se vaikuttaisi ECRIS-TCN:n käyttöönottoon.

Keskeiset suorituskykyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Suorituskykytavoite	Suorituskykyindikaattorin tilanne
Palvelutasosopimuksen noudattaminen	Palvelutasosopimuksessa määritettyjen keskeisten tulosindikaattoreiden noudattaminen sataprosenttisesti	Tavoitteen mukainen: <i>Lähde: kuukausittaiset palveluraportit</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
ECRIS-viitesovelluksen operatiivinen ylläpito	
ECRIS-viitesovelluksen ylläpito normaali toiminta	Toteutunut - korjaava ylläpito - ECRIS-viitesovelluksen ylläpidon siirtämisen jatkaminen poikkialaiseen toimintakehykseen (TOF) - jatkuvat keskustelut kehityksestä ja päivityksistä sidosryhmien, myös komission, kanssa.

⁵⁶ Suurin osa EU-maista on tällä hetkellä yhteydessä ECRIS-järjestelmään eu-LISAn ylläpitämän ECRIS-viitesovelluksen kautta, kun taas neljä jäsenvaltiota käyttää omia kansallisia sovellusratkaisujaan.

⁵⁷ Komission lausuntoa ja eu-LISAn hallintoneuvoston päätöstä kunnioittaen komissio jakoi ECRIS-viitesovelluksen haavoittuvuusraportin Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten kanssa tukeakseen niitä ECRIS-tietojenvaihdossa käytettävien ohjelmistojen turvallisuusanalyysin laatimisessa.

2. Uusien järjestelmien kehittäminen ja innovointi

Seuraavassa osiossa esitetään yleiskatsaus eu-LISAn toimiin, jotka liittyvät uusien järjestelmien kehittämiseen ja EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan yleiseen yhteentoimivuusarkkitehtuuriin.

Näiden uusien järjestelmien – rajanylitystietojärjestelmän (**EES**) ja Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (**ETIAS**) – kehittäminen on ollut yksi viraston keskeisistä painopistealoista sen jälkeen, kun niitä koskevat perustamisasetukset annettiin vuosina 2017 ja 2018. Nämä uudet järjestelmät helpottavat EU:n ulkorajojen älykkäämpää valvontaa varmistamalla, että kaikilla valtuutetuilla henkilöillä, kuten rajavartijoilla, lainvalvonta-, viisumi- ja maahanmuuttoviranomaisilla, on turvallinen ja saumaton pääsy matkustajatietoihin.

Lisäksi virasto jatkaa uusien vastuidensa toteuttamista EU:n oikeudenkäytön alalla ja osallistuu sellaisten uusien digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen, jotka edistävät oikeusjärjestelmien jatkuvaa nykyaikaistamista ja digitalisointia koko Euroopassa. Virasto alkoi tehostaa osallistumistaan oikeuden digitalisointiin, jonka tarkoituksena on parantaa Euroopan oikeusviranomaisten välistä yhteistyötä ja parantaa oikeussuojan saatavuutta EU:n kansalaisille ja yrityksille. Siksi se kehittää kolmansien maiden kansalaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä koskevaa eurooppalaista rikosrekisteritietojärjestelmää (**ECRIS-TCN**) ja otti vastuun **e-CODEX-järjestelmän** operatiivisesta hallinnoinnista. Kyseessä on sähköinen viestintäalusta, joka helpottaa rajatylittäviä oikeudellisia menettelyjä. Sen jälkeen, kun **yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaa** koskeva asetus tuli voimaan kesäkuussa 2023, virasto aloitti valmistelut perustamalla hallintoelimiä ja käynnistämällä hankkeen tarvittavaa kehitystyötä varten.

Uusien ja nykyisten tietojärjestelmien välisen tietojenvaihdon helpottamiseksi eu-LISA kehittää myös kattavan **yhteentoimivuusarkkitehtuurin oikeus- ja sisäasioiden alaa varten**. Kun oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien yhteentoimivuus on saatu käyttöön, se tukee yhdenmukaista rajaturvallisuutta ja sisäistä turvallisuutta, mikä on merkittävä panos EU:n turvallisuusunionistrategiaan.

1.

2.1. Uusi ratkaisustrategia

Toukokuussa 2023 eu-LISA otti käyttöön uuden toimintamallin, jota kutsutaan sisäisesti **3R-ratkaisustrategiaksi**. Sen avulla haluttiin päästä ulos pitkään jatkuneesta umpikujasta rajanylitystietojärjestelmän (EES) kehittämisessä. Tavoitteena oli nopeuttaa järjestelmän kehittämistä luomalla vakaammat olosuhteet jäsenvaltioille, jotta ne voisivat jatkaa valmistelujaan. Strategia perustuu seuraaviin kolmeen pilariin:

Palveluntarjoajien uudelleen mobilisointi: aloitetaan uudelleen vuoropuhelu ja yhteistyö palveluntarjoajien kanssa kaikilla tasoilla, mukaan lukien päivittäinen vuorovaikutus ja edistymisen seuranta riipeän hallinnoinnin avulla, mikä lisää täytäntöönpanoon käytettävissä olevien resurssien määrää ja laatua.

Toiminnalliset ratkaisut: pyritään ratkaisemaan käytännönläheisesti järjestelmien pulmat ja käsittelemään vaikeimmat tekniset haasteet, jotta jäsenvaltioille voidaan tarjota mahdollisimman pian uusia toimintoja valmistelujen loppuun saattamiseksi.

Työskentelytapojen uudistaminen: otetaan käyttöön alan parhaat käytännöt ja vahvistetaan tiimien välistä yhteistyötä, käytetään ketteriä menetelmiä toimitusten nopeuttamiseksi ja edistetään henkilöstön ja toimeksisaajien yhteistyötä paikan päällä saman katon alla.

Suhteellisen lyhyessä ajassa uusi lähestymistapa **paransi merkittävästi ongelmien hallintaa ja viestintää** uusien järjestelmien kehittämisestä vastaavan konsortion kanssa. Virasto perusti myös tehokkaan yhteisen hallinnointimekanismin, joka koostuu eu-LISAn ja konsortion asiantuntijoista ja jonka tarkoituksena on parantaa teknisten ja sopimusnäkökohtien edistymisen seurantaa. Tämä mahdollisti korjaavien toimien tehokkaamman soveltamisen täytäntöönpanon ohjaamiseksi ja suorituskyvyn heikkenemisen ja uusien merkittävien viivästyksien välttämiseksi.

Ratkaisun nopeuttamiseksi ja yhteisten ponnistelujen keskittämiseksi konkreettisiin tuloksiin asteittaisen lähestymistavan avulla virasto määritteli **yksinkertaisimman toimivan tuotteen** osatekijät. Se on lopputuotteen välivaiheen versio, joka otetaan käyttöön vakaassa ympäristössä ja jonka avulla jäsenvaltiot

voivat toteuttaa testikampanjoita ja jatkaa valmistelujaan.⁵⁸ Virasto suunnitteli kunkin version mahdollisimman lähelle lopullista versiota ja paransi jatkuvasti niiden laatua ja vakautta, mikä paransi jäsenvaltioiden edellytyksiä valmistautua käyttöönottoon.

Tuleviin haasteisiin valmistautumiseksi eu-LISA muotoili uudelleen lähestymistapansa oikeus- ja sisäasioiden alan yhteentoimivuusarkkitehtuurin toteuttamiseksi ottamalla käyttöön **vaiheittaisen toimintatavan** vuodesta 2024 alkaen ja ulottamalla sen vuoteen 2027. Tässä uudessa toimintatavassa oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien yhteentoimivuutta kehitetään neljässä aallossa, joista kussakin keskitytään yhden keskeisen järjestelmän tekniseen valmiuteen ja käyttäjille tarjottaviin uusiin palveluihin:

- **VAIHE 1 EES-järjestelmä** sekä **yhteiset verkkopalvelut** (myös liikenteenharjoittajien rajapinta) ja yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu (**sBMS**)
- **VAIHE 2 ETIAS-järjestelmä** yhdessä kolmansien maiden kansalaisia koskevien verkkopalvelujen kanssa; kaksi yhteentoimivuuden osatekijää – eurooppalainen hakuportaali (**ESP**) ja yhteinen henkilöllisyystietovaranto (**CIR**); sekä raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkisto (**CRRS**)
- **VAIHE 3 ECRIS-TCN** ja yhteentoimivuuden osatekijöitä
- **VAIHE 4: oikeus- ja sisäasioiden yhteentoimivuusarkkitehtuurin** viimeistely (ml. viimeinen yhteentoimivuuden osatekijä: rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin, **MID**) ja **tarkistettu VIS**.

Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto hyväksyi 19. lokakuuta 2023 ehdotetun uuden aikataulun oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien käyttöönotolle ja yhteentoimivuudelle eli **uuden yhteentoimivuuden etenemissuunnitelman**.⁵⁹

Kunnianhimoisen suunnitelman toteuttamiseksi virasto perusti erityisen **Back-to-Green-työryhmän, jonka tehtävänä on panna täytäntöön 3R-ratkaisustrategia** (remobilise, resolve, renew), jotta työ saataisiin tehtyä ketterään projektinhallintamenetelmään perustuvan lähestymistavan avulla, jolloin tiimit työskentelevät saman katon alla. Tilanteen monimutkaisuuden vuoksi työryhmämallia laajennettiin myöhemmin kahteen ryhmään: yhdessä ryhmässä keskitytään pelkästään EES-järjestelmän toimittamiseen, ja toisen työryhmän tehtävänä on koordinoida seuraavien vaiheiden toimittamista eli ETIAS-järjestelmää, yhteentoimivuuden osatekijöitä, ECRIS-TCN-järjestelmää sekä yhteyksien luomista SIS- ja VIS-järjestelmiin.

Tähän mennessä **Back-to-Green-työryhmä** on edistynyt huomattavasti sellaisten EES-järjestelmän kehittämistä haitanneiden ongelmien ratkaisemisessa, jotka ovat viivästyttäneet myös kaikkien muiden uusien järjestelmien ja yhteentoimivuusarkkitehtuurin kehittämistä. Uusi toimintatapa on osoittautunut menestykseksi, mistä on osoituksena suhteellisen lyhyessä ajassa saavutettu merkittävä edistys.

2.2. Kehitteillä olevat uudet järjestelmät

Vuonna 2023 viraston keskeisenä tavoitteena oli jatkaa uusien järjestelmien täytäntöönpanoa mahdollisimman pian. Tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja komission kanssa virasto pyrki kaikin tavoin suunnittelemaan toimenpiteitä vaikutusten lieventämiseksi ja etsimään ratkaisuja uusien merkittävien viivästysten välttämiseksi. Uuden **3R-ratkaisustrategian** myötä virasto aloitti asteittaisen rakentamisprosessin toteuttamisen varmemmalla aikataululla ja ketterillä työmenetelmillä, joilla vakautetaan uusien järjestelmien, erityisesti EES-järjestelmän, käyttöönottoa ja luodaan loppukäyttäjille lisäarvoa valmistelujen nopeuttamiseksi.

2.2.1. Rajanylitystietojärjestelmä (EES)

EES-järjestelmä on toinen kahdesta tietojärjestelmästä, jolla nykyaikaistetaan EU:n ulkorajojen valvontaa korvaamalla nykyinen passien manuaalinen leimaaminen kaikkien Schengen-alueelle tulevien ja sieltä poistuvien **kolmansien maiden kansalaisten sähköisellä rekisteröinnillä**. Tämä koskee myös maahantulon epäamistapauksia. EES-järjestelmä mahdollistaa **lyhytaikaisen oleskelun valvonnan** (kun vierailu kestää enintään 90 päivää minkä tahansa 180 päivän jakson aikana) laskemalla automaattisesti laillisen oleskelun keston ja tekemällä kuulutuksia sen päättyessä. Järjestelmä auttaa osaltaan ehkäisemään laitonta maahanmuuttoa ja vahvistaa sisäistä turvallisuutta tukemalla järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjuntaa. Kun rajatarkastusten automatisointi on toimintakunnossa, se auttaa myös jäsenvaltioita hallitsemaan kasvavia matkustajavirtoja ja optimoimaan samalla rajavartijoiden määrän rajanylityspaikoilla.

⁵⁸ **Yksinkertainen toimiva tuote** (MVP) on välituote, joka tuo jäsenvaltioille asteittain lisäarvoa ja luo edellytykset toiminnan aloittamisen paremmalle valmistelulle. Uusia versioita julkaistaan asteittaan, mikä tuo jäsenvaltioille lisäarvoa.

⁵⁹ Lisätietoja on sivulla [Oikeus- ja sisäasioiden neuvoston 19.-20. lokakuuta 2023 pidetyn istunnon tärkeimmät tulokset](#).

KESKEISET KOHOKOHDAT

- eu-LISA ryhtyi päättäväisiin toimiin EES-järjestelmän kehittämisen pitkäaikaisen umpikujan purkamiseksi ottamalla käyttöön **3R-ratkaisustrategian** ja uuden toimintatavan **uusien järjestelmien asteittaista käyttöönottoa varten**.
- **Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto hyväksyi** 19. lokakuuta 2023 eu-LISAn ehdottaman **tarkistetun aikataulun**.
- Jäsenvaltioille toimitettiin kolme uutta versiota aikataulun mukaisesti, jotta ne pystyivät etenemään valmisteluissaan kansallisella tasolla.

Täytäntöönpano

EES-järjestelmän kehittäminen ja testaus jatkui vuoden 2023 aikana. Siinä käsiteltiin järjestelmän toimintojen sisäistä monimutkaisuutta, komponenttien keskinäistä riippuvuutta ja toimeksisaajan viivästyksiä. Virasto pyrki koko vuoden ajan pois umpikujasta, omaksui uuden strategisen lähestymistavan ja ehdotti täytäntöönpanon tarkistettua aikataulua. Osoituksena **strategian onnistumisesta** virasto tuotti ensimmäiset positiiviset tulokset, kun koko sovellus toimitettiin asteittain tarkkaan määriteltyjen osien avulla (yksinkertaisin toimiva tuote, MVP):

- **vakaat ympäristöt**: virasto korjasi yhteistyössä toimeksisaajan kanssa tekniset ongelmat, jotka olivat estäneet jäsenvaltioiden edistymisen kansallisten järjestelmiensä testauksessa ja valmistelussa
- **uudet versiot, joissa oli vähemmän vikoja**: uuden lähestymistavan hyväksymisen jälkeen jäsenvaltioiden testausympäristöihin asennettiin kolme tärkeää versiota, joissa ohjelmistovirheitä oli huomattavasti vähemmän, mikä korosti kehityksen ja testauksen laadun paranemista⁶⁰
- **järjestelmän tehokkaampi seuranta**: perustettu tehokas yhteinen hallintomekanismi seurasi jatkuvasti edistymistä, sovelsi korjaavia toimia täytäntöönpanon ohjaamiseksi ja ratkaisi useimmat ratkaisematta olevat sopimuskysymykset.

Yhteentoimivuutta koskeva valmius

Rajatarkastusten tehostamiseksi ja sujuvoittamiseksi on luotava yhteentoimivuusyhteydet VIS-järjestelmään (jotta viisumeihin liittyviä tietoja voidaan hakea automaattisesti) ja myös eurooppalaiseen hakuportaaliin (ESP), jotta EES- ja ETIAS-järjestelmistä voidaan tehdä samanaikaisia hakuja. Vuonna 2023 jatkettiin rajapinnan kehittämistä yhteentoimivuuden osatekijöiden kanssa testaustoimien avulla. Todellisten järjestelmien avulla virasto testasi päivitetyn **VIS-keskusjärjestelmän sekä EES-järjestelmän ja yhteisen biometrisen tunnistuspalvelun** järjestelmän kokonaistoimintoja ja jatkoi jäsenvaltioiden toiminnan toimintojen ja prosessien testausta. Virasto jatkoi samalla tietojen siirtämistä Vis- ja SBMS-järjestelmien välillä, jotta päästä päähän -harjoitukset saadaan päätökseen vuonna 2024.

EES-/ETIAS-järjestelmien verkkopalvelut

Schengen-rajoilla tapahtuvan kolmansien maiden kansalaisten yhdenmetyt ja sujuvan käsittelyn helpottamiseksi EES-järjestelmällä on yhteinen verkkopalvelu ETIAS-järjestelmän kanssa. Yhteisiin verkkopalveluihin kuuluu useita yleisölle suunnattuja moduuleja, mukaan lukien **matkustajille ja matkustajaliikenteen harjoittajille tarkoitetut verkkoliittymät ja mobiilisovellukset**, joiden avulla matkustuslupien voimassaolo voidaan tarkistaa ennen liikennevälineeseen nousua.

Kuten EES-järjestelmän tapauksessa, eu-LISA noudatti kehitystyössä asteittaista toimintatapaa, ja ensimmäinen yksinkertaisin toimiva tuote -versio, joka sisältää verkkoportaalin ja liikenteenharjoittajien rajapinnan suurille liikenteenharjoittajille (esim. lentoyhtiöille), on tarkoitus ottaa käyttöön samaan aikaan EES-järjestelmän kanssa vuonna 2024. Julkinen verkkosivusto ja kolmansien maiden kansalaisille tarkoitettu liikenteenharjoittajan mobiilisovellus toimitetaan yhdessä ETIAS-järjestelmän kanssa vuonna 2025. Virasto jatkoi verkkoportaalin⁶¹ kehittämistä ja keskittyi **liikenteenharjoittajien rajapinnan**⁶² ja **mobiilisovelluksen** laadun ja vaatimusten testaamiseen. Mobiilisovellus on ensimmäinen eu-LISAn sisäisesti kehittämä sovellus.

Vuonna 2023 **liikenteenharjoittajien rekisteröintiä** jatkettiin 79 uuden yrityksen rekisteröinnillä, ja nyt

⁶⁰ Virasto saavutti toisen merkittävän virstanpylvään tammikuun 2024 lopussa, kun se luovutti EES-järjestelmän täyden version ilman esteenä olevia vikoja vaatimustenmukaisuuden testaamista varten jäsenvaltioille ja Europolille.

⁶¹ Liikenteenharjoittajien verkkoportaali toimitettiin 11. huhtikuuta 2024.

⁶² Keskitetyt järjestelmäympäristöt rekisteröityjen liikenteenharjoittajien järjestelmien välistä testausta varten tulivat saataville 17. tammikuuta 2024, ja useat palveluntarjoajat saivat testauskampanjansa päätökseen 9. helmikuuta 2024 mennessä.

rekisteröityjen yhtiöiden kokonaismäärä on 1 056 (894 lento-, 52 meri- ja 110 maaliikenteen harjoittajaa), joista noin 40 prosenttia on EU:n jäsenvaltioista. Koska rekisteröintien määrä jäi odotettua pienemmäksi, virasto jatkoi yhteistyössä komission ja matkustajaliikenteen harjoittajien järjestöjen kanssa tietämyksen lisäämistä varhaisen rekisteröinnin tärkeydestä, koska myöhemmin liittyneillä saattaa olla vaikeuksia aikataulujen laatimisessa ja sopimusten täytäntöönpanossa.

Keskeiset suorituskyyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Suorituskykytavoite	Suorituskykyindikaattorin tilanne
Hankkeen kustannukset	kokonaispoikkeama ≤5 %	Tavoitteen mukainen <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset hankeraportit</i>
Hankkeen aikataulu	kokonaispoikkeama ≤5 %	Alitti tavoitearvon: <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset hankeraportit</i>
Hankkeen laajuus	Ei poikkeamaa	Tavoitteen mukainen: <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset hankeraportit</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
EES-järjestelmän ja verkkopalveluiden operatiivinen ylläpito	
EES-ytimen ylläpito normaali toiminta	Lykätty ■ ei aloitettu, koska EES-järjestelmän käyttöönotto on viivästynyt.
Verkkopalvelujen ylläpito normaali toiminta	Lykätty ■ ei aloitettu, koska EES-järjestelmän käyttöönotto on viivästynyt.
EES-järjestelmän ja verkkopalvelujen täytäntöönpano	
EES-ytimen täytäntöönpanon lopullinen järjestelmähyväksyntä hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan päättymisajankohta: 2023	Käynnissä – uusi toimitusajankohta vuoden 2025 puolivälissä ■ heinäkuussa julkaistu ensimmäinen yksinkertaisin toimiva tuoteversio tarjosi jäsenvaltioille testiympäristön, ja testauksen laatu parani seuraavia, elo- ja lokakuussa julkaistujen versioiden osalta ■ tekniset ympäristöt / perusinfrastruktuuri (keskusjärjestelmä ja kansalliset käyttöyksiköt) päivitetty sen varmistamiseksi, että järjestelmä toimii ajantasaisella alustalla ■ päivitetty käyttöliittymien valvonta-asiakirja, mukaan lukien järjestelmäratkaisun testauksessa tehdyt korjaukset ■ komission tukeminen EES-järjestelmän kehittämiseen vaikuttavan sekundaarilainsäädännön muuttamisessa siten, että siihen sisällytetään muiden asetusten, kuten tarkistetun VIS-asetuksen, vaatimukset ■ harjoitukset toimintavalmiustestejä varten aloitettiin joulukuussa ■ toimintaan siirtymisen valmistelut: jäsenvaltioiden kanssa pidettävät tekniset kokoukset, EES- ja VIS-järjestelmien siirtymätoimiin liittyvän ryhmän perustaminen. Ryhmä koostuu eu-LISAn ja jäsenvaltioiden edustajista, ja sen tehtävänä on varmistaa sujuva siirtymä eli käyttäjien käsikirjan viimeistely, harjoitusten aikatauluttaminen ja viestintäkanavien perustaminen jäsenvaltioiden kanssa.
Verkkopalvelujen toteutuksen viimeistely hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan päättymisajankohta: 2023	Käynnissä – uusi toimitusajankohta: verkkoportaali ja liikenteenharjoittajien rajapinta EES-järjestelmän kanssa vuonna 2024, julkinen verkkosivusto ja liikenteenharjoittajien mobiilisovellus kolmansien maiden kansalaisia varten ETIAS-järjestelmän kanssa vuonna 2025 ■ keskusjärjestelmän kehittäminen, myös julkinen verkkosivusto ja verkkoportaali; tehdastestaus saatu päätökseen järjestelmien välisen ohjelmiston osalta, käynnissä mobiilisovelluksen osalta ■ infrastruktuurin asennuksen loppuunsaattaminen liikenteenharjoittajien testausympäristöjä ja suorituskyyttestausta varten ■ säännölliset koordinaatkokoukset Frontexin ja komission kanssa, liikenteenharjoittajien työryhmän kokoukset (jaettuna erillisiin kokouksiin lentoliikenteen harjoittajien sekä maa- ja meriliikenteen harjoittajien osalta)⁶³ ■ sopimusvalmistelut liikenteenharjoittajien online-rekisteröinnin, liikenteenharjoittajien tukivälineiden ja palvelujen, toimintavaiheeseen siirtymisen ja liikenteenharjoittajien testauksen aikaisen tuen kehittämiseksi ■ liikenteenharjoittajien tukea koskevien vakiomuotoisten toimintamenettelyjen viimeistely.

⁶³ Lisätietoja on eu-LISAn sivulla [Liikenteenharjoittajien työryhmä](#).

**EES-järjestelmän
yhteentoimivuusvalmius**

**EES-järjestelmän mukautus
yhteentoimivuuden osatekijöitä
varten**

hanke: Yhtenäisen ohjelma-
asiakirjan päättymisajankohta:
2023

Käynnissä - uusi toimitusajankohta: EES-järjestelmä ETIAS-järjestelmää varten
vuoden 2025 puolivälissä, yhteentoimivuuden osatekijät vuonna 2026

- **EES-järjestelmän yhteentoimivuus VIS-järjestelmän kanssa.** päivitetyn VIS-keskusjärjestelmän sekä EES-järjestelmän ja sBMS-järjestelmän yhteinen ratkaisutestaus käyttäen todellisia järjestelmiä; jäsenvaltioiden testaustoimien jatkuminen (esivaatimusten noudattaminen, päästä päähän -testaus); esituotantoympäristön konfigurointi saatettu päätökseen keskustasolla, tuotantoympäristön konfiguroinnin aloittaminen; VIS- ja sBMS-järjestelmien välisen tietojen siirron päästä päähän -harjoitus
- **EES-järjestelmän yhteentoimivuus ETIAS-järjestelmän kanssa:** sopimuskeskustelut ja valmistelut EES-järjestelmän mukauttamiseksi ETIAS-järjestelmään, jotta ohjelmiston muutosten suunnittelu voidaan saada päätökseen
- yhteentoimivuuden osatekijöihin tehtävän mukautuksen valmistelun jatkaminen
- **päivitetty tietosuojaa koskevat vaikutustenarvioinnit**, joissa käsitellään Euroopan tietosuojavaltuutetun suosituksia, jotka koskevat sBMS-järjestelmän tarkkuuden testaamista todellisten biometristen tietojen (sormenjälki- ja kasvokuvatietojen) avulla
- **vaikutustenarviointi** latenttien jälkien ja kämmenen jälkien suhteen, koskee kaikkia EES-, VIS-, ECRIS-TCN- ja SIS-järjestelmiä koskevia toimia
- laaditaan **erillinen raportointitoiminto**, joka kattaa EES-järjestelmän ensimmäisen käyttöjakson ennen sen mahdollista yhdistämistä raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkistoon.

2.2.2. Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmä (ETIAS)

ETIAS, verkossa toimiva viisumipakosta vapautetuille kolmansien maiden kansalaisille tarkoitettu matkustuslupajärjestelmä, tuo käyttöön **matkustusluvan uutena edellytyksenä lyhytaikaista oleskelua varten tapahtuvaa Schengen-alueelle saapumista varten**. Sen lisäksi, että ETIAS-järjestelmä yksinkertaistaa kolmansien maiden kansalaisten rajanylitysmenettelyjä, se edistää EU:n sisäistä turvallisuutta helpottamalla **mahdollisten muuttoliikettä, turvallisuutta ja kansanterveyttä koskevien riskien tunnistamista**. Lento-, meri- ja maaliikenteen harjoittajat tarkistavat ETIAS-matkustusluvat ennen matkustajien pääsyä kulkuneuvoon, ja myöhemmin myös rajavartijat tarkistavat ne tehdessään lopullisen päätöksen maahantulon myöntämisestä tai epäämisestä EU:n ulkorajojen ylityspaikoilla. ETIAS-tietokanta on myös kansallisten lainvalvontavirastojen ja Europolin käytettävissä, jotta terrorismirikoksia ja muita vakavia rikoksia voidaan ehkäistä ennalta, havaita ja tutkia.

Järjestelmä on suunniteltu täydentämään **rajanylitystietojärjestelmää (EES)**, ja molemmilla järjestelmillä on yhteiset **verkkopalvelut**, joissa on online-käyttöliittymät liikenteenharjoittajille ja matkustajille.

KESKEISET KOHOKOHDAT

- Saatiin päätökseen teknisten ratkaisujen seuranta **"valkoista listaa" varten, joka sisältää turvallisia audiovisuaalisia viestintävälineitä**, joita ETIAS-järjestelmän kansalliset yksiköt voivat käyttää hakijoiden haastattelemiseen tapauksissa, joissa konsulipalvelut eivät ole saatavilla.
- Marraskuussa virasto sai **testausympäristöalustan valmiiksi**.

Täytäntöönpano

Vuonna 2023 eu-LISA jatkoi ETIAS-järjestelmän kehittämistä koskevaa **analyysiä ja suunnittelua**. Koska EES-järjestelmän kanssa yhteisiin komponentteihin (esim. verkkopalveluihin) ja yhteentoimivuuseritelmiin liittyvät ulkoiset riippuvuudet estivät suunnitelmien viimeistelyn niiden yhdistämiseksi ETIAS-järjestelmään, virasto päätti ottaa käyttöön vaiheittaisen toimintatavan ja tarkistetun toteuttamisaikataulun yhteentoimivuussuunnitelman mukaisesti ja asetti määräajan ETIAS-järjestelmän tekniselle valmiudelle vuoden 2025 puoliväliin.

Analyysin ja suunnittelun jälkeisten seuraavien vaiheiden viivästyminen pienentämiseksi eu-LISA soveltaa **iteratiivista lähestymistapaa** toteuttamalla ETIAS-kehitystä samanaikaisesti suunnittelun kanssa keskittyen vakaisiin elementteihin. Virasto jatkoi **ETIAS-järjestelmän ohjelmiston mallinäyttöjen** viimeistelyä, saattoi päätökseen jäljellä olevat toimintaan liittyvät kohdat komission ja Frontexin kanssa sekä sopi perustason vaatimuksista käyttöliittymälle. **Väliversio** jaettiin jäsenvaltioille toukokuussa 2023.

Virasto jatkoi myös valmisteluja vaatimustenmukaisuuden testausta varten. Huhtikuussa eu-LISA sai **verkko- ja laitteistovälineet testausympäristöä varten**, mukaan lukien simulointiympäristön, joka on välttämätön **järjestelmäratkaisun testauksen aloittamiseksi**. Testausympäristön alusta saatiin valmiiksi marraskuussa

2023. Joulukuussa virasto aloitti valmistelut sovellusten käyttöönoton seuraavaa vaihetta varten.

Verkkopalvelujen osalta eu-LISA soveltaa horisontaalista lähestymistapaa tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi. Komponentit toteutetaan osana EES-järjestelmän verkkopalvelun suunniteltua kehittämistä, ja niitä käytetään uudelleen ETIAS-järjestelmää varten, koska ne palvelevat sekä EES- että ETIAS-järjestelmää (ks. 2.2.1).

eu-LISA sai myös päätökseen teknisten ratkaisujen seurannan sellaisten **turvallisten audio-/videoviestintävälineiden ”valkoiselta listalta”**, joita kansalliset ETIAS-yksiköt voisivat käyttää hakijoiden haastattelemiseen tapauksissa, joissa konsulipalvelut eivät ole käytettävissä. Paikan päällä pidettyjen demonstrointitilaisuuksien jälkeen jäsenvaltioille jaettiin helmikuussa 2023 loppuraportti (sisältäen suositellut työkalut). Virasto jatkoi myös **ETIAS-seurantaluettelon täytäntöönpanoa** ja työskenteli jäsenvaltioiden kanssa todentamisvaatimusten parissa.

Yhteentoimivuutta koskeva valmius

Kaikkien oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien tietojen ristiintarkastuksen tukemiseksi virasto alkoi käynnissä olevien sopimuskeskustelujen lisäksi **mukauttaa EES-järjestelmää ETIAS-järjestelmään samanaikaisia kyselyjä varten**. Se alkoi myös laatia uutta sopimusjärjestelyä **VIS-järjestelmän ja ETIAS-järjestelmän yhteentoimivuuden** toteuttamiseksi. Lisäksi eu-LISA aloitti analyysi- ja suunnitteluvaiheen **ETIAS-järjestelmän ja SIS-järjestelmän yhteenliittämiseksi**, jotta voidaan tukea ETIAS-kyselyjä ja mahdollistaa automaattisten ilmoitusten jakaminen eurooppalaisen hakuportaalin (ESP) kautta. Virasto jatkoi keskusteluja komission kanssa SIS-järjestelmään liittyvistä aiheista eli tietojen vastaavuudesta, säilyttämisestä ja rinnakkaisista henkilöllisyysasiakirjoista.

Lisäksi virasto edistyi ETIAS-järjestelmän integroimisessa yhteentoimivuuden osatekijöihin (ESP, CIR ja MID), ja se on saanut joulukuussa toimeksisaajalta ensimmäisen ETIAS-järjestelmän osajulkaisun.

Keskeiset suorituskykyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Suorituskykytavoite	Suorituskykyindikaattorin tilanne
Hankkeen kustannukset	kokonaispoikkeama ≤5 %	Tavoitteen mukainen <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset hankeraportit</i>
Hankkeen aikataulu	kokonaispoikkeama ≤5 %	Alitti tavoitearvon: <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset hankeraportit</i>
Hankkeen laajuus	Ei poikkeamaa	Tavoitteen mukainen: <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset hankeraportit</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
ETIAS-järjestelmän käyttöönotto	
ETIAS-järjestelmän toteutuksen viimeistely hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2023	Käynnissä – uusi toimitusajankohta vuoden 2025 puolivälissä (sisältää yhteentoimivuuden osatekijät ESP, CIR ja CRRS) ■ testausympäristön infrastruktuurilaitteiden asennuksen aloittaminen ■ väljulkaisu ETIAS-ohjelmiston malliversiosta ■ väljulkaisut: tehdastestaus suoritettu ■ kehitteillä olevat julkaisut ■ ETIAS-vaatimusten päivittäminen (ml. toimintakäyttötapaukset), käyttöliittymien valvonta-asiakirjan päivitettyjen versioiden toimitaminen (ml. CIR:n kanonisen tietomallin ja ETIAS-seurantaluettelon tietueiden päivitykset) ■ useiden vireillä olevien avoimien toimintakohtien päättäminen ja sellaisten lisäpyyntöjen arviointi, jotka eivät alun perin kuulu ETIAS-järjestelmän nykyiseen soveltamisalaan ■ Tammikuussa 2023 eu-LISA jakoi jäsenvaltioille, Frontexille ja Europolille päivitetyn ETIAS-järjestelmän tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin, jossa käsiteltiin Euroopan tietosuojavaltuutetun huomautuksia, ja jatkoi jäljellä olevien avoimien kohtien sulkemista ■ luettelo suositeltavista audio-/videotyökaluista haastatteluja varten; ■ komission tuki vaatimuksia ja eritelmiä koskevan sekundaarilainsäädännön muuttamisessa ETIAS-järjestelmän muutosten mukaisesti⁶⁴ sekä tarkistetun VIS-täytäntöönpanosäädöksen mahdollinen vaikutus uuteen viisumitutkintaprosessiin.
ETIAS-järjestelmän uusimman teknologian seuranta normaali toiminta	Muu ■ lykätty; pannaan täytäntöön ETIAS-järjestelmän käyttöönoton jälkeen osana toimintaa: ETIAS-järjestelmän toteutuksen viimeistely.

⁶⁴ Asetus (EU) 2021/1152 edellytysten vahvistamisesta pääsyyille muihin EU:n tietojärjestelmiin ETIAS-järjestelmän tarkoituksia varten (EUVL L 249, 14.7.2021, s. 15–37).

2.2.3. Kolmansien maiden kansalaisia koskeva eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä (ECRIS-TCN)

ECRIS-TCN on keskitetty osuma / ei osumaa -hakujärjestelmä, jolla täydennetään nykyistä ECRIS-järjestelmää (eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä) EU:ssa tuomittujen kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden rikosrekisteritietojen vaihdon osalta. Yhdessä nämä kaksi järjestelmää – ECRIS ja ECRIS-TCN – auttavat tuomareita, syyttäjiä ja muita asiaankuuluvia viranomaisia saamaan kattavaa tietoa kolmansien maiden kansalaisten rikoshistoriasta riippumatta jäsenvaltiosta, jossa kyseinen henkilö on aiemmin tuomittu. Tämän tuloksena ECRIS-TCN auttaa myös panemaan täytäntöön periaatteen tuomioiden ja oikeudellisten päätösten keskinäisestä tunnustamisesta EU:n alueella.

KESKEISET KOHOKOHDAT

- ECRIS-TCN:n kahden **integroidun simulaattoriversion** (keskusjärjestelmä, rajapintaohjelmisto, ECRIS RI:n osia ja ESP-simulaattori) toimittaminen jäsenvaltioille testausta varten.

Täytäntöönpano

eu-LISA jatkoi vuonna 2023 ECRIS-TCN-järjestelmän täytäntöönpanoa huolimatta siitä, että **analyysi-, suunnittelu- ja kehitystoimet** etenivät suunniteltua hitaammin, koska ne olivat riippuvaisia EES-järjestelmän kanssa yhteisistä komponenteista. Virasto asetti uuden aikataulun **ECRIS-TCN:n käyttöönnotolle**, ja tavoitteena on saavuttaa tekninen valmius vuoden 2025 ensimmäiseen neljännekseen mennessä eli järjestelmän tulisi tuolloin olla valmis jäsenvaltioiden tietojen lataamista varten. Uudessa aikataulussa otetaan huomioon aika ja toimet, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan osittain lieventää riippuvuutta EES-järjestelmästä (eli uuden arkkitehtuurilähestymistavan toteuttaminen riippuvuuden minimoimiseksi ulkoisista järjestelmistä) sekä ECRIS RI:n ja ECRIS-TCN:n välisen löyhästi kytketyn arkkitehtuurin täytäntöönpanoon (tarvitaan, jotta ECRIS RI:n turvallisuushaavoittuvuudet eivät leviä ECRIS-TCN:ään).

Vuonna 2023 eu-LISA sai päätökseen **toiminnallisten ja ei-toiminnallisten vaatimusten päivityksen ja arvioinnin** ja ryhtyi päivittämään korkean tason suunnittelua. Samanaikaisesti virasto edistyi tasaisesti ECRIS-TCN:n **integroidun simulaattorin** (keskusjärjestelmä, rajapintaohjelmisto, osia ECRIS RI:stä ja ESP-simulaattori yhdessä) kehittämisessä ja toimitti kaksi versiota jäsenvaltioille testattavaksi.

Sen jälkeen, kun **testaustoiminnan valmistelut** oli käynnistetty toukokuussa, virasto aloitti vuoden lopussa iteratiivisen lähestymistavan avulla infrastruktuurin rakentamisen vaatimustenmukaisuuden testausta varten (eli kapasiteetin mitoitusharjoitus ympäristöjen perustamisen helpottamiseksi ja pilvipalvelun valmistelu testausympäristöä varten).

Jotta voidaan minimoida ECRIS-TCN-järjestelmän altistuminen vuoden 2022 turvallisuusanalyysin aikana **ECRIS RI -sovelluksessa havaituille haavoittuvuuksille**, eu-LISA ehdotti teknistä ratkaisua (löyhästi yhdistettyä arkkitehtuuria), joka on olennaisen tärkeä ECRIS RI- ja ECRIS-TCN-järjestelmien integroinnin kannalta (ks. 1.4).

Yhteentoimivuutta koskeva valmius

Osana oikeus- ja sisäasioiden alan yleistä yhteentoimivuusarkkitehtuuria ECRIS-TCN liitetään yhteentoimivuuden osatekijöihin, minkä ansiosta muut järjestelmät – erityisesti ETIAS- ja VIS-järjestelmät – voivat tehdä hakuja kolmansien maiden kansalaisista terrorismia tai muita vakavia rikoksia koskevien tuomioiden olemassaolon toteamiseksi. Virasto teki koko vuoden ajan jäsenvaltioiden ja komission kanssa yhteistyötä, jonka tavoitteena oli löytää ratkaisu vakavista rikoksista tai terrorismista tuomittujen kolmansien maiden kansalaisten tunnistamiseen liittyviin liputettuihin tietueisiin, jotka ovat välttämättömiä käyttöönoton kannalta, koska sekä ETIAS- että VIS-järjestelmät tekevät hakuja yhteisestä henkilöllisyystietovarannosta (CIR) kolmansien maiden kansalaisia koskevien tietojen osalta.

Virasto on myös edistynyt integroinnissa asiaankuuluvien yhteentoimivuuden osatekijöiden eli SBMS:n, ESP:n, CIR:n ja CRRS:n kanssa. EES-järjestelmän kanssa jaetut ulkoiset komponentit eivät olleet saatavilla, ja lieventääkseen tämän vaikutuksia virasto työskenteli **vaihtoehtoisen arkkitehtuurin parissa**.

Viraston on seurattava säännöllisesti ECRIS-TCN-järjestelmän **biometristä tarkkuutta** eli väärin positiivisten/negatiivisten tunnistustulosten määrää. Jotta sormenjälkien laadun tarkistamiseen tarkoitettu käyttäjän ohjelmistopaketti (USK) toiminto voidaan integroida, eu-LISA ehdotti ECRIS-TCN-järjestelmää

koskevan, sBMS:n käyttäjän ohjelmistopakettien kokeiluhankkeen käynnistämistä. Se muistuttaa EES-järjestelmää ja VIS-järjestelmää varten toteutettuja toimintoja. Näin voidaan varmistaa, että jäsenvaltioilla on käytettävissä kaikki tarvittavat toiminnot eli testaus, sormenjälkien laatua koskevien kynnysarvojen validointi ja toimintojen optimointi. Tähän mennessä yksikään jäsenvaltio ei kuitenkaan ole ilmaissut kiinnostustaan osallistua tähän pilottihankkeeseen.

Keskeiset suorituskysymysindikaattorit

Tulosindikaattorit	Suorituskysymysindikaattorin tavoite	Suorituskysymysindikaattorin tilanne
Hankkeen kustannukset	kokonaispoikkeama ≤5 %	Osittain tavoitteen mukainen <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset hankeraportit</i>
Hankkeen aikataulu	kokonaispoikkeama ≤5 %	Alitti tavoitearvon: <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset hankeraportit</i>
Hankkeen laajuus	Ei poikkeamaa	Osittain tavoitteen mukainen: <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset hankeraportit</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
ECRIS-TCN-järjestelmän operatiivinen ylläpito	
ECRIS-TCN-järjestelmän ylläpito normaali toiminta	Lykätty ei aloitettu pääasiassa EES-järjestelmään ja yhteentoimivuuteen liittyvien viivästysten vuoksi.
ECRIS-TCN-järjestelmän täytäntöönpano	
ECRIS-TCN-järjestelmän täytäntöönpanon viimeistely hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2023	Käynnissä – uusi toimitusajankohta 2025 (myös yhteentoimivuuden osatekijät ja raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkisto) teknistä soveltamisalaa muokattu, jotta voidaan puuttua tunnistettuihin haavoittuvuuksiin ja lieventää riippuvuutta EES-järjestelmästä (ks. edellä) - uusi erillissopimus allekirjoitettiin elokuussa uuden ECRIS-järjestelmän käyttöliittymän kehittämiseksi, jotta voidaan lieventää ECRIS RI -haavoittuvuuksien leviämistä ECRIS-TCN:ään - ECRIS-TCN:n integroidun simulaattorin kaksi versiota julkaistiin (kesäkuussa ja syyskuussa) ja jäsenvaltiot testasivat niitä, mukaan luettuna tukidokumentaatio, jolla helpotetaan kehittämistä jäsenvaltioiden tasolla, simulaattorin lopullisen julkaisun valmistelut - päivitetty käyttöliittymien valvonta-asiakirja vastaamaan CIR:n ja MID:n uuden kanonisen tietomallin muutoksia, ESP ja integroitu simulaattori; ohjelmistoarkkitehtuurin suunnittelu päivitetty - korkean tason suunnittelun päivittäminen, turvallisuustuotosten viimeistely testauksen valmistelu: testauksen ja laadunhallintasuunnitelman määrittely, testausalustan valmistelu, automaation toteutettavuustutkimuksen tekeminen komission tukeminen teknistä kehittämistä ja täytäntöönpanoa koskevan sekundaarilainsäädännön muuttamisessa, esimerkiksi kasvokuvien käyttöä henkilöllisyyden vahvistamiseen koskevat vaatimukset.

2.2.4. e-CODEX (oikeusalan sähköinen tiedonvaihtojärjestelmä)

e-CODEX-järjestelmä tarjoaa digitaalisen infrastruktuurin Euroopan oikeusviranomaisten välistä suojattua ja yhteentoimivaa viestintää ja tiedonvaihtoa varten. Se on keskeinen teknologinen mahdollistava tekijä yhteistyön nykyaikaistamiseksi rajatylittävissä siviili- ja rikosoikeudellisissa menettelyissä.⁶⁵

KESKEISET KOHOKOHDAT

- EU-LISA ja e-CODEX-konsortio esittivät 8. joulukuuta 2023 komissiolle **yhteisen pyynnön luovutus- ja haltuunotto-prosessin loppuunsaattamista koskevasta ilmoituksesta**.⁶⁶

Haltuunotto-prosessi

Vuonna 2023 viraston keskeisenä tavoitteena oli **ottaa e-CODEX-järjestelmän operatiivinen hallinnointi haltuunsa**. Virallinen luovutus- ja haltuunotto-prosessi alkoi, kun yhteisen luovutusasiakirjan luonnos

⁶⁵ Lisätietoja on saatavilla eu-LISAn julkisen verkkosivuston [e-CODEX-sivulla](#).

⁶⁶ Komission toukokuussa 2024 antaman virallisen ilmoituksen jälkeen eu-LISA ottaa virallisesti vastuun e-CODEX-järjestelmästä 3. kesäkuuta 2024.

toimitettiin eu-LISAlle joulukuussa 2022. Tammikuun 24. päivänä 2023 pidettiin eu-LISAn ja Me-CODEX III (Maintenance of e-CODEX) -konsortion välinen aloituskokous, jonka isäntänä toimi Nordrhein-Westfalenin oikeusministeriö Düsseldorfissa Saksassa.

Tiiviissä yhteistyössä konsortion kanssa virasto viimeisteli vuonna 2023 **yhteisen luovutusasiakirjan** (yleiskatsaus kaikesta luovutettavasta omaisuudesta ja esineistöstä) ja teki yhteistyötä **teknisten komponenttien ja tietämyksen siirrossa** järjestämällä useita mestarikursseja. Lisäksi virasto selvensi e-CODEX-järjestelmässä käytettyä teknologiakokonaisuutta ja **internetkäyttöympäristön** teknisiä eritelmiä. Kaikkien komponenttien siirto saatiin päätökseen 30. marraskuuta 2023, mukaan lukien ITSM-tukipyyntötyökalu, konfiguraationhallintatyökalu, yhdistin ja yhdyskäytävä. Esituotantoympäristö oli valmis 8. joulukuuta 2023 Me-CODEX III -konsortion kanssa tehtyjen onnistuneiden testien jälkeen.

Eu-LISA ja konsortio esittivät komissiolle 8. joulukuuta 2023 **yhteisen pyynnön luovutus- ja haltuunotto-prosessin loppuunsaattamista koskevasta ilmoituksesta**. Komissio ilmoitti virallisesti luovutus- ja haltuunotto-prosessin loppuun saattamisesta 7. toukokuuta 2024, ja eu-LISA otti vastuun e-CODEX-järjestelmästä 3. kesäkuuta 2024.⁶⁷

Keskeiset suorituskyyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Suorituskyyindikaattoritavoite	Suorituskyyindikaattorin tilanne
Palvelutasovaatimusten täyttäminen	100 %	Muu: haltuunottoa ei ole saatettu päätökseen <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset palveluraportit</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
e-CODEX-järjestelmän haltuunottomenettely	
e-CODEX-järjestelmän luovutus ja ylläpito normaali toiminta: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2023	Toteutunut ■ luovutus- ja haltuunotto-toimien loppuunsaattaminen, mukaan lukien yhteisen luovutusasiakirjan ja haltuunoton etenemissuunnitelman viimeistely komission ja me-CODEX-konsortion kanssa ■ tiedonsiirron mestarikurssit, jotka järjestettiin me-CODEX-konsortion kanssa ja jotka koskivat yritys- ja infrastruktuuriarkkitehtuuria, järjestelmäturvallisuutta, yhdyskäytävää, yhdistintä, konfiguraationhallintatyökalua ja keskitettyä testausalustaa sekä toimintayhteistyön suunnittelua ■ työstettiin prosessia, jolla luodaan ja hallinnoidaan digitaalisia menettelystandardeja (DPS), ■ haltuunotto-raportin toimittaminen: toimitettu komissiolle 30. kesäkuuta 2023, ja siinä esitettiin yksityiskohtaisesti haltuunotto-prosessin aikana toteutetut toimet⁶⁸ ■ e-CODEX-isännöinti-ympäristön perustaminen ■ kehitysresurssit ja suoritettu palvelutoimi, ml. henkilöstön valinta ■ Käyttöopas e-CODEXin käyttäjille laadittu ■ e-CODEX-järjestelmän hallintoelimet perustettu: neuvoa-antavan ryhmän ensimmäinen kokous 17. tammikuuta 2023 ja ohjelman hallintoneuvoston ensimmäinen kokous 18. tammikuuta 2023.

⁶⁷ [Komission täytäntöönpanopäätös \(EU\) 2024/1272](#), annettu 7 päivänä toukokuuta 2024, e-CODEX-järjestelmän luovutus- ja haltuunotto-prosessin loppuunsaattamista koskevasta ilmoituksesta, EUVL L, 2024/1272, 14.5.2024.

⁶⁸ Päivitetty versio lähetettiin tammikuussa 2024 yhteisen pyynnön ja komission pyynnön jälkeen.

2.3. Yhteentoimivuus

Euroopan sisäisen turvallisuuden ja ulkorajojen tehokas valvonta perustuu tietojärjestelmien kykyyn vaihtaa tietoja. Kaikkien Euroopan kansallisten viranomaisten välisen yhteistyön helpottamiseksi eu-LISAn tehtävänä on kehittää hallinnoimiensa EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuusarkkitehtuuri: SIS-, VIS-, Eurodac-, EES-, ETIAS- ja ECRIS-TCN-järjestelmät. Kun tämä yhteentoimivuusarkkitehtuuri on toiminnassa, se mahdollistaa ketterämmän ja tehokkaamman palvelujen tarjoamisen oikeus- ja sisäasioiden alan yhteisölle ja vahvistaa samalla EU:n sisäistä turvallisuutta.⁶⁹

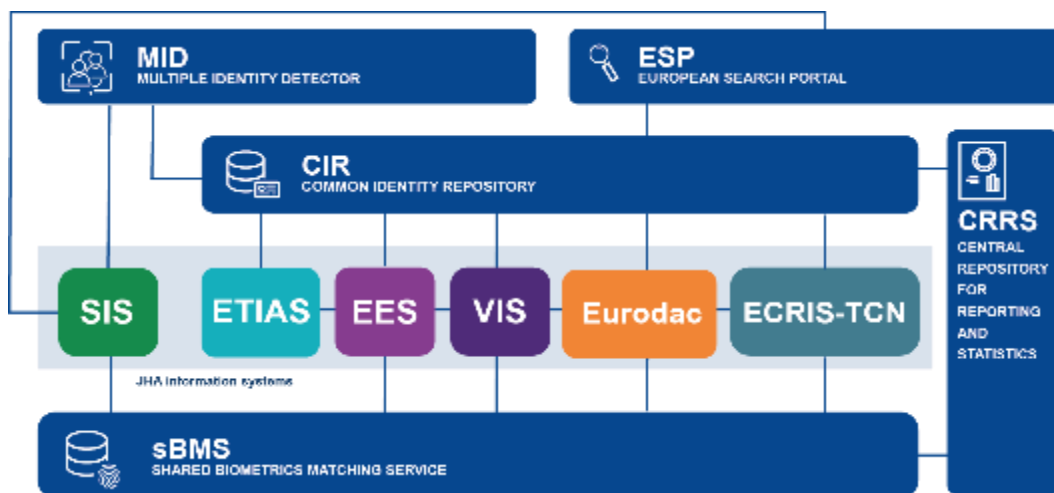
Yhteentoimivuusarkkitehtuuri koostuu seuraavista osatekijöistä:

- **eurooppalainen hakuportaali (ESP)**, jossa luvan saaneet käyttäjät voivat tehdä yksittäisiä hakuja ja saada tuloksia kaikista oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmistä, joiden käyttöön heillä on lupa
- **yhteinen henkilöllisyystietovaranto (CIR)** tarjoaa yhteisen varaston EES-, VIS-, ETIAS-, Eurodac- ja ECRIS-TCN-järjestelmiin rekisteröityjen henkilöiden henkilöllisyystiedoille, matkustusasiakirjojen tiedoille ja biometrisille tiedoille
- **rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin (MID)** luo ja tallentaa yhteyksiä EU:n eri tietojärjestelmissä olevien tietojen välille rinnakkaishenkilöllisyyksien havaitsemiseksi, minkä tarkoituksena on sekä helpottaa vilpittömässä mielessä matkustavien henkilöllisyyden selvittämistä että torjua henkilöllisyyspetoksia.
- **yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu (sBMS)**, joka tunnistaa yksilön biometriset tiedot eri järjestelmissä.

Virasto kehittää myös **raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkistoa (CRRS)**, jotta voidaan vertailla tilastotietoja kaikkien oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien välillä ja laatia analyttisiä raportteja politiikkaa, toimintaa ja tietojen laatutarkoituksia varten.

⁶⁹ Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto hyväksyi 19. lokakuuta 2023 ehdotetun uuden aikataulun oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien käyttöönotolle ja yhteentoimivuudelle eli **uuden yhteentoimivuutta koskevan etenemissuunnitelman**. Lisätietoja on sivulla [Oikeus- ja sisäasioiden neuvoston 19.–20. lokakuuta 2023 pidetyn istunnon tärkeimmät tulokset](#).

Kaavio 2. Oikeus- ja sisäasioiden alan yhteentoimivuusarkkitehtuuri

2.3.1. Yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu (sBMS)

Yhteiseen biometriseen tunnistuspalveluun (sBMS) tallennetaan biometrisiä malleja, jotka on saatu yhteiseen henkilöllisyystietovarantoon (CIR) ja SIS-järjestelmään tallennetuista tiedoista. sBMS mahdollistaa biometrinen tietojen haun useista oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmistä. Laajuudeltaan sBMS on yksi maailman suurimmista biometrisistä järjestelmistä. Näin ollen se on yksi EU:n sisäisen turvallisuuden ja rajavalvonnan järjestelmän kulmakivistä.

KESKEISET KOHOKOHDAT

- Kesäkuussa toimitettiin **sBMS-järjestelmän versio, joka on yhdenmukainen uusimman ohjelmistoversion** ja integrointikerroksen uuden version kanssa.

Täytäntöönpano

Virasto jatkoi vuonna 2023 yhteisen biometrisen tunnistuspalvelun kehittämistä. Vaatimustenmukaisuuden testausalustan vakausongelmien jälkeen sBMS otettiin tammikuun lopussa käyttöön kaikissa **vaatimustenmukaisuuden testaus- ja simulointiympäristöissä**, jolloin se oli kaikkien jäsenvaltioiden käytettävissä. Virasto jatkoi ohjelmistoratkaisujen asentamista esituotanto- ja tuotantoalustoille jatkaakseen vuonna 2024 jäljellä olevaa testaustoimintaa (mukaan lukien VIS-järjestelmän tietojensiirron testaus), joka oli viivästynyt, koska testausympäristöjä ei ollut saatavilla EES-järjestelmän kanssa yhteisistä komponenteista johtuvien riippuvuuksien vuoksi.

Kesäkuussa virasto toimitti **sBMS-järjestelmän version, joka oli yhdenmukainen uusimman ohjelmistoversion** ja integraatiokerroksen uuden version kanssa. Tämä versio syötettiin EES-järjestelmän yksinkertaisin toimiva tuote -menettelyyn. Nykyinen sBMS-versio päivitetään kuitenkin EES-järjestelmän käyttöönottoa varten.

eu-LISA keskittyi samalla kehittämään yhteisen biometrisen tunnistuspalvelun toimintoja, jotka liittyvät järjestelmien siirtämiseen ja uudelleenlaatumiseen. Se jatkoi **tietojen siirtämistä** eri oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmistä toimialarajat ylittävän tunnistamisen mahdollistamiseksi, sekä yhteisen henkilötietorekisterin ja rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistimen laajentamista oikeudenkäytön alalla. Lisäksi eu-LISA valmisti **VIS-järjestelmän tietojen siirtämistä sBMS-järjestelmään** ja jatkoi VIS-järjestelmän tietojen siirtovälineiden käyttöönottoa. Virasto aloitti päästä-päähän-harjoitukset vuonna 2023, ja siirtyminen tuotantoon on tarkoitus aloittaa vuonna 2024.

Koska yhteisen biometrisen tunnistuspalvelun **tarkkuuden testaus** edellyttää todellisten biometrinen tietojen käyttöä, eu-LISA on kuullut Euroopan tietosuojavaltuutettua todellisten VIS-järjestelmän tietojen käytöstä. Euroopan tietosuojavaltuutetun antaman lausunnon perusteella eu-LISA voi käsitellä VIS-järjestelmän sormenjälki- ja kasvokuvatietojen osajoukkoa.

Virasto saattoi yhteistyössä Ruotsin kanssa päätökseen **sBMS USK VIS -pilottihankkeen**, jossa kerättiin kunkin viisumihakemuksen kunkin sormenjälkien ja kasvokuvien tallennusyrityksen yhteydessä lasketut laatuasteet, jotta voitaisiin määrittää, mahdollistavatko sovitut laatuvaatimukset sujuvan rekisteröintiprosessin kansallisilla rajoilla ilman, että uudelleenlaatumusten määrä olisi hallitsemattoman suuri, ja arvioida tietojen rekisteröintiprosessin aikana tehtävän laadunvalvonnan vaikutusta. Analyysi osoitti, että sBMS:n käyttäjän

ohjelmistopakettissa (USK) käytetty laatustrategia parantaisi tallennusprosessia viisumihakemusasemilla keskittymällä vain VIS-tietueisiin, jotka edellyttävät uudelleentallentamista. Pilottihankkeessa validoitiin myös kasvokuvien laatua koskevien tietokokonaisuuksien yleinen laatu ja lyhennettiin samalla kasvokuvan ottamiseen kuluva aikaa.

Biometrisen kokonaisuuden kehittäminen

Vuonna 2023 eu-LISA jatkoi biometrisen kokonaisuuden kehittämistä seuraamalla tutkimusta ja investoimalla innovaatiotoimintaan ja kohdennettuihin ratkaisuihin biometristen ratkaisujen eri osa-alueiden laadun parantamiseksi ja tarjoamalla samalla ripeää ja laadukasta tukea sidosryhmilleen. Osana käynnissä olevia toimia tietojen laadun yhdenmukaistamiseksi kaikissa oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmissä eu-LISA käynnisti tiiviissä yhteistyössä komission yhteisen tutkimuskeskuksen kanssa **uuden kansainvälisen laatustandardin sormenjäljille** (latentit sormenjäljet). Se on ensimmäinen laatuaan, ja se on merkittävä saavutus oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien yhteentoimivuuden parantamista ajatellen.

Biometriikka on viraston keskeinen painopisteala, ja eu-LISA on sitoutunut tulemaan kansainvälisesti tunnustetuksi biometriikan ja henkilöllisyyden hallinnan alan asiantuntijaksi. Tätä varten virasto osallistui aktiivisesti ISO:n biometriikkaa käsittelevän alakomitean⁷⁰ työhön ja seurasi asiaankuuluvien standardien kehittämistä maailmanlaajuisesti. Tässä tehtävässä eu-LISA on **esittänyt ehdotuksen uudeksi sormenjälkien laadun mittariksi**, jotta voidaan edistää standardointia kansainvälisellä tasolla ja parantaa eu-LISAn tarjoamia palveluja. Ehdotus on tärkeä myös Schengenin tietojärjestelmän ja Prümin sopimuksen kannalta, ja se sai merkittävää tukea ja tasoitti tietä uudelle ISO-standardille. Tämä on merkittävä saavutus, sillä se parantaa yhteentoimivuutta kaikissa eu-LISAn hallinnoimissa oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmissä, mutta myös ehkäisee toimittajaloukkua ja parantaa biometristen tuotteiden siirrettävyyttä puitesopimusten/toimittajien välillä.

Lisäksi virasto on yhteistyössä Saksan liittovaltion tietoturaviraston (BSI) kanssa esittänyt kasvokuvien laatua koskevan standardin – standardin ja sen avoimen lähdekoodin kirjaston (Open-Source Face Image Quality, OFIQ) hyväksyminen on merkittävä virstanpylväs biometriikkayhteisölle, sillä se mahdollistaa avoimen lähdekoodin, vapaan, oikeudenmukaisen ja suorituskäytön algoritmin käytön kasvokuvien laadun laskemiseen.

Osana aktiivista osallistumistaan biometriikkaa koskeviin ISO-toimiin eu-LISA järjesti kesäkuun lopussa Tallinnassa alakomitean työryhmien kokouksia. Työryhmät ovat edistyneet merkittävästi useiden kansainvälisten standardien suhteen, joilla on suuri merkitys virastolle, kuten yhteinen sanasto, laadunarviointi, biometrinen suorituskäytön testaus ja biometriset tunnistusjärjestelmät.

Keskeiset suorituskäytöindikaattorit

Tulosindikaattorit	Suorituskäytöavoite	Suorituskäytöindikaattorin tilanne
Hankkeen kustannukset	kokonaispoikkeama ≤5 %	Tavoitteen mukainen <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset hankeraportit</i>
Hankkeen aikataulu	kokonaispoikkeama ≤5 %	Alitti tavoitearvon: <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset hankeraportit</i>
Hankkeen laajuus	Ei poikkeamaa	Tavoitteen mukainen: <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset hankeraportit</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
sBMS:n operatiivinen ylläpito	
sBMS:n ylläpito normaali toiminta	Lykätty ■ ei aloitettu, koska EES-järjestelmän käyttöönotto on viivästynyt.
Biometriikka palveluna (BaaS) normaali toiminta	Toteutunut ■ palvelun laadun, sidosryhmien tuen ja kansainvälisen maineen parantaminen ■ eurooppalaisille kumppaniorganisaatioille, esimerkiksi CEPOLille, järjestetyt koulutukset.
Biometrisen kokonaisuuden kehittäminen ja parantaminen normaali toiminta	Toteutunut

⁷⁰ ISO/IEC JTC 1/SC 37 on Kansainvälisen standardisoimisjärjestön (ISO) standardoinnin alakomitea, jonka tehtävänä on standardoida yleisiä biometrisiä teknologioita, joilla tuetaan tietoteknisten järjestelmien ja sovellusten yhteentoimivuutta ja tiedonvaihtoa.

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
	- osallistuminen Europolin keskustelutilaisuuteen aiheesta <i>biometriikka lainvalvonnassa</i> helmikuussa, osallistuminen Biometric Symposiumiin lokakuussa - tutkimus edustavien synteettisten sormenjälki- ja kasvokuvatietoaaineistojen tuottamisesta (mukaan lukien mated pair -simulointi), jotta voidaan vähentää riippuvuutta todellisista biometrisistä tiedoista - yhteistyö Yhdysvaltojen kansallisen standardi- ja teknologiainstituutin (NIST) kanssa - kasvokuvien laatua käsittelevä työpaja, joka järjestettiin yhteistyössä NIST:n ja Euroopan biometriikkajärjestön kanssa (marraskuu) - ydintointijärjestelmien välisen tulevan ja ydintointijärjestelmän sisäisen tarkkuuden mittaussäilyneen korkean tason suunnittelu.
ISO SC37 -työryhmän työn seuranta ja osallistuminen siihen normaali toiminta	Toteutunut - ISO:n biometrinen tietojen standardointikokouksen isännöinti - osallistuminen standardien laatimiseen: latenteja sormenjälkiä koskeva uusi laatustandardi (ISO/IEC 29794-12), sormenjälkien laadun arviointi (ISO/IEC 29794: sormenjäljet, kasvokuvat ja uutena lisäyksenä pinnoilla olevat sormenjäljet) ja kasvokuvat (ISO/IEC 29794-5), esitys (ISO/IEC 30107) ja morffaus (ISO/IEC 20059), biometrisen suorituskyvyn testaus ja raportointi (ISO/IEC 19795; myös väestöryhmien välinen vaihtelu ennakkokäsitysten estämiseksi – tarpeen oikeudenmukaisuuden vuoksi) ja biometriset tunnistusjärjestelmät (ISO/IEC 9868; passiivisen tallentamisen kohteet) - käynnissä oleva analyysi ja ratkaisujen suunnittelu biometrinen toimintojen tarkkuuden testauksen toteuttamiseksi yhteentoimivuuden ja lainvalvonnan alalla.
sBMS:n täytäntöönpano	
EES-järjestelmän biometrisen tunnistusjärjestelmän / sBMS:n täytäntöönpanon viimeistely hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2023	Käynnissä – uusi toimitusajankohta 2024 - ratkaistiin vaatimustenmukaisuuden testausalustan vakausongelmat - laitteistokomponenttien asennus saatettiin päätökseen - ohjelmistoratkaisujen asentaminen esituotanto- ja tuotantoalustoille on käynnissä - työkalujen ja menettelyjen valmistelu - tietosuojaa koskevien vaikutustenarviointien päivittäminen” tuki komissiolle täytäntöönpanosäädösten ja yhteentoimivuuskäsikirjan valmistelussa.
Uudelleenlaaditun VIS-järjestelmän biometristen toimintojen toteutus sBMS:ssä hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2025	Käynnissä - meneillään olevat valmistelut julkaisua ja tietojen siirtoa varten - ratkaistiin vakautta koskevat ongelmat vaatimustenmukaisuuden testausalustalla - laitteistokomponenttien asennus on saatettu päätökseen - ohjelmistoratkaisujen asentaminen esituotanto- ja tuotantoalustoja varten on käynnissä - välineiden ja menettelyjen valmistelu, siirtymävälineistön päivityksen käynnistäminen.
ECRIS-TCN-järjestelmän kehitys sBMS:ssä hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2024	Käynnissä – uusi toimitusajankohta 2025 testaus ECRIS-TCN:n ja CIR:n saatavuutta odotettaessa.
SIS-järjestelmän toiminnallinen integrointi sBMS:ään ja biometristen tietojen siirtäminen yhteentoimivuutta varten hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2024	Käynnissä - täytäntöönpano, vaatimusten viimeistely ja suunnittelu on käynnissä - seuraavan julkaisun toimittamista koskevat valmistelut.
Eurodacin sBMS:n toiminnallinen integrointi ja tietojen siirtäminen hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2025	Käynnissä – uusi toimitusajankohta 2026 toimintaa ei ole aloitettu, koska uudelleenlaadittua Eurodac-asetusta ei ole vielä hyväksytty.
Europolin sormenjälkitietokannan replikaatio sBMS:ään (vaihe 1) hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2024	Muu hankkeen katsottiin olevan tarpeeton ja se palautettiin Europolille sen jälkeen, kun Europolin kanssa oli käyty useita teknisiä ja toimintatason keskusteluja.
MID-tunnistimen vaikutus sBMS:ään hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2024	Käynnissä – uusi toimitusajankohta 2026 - meneillään oleva analyysi MID:n vaikutuksesta sBMS-palvelutasosopimukseen - strategia biometrinen tunnistusoperaatioiden tarkkuudelle MID-tunnistimen yhteydessä.

2.3.2. Yhteentoimivuuden osatekijät (ESP, CIR, MID) ja CRRS

sBMS:n lisäksi EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan yhteentoimivuusarkkitehtuuriin kuuluvat **eurooppalainen hakuportaali** (ESP), **yhteinen henkilöllisyystietovaranto** (CIR), **rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin** (MID) ja **raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkisto** (CRRS).

KESKEISET KOHOKOHDAT

- eu-LISA sai marraskuussa päätökseen **ESP:n, CIR:n ja CRRS:n ensimmäisen merkittävän yksinkertaisen toimiva tuote -version** kehittämisen ja tehdastestauksen. Versiolla tuetaan täysimääräisesti ETIAS-järjestelmän tarpeita.

Täytäntöönpano

eu-LISA jatkoi vuonna 2023 yhteentoimivuuden osatekijöiden eli ESP:n, CIR:n ja MID:n sekä CRRS:n täytäntöönpanoa. Koska EES-järjestelmän kehitysviivästyksiset vaikuttivat täytäntöönpanoon, virasto tarkisti aikataulua ja asetti yhteentoimivuusarkkitehtuuriin valmiiksi saattamisen aikarajan vuodelle 2026 yhteentoimivuutta koskevan etenemissuunnitelman mukaisesti. Viimeiset päivitykset ja muutokset on suunniteltu vuodelle 2027.

Maaliskuussa 2023 allekirjoitettiin ensimmäinen sopimus, joka kattaa **valmistelun testausta varten**. Samanaikaisesti aloitettiin ESP:n, CIR:n ja CRRS:n sisäistä testausta tukevien testiympäristöjen rakentaminen. Marraskuussa eu-LISA sai päätökseen ESP:n, CIR:n ja CRRS:n ensimmäisen merkittävän version kehittämisen ja tehdastestauksen. Sillä tuetaan täysimääräisesti ETIAS-järjestelmän tarpeita. Virasto eteni myös MID:n kanssa valmistautuen ensimmäiseen yksinkertaisin toimiva tuote -version julkaisuun vuoden 2024 loppupuolella. Vuoden 2023 loppuun mennessä eu-LISA allekirjoitti sopimukset vaiheen 2 yhteentoimivuuden testauksesta (yhteentoimivuuden osatekijöiden toiminnallisen ja muun kuin toiminnallisen järjestelmäratkaisun testaus) ja ETIAS-järjestelmän testaustesta (yhteisen järjestelmäratkaisun testaus).

Keskeiset suorituskysymysindikaattorit

Tulosindikaattorit	Suorituskysymysindikaattorin tavoite	Suorituskysymysindikaattorin tilanne
Hankkeen kustannukset	kokonaispoikkeama ≤5 %	Tavoitteen mukainen <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset hankeraportit</i>
Hankkeen aikataulu	kokonaispoikkeama ≤5 %	Alitti tavoitearvon: <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset hankeraportit</i>
Hankkeen laajuus	Ei poikkeamaa	Tavoitteen mukainen: <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset hankeraportit</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Yhteentoimivuuden osatekijöiden täytäntöönpano	
Yhteentoimivuuden toteuttaminen (ESP:n, CIR:n, MID:n ja CRRS:n lopulliseen järjestelmähyväksyntään liittyvien toimien tukeminen) hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2023	Käynnissä - uusi toimitusajankohta: ESP, CIR ja CRRS vuonna 2025, MID vuonna 2027 ■ korkean tason suunnittelun, vaatimusrekisterin ja tietoturvatöiden ylläpitotoimet keskittyen kriittisiin elementteihin, kuten ohjelmistoarkkitehtuuriasiakirjaan ja yksityiskohtaisiin suunnittelueritelmiin ■ päivitetty yhteentoimivuuden käyttöliittymien valvonta-asiakirjat, mukaan lukien viimeisimmät muutokset tietojen ja ESP-profiilien yhdistämisestä koskeviin täytäntöönpanosäädöksiin ■ aloitettiin vaatimusten kokoaminen ja keskitetyn MID-työkalun vaikutuksen arviointi keltaisten linkkien ratkaisemiseksi ■ ensimmäisiä merkittäviä julkaisuja (ESP, CIR, CRRS) varten tehdyt tehdastestaukset saatiin valmiiksi ■ jatketaan ESP:n, CIR:n, MID:n ja CRRS:n vuorovaikutusta SIS-, VIS-, EES-, ETIAS- ja ECRIS-TCN-järjestelmien kanssa neljännen vaiheen valmistelussa ■ komission tukeminen täytäntöönpanosäädösten / delegoitujen säädösten ja yhteentoimivuuskäsikirjan valmistelussa.

3. Tutkimus ja innovointi

Seuraavassa osiossa esitetään yleiskatsaus eu-LISAn toimintaan tutkimuksen ja innovoinnin alalla. Toiminnan tavoitteena on parantaa edelleen valmiuksia tietoteknisten järjestelmien jatkuvaa kehittämistä ja evoluutiota varten.

3.1. Tutkimus ja innovointi

Virasto seuraa aktiivisesti viimeisintä tutkimusta ja teknologista kehitystä parantaakseen edelleen toiminnallista huippuosaamistaan ja toimialaansa kuuluvien oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien tehokkuutta sekä lisätäkseen samalla ammatillista asiantuntemustaan, jotta se voi edelleen tarjota lisäarvoa sidosryhmille.

KESKEISET KOHOKOHDAT

- eu-LISA esitteli huhtikuussa **ensimmäisen tieteellisen tutkimusasiakirjansa, laajamittaisen tutkimuksen sormenjälkitietojen laadusta**, biometriikkaa ja rikosteknistä tutkintaa (IWBF) käsittelevässä 11. kansainvälisessä työpajassa Barcelonassa.
- Virasto järjesti kaksi onnistunutta toimialan pyöreän pöydän kokousta, joista toinen koski **kyberuhkien sietokykyä** ja toisessa keskityttiin **oikeudenkäytön digitalisointiin**.

Tutkimustoiminnan ja teknologian seuranta

Virasto jatkoi tutkimuksen ja teknisten innovaatioiden seurantaa sekä standardoinnin edistämistä varmistaakseen oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien jatkuvan kehityksen. Se koordinoi myös eu-LISAn tiedotustoimia teollisuuden ja korkeakoulujen kanssa digitalisaation ja innovoinnin alalla.

eu-LISA aloitti vuonna 2023 uuden **tutkimusstrategian** laatimisen varmistaakseen jäsenneulymän lähestymistavan strategisten tavoitteidensa mukaisesti. Strategia ja vuosia 2024–2027 koskeva etenemissuunnitelma laadittiin yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa, ja ne hyväksytään vuonna 2024. Lisäksi virasto laati tutkimuksen ja teknologian **seurantaraportin henkilöllisyyden hallinnasta matkustamisen ja muuttoliikkeen yhteydessä**. Raportti julkaistaan vuonna 2024.

eu-LISA seurasi koko vuoden 2023 ajan edelleen **tietojen laatuun liittyvää standardointia koskevan etenemissuunnitelman** täytäntöönpanoa ja toimitti neljännen ja viidennen tilannekatsauksen neuvoston oikeus- ja sisäasioiden alan tietojenvaihtoa käsittelevälle työryhmälle (IXIM). Virasto oli erityisen aktiivinen **biometriikan standardoinnissa** ja osallistui biometriikkaa käsittelevän ISO-alakomitean työhön. eu-LISA esitteli huhtikuussa ensimmäisen **tieteellisen tutkimusasiakirjansa, laajamittaisen tutkimuksen sormenjälkitietojen laadusta**, biometriikkaa ja rikosteknistä tutkintaa (IWBF) käsittelevässä 11. kansainvälisessä työpajassa Barcelonassa.⁷¹

Virasto osallistui edelleen myös **EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaan** ja tuki komissiota ja tutkimuksen toimeenpanovirastoa Horisontti Eurooppa -puiteohjelman täytäntöönpanossa arvioimalla rajatarkastusten biometriikkaa koskevia hanke-ehdotuksia.⁷² Lisäksi eu-LISA osallistui meneillään oleviin komission rahoittamiin tutkimus- ja innovointihankkeisiin ja piti yhteyttä turvallisuuteen liittyvän eurooppalaisen tutkimuksen ja innovoinnin yhteisön (CERIS) sekä laajempaan akateemiseen ja ammatilliseen yhteisöön konferensseissa ja tapahtumissa, kuten Security Research Event (SRE) 2023 -tapahtumassa pidettyjen esitysten kautta.⁷³

EU-LISA jatkoi aktiivista panostaan **eurooppalaiseen sisäisen turvallisuuden innovaatiokeskukseen**⁷⁴ lähettämällä henkilöstön jäsenen Europolissa sijaitsevaan keskuksen sihteeristöön. Virasto osallistui useisiin keskuksen hankkeisiin, keskuksen ensimmäisen salausraportin laatimiseen ja suostui toimimaan keskuksen biometriikkaa käsittelevän klusterin puheenjohtajana.

Mielipiteiden vaihdon edistämiseksi ja uusien teknologioiden, tuotteiden ja palvelujen esittelemiseksi virasto jatkoi tiedotustoimintaansa järjestämällä **puolivuositain toimialan pyöreän pöydän tilaisuuksia**, jotka tarjoavat laajemmalle yhteisölle foorumin, jossa voidaan keskustella haasteista, valmiuksien puutteista ja

⁷¹ J. Galbally ym. (2023) 'Fingerprint quality per individual finger type: A large-scale study on real operational data', Proceedings of the IEEE 11th International Workshop on Biometrics and Forensics (IWBF), huhtikuu 2023, s. 1-6.

⁷² Ehdotuspyyntö "Beyond the state-of-the-art "biometrics on the move" for border checks" (HORIZON-CL3-2023-BM-01-03).

⁷³ SRE 2023: Societal transformation, digitalisation and climate change – a new paradigm for security research?, lokakuu 2023.

⁷⁴ Lisätietoja on eurooppalaisen sisäisen turvallisuuden innovaatiokeskuksen verkkosivustolla.

mahdollisista käytännön ratkaisuista:

- vuoden 2023 ensimmäisessä pyöreän pöydän kokouksessa keskityttiin **tietojärjestelmien kyberuhkien sietokyvyn parantamiseen**. Tapahtuma järjestettiin kesäkuussa Tukholmassa, Ruotsissa, ja siihen osallistui noin 100 henkilöä paikan päällä ja yli 160 osallistujaa verkossa yli 30 maasta ympäri maailmaa⁷⁵
- toinen toimialan pyöreän pöydän keskustelu järjestettiin yhteistyössä EU:n neuvoston puheenjohtajavaltion Espanjan kanssa marraskuussa Madridissa, Espanjassa. Se oli **ensimmäinen eu-LISAn tapahtuma, joka oli omistettu oikeusosalalle** ja jossa keskityttiin **oikeudenkäytön digitalisointiin** ja esiteltiin käytännön ratkaisuja jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten kohtaamiin haasteisiin. Tapahtuma houkutteli kiinnostuneita osallistujia 30 maasta ympäri maailmaa. Yli 110 osallistujaa osallistui tapahtumaan paikan päällä ja lähes 200 verkossa.⁷⁶

Lisäksi virasto tuki Euroopan biometriikkajärjestöä (EAB) sen vuotuisen tutkimushankkeita käsittelevän konferenssin järjestämisessä. Konferenssissa keskityttiin henkilöllisyyksien hallintaan ja biometrisiin teknologioihin sisäisen turvallisuuden alalla⁷⁷. Toimitusjohtaja Diallo piti tapahtumassa pääpuheenvuoron.

Virasto jatkoi myös **tekoälyä** koskevien valmiuksiensa kehittämistä. Parantaakseen infrastruktuurin käytettävyyttä ja vähentääkseen käyttökatkoksia eu-LISA sai päätökseen konseptin toimivuuden todistamishankkeen, jossa toteutettiin tekoälyn perustuva ennakoiva analytiikkaratkaisu IT-infrastruktuurin ja -verkkojen vikojen tunnistamiseksi ja korjaamiseksi.

Keskeiset suorituskykyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
Konseptin toimivuuden todistamishankkeiden toteuttaminen	ainakin yksi konseptin toimivuuden todistamishanke käynnistettiin vuoden 2023 puoliväliin mennessä ja toinen on suunnitteilla	Tavoitteen mukainen <i>Lähde: Tekoälyä käsittelevä työryhmä</i>

3.2. Valmiuksien kehittäminen: raportointi ja koulutus

eu-LISA tarjoaa säännöllisesti koulutustilaisuuksia EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien toiminnasta ja käytöstä, ja räätälöi ne loppukäyttäjien tarpeiden ja havaitun tietovajeen mukaan. Lisäksi virasto julkaisee raportteja oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien teknisestä suorituskyvystä ja kokoaa yhteen tilastoja niiden käytöstä.

Tilastot ja raportointi

Viraston tehtävänä on laatia ja julkaista suorituskykyraportteja ja koottaa tilastoja toimivaltaansa kuuluvien oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien käytöstä ja teknisestä toiminnasta. Näitä tietoja käytetään myös komission kehittämässä **Schengen-barometri+ssa**, jolla parannetaan tilannetietoisuutta ja ennakointivalmiuksia EU:n tasolla.

eu-LISA julkaisi vuonna 2023 SIS⁷⁸- ja Eurodac⁷⁹-järjestelmien **vuotuiset tilastokertomukset** sekä **Eurodac-⁸⁰ ja SIS II -järjestelmien** toimintaa koskevat **vuotuiset suorituskykykertomukset**.⁸¹ Maaliskuussa virasto julkaisi uuden luettelon **nimetyistä viranomaisista**, joilla on pääsy SIS-tietojärjestelmään (mukaan lukien SIRENE-toimistot)⁸². Luetteloa päivitettiin kahdesti (elokuussa ja marraskuussa). Eurodacin viranomaisluettelo päivitettiin ja julkaistiin eu-LISAn sivustolla toukokuussa.⁸³

Uudelleenlaadituista SIS-asetuksista johtuvien raportointivelvoitteiden täyttämiseksi eu-LISA keräsi neljännesvuosittaisia tietoja jäsenvaltioilta ja toimitti **neljännesvuositilastoja** asianomaisille sidosryhmille heinä- ja lokakuussa.

⁷⁵ 'Looking Ahead. Ensuring the cyber resilience of the EU's IT systems against emerging threats', kesäkuu 2023, Tukholma, Ruotsi.

⁷⁶ 'Digitalisation of Justice: Turning Challenges into Opportunities', marraskuu 2023, Madrid, Espanja.

⁷⁷ eu-LISA:n lehdistötiedote eu-LISA mukana järjestämässä vuoden 2023 EAB-tutkimushankkeiden konferenssia, syyskuu 2023.

⁷⁸ SIS II -järjestelmän vuositilastot 2022 ja tietokooste, helmikuu 2023.

⁷⁹ Eurodac-järjestelmän vuositilastot 2022 ja tietokooste, toukokuu 2023.

⁸⁰ Eurodac-järjestelmän vuosikertomus 2022 ja tietokooste, elokuu 2023.

⁸¹ SIS II -järjestelmän tekninen toimintakertomus 2021–2022 ja tietosivu, joulukuu 2023.

Toimivaltaisten viranomaisten luettelot julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä Vol. 66, C 85, 7. maaliskuuta 2023.

⁸³ Eurodac-luettelo nimetyistä viranomaisista 2023, toukokuu 2023.

Jäsenvaltioille tarjottava koulutus

Virasto jatkoi tarkoituksenmukaisen koulutuksen tarjoamista jäsenvaltioille oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien teknisestä toiminnasta, räättäli koulutusta loppukäyttäjien havaitsemien tarpeiden ja tietämyspuutteiden mukaan ja säilytti erinomaisen tyytyväisyytensä. Vuonna 2023 eu-LISA **tarjosi 41 koulutustapahtumaa** (sekä paikan päällä että verkossa), mukaan lukien 17 tapahtumaa, joita ei ollut alun perin suunniteltu, mutta jotka järjestettiin jäsenvaltioiden esiin tuomien uusien tarpeiden perusteella.

Kaiken kaikkiaan **yli 4110 henkilöä** osallistui eu-LISAn koulutustoimiin vuonna 2023, mikä on kaikkien aikojen suurin määrä. Viraston verkko-oppimisen hallintajärjestelmää varten luotiin yli 780 uutta käyttäjätiliä, ja verkkokoulutukseen rekisteröitiin lähes 3 000 uutta osallistujaa. **Uudistetun SIS-järjestelmän käyttöönoton** tukemiseksi eu-LISA järjesti lähikoulutustilaisuuksia Sofiassa kesäkuussa (uusi SIS SIRENEä varten) ja Viinassa marraskuussa (uusi SIS AFIS SIRENEä varten) paikallisten Sirene-toimistojen tuella. Virasto otti käyttöön uuden lähestymistavan (käyttäen simulaatioharjoitusta isäntämaan tuella). Koska osallistujilta on saatu erinomaisia tuloksia ja palautetta, virasto aikoo jatkaa tämän uuden toimintamallin noudattamista.

Vaikka useisiin järjestelmiin keskittyvä koulutustoiminta lisääntyy tulevaan järjestelmien yhteentoimivuuteen valmistauduttaessa, pääpaino koulutustoiminnassa on kuitenkin keskittynyt kaikkien eu-LISAn hallinnoimien tai kehittämien järjestelmien verkkokurssien (The Essentials) loppuunsaattamiseen.⁸⁴ Nämä kurssit ovat tarjolla kaikille uusille tulokkaille, jotka ovat kiinnostuneita oppimaan perusteet tietyistä järjestelmistä. Vuonna 2023 eu-LISA päivitti keskeiset kurssit uudistettuja SIS- ja SIRENE-järjestelmiä varten.

Vuoden 2023 aikana virasto päivitti säännöllisesti **vuotuista koulutussuunnitelmaa** lisäämällä uusia koulutustoimia tarpeen mukaan ja kalibroimalla koulutusaikataulun uudelleen uusien järjestelmien päivitettyjen toimitusaikataulujen perusteella. **Koulutuksen kansallisten yhteyspisteiden** kanssa pidettiin kolme kokousta: maaliskuussa pidettiin verkkokokoukset, joissa esiteltiin vuoden 2023 koulutussuunnitelma, ja kesäkuussa pidettiin verkkokokoukset, joissa esiteltiin väliraportti ja vuotuinen koulutustarpeiden analyysi. Lokakuussa Tallinnassa, Virossa, pidetyssä vuosikokouksessa, joka järjestettiin hybridimuotoisena, keskityttiin vuoden 2023 toimintaan ja vuoden 2024 koulutussuunnitelman luonnokseen. Lisäksi Ranskan ja Suomen kansalliset yhteyspisteet jakoivat koulutuskäytäntöjään ja toivat esiin, miten eu-LISAn toimet ja resurssit on sisällytetty niiden kansallisiin ohjelmiin.

eu-LISAn kannalta tärkeä virstanpylväs oli **uudistettu oppimisen hallintajärjestelmä**. Uusi, helppokäyttöisempi ja käyttäjäystävällisempi verkko-oppimisalusta julkaistiin kesäkuun lopussa. Uusi alusta tarjoaa verkkokoulutusresursseja, jotka on suunniteltu erityisesti jäsenvaltioita varten, ja varmistaa tietämyksen ja koulutusmateriaalin ympärivuorokautisen saatavuuden. Tämä on olennainen osa koulutusstrategiaa, sillä tällä hetkellä 96 prosenttia eu-LISAn koulutuksen osallistujista seuraa verkkokursseja.

Virasto teki tiivistä yhteistyötä CEPOLin ja Frontexin kanssa yhteisten koulutuskurssien järjestämiseksi ja asiantuntemuksen jakamiseksi yhteistä etua koskevilla aloilla osallistuen 28 toimeen ja keskittyen erityisesti EES- ja ETIAS-järjestelmiin.

Keskeiset suorituskypäindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
Tyytyväisyys koulutuksiin	Keskiarvosana yli 4 (asteikolla 1–6)	Tavoitteen mukainen: 5,34 Lähde: koulutustapahtumien arvioinnit

Schengen-arvioinnit

Schengen-alueen tehokas toiminta perustuu monimutkaiseen sääntely- ja politiikkakehykseen ja hallintoon. Schengenin **säännösten** asianmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi eu-LISA tarjoaa asiantuntemustaan tarkkailijana **Schengen-arviointeihin**, joissa keskitytään SIS-/SIRENE-yhteistyöhön ja yhteiseen viisumipolitiikkaan (myös VIS-järjestelmään). Tämän jälkeen eu-LISAn asiantuntijat osallistuvat myöhempien arviointiraporttien laatimiseen.

Vuonna 2023 eu-LISA osallistui viiteen SIS/SIRENE-yhteistyön Schengen-arviointiin, jotka tehtiin paikan päällä Liettuassa (toukokuussa), Suomessa (kesäkuussa), Latviassa ja Kyproksella (lokakuussa) sekä Virossa (marraskuussa). Kutakin arviointia varten eu-LISA järjesti arviointiryhmälle webinaarin, joka pidettiin yleensä viikkoa ennen paikan päällä tapahtuvaa vierailua. Virasto osallistui myös CEPOLin lokakuussa Tšekissä järjestämään koulutukseen.

Yhteistä viisumipolitiikkaa (VIS mukaan lukien) koskevien arviointien osalta eu-LISA tuki vuonna 2023 neljää paikan päällä konsulivirastoissa tehtyä arviointia: Espanja (Ecuadorissa ja Santo Domingossa helmikuussa),

⁸⁴ eu-LISAn video: [Essential Courses -kurssien esittely](#).

Suomi (Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa kesäkuussa), Liettua (Kazakstanissa ja Armeniassa kesäkuussa) ja Kroatia (Turkissa ja Etelä-Afrikassa joulukuussa). Lisäksi virasto tuki komission lokakuussa Turkissa järjestämää vuotuista viisumipoliittista koulutusharjoitusta.

Lisäksi eu-LISA osallistui temaattiseen Schengen-arviointiin, jossa keskityttiin alueelle suuntautuvaan huumekauppaan, auttamalla kyselylomakkeen laatimisessa, analysoimalla jäsenvaltioiden antamia tietoja ja avustamalla paikan päällä tehtävissä vierailuissa Belgiassa, Ranskassa ja Saksassa sijaitseviin satamiin (lokakuussa).

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Tutkimustoiminnan ja teknologian seuranta	
Tutkimustoiminnan ja teknologian seuranta normaali toiminta	Toteutunut - uusien ja kehittyvien teknologioiden seuranta (tiedeyhteisö ja toimiala) - ensimmäinen tieteellinen asiakirja, joka esiteltiin huhtikuussa pidetyssä IWBF2023-konferenssissa - kaksi toimialan pyöreän pöydän keskustelutilaisuutta: kyberkestävyys (kesäkuu) ja oikeudenkäytön digitalisointi (marraskuu) - vuotuisen tutkimuksen ja teknologian seurantaraportin laatiminen henkilöllisyyden hallinnasta - tutkimusstrategian laatiminen (muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston, Europolin, EMCDDA:n, Frontexin, perusoikeusviraston kuulemiset) - eurooppalainen sisäisen turvallisuuden innovaatiokeskus: osallistuminen yhteisiin hankkeisiin, esim. AP4AI⁸⁵ - EU:n data-avaruus oikeus- ja sisäasioiden alalla: uusien käytötapausten ja koulutuksen kehittäminen.
Tekoälyyn liittyvien valmiuksien kehittäminen, myös osaamiskeskuksen perustaminen normaali toiminta	Toteutunut tuki operaatioissa käytettävää tekoälyä koskevan konseptin toimivuuden todistamishankkeen täytäntöönpanolle.
EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman osien täytäntöönpanon tukeminen normaali toiminta	Toteutunut - osallistuminen muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston lokakuussa järjestämään vuoden 2023 turvallisuustutkimusta käsittelevään tapahtumaan - mukana järjestämässä Euroopan biometriikkajärjestön vuoden 2023 tutkimushankekongressia syyskuussa, - osallistuminen useisiin muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston järjestämiin turvallisuuteen liittyvän eurooppalaisen tutkimuksen ja innovoinnin yhteisön (CERIS) tapahtumiin⁸⁶ - osallistuminen sisäisen turvallisuuden alan ehdotusten arviointiin.
Tutkimustulosten integrointi sovellusten elinkaareen normaali toiminta	Toteutunut - osallistuttiin eu-LISAn biometriikkatyöryhmän kokouksiin - osallistuttiin eurooppalaisen sisäisen turvallisuuden innovaatiokeskuksen työhön: asiaankuuluvien hankkeiden, tietämyksen ja valmiuksien puutteiden kartoittamiseen oikeus- ja sisäasioiden alalla; tietojen laatuun liittyvää standardointia koskeva etenemissuunnitelma: neljäs ja viides edistymiskertomus - osallistuttiin laatumittareiden kehittämishankkeeseen tiiviissä yhteistyössä komission yhteisen tutkimuskeskuksen (JRC) kanssa.
Jäsenvaltioille tarjottava koulutus	

⁸⁵ tekoälyn vastuuvollisuusperiaatteita koskeva hanke (AP4AI) on yksi keskuksen viidestä pilottihankkeesta, ja sen tavoitteena on kehittää maailmanlaajuinen kehys tekoälyn vastuuvollisuudelle poliisi-, turvallisuus- ja oikeusalan toiminnassa. Lisätietoja on [AP4AI-hankkeen virallisella verkkosivustolla](#).

⁸⁶ Lisätietoja on [virallisella CERIS-verkkosivustolla](#).

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Jäsenvaltioille tarjottava koulutus normaali toiminta	Toteutunut - yhteensä 41 koulutustapahtumaa (sisältää lähi- ja verkkokurssit) - vuotuisen koulutussuunnitelman päivittäminen kehittyvien tarpeiden mukaisesti ja vuosikokouksen järjestäminen lähikokouksena kansallisten yhteyspisteiden verkoston kanssa (lokakuu) - uudistetun eu-LISAn koulutus- ja oppimisalustan käynnistäminen - yhteistyö CEPOLin ja Frontexin kanssa yhteisten koulutusten järjestämiseksi oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien käytöstä ja asiantuntemuksen jakamiseksi yhteistä etua koskevilla aloilla, 28 osallistumiskertaa niiden koulutustoimiin keskittyen erityisesti EES- ja ETIAS-järjestelmiin.
Tilastot ja raportointi	
Oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmiä koskevien raporttien ja koottujen tilastojen laatiminen normaali toiminta	Toteutunut - Eurodac- ja SIS II-järjestelmiä koskevien lakisääteisten tilastollisten ja teknisten toimintakertomusten julkaiseminen - SIS- ja Eurodac-järjestelmiä varten nimettyjen viranomaisten luetteloiden laatiminen ja julkaiseminen - hallintoneuvostolle esitettävät tilastojen jakamista koskevat sisäiset käytännöt - tietojen kerääminen VIS-järjestelmän teknistä suorituskykyä koskevaa raporttia 2022–2023 varten - jatkuva tuki komissiolle Blueprint-verkoston aloitteissa.
Schengen-arvioinnit	
Osallistuminen Schengenin arviointimekanismiin normaali toiminta	Toteutunut - Schengen-arviointeja koskevien komission pyyntöjen käsittely määritellyissä määräajoissa - osallistuminen viiteen SIS-/SIRENE-järjestelmien Schengen-arviointiharjoitukseen Liettua (toukokuu), Suomessa (kesäkuu), Islannissa (elokuu), Kyproksella ja Latviassa (lokakuu) - osallistuminen kolmansissa maissa järjestettäviin yhteisen viisumipolitiikan (ml. VIS) arviointeihin: Espanja (helmikuu), Suomi ja Liettua (kesäkuu) ja Kroatia (joulukuu) - osallistuminen temaattiseen Schengen-arviointiin, jossa keskityttiin alueelle tulevaan huumausainekauppaan, ja kolme vierailua paikan päällä (Belgia, Saksa ja Ranska) lokakuussa - osallistuminen koulutusharjoituksiin: SIS/SIRENE Tšekin tasavallassa (lokakuussa) ja yhteinen viisumipolitiikka (ml. VIS) Turkissa (lokakuussa).

4. Infrastrukturi ja verkot

Seuraavassa osiossa esitetään yleiskatsaus eu-LISAn toimiin, jotka liittyvät luotettavan infrastruktuurin tarjoamiseen kaikkien järjestelmien isännöintiä varten ja turvallisen viestinnän ja tiedonsiirron varmistamiseen. Viraston on varmistettava kaikkien oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien korkeatasoinen turvallisuus ja keskeytymätön käytettävyys loppukäyttäjille kahdessa teknisessä toimipisteessä, joista toinen sijaitsee Strasbourgissa, Ranskassa ja toinen St Johann im Pongauissa, Itävallassa, sekä tarjottava järjestelmien käyttämiseen tarvittavat tekniset palvelut ja varmistettava loppukäyttäjien ympärivuorokautinen käyttötuki.

4.1. Verkostot

Viestintäinfrastrukturi tarjoaa **turvallisen ja luotettavan tiedonsiirron** oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien ja niiden loppukäyttäjien eli jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien EU:n virastojen välillä. Lisäksi se tarjoaa myös kahdenvälisen yhteyden viraston Strasbourgissa sijaitsevan teknisen päätoimipaikan (keskusyksikön) ja Itävallassa St. Johann im Pongauissa sijaitsevan varakeskusyksikön välillä.

Viestintäinfrastruktuurissa käytetään **TESTA-ng-verkkoa** (hallintojen väliset Euroopan laajuiset telematiikkapalvelut – uusi sukupolvi), joka on julkisesta verkosta erillinen runkoverkko.⁸⁷ TESTA-ng-verkossa eu-LISA käyttää kolmea verkkotunnusta oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien toimintaan: SIS-verkkoalue SIS:lle ja SIRENE Mailille⁸⁸, VIS-verkkoalue VIS:lle (mukaan lukien VISMail⁸⁹), EES:lle ja ETIAS:lle, sekä EuroDomain Eurodacille, Dublinetille ja ECRIS-TCN:lle⁹⁰. Loppukäyttäjät yhdistävät kuhunkin verkkoalueeseen erikseen (myös fyysisesti erillään käyttäjän tiloissa), yleensä kahden erillisen käyttövalmiin yhteyspisteen (TAP) kautta.

KESKEISET KOHOKOHDAT

- Toukokuussa 2023 eu-LISA **nimitettiin paikalliseksi internet-rekisteriksi** (LIR), ja siitä tuli Euroopan alueellisen internet-rekisterin jäsen.

Viestintäinfrastruktuurin operatiivinen hallinta

Keskeinen tavoite vuodelle 2023 oli käyttää viestintäinfrastruktuuria asiaankuuluvien säännösten ja palvelutasosopimusten mukaisesti siten, että SIS- ja VIS-viestintäinfrastruktuurin käytettävyys olisi **99,99 prosenttia**.

SIS- ja SIRENE Mail -palvelujen tietoturvan varmistamiseksi eu-LISA hallinnoi TESTA-ng-palveluntarjoajan varmistaman tietojen salauksen lisäksi SIS- ja VIS-verkkoalueita varten toista salaustasoa, jonka käytettävyytaso oli **100 prosenttia**.

Kyproksen Schengenin tietojärjestelmään integroinnin ja Kroatian täysimääräisen VIS-järjestelmään pääsyn jälkeen virasto **laajensi uusien jäsenvaltioiden pääsyä SIRENE Mail- ja VIS Mail -järjestelmiin**.

eu-LISA jatkoi koko vuoden ajan jäsenvaltioiden tukemista koordinoimalla ja hallinnoimalla olemassa olevien käyttövalmiiden yhteyspisteiden siirtämistä uusiin tietokeskusten toimitiloihin sekä asentamalla uusia ja poistamalla käytöstä vanhoja käyttövalmiita yhteyspisteitä. Virasto on huolehtinut verkkopalvelujen hallinnoinnista ja verkkokomponentteihin tarvittavista muutoksista TESTA-ng-infrastruktuurin ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi sekä toiminnan jatkuvuuden takaamiseksi. Virasto **vahvisti erityisesti TESTA-ng-verkon häiriönsietokykyä** parantamalla sisääntulolinjoja sen operatiivisissa toimipaikoissa ja joissakin jäsenvaltioissa.

⁸⁷ Komissio hallinnoi sopimusta **TESTA-ng-verkkoa** ylläpitävän yksityisen palveluntarjoajan kanssa. Komissio aloitti vuonna 2018 TESTA-puitesopimuksen kehittämistä koskevat valmistelut, joiden olisi pitänyt johtaa uusien viestintäinfrastruktuuripalvelujen suunnitteluun ja käyttöönottoon vuonna 2023. Huhtikuussa komissio kuitenkin ilmoitti virastolle menettelyn peruuttamisesta sen jälkeen, kun unionin tuomioistuimen varapuheenjohtaja oli antanut määräyksen sopimuksen allekirjoittamatta jättämisestä todettuaan, että tilanteella oli vakavia ja kielteisiä vaikutuksia TESTA-ohjelmaan. Komission kanssa käydään parhaillaan keskusteluja toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi siihen asti, kunnes uusi TESTA-infrastrukturi otetaan käyttöön.

⁸⁸ **SIRENE Mail** on viestintämekanismi, jota kansalliset SIRENE-toimistot käyttävät SIS-kuulutuksiin liittyvien lisätietojen vaihtoon.

⁸⁹ **VIS Mail** on tietojenvaihtomekanismi, jota kansalliset viisumiviranomaiset käyttävät Schengen-viisumihakemuksia koskeviin kuulemisiin.

⁹⁰ Virasto käyttää yhteentoimivuuden osatekijöitä kaikilla kolmella verkkoalueella.

Viestintäinfrastruktuurin päivittäminen ja kehittäminen

Toukokuussa 2023 eu-LISA saavutti tärkeän virstanpylvään, kun se nimettiin **paikalliseksi internet-rekisteriksi** (LIR) ja siitä tuli Euroopan alueellisen internet-rekisterin jäsen. Virasto voi nyt jakaa IP-osoitteita loppukäyttäjille palveluntarjoajana tai käyttää niitä infrastruktuurissaan. Tämän toiminnan tukemiseksi eu-LISA hankki keskeisiä internet-resursseja (esim. autonomisen järjestelmän numerotunnus, IPv6- ja IPv4-osoitte-erät), jotta se voi muodostaa yhteyden internetiin ja tarjota julkisia oikeus- ja sisäasioiden alan palveluja, esim. EES/ETIAS-verkkopalveluja.

Keskeiset suorituskysymysindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
Suuralueverkon (WAN) käytettävyys (SIS- ja VIS-järjestelmille) ⁹¹	≥99,99 %	Tavoitteen mukainen: 99,99 % <i>Lähde: Palvelutasosopimukset ja neljännesvuosittaiset TESTA-toimintakertomukset</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Viestintäinfrastruktuurin operatiivinen hallinta	
Viestintäinfrastruktuurin operatiivinen hallinta normaali toiminta	Toteutunut ■ viestintäinfrastruktuurin ylläpito, pyyntöjen ja ongelmatilanteiden käsittely ■ viestintäinfrastruktuurin muutosten hallinta, mukaan lukien uudet käyttövalmiit yhteyspisteet, käyttövalmiiden yhteyspisteiden siirrot, käyttövalmiiden yhteyspisteiden kapasiteetin päivitykset ja linjojen moninaisuus ■ SIS- ja VIS-järjestelmien toisen salaustason ratkaisujen käyttäminen, mukaan lukien VIS:n toisen salaustason ratkaisun päivittäminen ■ Kroatia lisättiin VIS Mail-järjestelmään, Kypros SIRENE Mail-järjestelmään, valmistelut Frontexin lisäämiseksi meneillään ■ uusien järjestelmien komponenttien ja yhteentoimivuuden osatekijöiden suunnittelu ■ niiden sopimuksien ja talousarvioiden hallinnointi, jotka koskevat TESTA-verkkopalvelujen tarjoajan EES- (mukaan lukien verkkopalvelut), sBMS- ja VIS-EES-järjestelmien yhteentoimivuuden jatkuvaa kehittämistä ■ EES-ytimen, VIS- ja sBMS-infrastruktuurin, myös kansallisten käyttöyksiköiden ja internetalueen, konfiguraatiot ja käyttöönotto ■ EES-järjestelmän yhdistäminen VIS-viestintäinfrastruktuuriin, jotta voidaan aloittaa testit jäsenvaltioiden kanssa.
VIS Mail- ja SIRENE Mail-järjestelmien isäntänä toimivan keskitetyn infrastruktuurin korjaava ylläpito ja seuranta normaali toiminta	Toteutunut ■ oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien infrastruktuurin ympärivuorokautinen seuranta ■ vähäisen mukautuvan ylläpidon tarjoaminen ■ lisenssien uusiminen, laitteistojen ja kaupallisten valmisohjelmistojen ylläpito.
Viestintäinfrastruktuurin päivittäminen ja kehittäminen	
Verkon kapasiteetin suunnittelu ja operatiiviset parannukset hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2024	Käynnissä ■ korkean tason suunnittelun ja materiaaliuuttelon (komponentit, ohjeet, vaatimukset) viimeistely ■ tarjouspyyntö lähetetty.

4.2. Tietokeskukset

Viraston tietokeskukset, keskusyksikkö Strasbourgissa Ranskassa ja varakeskusyksikkö St. Johann im Pongauissa Itävallassa, muodostavat infrastruktuurin, jossa kaikki eu-LISAn hallinnomat tietojärjestelmät fyysisesti ovat. Lisäksi niissä on muita operatiivisia ja muita kuin operatiivisia järjestelmiä, joita tarvitaan kehittämiseen ja testaukseen. Ne muodostavat näin ollen eu-LISAn ydinomaisuuden ja ovat ratkaisevan tärkeitä sen toimeksiannon toteuttamisen kannalta.

KESKEISET KOHOKOHDAT

- eu-LISA otti käyttöön erityisen **tietokeskuksen infrastruktuurin hallintatyökalun (DCIM)**, jolla parannetaan infrastruktuurin optimoinnin ja energian hallinnan tehokkuutta.

⁹¹EuroDomainin suorituskysymysindikaattori on komission digitaalisten palvelujen pääosaston (DIGIT) vastuulla.

Tietokeskusten operatiivinen hallinnointi

Vuonna 2023 keskeisenä tavoitteena oli tarjota erittäin hyvin käytettävissä oleva tietokeskus palvelutasosopimuksen mukaisesti. Virasto toteutti kaikki tarvittavat toimenpiteet pitääkseen molemmat yksiköt jatkuvasti toimintakykyisinä ja edistääkseen korkean tason järjestelmän suorituskykyä ja erityisesti niiden **ympäri vuorokautista käytettävyyttä**.⁹² Molemmissa toimipisteissä eu-LISA hallinnoi datakeskuksen käyttöoikeuksia ja toimituksia avoimesti kaikille sidosryhmille erityisen verkkopalvelun kautta.

Koko vuoden 2023 ajan eu-LISA piti kriittisen omaisuuden, tilat ja laitteet täysin toimintakunnossa ja paransi palvelujen yleistä suorituskykyä ja skaalautuvuutta. Se käynnisti erityisesti vanhojen järjestelmien käytöstä poistamisen, jotta voidaan vähentää riippuvuutta fyysisestä pääsystä tietokeskuksiin ja helpottaa etäpääsyä. Sitä varten palvelun tuen ja prosessin hallinnan siirtäminen käyttöliittymiin sallittiin asteittain kaikissa järjestelmissä ja teknisen infrastruktuurin käyttöympäristöissä.

Operaatioiden ja hankkeiden tukemiseksi virasto jatkoi tietokeskuspalvelumallin kehittämistä ja toteuttamista oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien käyttämän perustana olevan IT-infrastruktuurin operatiivisen hallinnoinnin, seurannan ja valmiuksien suunnittelun keskittämiseksi. Toiminnan tehokkuuden lisäämiseksi eu-LISA otti käyttöön erityisen **tietokeskusten infrastruktuurin hallintatyökalun (DCIM)**, joka sisältää useita moduuleja, kuten infrastruktuurin optimoinnin ja energianhallinnan.

Tietokeskusten päivitys ja kehitys

Jotta saataisiin aikaan uusia tai väliaikaisia puskurivalmiuksia tulevien kapasiteettitarpeiden täyttämiseksi, eu-LISA jatkoi tietokeskustensa optimointia ja uudelleenorganisointia jäsennellyn kaapeloinnin avulla ja muuttamalla telinejärjestelmiä jäähdytyksen optimointia varten. Strasbourgissa sijaitsevan tietokeskuksen tilojen optimoimiseksi virasto arvioi kaikki sähkölaitteistot. Virasto on edistynyt myös **tulevan modulaarisen tietokeskuksensa** valmisteluissa Strasbourgissa. Sen avulla voidaan tarjota lisää puskurikapasiteettia, jota tarvitaan päätietokeskuksen rakenteen tulevia päivityksiä varten. Modulaarisen tietokeskuksen ansiosta uusien oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien ylläpitopalvelujen kapasiteetti kasvaa 50 prosenttia.

Virasto toteutti myös energiankäytön seurannan ja paransi sitä mahdollistamalla yksilölliset lukemat varusteltujen telineiden energiankulutuksesta ja kuormasta. Lisäksi virasto hienosäätii tietokeskuksessa verkkopohjaisen **ympäristönvalvontajärjestelmän** koko kokoonpanoa, jossa on langattomien lämpötila-, kosteus- ja paineantureiden verkosto. Varakeskusyksikössä St. Johann im Pongauissa tehtiin tiivistä yhteistyötä Itävallan viranomaisten kanssa, ja käytettävissä oleva jäähdytyskapasiteetti maksimoitiin säätämällä hydraulikkaa ja pumppuja yhdessä muiden parannusten kanssa.

Lisäksi eu-LISA jatkoi isännöintipalvelujen tarjoamista Frontexin ja EU:n turvapaikkaviraston varajärjestelmiä varten kahdenvälisen sopimusten mukaisesti ja antoi tukea Frontexille 35 ja turvapaikkavirastolle 20 kertaa.

Keskeiset suorituskykyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
Varakeskusyksikön käytettävyyttä	Varakeskusyksikön tilat ovat toiminnassa ympäri vuorokautisesti	Osittain tavoitteen mukainen: <i>Lähde: seurantaväline SM9</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Tietokeskusten operatiivinen hallinnointi	
Varakeskusyksikön (BCU) operatiiviset ja käyttökustannukset normaali toiminta	Toteutunut - jatkuvan ylläpidon tarjoaminen varakeskusyksikön toimipaikassa - käyttöoikeuksien valvonta erikoistuneiden verkkopalvelujen avulla, mukaan lukien toimitusten seuranta ja rekisteröinti - Itävallan viranomaisten tukeminen teknisen/organisatorisen ratkaisun oikea-aikaisessa toteuttamisessa merkittävien kapasiteettivaatimusten täyttämiseksi.
Fyysisen verkkoinfrastruktuurin yhdistäminen normaali toiminta	Toteutunut

⁹² Palvelut ovat toiminnassa. Uusien toimintajärjestelmien asteittainen käyttöönotto lisää toimitilakapasiteetin kysyntää. Tarvittava aika huomioon ottaen johdon päätösten mukaisesti toteutetut väliaikaiset toimenpiteet ovat tällä hetkellä vielä voimassa.

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
	- yleinen palvelun laadun ja suorituskyvyn parantaminen - kriittisen fyysisen infrastruktuurin päivittäminen ja parantaminen säilyttäen sen keskeytymätön käytettävyys erityisesti tuotantoympäristössä (PRD) - vanhojen asennusten siirtäminen hyvin dokumentoituun strukturoituun kaapelointiin, jolloin havaittiin ja poistettiin suuri määrä vanhoja kaapeleita ja yksivaiheisia virtakatkaisijoita ja tehtiin tilaa uusille hankkeille, joissa on suuremmat tehovaatimukset - uusi DCIM-työkalu: tietojen integrointi, mukaan lukien 3 025 erää, jotka on lisätty vuonna 2023.
Tietokeskusten päivitykset ja kehitys	
Keskusyksikön ja varakeskusyksikön operatiivinen toiminta sekä kehitys ja parannukset normaali toiminta	Toteutunut - sidosryhmien tukeminen kaikkien toimien ennustamisessa ja suunnittelussa - tekninen täytäntöönpanon jälkeinen seuranta palveluna, jolla varmistetaan standardien noudattaminen - standardeihin, oikeudellisiin ja sääntelyllisiin velvoitteisiin liittyvien hankkeiden tukeminen - yhteistyö omaisuudenhallinnan kanssa palvelukustannusten määrittämiseksi - toiminnanjatkuvuussuunnitelman infrastruktuurin asennus saatu päätökseen lokakuussa 2023.

4.3. Yhteinen jaettu alusta (CSP)⁹³

Yhteinen jaettu alusta on skaalautuva, ketterä ja standardoitu infrastruktuurialusta, jonka avulla tarjotaan kaikkien eu-LISAn hallinnoimien tietojärjestelmien ylläpidon edellyttämiä teknisiä palveluja.⁹⁴ Alusta tarjoaa uusimman teknologian avulla resurssitehokkaan kehityksen, virtaviivaistaa kehittämis- ja operatiivisia tehtäviä (DevOps-lähtöinen käyttöönottoprosessi) ja tarjoaa pitkälle menevää automaatiota infrastruktuurin hallintaan ("infrastruktuuri koodina").

KESKEISET KOHOKOHDAT

- Virasto varmisti **yhteisen jaetun alustan (CSP)** jatkuvan toiminnan ja palvelujen tarjoamisen.
- Virasto otti käyttöön omissa tiloissaan sijaitsevan konttialustan lyhentääkseen toimitusaikaa automaation avulla ja perusti CI/CD-prosessin (jatkuva integrointi, toimitus ja käyttöönotto) parantaakseen uusien sovellusten tehokkuutta ja käyttöönottoaikaa.
- Virasto perusti **kattavan pilvipalvelualustan**, jonka avulla voidaan testata ja varmentaa pilviteknologioita asianmukaisten työmäärien ylläpitämiseksi.

Infrastruktuurin operatiivinen hallinnointi

Vuonna 2023 päätavoitteena oli varmistaa viraston verkon ja infrastruktuurin jatkuva toiminta tarjoamalla korjaavaa ylläpitoa (mukaan lukien pelkkä laitteiston ylläpito ja kaupallisesti saatavilla olevien ohjelmistolisenssien uusiminen) ja hallinnoimalla oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien käyttöoikeuksia suojatun hallinnointiverkon kautta. eu-LISA **ylläpiti koko vuoden 2023 ajan onnistuneesti yhteistä jaettua alustaa**, joka palvelee kaikkia ydintoimintajärjestelmiä – yhteinen jaettu alusta oli täysin käytettävissä, ja kaikki ongelmat ratkaistiin asiaankuuluvissa palvelutasosopimuksissa määritettyjen tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi eu-LISA tarjosi **mukautuvaa ylläpitoa syklisissä julkaisuissa**, pitämällä kaikki järjestelmät ajan tasalla ja arvioimalla tarkasti kaikki tarvittavat vaihdot.

Vastatakseen tarpeeseen lisätä kasvua ja tehostaa ydintoimintajärjestelmien isännöinnin rakentamista, toimittamista ja käyttöä eu-LISA käynnisti **Smart Hosting -aloitteen**, jossa esitellään uusia konsepteja ja teknologioita laajamittaisen IT-järjestelmien isännöintiä varten ja keskitytään 5S-periaatteisiin: skaalautuvuus, kestävyys, vakaus, turvallisuus ja riippumattomuus. Tähän sisältyy **omissa tiloissa sijaitsevan konttialustan käyttöönotto**, jolla toimitusaikaa voidaan lyhentää merkittävästi automaation avulla, ja **CI/CD-prosessin luominen** (jatkuva integrointi, toimitus ja käyttöönotto), jolla tehostetaan käyttöönottoprosessia ja lyhennetään uusien sovellusten käyttöönottoon tarvittavaa aikaa. Virasto käyttää sitä ETIAS-järjestelmän,

⁹³ Aiemmin käytettiin nimitystä **yhteinen jaettu infrastruktuuri (CSI)**.

⁹⁴ Tällä hetkellä yhteisessä jaetussa alustassa on useita pienempiä järjestelmiä (esim. SIRENE Mail ja VIS Mail) sekä kaikki uudet järjestelmät (esim. VIS EES-järjestelmää varten, SBMS).

Tulevaisuudessa se isännöi kaikkia järjestelmiä yhdessä kaikkien muiden viraston toimeksiantoon kuuluvien alustojen kanssa.

yhteentoimivuuden osatekijöiden ja tulevien järjestelmien rakentamiseen ja käyttöönottoon.

Lisäksi eu-LISA työskenteli **kattavan pilvipalvelualustan** (CCP) parissa testatakseen ja todentaakseen pilviteknologioiden käyttöä sopivien työmäärien isännöintiin. Lisäksi virasto suunnitteli **mobiilisovellusten build pipeline -toiminnon**, jota tarvitaan sovellusten luomiseksi uusia järjestelmiä varten.

Virasto jatkoi myös EES-järjestelmän kansallisten käyttöyksiköiden (NUI) täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa sekä EES-järjestelmän, ETIAS-järjestelmän ja e-CODEX-järjestelmän verkkoalueen toteuttamista.

Keskeiset suorituskysymysindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
Häiriötilanteiden vahvistusaika	Tuotantoympäristöt (CU/BCU): kriittinen/korkea: <10 minuuttia; kohtalainen/matala <30 minuuttia. Muut ympäristöt (CU/BCU): kriittinen/korkea <15 minuuttia; kohtalainen/matala <60 minuuttia.	Tavoitteen mukainen <i>Lähde: SM9</i>
Häiriötilanteiden ratkaisuaika	Tuotantoympäristöt: kriittinen <4 tuntia, suuri <8 tuntia, kohtalainen <6 päivää, pieni <30 päivää. Muut ympäristöt: kriittinen <4 tuntia, suuri <8 tuntia, kohtalainen <8 työpäivää, pieni <1 kuukausi	Tavoitteen mukainen <i>Lähde: SM9</i>
Järjestelmän/palvelun saatavuus	Esituotantoympäristöt: 99,50 % Tuotantoympäristöt: 99,99 %	Tavoitteen mukainen <i>Lähde: SM9</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Operatiivinen hallinnointi	
Ydintoimintajärjestelmän (CBS) keskitettyjen CSI-komponenttien korjaava ylläpito ja seuranta <i>normaali toiminta</i>	Toteutunut - ympäri vuorokautinen järjestelmäinfrastruktuurin seuranta, myös vähäinen mukauttava ylläpito - siirtymä uuteen ylläpidon tuen alihankkijaan - lisenssien uusiminen, laitteistojen ja kaupallisten valmisohjelmistojen ylläpito.
eCODEX-järjestelmän keskitetyn infrastruktuurin korjaava ylläpito ja seuranta <i>normaali toiminta</i>	Käynnissä - ympäristön käyttöönoton järjestäminen - tuotantoympäristön käyttöönotto vireillä.
ECRIS-järjestelmän keskitetyn infrastruktuurin korjaava ylläpito ja seuranta <i>normaali toiminta</i>	Käynnissä - infrastruktuurin suunnittelu valmisteilla - infrastruktuurialusta määritetty.
EES-järjestelmän keskitetyn infrastruktuurin korjaava ylläpito ja seuranta <i>normaali toiminta</i>	Käynnissä – uusi toimitusajankohta 2024 - infrastruktuurialusta määritetty - esituotanto- ja testausympäristöjen käyttöönotto käynnissä.
Eurodac-järjestelmän keskitetyn infrastruktuurin korjaava ylläpito ja seuranta <i>normaali toiminta</i>	Toteutunut - ympäri vuorokautinen infrastruktuurin valvonta - vähäinen mukauttava ylläpito ja palvelimen päivitys.
sBMS-järjestelmän keskitetyn infrastruktuurin korjaava ylläpito ja seuranta <i>normaali toiminta</i>	Käynnissä – uusi toimitusajankohta 2024 - infrastruktuurialustan suunnittelu määritetty - esituotanto- ja tuotantoympäristön käyttöönotto käynnissä.
VIS-järjestelmän keskitetyn infrastruktuurin korjaava ylläpito ja seuranta <i>normaali toiminta</i>	Toteutunut - ympäri vuorokautinen infrastruktuurin seuranta, vähäisen mukauttavan ylläpidon tarjoaminen - siirtymä uuteen ylläpidon alihankkijaan - lisenssien uusiminen, laitteistojen ja kaupallisten valmisohjelmistojen ylläpito.
Ydintoimintajärjestelmien keskitetyn infrastruktuurin kehittäminen, päivittäminen ja mukauttava ylläpito <i>normaali toiminta</i>	Toteutunut - ympäri vuorokautinen infrastruktuurin seuranta, vähäisen mukauttavan ylläpidon tarjoaminen - lisenssien uusiminen, laitteistojen ja kaupallisten valmisohjelmistojen ylläpito.
Kokoonpanon hallintajärjestelmän infrastruktuurin operatiivinen hallinnointi <i>normaali toiminta</i>	Toteutunut

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
	■ kokoonpanon hallintatietokannan (CMDB) ylläpito ja päivittäminen, mukaan lukien uusien CBS-luetteloiden käyttöönotto ■ kokoonpanon hallintaa koskevien raporttien ja tilastojen laatiminen. ■ useiden vireillä olevien tarkastussuosituksen päättäminen.
Infrastruktuuriin liittyvien toimien hallinnointi operatiivisten alustojen (loppukäyttäjän työasemapalvelujen) käytössä normaali toiminta	Toteutunut ■ infrastruktuurin päivittäminen loppukäyttäjien työpisteitä varten ■ loppukäyttäjän työpisteiden päätepisteiden ja niihin liittyvien palvelujen tarjoaminen ■ SERENA (suojattu etäpääsy) -VPN-ratkaisun käyttöönotto.
Oracle-lisenssien ylläpidon uusiminen ydintoimintajärjestelmien (CBS) osalta normaali toiminta	Toteutunut ■ tietokannan ylläpitolisenssi asianmukaisesti uusittu ■ SIS-järjestelmän siirtäminen uuteen tietokantateknologiaan, jonka päivitys on meneillään ■ yhteisen konttialustan tarjoaminen ETIAS-, ECRIS-TCN- ja yhteentoimivuusjärjestelmille.

5. Operaatioille annettava suora tuki

Seuraavassa jaksossa esitetään yleiskatsaus oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien operatiiviseen hallintointiin annetusta tuesta. Tähän sisältyy turvallisuuden ja toiminnan jatkuvuuden varmistaminen sekä keskeisten tietotekniikkapalvelujen, kuten liikesuhteiden hallinnan ja palvelujen siirtämisen, tarjoaminen. Nämä toimet tarjoavat yhdessä luotettavia ja kustannustehokkaita ratkaisuja ja palveluja jäsenvaltioille ja muille EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien käyttäjille.

5.1. Turvallisuus ja toiminnan jatkuvuus

Virasto seuraa ja hallitsee jatkuvasti turvallisuusriskejä ja varmistaa, että eu-LISAlle uskottujen tietojärjestelmien vakiintuneet turvallisuustarkastukset ovat tehokkaita, asianmukaisesti toteutettuja ja hallintoituja, mukaan lukien kyberturvallisuustoimenpiteiden jatkuva parantaminen.

KESKEISET KOHOKOHDAT

- **VIS-järjestelmän toimintakuntoon palauttamista koskeva harjoitus** toteutettiin onnistuneesti lokakuussa 2023.
- Virasto on perustanut **tietoturvaloukkauksiin reagoivan ja niitä tutkivan yksikön (CSIRT)**.

Vuonna 2023 keskityttiin sen varmistamiseen, että jokaisessa tietojärjestelmässä, myös internetiin yhteydessä olevissa yritysjärjestelmät, toteutetaan riskinarviointiin perustuva **syväsuojaus**-lähestymistapa, jonka mukaisesti virasto toteuttaa kerroksittaisia turvatoimia häiriöiden ja verkkohyökkäysten varalta.

Kyberuhkien oikea-aikaisen tunnistamisen ja niihin reagoimisen varmistamiseksi eu-LISA käyttää ja ylläpitää turvallisuuden seuranta-alustaa, kyberturvallisuustoukkauksien suunnitelmaa, vastatoimia koskevia ohjekirjoja ja ympärivuorokautisia päivystysjärjestelyjä. Virasto käyttää tietoturvatieto- ja tapahtumanhallintajärjestelmää (SIEM) yhdessä CERT-EU:n (EU:n tietotekniikan kriisiryhmä) kanssa, jotta se voi tunnistaa tietotekniikkajärjestelmiinsä kohdistuvat kyberuhat ja reagoida niihin. Tällä alalla keskityttiin ensisijaisesti parantamaan viraston puolustusvalmiutta tilanteissa, jossa tietyt valtiolliset toimijat lisäävät kybersodankäyntitoimiaan. Virasto on CERT-EU:n tuella ja neuvoilla parantanut kyberturvallisuutensa tasoa, vahvistanut kyberpuolustustaan ja lisännyt valmiuksiaan havaita kyberhyökkäysoperaatiot ja reagoida niihin nopeasti.

Virasto keskittyi vuonna 2023 myös vahvistamaan ja päivittämään **turvallisuuskehystä ja -menettelyjä** eu-LISAn hallinnoimia laaja-alaisia tietojärjestelmiä ja viestintäverkkoja varten. Osana oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien operatiivista hallintointia virasto suorittaa turvallisuusriskien jatkuvaa valvontaa ja hallintaa sekä testaa ja parantaa turvallisuustarkastuksia **tehokkaan turvallisuustason** varmistamiseksi. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen vuoksi se varmisti turvallisuushälytysympäristön jatkuvan seurannan keskittyen erityisesti hybridiuhkiin. Geopoliittista tilannetta tarkasteltiin huolellisesti myös siksi, että eu-LISA on maantieteellisesti jakautunut neljään EU:n jäsenvaltioon (Viroon, Ranskaan, Itävaltaan ja Belgiaan), joissa on merkittäviä eroja uhkatasoissa, lähinnä fyysisissä ja kyberuhkissa. Samaan aikaan virasto jatkoi toiminnan jatkuvuuden hallintajärjestelmänsä ja organisatorisen sietokyvyn parantamista, jotta mahdollisiin häiriötilanteisiin voidaan puuttua asianmukaisesti ja varmistaa palvelun jatkuvuus. Tässä yhteydessä pääpaino oli lokakuussa 2023 järjestetyn VIS-järjestelmän toimintakuntoon palauttamista koskevan harjoituksen valmisteluissa (tavoitteet ja skenaario). Harjoitukseen osallistui yli 120 henkilöä (70 toimijoina), mukaan lukien ENISA, kuusi jäsenvaltiota ja TESTA-ng-palveluntarjoaja (lisätietoja on viisumitietojärjestelmää koskevassa kohdassa).

Olenainen osa uusien **tietoteknisten järjestelmien kehittämistä** on varmistaa, että tietoturva on sisäänrakennettu jo suunnitteluvaiheessa ja oletusarvoisesti. Vuonna 2023 keskityttiin sellaisten turvallisuusvaatimusten luomiseen, jotka edistävät oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien **yleisen turvallisuusarkkitehtuurin** kehittämistä. Lisäksi eu-LISA kehitti myös **yritysturvallisuuden viitearkkitehtuurimallia** oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmiä varten. Lisäksi eu-LISA osallistui turvallisuustestaustoimiin (jotka liittyvät EES- ja VIS- sekä sBMS-järjestelmiin) ja sisällytti samalla kaiken tarvittavan turvallisuustestauskapasiteetin välineiden ja valmiuksien osalta viraston DevSecOps-prosessiin (kehittäminen, turvallisuus ja operaatiot).

Vuonna 2023 virasto eteni useiden tarkastusten ja arviointien (esim. vuoden 2020 sisäisen tarkastuksen tietoturvaa koskeva tarkastus, Euroopan tietosuojavaltuutetun Eurodac-tarkastus) sekä jäsenvaltioiden kanssa aiemmin toteutettujen turvallisuus- ja jatkuvuusharjoitusten perusteella annettujen **turvallisuuteen liittyvien suositusten** täytäntöönpanossa.

eu-LISA hyväksyi useita standardeja ja ohjeita **tietoturvan hallintajärjestelmänsä** parantamiseksi. Turvallisuusriskien hallinnassa virasto sai päätökseen Eurodac-, EES- ja sBMS-järjestelmien riskinarvioinnit, turvallisuussuunnitelmat ja toiminnan jatkuvuussuunnitelmat. Sisäisten asiantuntijoiden lisäksi näitä suunnitelmia tarkastelivat komission, jäsenvaltioiden ja Frontexin turvallisuusasiantuntijat turvallisuustavotteiden verkoston (SON) puitteissa. Lisäksi eu-LISA tarjosi asiantuntemusta ja erityistä teknistä tukea EU:n turvapaikkavirastolle (EUAA) syyskuussa 2023 järjestetyn JHAAN-kriisinhallintaharjoituksen valmistelua varten. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun kaikki oikeus- ja sisäasioiden alan virastot osallistuivat yhteiseen kyberturvallisuusharjoitukseen.

Virasto jatkoi tietämyksen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa muiden EU:n virastojen ja toimielinten kanssa toiminnan jatkuvuuteen liittyvissä asioissa, erityisesti Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan yhteydessä. Jotta eu-LISA pysyisi ajan tasalla uusimmista turvallisuusasioista, se osallistuu toimielinten välisen turvallisuuskoulutus- ja tietoisuusryhmän aloitteisiin ja tekee yhteistyötä turvallisuustavotteiden verkoston (SON) kanssa. Toukokuussa virasto järjesti Italiassa 17. SON-kokouksen, jossa keskityttiin EU:n uhkakuviiin, uusimpiin kyberturvallisuushaasteisiin ja sääntelyn kehitykseen, ja lokakuussa Tallinnassa pidetyn 18. kokouksen, jossa käsiteltiin kyberturvallisuuden joustavuutta ja keskityttiin tekoälyn suuntauksiin ja uhkiin. Viestintä- ja tietojärjestelmien suojaamista koskevien eu-LISA:n turvallisuussääntöjen mukaisesti viraston tietoturvatyöryhmä kokoontui lisäksi kahdesti kuukaudessa vaihtamaan uusimpia tietoja turvallisuuteen liittyvistä asioista.

Yhteistyömenettelyä oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien yhteentoimivuuden varmistamiseksi koskevien komission päätösten mukaisesti virasto on perustanut **tietoturvaloukkauksiin reagoivan ja niitä tutkivan yksikön (CSIRT)**.⁹⁵ Vahvistaakseen entisestään valmiuksiaan hallita turvallisuusvälikohtauksia eu-LISA kuuli aktiivisesti myös yhteentoimivuuden neuvoo-antavaa ryhmää ja toimi NIS2-yhteistyöryhmän puheenjohtajana ja yhteisjohtajana turvallisuusvälikohtauksia koskevan yhteistyömenettelyn ja täytäntöönpano-ohjeiden laatimisprosessissa. Tässä yhteydessä eu-LISA on osallistunut aktiivisesti **kahteen lainsäädäntöehdotukseen**, jotka komissio esitti maaliskuussa 2022 EU:n toimielinten, elinten ja laitosten **tietoturvan**⁹⁶ ja **kyberturvallisuuden**⁹⁷ parantamiseksi.

Keskeiset suorituskykyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
Täytäntöönpanojen lakisääteisten turvallisuustavoitteiden prosenttiosuus	100 %	Tavoitteen mukainen <i>Lähde: Turvallisuuden varmennusta koskeva koontinäyttö, täytäntöönpanoraportit</i>
Järjestelmistä (suunnittelusta, kehittämisestä, tuotannosta) tehtyjen turvallisuusriskien arviointien prosenttiosuus	100 %	Tavoitteen mukainen <i>Lähde: Turvallisuuden varmennusta koskeva koontinäyttö</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Turvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	
Hallinnoidut tietoturvapalvelut normaali toiminta	Toteutunut - pyyntöjen, toimien, ongelmien, tapahtumien, kuulutusten, loukkausten ja niihin liittyvien jatkotoimien hallinnointi - haavoittuvuuksien ja infrastruktuurin turvallisuustason seuranta - haavoittuvuusarviointien tekeminen.
Operatiivisen toiminnan jatkuvuus normaali toiminta	Toteutunut

⁹⁵ Komission täytäntöönpanopäätökset [C(2021) 6663 ja C(2021) 6664, annettu 16 päivänä syyskuuta 2021.] yhteistyömenettelyn eritelmien vahvistamisesta sellaisten turvallisuushäiriöiden osalta, joilla on tai saattaa olla vaikutusta yhteentoimivuuskomponenttien toimintaan tai tietojen saatavuuteen, eheyteen ja luottamuksellisuuteen, **asetuksen (EU) 2019/817 43 artiklan 5 kohdan ja asetuksen (EU) 2019/818 43 artiklan 5 kohdan mukaisesti**.

⁹⁶ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi **tietoturvallisuudesta** unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa, COM(2022) 119 final.

⁹⁷ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toimenpiteistä yhteisen **korkean kyberturvataso**n varmistamiseksi unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa, COM(2022) 122 final.

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
	- organisaation turvallisuusarkkitehtuurin malli oikeus- ja sisäasioiden järjestelmiä varten - tietoturvaloukkauksiin reagoiva ja niitä tutkiva yksikkö (CSIRT) - osallistuminen turvallisuusvastaavien verkostoon (SON), oikeus- ja sisäasioiden alan turvallisuusvastaavien verkostoon (YOSSON), tietoturvaa käsittelevään työryhmään, ENISAn kyberturvallisuusasetuksen pilottihankkeeseen - asiantuntemuksen tarjoaminen EUAA:lle (JHAAN-puheenjohtajuus 2023) vuoden 2023 kriisinhallintaharjoituksen suorittamiseksi syyskuussa.
Tietoturva-, varmuus- ja kyberturvallisuustoimintoihin liittyvät palvelut normaali toiminta	Toteutunut Tietoturvallisuus ja-varmuus: - komission sisäisen tarkastuksen toimialan ja Euroopan tietosuojavaltuutetun asiaankuuluvien suositusten täytäntöönpano - tietoturva vaatimusten määrittäminen yhteentoimivuusarkkitehtuuria varten - turvallisuusvaatimusten testaaminen uusia oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmiä varten - suunniteltujen riskinarviointien tekeminen - eu-LISAn turvallisuuskehityksen parantaminen. Turvallisuusoperaatiot ja reagointi: - kaikkien eu-LISAn hallintoimien oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien turvallisuuden varmistaminen - prosessien/meکانismien kehittäminen turvallisuuden seuranta, häiriötilanteiden hallintaa, järjestelmän turvallista konfigurointia ja koventamista varten, jatkuva haavoittuvuuskien ja ohjelmistokorjausten hallinta - ulkoisten auditointien ja tarkastusten havaintojen ja suositusten täytäntöönpano. Kyberturvallisuus: - kyberturvallisuuden hallinta kyberuhkien lieventämiseksi - kyberturvallisuuden kypsyystason parantaminen CERT-EU:n ohjeiden, kansainvälisten standardien ja hyvien käytäntöjen mukaisesti - CSIRT-toimija (tietoturvaloukkauksiin reagoiva ja niitä tutkiva yksikkö) - valmistelut CIRT:n kyberturvallisuuden seurannan, tietoturvaloukkauksiin reagoimisen ja yhteistyövalmiuksien akkreditointia varten TF-Introducer-prosessin mukaisesti, - säännölliset kyberturvallisuuden Blue Team/Red Team- ja häiriötilanteiden reagointiharjoitukset - uusi DevSecOpsiin perustuva tietoturvalähestymistapa pilvipohjaisten teknologioiden suojaamiseksi - turvallisuustietojen ja tapahtumien hallinta (SIEM).
Yhteinen VIS- ja EES-järjestelmien toimintakuntoon palauttamista koskeva harjoitus hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2024	Toteutunut VIS-harjoitus 2023 lokakuussa (soveltamisala kattoi vain VIS:n, koska EES ei ole vielä toiminnassa).

5.2. Järjestelmäoperaatiot

Varmistaakseen vastuualueelleen kuuluvien oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien jatkuvan käytettävyyden virasto tarjoaa tukipalveluja kaikille järjestelmän loppukäyttäjille ympärivuorokautisesti toimivan eu-LISAn neuvontapalvelun välityksellä. Neuvontapalvelu vastaa palvelupyyntöjen käsittelystä (vakiomenettelyt) ja koordinoi poikkeamien (palveluhäiriöiden) ja ongelmien (perimmäisten syiden tutkiminen) ratkaisemista. Tehokkaiden toimien varmistamiseksi virasto ylläpitää myös **IT-palvelujen hallinnan (ITSM) työkaluja**.

KESKEISET KOHOKOHDAT

- Asiakastytyväisyyskyselyjen perusteella palvelujen laatu on jatkuvasti kehittynyt myönteisesti, ja vuonna 2023 kokonaistyytyväisyyspistemäärä oli **97,3 prosenttia**.
- Virasto on tarjonnut kattavaa 24/7/365-tukea kaikille tuotantojärjestelmille, mikä takaa vakauden ja keskeytymättömän palvelun ympäri vuoden.

Operatiivinen tuki

Vuonna 2023 päätavoitteena oli varmistaa **jatkuva ja korkealaatuinen ensimmäisen ja toisen tason tuki järjestelmän loppukäyttäjille**. Raportointijakson aikana eu-LISAn neuvontapalvelu käsitteli 1 404 palvelupyyntöä ja 2 336 häiriötilannetta kaikkien käytössä olevien oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien osalta. Järjestelmän loppukäyttäjät toimittivat yhteensä 1 019 tukipyyntöä, ja lisäksi 2 681 tukipyyntöä

toimitettiin sisäisesti joko rutiininomaisen järjestelmien seurannan aikana tai paikan päällä toimivien toimeksisaajien toimesta.

Taulukko 1. Vuonna 2023 käsiteltyjen häiriötilanteiden ja palvelupyynnöiden määrä:

	Schengenin tietojärjestelmä	VIS	Eurodac	Yhteensä
Häiriötilanteet⁹⁸	1230	403	703	2336
<i>jäsenvaltioiden avaamat</i>	184	83	308	575
<i>avattu sisäisesti</i>	1046	320	395	1761
Palvelupyynnöt	864	206	334	1404
<i>jäsenvaltioiden avaamat</i>	172	75	197	444
<i>avattu sisäisesti</i>	692	131	137	960

Taulukko 2. Häiriötapauksien jaotus ensisijaisuuden ja järjestelmän mukaan

Ensisijaisuus ⁹⁹	Schengenin tietojärjestelmä	VIS	Eurodac	Yhteensä
alhainen	149	120	91	360
kohtalainen	902	255	552	1709
korkea	170	28	53	251
kriittinen	9	0	7	16
Yhteensä	1230	403	703	2336

Raportointijakson aikana SIS-järjestelmää vaihdettiin toimipaikkojen välillä neljä kertaa, VIS-järjestelmää kolme kertaa ja Eurodac-järjestelmää kaksi kertaa. Muutamasta kriittisestä häiriötilanteesta huolimatta vahvat prosessit ja tehokas yhteistyö viraston tukiryhmien ja muiden operatiivisten ryhmien välillä sekä ulkopuolisten toimeksisaajien kanssa johtivat siihen, että järjestelmät olivat hyvin käytettävissä oikeus- ja sisäasioiden yhteisölle. Operatiivinen tuki osallistui myös monimutkaisten uusien versioiden laatimiseen (esimerkiksi uudistettu SIS-järjestelmä) ja aloitti uusia järjestelmiä (kuten EES-järjestelmää ja sBMS-palvelua) koskevan koulutuksen.

Operatiiviset palvelutyökalut

Toinen tavoite vuodelle 2023 oli varmistaa eu-LISAn hallinnoimien **oikeus- ja sisäasioiden järjestelmien tehokas seuranta**. Tätä varten virasto keskittyi kehittämään jatkuvasti tarvittavia työkaluja, joilla parannetaan ensimmäisen ja toisen tason tuen reagoitavuutta ja laatua. Näitä ovat IT-palvelujen hallintatyökalu (ITSM), sähköinen käyttäjän käsikirja (eOPM) ja tapahtumanhallintajärjestelmä.

ITSM-työkalua parannettiin edelleen ottamalla käyttöön loppukäyttäjien uudet vaatimukset ja uudet työkalut poikkialaisen toimintamallin mukaisesti. Ennakoiden nykyisen työkalun (SM9) käyttöiän päättymistä virasto käynnisti uuden **tapahtumanhallintajärjestelmän** () täytäntöönpanon. Järjestelmä tarjoaa kokonaisvaltaisen yksinkertaistetun näkymän eu-LISAn IT-ympäristöstä ja siinä käytetään tekoälyä ja koneoppimisalgoritmeja, jotka helpottavat koko kokonaisuuden havainnointia.

eOPM-työkalun osalta eu-LISA sai valmiiksi tutkimuksen, jonka tarkoituksena on korvata "kotitekoisen" ja tukikelvoton työkalu, jota eu-LISAn neuvontapalvelu käyttää tällä hetkellä SIS-jäsenvaltioiden kanssa käytävässä vuorovaikutuksessa. Uutta ratkaisua voidaan laajentaa helposti kaikkiin viraston tällä hetkellä ja myös tulevaisuudessa käyttämiin oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmiin.

Otettuaan vastuun järjestelmän julkisten raporttien tuottamiseen ja muotoiluun käytettävän **SIS-tilastotyökalun** ylläpidosta virasto toimitti uuden version, joka vastaa uudelleenlaaditun SIS:n vaatimuksia ja tukee Kyproksen integroimista SIS-järjestelmään.

Virasto saattoi päätökseen **yhden integroidun valvontaratkaisun** (SIMS) käyttöönoton. Tämän seurauksena neuvontapalvelulla on uusi mobiili valvontajärjestelmä ja uusia työpisteitä, jotka ovat valmiina uusiin järjestelmiin ja yhteentoimivuuteen liittyvien toimien toteuttamista varten. Virasto sai päätökseen arvioinnin yhden integroidun valvontaratkaisun käyttöönotosta varakeskusyksikössä ja alkoi toteuttaa kevyttä seurantaratkaisua. Samanaikaisesti virasto harkitsee SERENAn esittämän VDI-infrastruktuurin käyttöä yhden integroidun valvontaratkaisun työasemien tarvitseman fyysisen tilan vähentämiseksi ja hallinnoinnin ja käyttäjäkokemuksen parantamiseksi.

Keskeiset suorituskykyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
eu-LISAn neuvontapalvelun suorituskyky	≥75 %	Tavoitteen mukainen: 100 % <i>Lähde: Neuvontapalvelun suorituskykyraportti</i>
Asiakastytyväisyys	≥80 %	Tavoitteen mukainen: 97,33 % SIS 97 %, VIS 96 %, Eurodac 99 %

⁹⁸ Häiriötilanne on yksittäinen suunnitteleman tapahtuma, joka aiheuttaa palveluhäiriötä; ongelma on yhden tai useamman häiriötilanteen perimmäinen syy.

⁹⁹ Häiriötilanteen ensisijaisuus määräytyy sen perusteella, millainen vaikutus sillä on kyseessä olevan palvelun toimintaan ja miten kiireellisesti se on ratkaistava.

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Operatiivinen tuki	
Ympäri vuorokautinen tason 1 tuki järjestelmien operatiiviselle hallinnoinnille (eu-LISAn neuvontapalvelu) normaali toiminta	Toteutunut - ympäri vuorokautisen ensitason tuen tarjoaminen oikeus- ja sisäasioiden järjestelmien loppukäyttäjille, mukaan lukien luotettava viestintä asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa - aktiivinen osallistuminen EES-järjestelmän (myös verkkopalvelujen) käyttäjän käsikirjan ja vakio toimintamenettelyn laatimiseen - käyttäjän käsikirjojen harmonisointi kaikissa järjestelmissä prosessien standardoimiseksi, sekaannusten vähentämiseksi ja korkeatasoisen tuen varmistamiseksi, mukaan lukien standardien asettaminen uusille järjestelmille - osallistuminen jäsenvaltioiden kanssa järjestettävään tekniseen koulutukseen.
Ympäri vuorokautinen tason 2 tuki oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien operatiiviselle hallinnoinnille normaali toiminta	Toteutunut - ympäri vuorokautisen teknisen tuen antaminen käytössä oleville oikeus- ja sisäasioiden järjestelmille - osallistuminen uusien versioiden julkaisuun ja tuotantoympäristöihin liittyvien häiriötapauksien ja ongelmien aktiiviseen seurantaan - osallistuminen uusien järjestelmien (sBMS, EES, ETIAS, ECRIS, e-CODEX) arviointiin - tuki uudelleenlaaditun SIS-järjestelmän käyttöönotolle, Kyproksen integroinnille SIS-järjestelmään ja Kroatian yhdistämiselle VIS-järjestelmään - vanhojen järjestelmien siirtäminen CSI-alustalle - ITSM-laadunarviointi.
Exadata & Zero Data Loss Recovery Appliance normaali toiminta	Toteutunut - laitteiston vaihtaminen X6:sta X8:aan: muihin kuin tuotantoympäristöihin liittyvä työ saatu päätökseen, tuotantoympäristöt seuraavana vuonna - ohjelmistotasolla kyseisellä alustalla saatavilla olevan uusimman version saavuttamiseksi - SIS AFIS -tietokannan siirtämisen käynnistäminen Exadataan, - Eurodac-tietokannan siirtämisen käynnistäminen Exadataan, siirto valmistuu lähikuukausina.
Operatiiviset palvelutyökalut	
Normaali toiminta normaali toiminta	Toteutunut resurssien hallinnointi, työkalujen tekninen hallinta, loppukäyttäjien tukeminen, koulutus.
eOPM:n korvaaminen hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2024	Käynnissä - tutkimustulosten perusteella uuden ratkaisun (Atlassianin Jira) hankinta ja käyttöönotto - nykyisen SIS-työnkulun siirtäminen.
Tapahtumanhallinta (ydinjärjestelmän hankinta, toteutus ja ylläpito) hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2023	Kesken – viivästynyt Tapahtumanhallintajärjestelmän täytäntöönpano alkoi vuoden 2023 lopussa. Viivästyminen projektipäällikön rekrytointiprosessin pitkittymisen vuoksi. - Heinäkuu 2023: Tapahtumien hallintaa koskeva selvitys saatettu päätökseen, täytäntöönpano käynnistyi, - tapahtumanhallintajärjestelmän hankinta ja käyttöönotto - nykyisten oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien vaihteellaisen integroinnin tuki.
Operatiivinen raportointi – loppukäyttäjien koulutus normaali toiminta	Lykätty toiminta riippuu raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoariston (CRRS) käyttöönotosta (viivästynyt).
SM9-työkalun siirtäminen SMAXiin – konseptin toimivuuden todistaminen normaali toiminta	Toteutunut tutkimus ITSM-työkalun korvaavan ratkaisun valitsemiseksi.
SM9-työkalun siirtäminen SMAXiin – toteuttaminen normaali toiminta	Lykätty vuoteen 2024 - uuden ITSM-työkalun hankinta ja käyttöönotto - nykyisten ITSM-prosessien siirtäminen uuteen tuotteeseen.
Toimittajan tukeminen korjaavassa, mukauttavassa ja kehittävässä ylläpidossa normaali toiminta	Toteutunut alihankkijoiden tuen tarjoaminen SM9-ylläpitäjille korjaavien, mukauttavien ja kehittävien muutosten toteuttamiseksi.

5.3. Palvelun siirto

EU:n oikeus- ja sisäasioiden järjestelmien jatkuvan kehittämisen yhteydessä yksi eu-LISAn keskeisistä tehtävistä on laadunvalvontaa koskeva näkökohta, joka toteutetaan operatiivisen muutoksenhallinnan, testauksen, sovellusten elinkaaren hallinnan, julkaisun ja käyttöönoton hallinnan kautta.

KESKEISET KOHOKOHDAT

- eu-LISA alkoi panna täytäntöön **toimintavaatimusten analysointityökalua**, jolla parannetaan vaatimusten analysoinnin ja testitapausten validoinnin tehokkuutta ja täsmällisyyttä automatisoimalla työvaltaisia tehtäviä.
- Virasto otti käyttöön VIS4EES-järjestelmän (VIS EES:ää varten) esituotantoympäristössä käyttäen eu-LISAn sisäistä automaatioprosessia, joka perustuu **DevSecOps-prosessiin** (rakentamista ja käyttöönottoa varten), mikä vähentää sen riippuvuutta toimeksisaajista ja parantaa operatiivista vakautta.

Vuonna 2023 päätavoitteena oli jatkaa tuen ja ylläpidon tarjoamista kaikille oikeus- ja sisäasioiden järjestelmille ja niiden viestintäinfrastruktuureille sekä järjestelmiä ylläpitävälle keskitetylle infrastruktuurille yhdessä sovelluksen elinkaaren hallinta-alustan kanssa. Tähän sisältyvät järjestelmän parannukset ja kriittiset uudelleenlaadinnat sekä jatkuvan operatiivisen tuen tarjoaminen jäsenvaltioille. Virasto konsolidoi sisäisiä työkaluja ja prosesseja ja käsitteli haasteita, jotka liittyvät ketterän lähestymistavan käyttöönottoon julkaisujen, muutosten ja testien/pätevyyden hallinnassa. Järjestelmän kehittämisen elinkaarihankkeen (SDLC) yhteydessä eu-LISA viimeisteli vaatimusten ja konseptin toimivuuden todisteiden keräämisen **toimintavaatimusten analysointityökalua** varten ja aloitti täytäntöönpanon, mikä parantaa vaatimusten seuranta- ja testitapausten validointia.

Hankkeiden ja uuden teknologian räjähdysmäisen kasvun vuoksi eu-LISA mukautti työskentelytapaansa ja pyrki samalla vähentämään riippuvuuttaan toimeksisaajista. Tämän seurauksena saavutettiin **ensimmäinen merkittävä virstanpylväs ilman toimeksisaajien tukea**: VIS4EES (VIS EES:ää varten) otettiin käyttöön esituotantoympäristössä käyttämällä eu-LISAn sisäistä DevSecOps-prosessiin perustuvaa automaatioprosessia (rakentamista ja käyttöönottoa varten).

Keskeiset suorituskykyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
% testikampanjoista saatettu päätökseen aikataulussa	>90 %	Tavoitteen mukainen: vanhat järjestelmät: 100 % ; uudet järjestelmät: ei käytettävissä <i>Lähde: testisuunnitelmat ja testien yhteenvetoraportit</i>
Täydellinen vaatimustenmukaisuus	>95 %	Tavoitteen mukainen: uudet järjestelmät 100 % ; vanhat järjestelmät: n/a (vaatimuksia ei ole täysin määritelty) <i>Lähde: Sisäiset raportit</i>
% vuoden aikana tosiasiallisesti toteutetuista operatiivisista muutoksista (muutokset, joita ei ole hylätty tai peruutettu)	>75 %	Tavoitteen mukainen <i>Lähde: Sisäiset raportit</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Palvelun siirto	
Sovellusten hallintapalvelut normaali toiminta	Toteutunut ■ tekninen neuvonta ja asiakirjojen tarkastukset suunnittelun laadun varmistamiseksi ■ eu-LISAn IT-teknologiauuttelon säännöllinen päivittäminen.
Operatiivinen muutoksenhallinta normaali toiminta	Toteutunut ■ operatiivisten järjestelmien muutokset: pätevöinti, täytäntöönpano, täytäntöönpanon jälkeinen arviointi ■ uusien järjestelmien käynnissä olevat valmistelut: EES, ETIAS, sBMS ■ ketterämpi lähestymistapa rakenteilla oleviin järjestelmiin esiteltiin eu-LISAn johdolle ■ tietämyksen lisääminen operatiivisesta muutoksenhallinnasta (sisäisesti ja toimeksisaajien kanssa).
Versioiden ja käyttöönoton hallinta sekä toimintaan siirtyminen	Toteutunut

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
normaali toiminta	■ versioiden (eli viimeisimpien toimintojen ja korjaustiedostojen) toteuttaminen operatiivisten järjestelmien, kuten VIS- ja Eurodac-järjestelmien suunniteltujen julkaisusuunnitelmien mukaisesti ■ SIS-järjestelmän uudelleenlaaditun version käyttöönotto maaliskuussa 2023 ■ ketterämmän ja automatisoidumman lähestymistavan käyttöönotto julkaisujen hallinnassa ■ EES/VIS/sBMS-järjestelmän toimintaansiirtymissuunnitelmat/-toimet (sisäiset/ulkoiset sidosryhmät).
Sovelluksen elinkaaren hallinta-alustan ja siihen liittyvien työkalujen (build pipeline, testaustyökalut) tukeminen normaali toiminta	Toteutunut ■ build pipeline: EES, sBMS ja VIS-EES tuotu build pipeline -toimintoon (osana jatkuvan integroinnin ketjua sovellusten elinkaaren hallinta-alustalla). ■ käyttöönottoputki: EES:n, sBMS:n ja VIS-EES:n onnistunut käyttöönotto esituotantoympäristön keskusyksikössä käyttämällä EES-hankkeeseen sisällytettyä jatkuvan käyttöönoton työkaluketjua ■ testityökalut: teknisissä asioissa annettu tuki niiden käytettävyyden varmistamiseksi ■ valmistelut ETIAS- ja ECRIS-TCN-järjestelmien sekä yhteentoimivuuden osatekijöiden integroimiseksi sekä build pipelineen että käyttöönottoputkeen.
Testien hallinta normaali toiminta	Toteutunut ■ testien hallinta: VIS, SIS, Eurodac, EES, sBMS, ETIAS, ECRIS-TCN, yhteentoimivuus ■ testausperiaatteiden ja -menettelyjen mukauttaminen operatiiviseen todellisuuteen, säännölliset koordinoitkokoukset, mukaan lukien useita testauksen asiantuntijaryhmän kokouksia EES-VIS- ja ETIAS-testejä varten ■ testityökalujen tukeminen ja kehittäminen, mukaan lukien pilvipalvelutyökalut testaukseen liittyvien vikojen ja ongelmien raportoinnin ja käsittelyn tehostamiseksi, mikä lisää työkalujen käyttöä ja raporttien keskittämistä, laajentamalla jäsenvaltioiden testitukityökaluja SIS:n ja Eurodacin osalta.

5.4. Tuki Euroopan komissiolle ja jäsenvaltioille

Kuten eu-LISAn perustamisasetuksessa säädetään, virasto on aina valmiina tukemaan jäsenvaltioita, komissiota ja muita asianomaisia EU:n virastoja sille uskottujen oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien valmistelussa, kehittämisessä tai käyttöönotossa.

Virasto jatkoi koko raportointijakson ajan toimeksiantoonsa kuuluvien EU:n laaja-alaisten tietojärjestelmien hallinnointia ja kehittämistä ja hoiti asiaankuuluvissa asetuksissa säädetty tehtävät ja palvelut.

5.5. Operatiivinen ulkopuolinen tuki ja konsultointi

Jatkuvan toiminnan ja tehokkaan hallinnoinnin varmistamiseksi virasto hankkii ulkopuolisia tuki- tai konsultointipalveluja aloilla, jotka edellyttävät erikoistuneempia valmiuksia tai toimintakokemusta.

Vuonna 2023 päätavoitteena oli varmistaa ulkoistettujen insinööripalvelujen ja operatiivisten palvelujen jatkuva saatavuus tietojärjestelmiä varten. Tätä varten virasto keskittyi määrittelemään ja hallinnoimaan hyväksytyn hankintasuunnitelman täytäntöönpanoa ja menettelyjä vastuiden ja tietojen siirtämiseksi nykyisiltä toimeksisaajilta niiden seuraajille luovutus- ja haltuunottomekanismien kautta.

Keskeiset suorituskykyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Suorituskykytavoite	Suorituskykyindikaattorin tilanne
Hankkeen kustannukset	kokonaispoikkeama ≤ 5 %	Tavoitteen mukainen Lähde: hankeraportit
Hankkeen aikataulu	kokonaispoikkeama ≤ 5 %	Tavoitteen mukainen Lähde: hankeraportit
Hankkeen laajuus	Ei poikkeamaa	Tavoitteen mukainen Lähde: hankeraportit

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Teknisten ja operatiivisten ulkoistettujen palvelujen siirtyminen poikkialaisiin	Toteutunut

suunnittelu- ja operatiivisiin kehyksiin (TEF/TOF) hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2026	hankintastrategia ja palvelumalli, otettiin käyttöön ensimmäinen oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien kokonaisuus (SIS, VIS, Eurodac, ECRIS RI) palvelujen siirtymätoimien puitteissa
	toimintamallin määrittely, jossa otetaan huomioon TEF/TOF:ään perustuva poikkialainen palveluhankintamalli
	TEF/TOF:ään siirtymisen valmistelu ja toteuttaminen poistuvien järjestelmien osalta.
	Käynnissä siirtymäetenemissuunnitelman mukauttaminen kehitteillä olevien järjestelmien uuteen vaiheittaiseen toimintatapaan.

5.6. Henkilöstön operatiivinen koulutus

Henkilöstönsä ammattitaidon korkean tason ylläpitämiseksi eu-LISA tarjoaa säännöllisesti monenlaisia teknisiä koulutuskursseja toimeksiantonsa piiriin kuuluvista oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmistä. Henkilöstön suorituskyvyn ja palvelujen laadun parantamiseksi virasto tekee säännöllisesti koulutustarpeiden analyysjä, pääasiassa seuraamalla koulutustoimia ja raportoimalla tuloksista.

Vuonna 2023 päätavoitteena oli tukea eu-LISAn ydintoimintapalveluja kehittämällä tarvittavaa ammatillista osaamista henkilöstölle tarjottavien sisäisten koulutuskurssien avulla. Vuoden alkupuoliskolla määriteltiin **vuotuinen koulutussuunnitelma** ja järjestettiin henkilöstölle asianmukaisia koulutustilaisuuksia.

Keskeiset suorituskyyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
Tyytyväisyysaste (koulutus-/kehitystoimiin)	>85 %	Alle tavoitteen (82 %) vastausaste on liian alhainen johtopäätösten tekemiseksi <i>Lähde: iLearn</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Osaamisen kehittämistoimet normaali toiminta	Toteutunut - vuosittaisen koulutussuunnitelman valmistelu, iLearnissa julkaistu koulutusluettelo - tiedotustilaisuudet henkilöstölle (myös yksiköille/sektoreille räätälöidyt) - järjestetyt peruskoulutukset: Prince2, Lean IT, ITIL, DevOps.

5.7. Neuvoa-antavat ryhmät ja liikesuhteiden hallinta

Virasto tukee ja koordinoi sekä sisäisten että ulkoisten sidosryhmien työtä koordinoidakseen keskusteluja toiminnan vaatimuksista ja edellytyksistä ja varmistaakseen, että eu-LISA ymmärtää sidosryhmien tarpeet. Tähän kuuluu eu-LISAn eri hallintoelinten, kuten neuvoa-antavien ryhmien, ohjelmien hallintoneuvostojen ja monien muiden työryhmien, kokousten järjestäminen ja niissä puheenjohtajana toimiminen.

Liikesuhteiden hallinta

Viraston liikesuhteiden hallintatoiminto toimii rajapintana eu-LISAn ja sen sidosryhmien eli jäsenvaltioiden, muiden EU:n virastojen ja toimialan välillä. Tämä toiminto kattaa kaikkien eu-LISAn hallinnoimien oikeus- ja sisäasioiden järjestelmien hallintopalvelut sekä sidosryhmien tukemisen ja opastamisen vaatimusten hallinnoinnissa, toiminta-analyysin toteuttamisessa ja toimintavaatimusten arvioinnin koordinoinnissa virastossa.¹⁰⁰

Ohjelmien hallintoneuvostot, neuvoa-antavat ryhmät ja työryhmät

Koko raportointikauden ajan eu-LISA jatkoi laadukkaan hallinnollisen ja logistisen tuen tarjoamista neuvoa-antaville ryhmille, ohjelmien hallintoneuvostoilta ja erilaisille työryhmille. Vuonna 2023 perustettiin hallintoelimet kahta uutta järjestelmää varten: e-CODEX ja yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalusta.

¹⁰⁰ Virasto perusti **kysynnän hallintaa koskevan aloitteen**, jonka tarkoituksena oli arvioida paremmin kaikkien sidosryhmien pyyntöjen vaikutuksia, varmistaa laajuuden hallinta ja suojella vaiheittaisen toimintavan täytäntöönpanoa, muun muassa toimittaa resurssiarvioita kaikista uusista lainsäädäntöehdotuksista tai aloitteista komission tai jäsenvaltioiden pyynnöstä.

Keskeiset suorituskykyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
Suunnitellusti järjestetyt kokoukset (vuosittaisen kalenterin mukaisesti).	kokoukset järjestetty pyyntöjen mukaisesti	Tavoitteen mukainen: kaikki kokoukset (106) pidettiin pyydetysti <i>Lähde: Kokouskalenteri 2023</i>
Sidosryhmien tyytyväisyysaste (tyytyväisyyskysely)	>70 % (tyytyväisyys tarjottuun järjestämis- ja sihteeritukeen)	Tavoitteen mukainen: 99,3 % <i>Lähde: sidosryhmäkysely</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
--------------------------------------	--

Sidosryhmäsuhteiden hallinta	
Liikesuhteet, vaatimukset, kysynnän hallinta normaali toiminta	Toteutunut - toimiminen 37:n neuvoo-antavan ryhmän puheenjohtajana, mukaan lukien erilaiset työ-, asiantuntija- ja alaryhmät - sidosryhmien toimien koordinointi ja raportointi kaikilla hallinnon tasoilla (neuvoo-antavat ryhmät, ohjelmien hallintoneuvostot, eu-LISAn hallintoneuvosto) ja EU:n toimielinten tasolla (63 raporttia) - kokonaisvaltaisen toiminta-analyysin tarjoaminen päätöksenteon tueksi - ulkoisten sidosryhmien liiketoiminnallisiin tarpeisiin/vaatumuksiin vastaaminen, mikä takaa paremman tehokkuuden, laadun ja markkinoille saattamisajan, mukaan lukien kysynnänhallinta-aloitteen työryhmä - tehokkaiden ja tuottavien liikesuhteiden luominen ja ylläpitäminen hallinnoimalla yhteistyötä jäsenellään lähestymistavan ja kontrolloidun vuorovaikutuksen avulla sidosryhmien kanssa ja varmistamalla, että eu-LISA ymmärtää odotukset ja tuottaa tarvittavia palveluja, kun taas sidosryhmät ymmärtävät yleiset rajoitteet, kuten muutosten toteutettavuuden, suunnittelun, toteutusaikataulun ja tarvittavat resurssit (inhimilliset/taloudelliset) - jatkuva palvelun/prosessin parantaminen useiden kysyntäpyyntöjen hallintaa varten.
Neuvoo-antavat ryhmät	
Hallinnollinen tuki neuvoo-antaville ryhmille normaali toiminta	Toteutunut 106 kokousta: 59 neuvoo-antavien ryhmien kokousta, mukaan lukien EES-ETIAS-ryhmän ja VIS-ryhmän ylimääräinen yhteiskokous, jossa keskusteltiin EES-VIS4EES-etenemissuunnitelmasta, ja ylimääräinen e-CODEX-ryhmän kokous, jossa keskusteltiin käyttötapausten luomisprosessista 47 ohjelmien hallintoneuvostojen kokousta, myös kaksi ylimääräistä kokousta: EES-järjestelmän ohjelman hallintoneuvoston kokous tilannekuvan arvioimiseksi, ja e-CODEX-järjestelmän ohjelman hallintoneuvoston kokous edistymisestä luovutus- ja haltuunottomenettelyssä. - tuki yhteentoimivuuden tietoturvaloukkauksiin reagoivalle ja niitä tutkivalle yksikölle, liikenteenharjoittajia ja biometriikkaa käsitteleville eu-LISAn työryhmille, ETIAS-järjestelmän epävirallisille testausasiantuntijaryhmille (TEG) sekä VIS- ja EES-järjestelmien yhteisille testausasiantuntijaryhmille, VIS- ja SIS-järjestelmien ohjelmien hallintofoorumeille sekä tekoälyä käsittelevälle eu-LISAn työryhmälle - työryhmien kokousten järjestäminen (asianomaisten neuvoo-antavien ryhmien toimeksiantojen puitteissa) ja teknisten työpajojen järjestäminen sekä erilaiset ad hoc -tapahtumat sidosryhmien pyynnöstä.
Hallinnollinen tuki muille kokouksille ja tehtäville normaali toiminta	Toteutunut tehokkaan hallinnollisen tuen antaminen eu-LISAn henkilöstön virkamatoille, mukaan lukien konferenssit, tapahtumat, sidosryhmätiedotustilaisuudet sekä säännölliset ja ad hoc -kokoukset pyydettyinä.

6. Organisaation laajuiset toimet

Seuraavassa osiossa esitetään yleiskatsaus viraston organisaation laajuisista toimista, joilla tuetaan tehokasta ja kustannustehokasta organisatorista hallinnointia ja vahvistetaan samalla eu-LISAn valmiuksia vastata sidosryhmiensä kasvaviin vaatimuksiin ja EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan poliittisten painopisteiden muutoksiin.

6.1. Hallinto

Viraston ensisijaisena tavoitteena on varmistaa tehokas hallinto ja kustannustehokas hallinnointi. Tätä varten eu-LISA panee täytäntöön vakaan hallinto- ja ohjausjärjestelmän, jolla varmistetaan datavetoiseen päätöksentekoon perustuva avoin ja vastuullinen toiminta, ja tekee parannuksia tarkastussuosituksen perusteella. Tämä osa-alue käsittää strategisen ja operatiivisen suunnittelun, tuloksellisuuden seurannan ja raportoinnin, tietosuojan sekä päivittäisen hallinnon, yleisen tuen ja oikea-aikaisen viestinnän eu-LISAn toiminnasta.

KESKEISET KOHOKOHDAT

- Toukokuussa eu-LISAlle myönnettiin Effective CAF User -laadunhallintatodistus, mikä tekee siitä ainoan EU:n viraston, jolla on voimassa oleva CAF-todistus tätä kertomusta kirjoitettaessa.
- Virasto edistyi huomattavasti jäljellä olevien tarkastussuosituksen täytäntöönpanossa. Toteutusaste oli 87 prosenttia 31. joulukuuta 2023 mennessä.

6.1.1. Hallinto, suunnittelu, standardit ja tietoteknisten palvelujen hallinta (ITSM)

Vuotuisten ja monivuotisten tavoitteidensa saavuttamiseksi ja sidosryhmiensä vaatimusten ja odotusten noudattamiseksi virasto mukauttaa säännöllisesti resurssejaan ja valmiuksiaan, parantaa palvelujaan ja prosessejaan, vahvistaa hallintokehystään ja edistää datavetoista päätöksentekoa. Koko vuoden 2023 ajan virasto varmisti EU:n sääntelykehiksen ja hyvien hallintokäytäntöjen järjestelmällisen noudattamisen vahvistamalla strategisia johtamisvalmiuksia ja varmistamalla samalla suorituskyvyn ja vaatimustenmukaisuuden laadunhallinnan ja toimivan sisäisen valvonnan avulla. Vuonna 2023 kaikki lakisääteiset asiakirjat toimitettiin ajoissa. Virasto otti käyttöön **uuden suunnittelutyökalun** Anaplanin, jonka tarkoituksena on helpottaa suunnittelutyön sisäistä koordinaointia ja tarjota yksi tietolähde resurssien jakamisesta koko organisaatiossa.

eu-LISA jatkoi julkisen sektorin organisaatioita koskevan **yhteisen arviointikehiksen (CAF)** täytäntöönpanoa ja kävi läpi perusteellisen ulkoisen arvioinnin, jonka tuloksena sille myönnettiin toukokuussa **Effective CAF User** -laadunhallintatodistus, mikä tekee siitä **ainoan EU:n viraston, jolla on voimassa oleva CAF-todistus** tätä kertomusta kirjoitettaessa. Tunnustus ei koske ainoastaan jo tehtyä työtä, vaan se toimii myös sekä johdon että henkilöstön yhteisenä sitoumuksena pyrkiä edelleen laatuun ja huippuosaamiseen. Työ jatkuu **yhteisen arviointikehiksen parannussuunnitelman** pohjalta. Suunnitelmassa esitetään luettelo parannustoimista, joilla tuetaan organisaation kehittämistä, parannetaan suorituskkyä ja hallinnon laatua kaikilla tasoilla. eu-LISAn laatuneuvosto keskustelee neljännesvuosittain laadittavista edistymisraporteista, jotta voidaan varmistaa sitoutuminen, vahvistaa sitoumuksia ja antaa tarvittaessa tukea.

Keskeiset suorituskkyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
Lakisääteisten suunnittelu- ja raporttiasiakirjojen toimittaminen	lakisääteisten vaatimusten ja määräaikaisten mukaisesti	Tavoitteen mukainen: hallintoneuvosto hyväksyi lakisääteiset ohjelma-asiakirjat ja -raportit ilman merkittäviä muutoksia sääntelyvaatimusten mukaisesti ja asiaankuuluvissa määräaikoissa Lähde: Hallintoneuvoston päätökset

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä

Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella

Hallinto

Organisaation hallinto, suunnittelu, raportointi ja arvioinnit

normaali toiminta

Toteutunut

- **vuotuisen/monivuotisen suunnittelun** ja raportointiprosessien koordinointi, lakisääteisten suunnitteluasiakirjojen (yhtenäinen ohjelma-asiakirja 2024–2026, yhtenäinen ohjelma-asiakirja 2025–2027, konsolidoitu vuotuinen toimintakertomus 2022, välikertomus 2023) laatiminen, mukaan lukien uuden suunnitteluvälineen (Anaplan) käyttöönotto resurssien kohdentamisen parantamiseksi
- **sisäisen valvonnan kehikseen** (ICF) liittyvä seuranta ja koordinointi
- koko laadunhallintakehyksen toteuttaminen – yhteinen arviointikehyks (CAF) yhteisen arviointikehyksen parantamissuunnitelman perusteella ja CAF Effective User -tunnuksen saaminen
- **sisäisen valvonnan kehiksen tehokkuuden arviointi**, mukaan lukien erityiset merkittävät resurssit ja toimenpiteet, joilla seurataan sisäisen valvonnan kehiksen vuotuisessa arvioinnissa havaittuja puutteita, puututaan niihin ja ratkaistaan ne
- **sisäisen valvonnan strategian laadinta** lakisääteisen toimeksiannon toteuttamisen varmistamiseksi ja sidosryhmien tarpeiden täyttämiseksi lakisääteisten vaatimusten mukaisesti, sovelletaan toimivaa riskinhallintajärjestelmää ja tehokasta sisäisen valvonnan järjestelmää
- poikkeuksien ja sääntöjen noudattamatta jättämistä koskevien tapahtumien rekisterin ylläpito, raportoinnin tukeminen ja opastaminen, korjaavien ja ennaltaehkäisevien toimien seuranta ja kahden raportin laatiminen (ml. tiedot jatkotoimista)
- sisäisten ja ulkoisten hallintorakenteiden kartoittaminen ja viraston hallintoasiakirjojen yleisen hierarkkisen kehiksen määrittäminen
- **vertailuanalyyshankkeen jatkaminen** eu-LISAn ulkoisen arvioinnin tukemiseksi (esim. toimintamalli ja henkilöstöresurssien kohdentaminen, mukaan lukien organisaation keskeisten tulosindikaattoreiden tarkistaminen, jotta voidaan paremmin mitata viraston vaikutusta asiaankuuluvien EU:n politiikkojen täytäntöönpanoon)
- eu-LISAn alajaostojen eli osastojen, yksiköiden ja jaostojen peruskirjojen viimeistely.

Operatiivisen osaston hallinto, suunnittelu ja raportointi

normaali toiminta

Toteutunut

- osallistuminen vuotuisen/monivuotiseen suunnittelu- ja raportointiprosessiin, mukaan lukien uuden suunnitteluvälineen (Anaplan) käyttöönotto, operatiivisten toimien yhdenmukaistaminen uuden vaiheittaisen lähestymistavan kanssa
- eu-LISAn osallistumisen koordinoiti komission uusiin lainsäädäntöaloitteisiin (mm. API, DTC, uudelleenlaadittu Eurodac, seulonta-asetus, Prüm, eVisa), nykyisten prosessien tarkistaminen;
- operatiivisen osaston toiminnan tarkastelu vuosien 2021–2027 strategian etenemissuunnitelmassa
- **esikuva-analyyshankkeen jatkaminen** keskittyen operatiivisen osaston toimintaan eu-LISAn ulkoisen arvioinnin valmistelun tukemiseksi.

eu-LISAn palvelu- ja prosessikehys

normaali toiminta

Toteutunut

- tuote- ja palveluluettelo (PSCAT) hallinnointi, joka sisältää ajantasaisen luettelon kaikista sidosryhmille tarjottavista tuotteista ja palveluista
- prosessin keskeiset tulosindikaattorit: säännöllinen seuranta, heinäkuussa hyväksytty vuoden 2022 kertomus, toimintasuunnitelman seuranta
- eu-LISAn tietämyksenhallintaprosessin vahvistaminen; Knowledge Navigator -työkalua koskeva hanke saatettiin päätökseen ja työkalu otettiin käyttöön lokakuussa 2023
- CSI-rekisteri: paremman toimivuuden toteuttaminen, muun muassa yhteisen arviointikehyksen parantamissuunnitelma.

eu-LISAn palvelujen ja prosessien jatkuva parantaminen oikeus- ja sisäasioiden järjestelmiä koskevien uusien vaatimusten huomioon ottamiseksi

hanke: toimitusajankohta: 2023

Toteutunut

- eu-LISAn palvelu- ja prosessimallien uudelleentarkastelu ja päivitys (kaksivuotinen sykli) valmistui elokuussa 2023 ja sisälsi 69 prosessia (operatiiviset ja organisaation laajuiset), mukaan lukien tarkistettujen prosessien keskeiset tulosindikaattorit
- eu-LISAn tuote- ja palveluluettelo päivitetty 20 tuotteella ja 80 palvelulla
- päivitetty eu-LISAn palvelu- ja prosessikehys hyväksyttiin lokakuussa 2023.

Yritysarkkitehtuurin jatkuvuus

normaali toiminta

Toteutunut

- yritysarkkitehtuurin toteuttamista jatkettiin keskittyen arkkitehtuuri-, suunnittelu- ja kehitysaloitteiden optimaaliseen yhteensovittamiseen eu-LISAn yleisten tavoitteiden kanssa
- laadittu arkkitehtuurivisio, joka sisältää yhteentoimivuuden ja keskeytymättömän saatavuuden tavoitteet ja jota täydentää päivitetty eu-LISAn teknologiastrategia (vahvistetaan helmikuussa 2024)
- eu-LISAn teknologiauudellon järjestelmällinen päivittäminen
- käynnissä oleva yritysarkkitehtuuriprosessin ja -palvelujen määrittäminen (yritysarkkitehtuurin jatkuvuusvaihe).

6.1.2. Sidosryhmien hallinta ja viestintä

Säilyttääkseen ja vahvistaakseen eu-LISAn näkyvyyttä ja mainetta luotettuna ja luotettavana kumppanina asiantuntemuksen aloillaan virasto parantaa edelleen tiedonvaihtoa ja edistää läheisiä yhteistyösuhteita sidosryhmiinsä EU:n oikeus- ja sisäasioiden alalla, erityisesti jäsenvaltioihin, EU:n toimielimiin ja EU:n virastoihin (sekä kahdenvälisellä tasolla että verkostojen välityksellä), ensisijaisesti EU:n oikeus- ja sisäasioiden alalla. Tässä yhteydessä eu-LISA tarjoaa tietoa ja asiantuntemusta asiaankuuluvista lainsäädäntöaloitteista ja antaa samalla asiantuntijalausuntoja teknisistä kysymyksistä. Jotta sidosryhmäsuhteiden hallintaa voidaan tukea paremmin ja edistää tiivistä yhteistyötä, eu-LISA päivitti **vuosien 2023–2027 sidosryhmien hallintastrategiaansa** ja toimitti sen komissiolle kuulemista varten.

Kumppanuudet jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten kanssa

Virasto edisti edelleen tiiviitä ja rakentavia kumppanuuksia EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden kanssa. Yhteydenpito, mukaan lukien kohteliaisuus- ja esittelyvierailut, viraston tärkeimpien sidosryhmien kanssa tiivistyi sen jälkeen, kun eu-LISAn **uusi toimitusjohtaja** Agnès Diallo aloitti tehtävässään maaliskuun 2023 puolivälissä.

Virasto jatkoi tiivistä yhteistyötään **Euroopan komission** kanssa laadittaessa sekundaarilainsäädäntöä ja valmisteltaessa lainsäädäntöaloitteita, jotka vaikuttavat viraston toimeksiantoon ja sen tulevaan toimintaan. Viraston tiivis yhteistyö komission kanssa ilmeni myös kahdenvälisissä kokouksissa muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston (PO HOME) sekä oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosaston (PO JUST) kanssa.

Euroopan unionin neuvoston osalta virasto osallistui edelleen asiaankuuluvien työryhmien järjestämiin strategisiin keskusteluihin ja oikeus- ja sisäasioiden neuvoston kokouksiin. Tähän sisältyivät läheiset yhteistyösuhteet EU:n neuvoston kiertävää puheenjohtajuutta hoitaviin jäsenvaltioihin. Virasto seurasi edelleen tiiviisti myös **Euroopan parlamentin eri valiokuntien toimintaa**. Tärkeimpänä seikkana eu-LISAn toimitusjohtaja osallistui 28. kesäkuuta kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan (LIBE) kokoukseen, jossa käsiteltiin EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan uuden yhteentoimivuusarkkitehtuurin täytäntöönpanoa.

Kumppanuudet muiden EU:n virastojen kanssa

Vuonna 2023 eu-LISA jatkoi yhteistyötään muiden **EU:n virastojen** kanssa sekä kahdenvälisellä tasolla että verkostojen, kuten **oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkoston** (JHAAN) ja **EU:n virastojen verkoston** (EUAN), kautta.

Oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkoston kautta eu-LISA teki yhteistyötä CEPOLin ja EUAA:n kanssa osana **puheenjohtajakolmikkoo** muotoilemalla painopisteitään ja laatimalla yhteisiä aloitteita. Lisäksi eu-LISA tuki aktiivisesti oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkoston painopisteitä vuonna 2023 ja antoi asiantuntemustaan virastojen välisiin kyberturvallisuusharjoituksiin. Tärkeintä on, että oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkosto jatkoi vahvaa sitoutumistaan EU:n jäsenvaltioiden avustamiseen Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan yhteydessä, mukaan lukien yhteinen asiakirja EU:n solidaarisuudesta Ukrainaa kohtaan.¹⁰¹

Mitä tulee eu-LISAn panokseen **EU:n virastojen verkostoon**, eu-LISA osallistui kaikkiin säännöllisiin korkean tason kokouksiin ja osallistui monenlaisiin työryhmiin jakaakseen asiantuntemustaan ja keskustellakseen mahdollisesta yhteistyöstä tehokkuuden ja synergioiden lisäämiseksi EU:n virastojen välillä. Lisäksi eu-LISA osallistui säännöllisesti muiden EU:n virastojen tietopyyntöihin ja parhaisiin käytäntöihin, joita koordinoi EU:n virastojen verkoston yhteinen tukivirasto.

Kahdenvälisen virastojen välisen yhteistyön osalta eu-LISA jatkoi asiantuntemuksensa jakamista **EU:n turvapaikkaviraston** (EUAA) kanssa ja tuki EUAA:n johtaman Dublin-verkoston työtä pääasiassa DubliNet-turvahyväksyntöjen uusimisprosessin kautta sekä antamalla tukea muissa teknisissä asioissa.

Tiivistä yhteistyötä jatkettiin myös **Frontexin** ja **Europolin** kanssa keskittyen uusien oikeus- ja sisäasioiden järjestelmien täytäntöönpanoon. Niitä ovat EES-järjestelmä, ETIAS-järjestelmä ja yhteentoimivuusarkkitehtuuri. Yhteistyötä jatkettiin Europolin kanssa myös SIS:n ja Euroopan monialaisen rikosuhkien torjuntafoorumin (**EMPACT**) puitteissa.

Muiden oikeus- ja sisäasioiden virastojen kanssa tehtävästä yhteistyöstä voidaan todeta, että eu-LISA jatkoi yhteistyötään **Eurojustin** kanssa lähinnä ECRIS-TCN:n ja e-CODEXin osalta sekä yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan valmistelussa. eu-LISA osallistui EU:n lainvalvontakoulutusviraston (**CEPOL**) kanssa sen SIRENE- ja tekoälyä koskeviin koulutuskursseihin. EU:n kyberturvallisuusviraston (**ENISA**) kanssa yhteistyötä

¹⁰¹ JHA Agencies' Contribution to EU Solidarity with Ukraine, oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkoston yhteinen asiakirja, 31. maaliskuuta 2023.

jatkettiin ENISAn tuella eu-LISAn turvallisuusharjoituksille (palvelutasosopimus uusittiin kesäkuussa).

Hyvän käytännön mukaisesti EU:n perusoikeusvirasto (**FRA**) ja eu-LISA jatkoivat kuulemisia asiaankuuluvista kertomuksista. eu-LISA tekee myös yhteistyötä Euroopan tasa-arvoinstituutin (**EIGE**) kanssa kyberturvallisuutta, häiriönsietokykyä ja toiminnan jatkuvuutta koskevista asioista.

Ulkoiset ja sisäinen viestintä

Virasto keskittyi ulkoisessa viestinnässään tarjoamaan avointa, objektiivista, luotettavaa ja selkeää tietoa yleisen näkyvyyden ja yleisen tietoisuuden lisäämiseksi toiminnastaan. Hyödyntämällä verkossa ja sen ulkopuolella olevia mediamuotoja ja tiedotusfoorumeja eu-LISA edisti rooliaan ja saavutuksiaan **tietotekniikan edistämisessä keskeisenä mahdollistajana EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan politiikkojen täytäntöönpanossa**. Työnantajabrändäykseen panostettiin lisää uusien osaajien houkuttelemiseksi ja myös yleisen tietoisuuden lisäämiseksi siitä, miten virasto palvelee EU:n kansalaisten etuja. Vuonna 2023 eu-LISA osallistui yhteisiin oikeus- ja sisäasioiden alan viestintäkampanjoihin korostamalla yhteisiä kantoja ja laajentamalla tiedotustaan.

Helmikuussa Tallinnan kaupunki ja Estonian Convention Bureau myönsivät eu-LISAn näkyvyydelle tunnustuksen **Conference Award -palkinnolla**, jolla palkittiin viraston lippulaivatapahtumat, joilla juhlustettiin viraston 10. vuosipäivää vuonna 2022.

Keskeiset suorituskykyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
eu-LISAn ulkoisen viestinnän vaikutus	verkkosivusto: perustason ylläpitäminen sosiaalinen media: +200 seuraajaa alustaa koh vuosittain sitouttamistapahtumat: - tyytyväisyys >90 % - osallistuminen tapahtumiin: >95 %	Osittain tavoitteen mukainen: LinkedIn: +4013 Twitter: +404 Facebook: +403 YouTube: +89. YouTube on jäänyt jälkeensä Twitterille/LinkedInille/Facebookille räätäliädyissä muodoissa julkaistun sisällön vuoksi. <i>Lähde: verkkoanalytiikka</i> Muut: vuosikokousta ei järjestetty vuonna 2023. Muut: vuosikokousta ei järjestetty vuonna 2023.
eu-LISAn sisäisen viestinnän vaikutus:	henkilöstökyselyn osallistumisaste: >51 % tyytyväisyys sisäisiin viestintäkanaviin ja -toimiin: >70 %	Tavoitteen mukainen: 58 % <i>Lähde: vuotuinen tyytyväisyyskysely</i> Tavoitteen mukainen: 89 % <i>Lähde: vuotuinen tyytyväisyyskysely</i>
Vuotuisten sisäisen ja ulkoisen viestinnän toimintasuunnitelmien täytäntöönpano	tavoitteiden, välitavoitteiden ja määräaikaisten mukaisesti	Tavoitteen mukainen <i>Lähde: kahdesti vuodessa laadittava täytäntöönpanokertomus</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Sidosryhmien hallinta	
Sidosryhmien hallinta ja menettelytapojen koordinointi normaali toiminta	Toteutunut - virallisen lehden, institutionaalisen viestinnän ja tutkimusten seuranta (mukaan lukien tuleva EU-lainsäädäntö / tulevat aloitteet, jotka voivat vaikuttaa eu-LISAn toimeksiantoon ja toimintaan) sekä sisäisten analyysien (politiikka-, lainsäädäntö- ja vaikutusanalyysi) tekeminen eu-LISAn johdon ja sidosryhmien informoimiseksi (yhteystoimisto jakoi sisäisesti 90 asiaankuuluvaa poliittista materiaalia) - eu-LISAn edustaminen komission, parlamentin ja neuvoston alaisissa komiteoissa ja asiantuntijaryhmissä sekä muissa asiaankuuluvissa sidosryhmissä ja kokouksista ja seurantatoimista raportointi - koordinoiti EU:n toimielinten, virastojen, jäsenvaltioiden, tiedeyhteisön, ajatushautomoiden, alan toimijoiden ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa yhteistä etua koskevia asioita - työskentelysuhteet EU:n neuvoston kiertävää puheenjohtajuutta hoitaviin jäsenvaltioihin: Ruotsi ja Espanja, mm. tapaamiset, vierailut ja temaattiset työpajat, joissa keskityttiin niiden ohjelmiin/prioriteetteihin ja tutkittiin yhteistyömahdollisuuksia - koordinoiti ja osallistuminen eu-LISAn vaikutusanalyysiin, kantoihin tai lausuntoihin lainsäädännön tai politiikan kehityksestä johto- ja asiantuntijatasen vierailujen isännöinti Tallinnan päämajassa, Strasbourgissa ja Brysselin yhteystoimistossa, esimerkiksi komission muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston, Naton kyberpuolustuksen osaamiskeskuksen johtajan sekä Etyjin oikeus- ja lainvalvontaviranomaisten kanssa.
Hallinnollinen tuki hallintoneuvostolle normaali toiminta	Toteutunut

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
	- hallinnollisen tuen tarjoaminen - kokousten järjestäminen: 1 hallintoneuvoston kokous, 2 tarkastus-, vaatimustenmukaisuus- ja rahoituskomitean kokousta (myös 1 ylimääräinen).
Institutionaalisten suhteiden hallinta ja menettelytapojen koordinointi normaali toiminta	Toteutunut - aktiivinen osallistuminen oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkoston toimintaan, mm. osana puheenjohtajakolmikkoa; valmistautuminen tulevaan eu-LISAn JHAAN-puheenjohtajuuskauteen vuonna 2024 - osallistuminen EU:n virastojen verkostoon: korkean tason työpajat verkoston tulevasta hallinnosta, säännölliset korkean tason kokoukset (helmi- ja lokakuussa 2023) ja EUAN-työryhmät - Frontexin kanssa tehty tarkistettu yhteistyöjärjestely toimitettiin komissiolle kuulemista varten - yhteistyösuunnitelma EUAN:n kanssa vuosille 2023–2025 viimeistelty; FRA ja Europol valmisteilla - komissiolle toimitettu sidosryhmien hallintastrategia vuosiksi 2023–2027 - yhteydet EU:n toimielimiin ja virastoihin, jäsenvaltioihin, tutkijoihin, ajatushautomoihin, toimialaan ja muihin asiaankuuluviin sidosryhmiin - osallistuminen EU:n toimielinten ja virastojen laatiin asiakirjoihin ja analyyseihin, mukaan lukien esitykset asiaankuuluvilla foorumeilla (mm. työryhmät, komiteat, asiantuntijaryhmät).
Viestintä	
Sisäinen viestintä normaali toiminta	Toteutunut - sisäisen viestinnän helpottaminen, mukaan lukien EU:n laajuiset tiedotuskampanjat, 20 tiedotustilaisuutta ja 45 uutiskirjettä - henkilöstökokousten ja erityisten sisäisten tiedotustilaisuuksien järjestäminen¹⁰² - EU:n laajuisen sosiaalisten kampanjoiden sisäinen mainostaminen (esim. Eurooppa-päivä, digisivupäivä, monimuotoisuuden ja osallisuuden kuukausi, kyberturvallisuuskuukausi jne.) - oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkoston puheenjohtajakauden viestintä- ja vastaanottosuunnitelmat vuonna 2024 - lähes 250 ulkoista tietopyyntöä ja tiedustelua.
Ulkoinen viestintä normaali toiminta	Toteutunut - suhteiden vahvistaminen vastaanottavaan jäsenvaltioon ja läsnäolon laajentaminen verkossa (verkkoviestintä ja sosiaalinen media) - tärkeimmät näkyvyystapahtumat: toimialan pyöreän pöydän keskustelu marraskuussa (seuraajien lisääminen verkossa) - osallistuminen EES- ja ETIAS-järjestelmiä koskeviin komission viestintäkampanjoihin¹⁰³ - organisaation brändiviestit, esim. uusi We are eu-LISA -video - tiedon laatiin ja levittäminen eu-LISAn panoksesta tapahtumiin - oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkoston puheenjohtajakauden viestinnän painopisteet ja suunnitelmat vuonna 2024: - uuden verkkosivuston kehittäminen käynnissä.
Organisaation hallinnollinen tuki normaali toiminta	Toteutunut tuen antaminen eri kokousten hallinnoinnille ja koordinoinnille.

6.1.3. Vaatimusten noudattaminen (myös tietosuoja, sisäinen tarkastus ja kirjanpito)

Virasto on sitoutunut varmistamaan, että sovellettavia kirjanpitoa, sisäistä tarkastusta ja tietosuojaa koskevia periaatteita noudatetaan mahdollisimman tarkasti moitteettoman, avoimen ja vastuullisen hallintotavan varmistamiseksi, ja tehostamaan samalla toimiaan tarkastussuosituksen täytäntöönpanemiseksi.

Tietosuoja

Virasto jatkoi tietosuojan korkeimman tason varmistamista valvomalla säännöllisesti kaikkien sovellettavien tietosuoja vaatimusten ja sisäisen valvonnan vaatimusten noudattamista EU:n tietosuojalainsäädännön¹⁰⁴ mukaisesti, mukaan lukien kutakin eu-LISAlle annettua oikeus- ja sisäasioiden järjestelmää koskevat

¹⁰² Verkkotilaisuudet, joissa eu-LISAn yksiköt esittelevät ryhmänsä ja tehtävänsä viraston muille yksiköille.

¹⁰³ Virasto toimi muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston sosiaalisen median toiminnan moninkertaistajana jakamalla ja julkaisemalla uudelleen ETIAS-järjestelmään liittyvää sisältöä, esim. videosarja [ETIAS Myths](#), osallistumalla ETIAS-järjestelmän neljännesvuosittaiseen uutiskirjeeseen sekä mainostamalla säännöllisesti EES- ja ETIAS-järjestelmien virallisia verkkosivustoja.

¹⁰⁴ [Asetus \(EU\) 2018/1725](#) luonnollisten henkilöiden suojelusta **unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä** ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta.

erityissäännökset. Tätä varten eu-LISA piti yllä **kahta tietojenkäsittelyrekisteriä**: yhtä sen vastuulla olevista tietojenkäsittelytoimista ja toista rekisterinpitäjän puolesta toteutetuista tietojenkäsittelytoimista.

Maaliskuussa eu-LISAn hallintoneuvostolle esiteltiin **tietosuojavastaavan vuoden 2022 toimintakertomus**, jossa esitetään yleiskatsaus viraston tietosuojatoimiin ja sääntöjen noudattamiseen¹⁰⁵.

eu-LISA varmisti koko vuoden 2023 ajan joulukuussa suoritetun **SIS-järjestelmää koskevan Euroopan tietosuojavaltuutetun tarkastuksen** sujuvan koordinoinnin sekä seurasi jäljellä olevia suosituksia ja tuki niiden täytäntöönpanoa. Vuoden 2023 loppuun mennessä kaikki aiemmat Euroopan tietosuojavaltuutetun suositukset oli pantu täytäntöön, ja kaikki muut suositukset olivat joko aikataulussa tai niiden odotettiin valmistuvan Euroopan tietosuojavaltuutetun asettamassa määräajassa.

Virasto keskittyi edelleen tärkeimpiin tietosuojajahaasteisiinsa eli biometristen tunnistusteknologioiden käyttöön ja riskinhallintatoimenpiteisiin pyrkien tehokkaisiin ja vaatimustenmukaisiin ratkaisuihin yksityisyyden ja henkilötietojen kunnioittamisen varmistamiseksi. Lisäksi eu-LISA tarkisti tietosuojaa koskevan vaikutustenarviointimenetelmänsä.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö

eu-LISA vahvistaa **sisäisen tarkastuksen yksikkönsä** avulla hallintokehystään, parantaa sisäisen valvonnan järjestelmää ja varmistaa, että sidosryhmät ymmärtävät jäännösriskit asianmukaisesti.

Vuoden 2023 sisäisen tarkastuksen suunnitelman perusteella eu-LISAn sisäisen tarkastuksen yksikkö tarkasteli ABAC-käyttöoikeuksien hallinnointia, antoi vaaditut raportit tarkastussuosituksen seurannasta ja seurannasta sekä koordinoi Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuoden 2022 tilinpäätöksen tarkastukseen liittyviä toimia.

Tarkastussuunnitelmaan verrattuna sisäisen tarkastuksen yksikkö jäi jälkeen ETIAS-hankkeen arvioinnissa: ratkaisujen kehittäminen (edistyminen 50 %) ja sisäisen tarkastuksen yksikön vuotuisessa tarkastusriskien arvioinnissa (edistyminen 10 %). Viivästykset johtuvat pääasiassa siitä, että tilintarkastustuomioistuimen tilinpäätöksen tarkastuksen koordinoitiin tarvitaan paljon työtä ja että johto on toteuttanut lisätoimenpiteitä varmistukseksi, että jäljellä olevat tarkastussuosituksia pannaan nopeasti täytäntöön. Sisäisen tarkastuksen yksikön päällikkö tarkastelee tarkastussuunnitelmaa löytääkseen tapoja edetä viivästyneiden aiheiden käsittelyssä.

Sisäisen tarkastuksen yksikön päällikkö raportoi helmikuussa ja toukokuussa hallintoneuvoston tarkastus-, vaatimustenmukaisuus- ja rahoituskomitealle tarkastukseen liittyvistä aiheista. Hallintoneuvosto hyväksyi sisäisen tarkastuksen yksikön vuotuisen toimintakertomuksen vuodelta 2022 maaliskuussa, ja hallintoneuvosto pani kesäkuussa merkille sisäisen tarkastuksen yksikön kertomuksen erääntyneiden tarkastussuosituksen täytäntöönpanon tilanteesta.

Kirjanpito

Virasto varmisti moitteettoman kirjanpidon valvontajärjestelmän asianmukaisen ylläpidon ja viraston taloudellisen aseman asianmukaisen esittämisen. Hallintoneuvosto hyväksyi kesäkuussa eu-LISAn vuotuisen tilinpäätöksen vuodelta 2022.

Vertaileva arviointi

Virasto jatkoi vuonna 2023 käynnistettyä riippumatonta vertailuanalyysia valmistautuakseen Euroopan komission tulevaan arviointiin, josta säädetään perustamisasetuksen 39 artiklassa. Ulkopuolinen toimeksisaaja arvioi eu-LISAn yleistä operatiivista suorituskkyä ja henkilöstöressurssien kohdentamisen ja käytön asianmukaisuutta sekä sen panosta oikeus- ja sisäasioiden politiikan tavoitteiden saavuttamiseen. Antaakseen kattavan kuvan eu-LISAn mahdollisesta kehityspolusta ja tulevasta kehityksestä virasto tilasi toimeksisaajan antamaan enemmän strategisista suosituksista parannuksista keskipitkällä aikavälillä. Koska arvioinnin soveltamisalaa oli laajennettu, loppuraportti valmistui tammikuussa 2024.

Keskeiset suorituskkyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
Kirjanpito: alustavien, konsolidoitujen ja lopullisten tilien toimittaminen	alustava tilinpäätös: 1. maaliskuuta lopullinen tilinpäätös: 1. heinäkuuta	Tavoitteen mukainen: alustava tilinpäätös toimitettu 1. maaliskuuta mennessä

¹⁰⁵ eu-LISAn tietosuojavastaavan vuotuinen toimintakertomus 2022, maaliskuu 2023.

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
ajoissa talousarvioviranomaiselle ja tilintarkastustuomioistuimelle		lopullinen tilinpäätös 30. kesäkuuta mennessä.
Sisäinen tarkastus: jäljellä olevien suositusten määrä ja kesto	alle kuusi kuukautta: ≤4 kuudesta kuukaudesta yhteen vuoteen: ≤2 yli vuoden: ≤1	Lähde: Sisäisen tarkastuksen yksikön päällikkö, vuoden 2023 toimintakertomus Tavoitteen mukainen: 0 Tavoitteen mukainen: 2 Alitti tavoitearvon: 3 eu-LISA on edistynyt merkittävästi tavoitteen saavuttamisessa, ja vuonna 2023 on tapahtunut viime vuosien paras parannus
Osuus säädettyssä määräajassa toteutetuista tarkastussuosituksista (%)	ratkaisevan tärkeä: 100 % erittäin tärkeä: ≥90 % tärkeä: ≥80 %	Tavoitteen mukainen: 100 % (3/3). Alitti tavoitearvon: 80 % (16/20) eu-LISA on edistynyt merkittävästi tavoitteen saavuttamisessa, ja vuonna 2023 on tapahtunut viime vuosien paras parannus Tavoitteen mukainen: 93% (14/15).
Niiden prosessien prosenttiosuus, joissa tuotokset ovat saavuttaneet tavoitteet vaihteluvälien rajoissa	vähintään 80 % arvioituista operatiivisista prosesseista täyttää asetetut tavoitteet vaihteluvälien rajoissa	Muut: Sisäisen tarkastuksen yksikkö ei voi mitata tätä indikaattoria. uudet indikaattorit otetaan käyttöön vuonna 2024 ¹⁰⁶
Niiden prosessien osuus, jotka ovat riippumattoman arvioinnin kohteena	vähintään 30 % viraston operatiivisista prosesseista arvioidaan vuosittain	Muut: Ks. edellä.
Tietosuoja: Yritysten omistajilta saatujen tietosuojavastaavan neuvoja koskevien täytettyjen pyyntöjen määrä.	80 prosenttia pyynnöistä toimitetaan hankkeen varhaisessa vaiheessa 60 prosenttia pyynnöistä on täytetty 60 prosenttia saaduista pyynnöistä täytettiin sovituksessa ajassa.	Tavoitteen mukainen: 80 prosenttia pyynnöistä toimitetaan hankkeen varhaisessa vaiheessa 60 prosenttia pyynnöistä on täytetty 60 prosenttia pyynnöistä täytettiin määräajassa

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Tietosuoja normaali toiminta	Toteutunut jäljellä olevien suositusten seuranta ja niiden täytäntöönpanon tukeminen, mukaan lukien raportointi täytäntöönpanon tilanteesta, sekä Euroopan tietosuojavaletuutetun vuoden 2022 tarkastusraporttiluonnosta koskevien huomautusten virallinen hyväksyminen tarkastusten tukeminen: Euroopan tietosuojavaletuutetun SIS-järjestelmää koskevan vuoden 2023 tarkastuksen koordinoiti (5.-6. joulukuuta 2023), mukaan lukien neuvonta Euroopan tietosuojavaletuutetun kanssa käynnissä olevasta ennakko kuulemisesta EES:n, sBMS:n ja tarkkuusmittausten osalta - Euroopan tietosuojavaletuutetun pyyntö saada tietoja C.SIS-järjestelmästä ja kriittisistä korjauksista täytettiin tietosuojarokisterien päivittäminen: tietosuojaloukkaukset, rekisterinpitäjä / henkilötietojen käsittelijä - tietoturvaloukkausten arviointi, ml. tarvittavat ilmoitukset - tuettu SIS-järjestelmän käyttöönotto maaliskuussa 2023 (sisäänrakennettu ja oletusarvoinen tietosuoja) - rekisterinpitäjien/tietojenkäsittelijöiden neuvonta, mukaan lukien sisäiset rekisterinpitäjät, joihin kansainväliset siirrot vaikuttavat - tarkistetut menetelmät tietosuoja koskevan vaikutustenarvioinnin toteuttamiseksi, mukaan lukien erityiskoulutus ja käytännön työpajat - toteutettiin 568 muutospyyntöä, jotka liittyivät oikeus- ja sisäasioiden järjestelmiin sekä eu-LISAn toimintaan ja hallintoon verkostokokoukset (Euroopan tietosuojavaletuutettu - tietosuojavastaava, oikeus- ja sisäasioiden alan tietosuojavastaavat), joissa keskusteltiin yhteisistä intresseistä, esim. kansainvälisistä siirroista, yksityisyyden suoja ja tietosuoja koskevasta viimeaikaisesta oikeuskäytännöstä ja NextCloudin esittelystä - valvonnan koordinoitiryhmä (Eurodac, VIS, SIS), koordinoitu valvontakomitea (SIS) tietoisuus tietosuojasta, mukaan lukien henkilöstön koulutus, tietosuojavisa 2023, 23 uutisartikkelia, intranetin päivitykset.
Kirjanpito normaali toiminta	Toteutunut

¹⁰⁶ **RACER-kriteerit:** merkitykselliset, hyväksytyt, uskottavat, helposti seurattavat ja vankat.

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
	■ kirjanpidon laadunvalvontajärjestelmän ylläpito ■ viraston vuoden 2023 alustavan ja vuoden 2022 lopullisen tilinpäätöksen laatiminen ■ omaisuudenhallintaa koskevien sisäisten ohjeiden antaminen ■ yhteistyö ulkoisten tilintarkastajien ja tilintarkastustuomioistuimen kanssa.
Sisäiset tarkastukset normaali toiminta	Toteutunut ■ tarkkojen tietojen antaminen tarkastuksen johtopäätöksistä ja suosituksista, mukaan lukien säännölliset, tarkat ja oikea-aikaiset tiedot tarkastussuosituksen täytäntöönpanon tilanteesta ■ tarkastussuosituksen täytäntöönpanoa koskevien toimintasuunnitelmien seuranta ■ sisäisen valvonnan prosessien ja liiketoimintaprosessien valvonnan arviointi.
Viraston arviointi (perustamisasetuksen 39 artikla) normaali toiminta	Kesken – viivästynyt ■ vertailuanalyysi: soveltamisalaa laajennettu komission suostumuksella ■ syväanalyysi, joka valmistuu vuoden 2023 jälkipuoliskolla.

6.1.4. Organisaation ohjelma- ja hankehallinta

Perustamisasetuksen mukaisesti eu-LISAlla on oltava asianmukainen hankehallinnan rakenne ja työkalut, jotta se voi hallinnoida tehokkaasti kaikkia hankkeitaan ja samalla edelleen parantaa hankkeenhallintavalmiuksiaan. Tavoitteiden saavuttamisen ja kustannustehokkaan resurssien hallinnan varmistamiseksi eu-LISA edistää edelleen parhaita käytäntöjä keskittyen prosessien standardisointiin sekä hankkeiden/kokonaisuuksien hallinnointimenetelmiin.

Vuonna 2023 eu-LISA alkoi arvioida, miten sen projektinhallintaprosesseista voitaisiin tehdä ketterämpiä, ja se tutki **Scaled Agile Framework (SAFe)** -toimintamallia tukeakseen uutta työskentelytapaa 3R-ratkaisustrategian mukaisesti. Siirtyminen vesiputousmallisista projektinhallinnasta ja toimitusmenetelmistä uusiin ketteriin työskentelytapoihin on tuonut mukanaan keskittymisen yhteisiin prioriteetteihin mahdollistamalla poikkialaisen ja nopeamman päätöksenteon.

Keskeiset suorituskysymysindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
Tuotekehityksen kypsyyssmallin (CMMI) arvioinnin uusiminen	CMMI:n arviointi uusittu	Muut: CMMI:n arviointi korvattiin vaiheen 1 hankkeita koskevalla ketterän valmiuden arvioinnilla.
Hankkeiden toteuttamisen ja etenemisen arviointi määritettyjen laatua/kustannuksia/aikaa koskevien muuttujien perustason tai uudelleen määritetyn perustason perusteella hankkeen sallitut poikkeamat huomioon ottaen	<10 %	Tavoitteen mukainen: 9,83 % 4 hanketta (joista 3 sisäistä) saatu päätökseen vuonna 2023
Toteutettujen hankkeiden vaatimustenmukaisuuden arviointi eu-LISAn hankehallintamenetelmän perusteella hankkeen elinkaaren aikana	pienet hankkeet: >75 % keskiuuret hankkeet: >80 % suuret hankkeet: >85 %	Ei sovelleta: pieniä hankkeita ei saatu päätökseen vuonna 2023 Alitti tavoitearvon: 76 % Alitti tavoitearvon: 75 %

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Ohjelma- ja hankehallinnan valmiudet, hankintastrategia ja yritysriskien hallinta normaali toiminta	Toteutunut - kuukausittaisen ohjelman hallintoneuvoston raporttien ja Euroopan parlamentille ja neuvostolle puolivuositain annettavien edistymisraporttien laadinnan koordinoiti - viraston ohjauskomitean ja EXTRA -sopimusten hallintokomitean kuukausittaiset kokoukset - työkalun parantaminen ulkoisten hankintapyyntöjen hallintaa varten PPM-menetelmän kehittäminen ja ylläpito, muun muassa vuotuinen vaatimustenmukaisuuden tarkastus PPM-menetelmän asianmukaisesta soveltamisesta - PPM-työkalujen (Planview Portfolios ja ProjectPlace) käytön ja näillä työkaluilla kerättyjen tietojen laadun parantaminen - toteutusryhmien ja hankkeiden hallinnoinnin järjestäminen ja ylläpitäminen uudistetun työskentelytavan mukaisesti - organisaation laajuista riskienhallintaa seurataan koko vuoden ajan, ja sen tilanne esitetään hallintokomitealle säännöllisesti, viimeksi heinäkuussa ennakkoarviointi: vuosittainen mahdollisuuksien ennakkoarviointi vuodelle 2025 suunnitelluista hankkeista.
CMMI-malliin perustuvan hankehallintakäytännön virallinen arviointi hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2023	Muu CMMI-arviointi korvataan sisäisellä ketterällä valmiuden arvioinnilla.

6.2. Organisaation tuki

Virasto on edelleen sitoutunut kasvamaan tehokkaaksi ja ketteräksi organisaatioksi varmistaakseen toiminnallisen huippuosaamisen, toteuttaakseen tehtävänsä ja vuotuiset tavoitteensa täysin EU:n sääntelykehiksen mukaisesti. Korkean tason suorituksen mahdollistavia tukitoimintoja ovat muun muassa henkilöresurssien ja taloudellisten resurssien hallinta, lakiasianpalvelut ja tehokas sisäinen tuki sidosryhmille.

KESKEISET KOHOKOHDAT

- Erinomainen taso saavutettu maksusitoumusten ja maksujen talousarvion toteuttamisessa, lähes 100 prosenttia.
- Viraston toimien täyttöaste kasvoi huomattavasti.

6.2.1. Organisaation turvallisuus ja toiminnan jatkuvuus

Virasto jatkaa fyysisen turvallisuuden korkean tason ylläpitämistä ja parantamista toimitiloissaan ja niiden ympäristössä toimintaan liittyvien muuttuvien tarpeiden mukaisesti. Tähän kuuluu myös sen **toiminnan jatkuvuudenhallintastrategian** (BCMS) seuranta ja parantaminen. Strategia sisältää perusteellisesti testatut toimintatavat, menettelyt ja hallintojärjestelyt, joiden avulla voidaan reagoida tietoturvaloukkauksiin tai muihin toimintahäiriöihin, tutkia niitä ja palautua niistä. Raportointikauden aikana kaikki toiminnan jatkuvuuden varmistamiseen osallistuvat henkilöt saivat koulutusta varmistaakseen, että heillä on tarvittavat tiedot ja asiantuntemus organisaation häiriönsietokyvystä häiriötilanteiden varalta.

Vuonna 2023 päättävöitteet ovat seuraavat: **varmistaa eu-LISAn toimipaikkojen, omaisuuden ja henkilöstön turvallisuus ja toiminnan jatkuvuus** sekä kaikki siihen liittyvät horisontaaliset tekijät (eli että strategiat ja toimintatavat ovat asiaankuuluvien säännösten mukaisia) ja jatkaa liiketoiminnan jatkuvuuden ja turvallisuusprosessien parantamista harjoitusten, tarkastusten ja auditointien suositusten perusteella.

Suojauksen ja fyysisen turvallisuuden osalta eu-LISA vahvisti turvallisuusjärjestelyjään kaikissa tiloissa ja järjestelmiä 24/7 käyttävän henkilöstön keskuudessa. Fyysisen turvallisuuden asianmukaisen hallinnon varmistamiseksi virasto hyväksyi toukokuussa fyysisiä pääsyoikeuksia koskevien periaatteiden päivitetyn version, joka kattaa kaikki henkilöt tai ajoneuvot, jotka tarvitsevat pääsyn eu-LISAn toimipaikkoihin. Virasto järjesti myös erityiskoulutusta henkilöstölleen ja päivystäjille parantaakseen varautumista hätätilanteisiin.

Keskeiset suorituskykyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
Vuosittain tehtyjen hätätilanneharjoitusten / turvallisuuteen ja toiminnan jatkuvuuteen liittyvien harjoitusten määrä	Kaksi harjoitusta vuodessa	Tavoitteen mukainen: yksi toiminnan jatkuvuusharjoitus ja kaksi paloharjoitusta (yksi Tallinnassa ja yksi Strasbourgissa) <i>Lähde: Turvallisuuden varmennusta koskeva koontinäyttö</i>
Toiminnan jatkuvuuden valvonta kattaa kaikki eu-LISAn toiminta-alat	BCMS kattaa 100 prosenttia eu-LISAn toiminta-aloista	Tavoitteen mukainen: kaikkia toiminta-aloja koskevat jatkuvuussuunnitelmat on laadittu, hyväksytty ja päivitetty. <i>Lähde: Turvallisuuden varmennusta koskeva koontinäyttö</i>
Toiminnan jatkuvuutta koskevia suunnitelmia testataan ja niiden tehokkuus vahvistetaan	suoritetaan vähintään yksi organisaation häiriönsietokykyä koskeva testi	Tavoitteen mukainen <i>Lähde: Turvallisuuden varmennusta koskeva koontinäyttö</i>
Toimintasuunnitelmien mukaisesti täytäntöönpanojen suositusten osuus (%)	85 %	Tavoitteen mukainen: >85 % aiempien harjoitusten ja poikkeustilanneharjoitusten suosituksista on pantu täytäntöön <i>Lähde: Täytäntöönpanoraportit</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevien suositusten täytäntöönpano normaali toiminta	Toteutunut - turvallisuuden seurantainfrastruktuurin mukauttavat parannukset - keskittyminen kriittisiin kyberturvallisuuden hallintatoimiin vastauksena kasvaneeseen uhkaympäristöön Kaikki aiempien tarkastusten ja auditointien suositukset on saatu päätökseen.
Turvallisuuskehys ja jatkuvuuden hallinta normaali toiminta	Toteutunut - henkilöstön vuosittainen koulutus, mukaan lukien turvallisuus, terveys ja turvallisuus - sidosryhmien tiedotustapahtumien järjestäminen
Liiketoiminnan jatkuvuuden hallinta normaali toiminta	Toteutunut - eu-LISAn organisaation toiminnan jatkuvuuden hallintajärjestelmän ylläpito, mukaan lukien toiminnan jatkuvuuden parantamissuunnitelman täytäntöönpano - toiminnan jatkuvuussuunnitelmien testaaminen vakiintuneiden kontrollien tehokkuuden varmistamiseksi, ml. vuosittainen toiminnan jatkuvuusharjoitus.
Suojaava turvallisuus normaali toiminta	Toteutunut - turvallisuusjärjestelmien hallinnointi (myös turvallisuusselvitykset) ja suojaavan turvallisuuden varmistaminen kaikissa viraston toimitiloissa ympärivuorokautisesti, mukaan lukien väliaikaisten tilojen turvatarkastukset - turvallisuusvaatimusten täyttäminen työpisteiden ja tietokeskustilojen laajentamisessa modulaaristen ratkaisujen avulla - turvallisuusympäristön seuranta ja asiaankuuluvien turvallisuustoimenpiteiden mukauttaminen geopolittisen tilanteen jatkuvaan kehitykseen - turvatoimien toteuttaminen EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen rekisterin perustamista ja Euroopan komission, EU:n neuvoston ja EUH:n yhteistä tarkastusta varten - turvallisuustoimenpiteet ja -vaatimukset Strasbourgissa sijaitsevien uusien tietokeskustilojen (MDC1, 2, ASPIRE) osalta - fysisiä pääsyoikeuksia koskevan käytännön päivitetyn version hyväksyminen.

6.2.2. Henkilöstöhallinto

Virasto jatkoi ammatillisten kehittämisvalmiuksiensa jatkuvaa parantamista keskittymällä osaajien hankkimiseen ja palvelukseen ottamiseen, kohdennettuun ammatilliseen kehittämiseen ja riittävän ammattitaitoisen ja kokeneen monimuotoisen henkilöstön pitämiseen palveluksessa. Virasto paransi jatkuvasti hallinnollista tehokkuuttaan ja siirtyi osaamisperusteiseen henkilöstöhallintoon prosessiensa digitalisoinnin avulla.

Keskeiset suorituskysymysindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
Hallinnolliset resurssit (%) ja operatiiviset resurssit (%) verrattuna kaikkiin henkilöresursseihin (henkilöstö ja kansalliset asiantuntijat)	hallinnolliset: 20 % operatiiviset: 70 %	Osittain tavoitteen mukainen: 16,5 % <i>Lähde: Henkilöstötietokanta, SYSPER-raportit</i> Osittain tavoitteen mukainen: 74,1 % <i>Lähde: Henkilöstötietokanta, SYSPER-raportit</i>
Poissaolomäärät	sairauspoissaolopäivien keskimäärä työntekijää kohti: <15 päivää työntekijää kohti Pitkäaikaisella sairauslomalla olevan henkilöstön osuus (%) <10 % Sen henkilöstön osuus, jolla ei ole ollut sairauspoissaoloja (%) >15 %	Tavoitteen mukainen: 9,7 päivää <i>Lähde: Henkilöstötietokanta, SYSPER-raportit</i> Tavoitteen mukainen: 5,3 % <i>Lähde: Henkilöstötietokanta, SYSPER-raportit</i> Tavoitteen mukainen: 42,7 % <i>Lähde: Henkilöstötietokanta, SYSPER-raportit</i>
Henkilöstön vuotuinen vaihtuvuus (%)	≤5 %	Tavoitteen mukainen: 4,09 % <i>Lähde: Henkilöstötietokanta, SYSPER-raportit</i>
Epätyydyttävät henkilöstöarvioinnit (%)	1–5 %:n välillä	Tavoitteen mukainen: 1,8 <i>Lähde: Henkilöstötietokanta, SYSPER-raportit</i>
Henkilöstön sitoutumisen taso	≥6,3	Tavoitteen mukainen: 7,4
Vuotuinen toimien täyttöaste (%)	>94 %	Tavoitteen mukainen: 94,2 % <i>Määrä sisältää tehdyt työtarjoukset; ilman tehtyjä työtarjouksia toimien täyttöaste on 85,7 %</i> <i>Lähde: Henkilöstötietokanta, SYSPER-raportit</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Henkilöstöhallinto ja -suunnittelu normaali toiminta	Toteutunut - rutiinomaisten henkilöstötoimintojen ja -prosessien hallinnointi valinnasta ja palvelukseen ottamisesta sopimusten päättymiseen (mukaan lukien arvioinnit, sopimusten uusiminen, oikeudet, vuosilomat jne.) - HR-prosessien parantaminen (mm. digitalisointi, SYSPERin valinnaiset moduulit, iLearn), rekrytointiprosessin, henkilöstösuunnittelun, suoritusten hallinnan ja koulutustarjonnan parantaminen - säännöllisen työntekijäkokemustutkimuksen käynnistäminen ja toimintasuunnitelman laatiminen parannusta vaativiin osa-alueisiin puuttumiseksi.
Siirtyminen osaamisperusteiseen henkilöstöhallintoon normaali toiminta	Toteutunut - henkilöstöhallinnon kompetensseihin perustuvan lähestymistavan toteuttaminen; osaamiskehityksen tarkistaminen kattavien ohjeiden, välineiden ja menettelyjen tarjoamiseksi - sisäisen koulutuksen ja työntekijöiden hyvinvointihankkeiden järjestäminen - uuden e-onboarding-ohjelman käyttöönotto - jatkuva sisäisen liikkuvuuden ohjelma, jolla hyödynnetään nykyisen henkilöstön osaamista ja edistetään ammatillista kasvua.

Osaamisen johtaminen normaali toiminta	Toteutunut - uuden henkilöstön rekrytointi, jatkuvat ponnistelut monipuolisen hakijajoukon houkuttelemiseksi, esim. CloudFest 2023 Saksassa, työnantajabrändäystoiminta erityisten kampanjoiden avulla ja sosiaalisen median käyttäminen osaajien tavoittamisen välineenä rekrytoinnissa - harjoitteluohjelman uudistaminen - tietämyksen lisääminen eu-LISAn työntekijöille tarjoamasta arvolutapauksesta ja uramahdollisuuksien näkyvyyden parantaminen, jotta saavutetaan uutta yleisöä - johtajuuden kehittämisen, suorituskyvyn hallinnan, osaajien hankinnan, henkilöstösuhteiden, oppimisen ja kehittymisen sekä henkilöstöanalytiikan tehostaminen, mukaan lukien uusien palkitsemis- ja tunnustamisaloitteiden, kuten Talent Spotlight Award -palkinnon, toteuttaminen - organisaatiokulttuurin ja -arvojen vahvistamiseen liittyvien toimien toteuttaminen, mukaan lukien toukokuussa hyväksytty EU:n virastojen verkoston (EUAN) peruskirja monimuotoisuudesta ja osallisuudesta sekä toimintasuunnitelma¹⁰⁷ - MS Power BI:n käyttöönotto ja käyttö, jotta johdolla on pääsy verkossa keskeisiin tulosindikaattoreihin ja muihin henkilöstöhallintatilastoihin.
--	---

6.2.3. Talousarvio, rahoitus ja hankintojen hallinta

Virasto jatkoi sisäisten rahoitusprosessiensa ja hankintamenettelyjensä vahvistamista ja hienosäätämistä, muun muassa parantamalla raportointi- ja analysointivalmiuksiaan, joilla tuetaan strategista päätöksentekoa ja varmistetaan avoin, tehokas ja tulokellinen resurssien hallinta asiaankuuluvien sääntelyvälineiden, velvoitteiden ja yleisten hallintovaatimusten mukaisesti.

Keskeiset suorituskyyindikaattorit

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
Hankintojen hallinta	>60 % hankintahankkeista aikataulussa	Tavoitteen mukainen: 80 % <i>Lähde: hankintaraportti</i>
Hankintaprosessin tehokkuus	<25 %	Tavoitteen mukainen: 16,7 % <i>Lähde: hankintaraportti</i>
Maksumäärärahojen peruuttamisaste	<5 %	Osittain tavoitteen mukainen: 5,8 % edelleen hieman tavoitetta korkeampi, mutta vähennys on ollut meri <i>Lähde: ABAC-tietovarasto</i>
Talousarviositoumusten toteutusaste	95–99 %	Tavoitteen mukainen: 99,9 % <i>Lähde: ABAC-tietovarasto</i>
Maksujen toteutusaste	>95 %	Tavoitteen mukainen: 99,9 % <i>Lähde: ABAC-tietovarasto</i>
Lakisääteisessä määräajassa maksettujen maksujen suhde	90–100 %	Tavoitteen mukainen: 96,4 % <i>Lähde: ABAC-tietovarasto</i>

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Talousarvion, resurssien ja varainhoidon hallinta normaali toiminta	Toteutunut - asianmukaisesti hallinnoitu talousarvion toteuttaminen, palvelujen tarjoaminen määriteltyjen standardien mukaisesti - strategisen päätöksenteon tukeminen ja tarvittavien rahoitusraporttien tarjoaminen - analyttisten valmiuksien jatkuva parantaminen, kuten talousarvion ennustaminen ja suunnittelu, jotta voidaan varmistaa rahoitustoimien talousarvion toteuttamisen laadukas seuranta - sisäisten rahoitusprosessien ja -menettelyjen parantaminen eli vaatimusten asettaminen edistyneelle monivuotiselle ja vuotuiselle budjetoinnille integroitua suunnittelua varten toimintoperusteisen budjetoinnin parantamiseksi.
Hankintojen hallinta normaali toiminta	Toteutunut hankinta- ja ostopalvelujen toimittaminen lakisääteisten velvoitteiden mukaisesti ja suunnitellun budjettikehyksen rajoissa.

¹⁰⁷ EU:n virastojen verkoston monimuotoisuutta ja osallisuutta koskeva peruskirja, EU:n virastojen verkoston monimuotoisuutta ja osallisuutta käsittelevä työryhmä, maaliskuu 2023.

Sisäiset rahoitustarkastukset ja tarkastussuosituksen seuranta normaali toiminta	Toteutunut - rahoitustapahtumia koskevien tarkastuslistojen ja työnkulkujen ylläpito viraston varainhoitosääntöjen mukaisesti - tarkastusten ja menettelyjen tarkistaminen ottaen huomioon tilintarkastustuomioistuimen havainnot.
--	--

6.2.4. Lakiasiainpalvelut

Viraston lakiasiainpalvelut varmistavat, että eu-LISA toimii sovellettavan sääntelykehiksen mukaisesti. Tämä tehdään antamalla oikea-aikaista oikeudellista neuvontaa, lausuntoja ja parhaita käytäntöjä koskevia suosituksia sekä tarvittaessa edustamalla virastoa EU:n ja kansallisissa tuomioistuimissa. Vuonna 2023 eu-LISA noudatti hyvän hallintotavan korkeinta tasoa, noudatti kaikkia oikeudellisia vaatimuksia ja oli edelleen sitoutunut takaamaan toimintansa, prosessiensa ja päätöksentekonsa avoimuuden, mukaan lukien yleisön oikeus tutustua sen asiakirjoihin.

Keskeiset suorituskysymykset

Tulosindikaattorit	Tavoite	Tilanne
Oikeudellinen neuvonta, lausunnot ja edustaminen	oikeudelliset palvelut toimitettu vaadituissa määräaikoissa	Tavoitteen mukainen

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Lakiasiainpalvelut normaali toiminta	Toteutunut 351 sisäistä oikeudellista neuvontaa koskevaa pyyntöä, joissa ei siirrytty oikeudenkäyntiä edeltävään vaiheeseen tai oikeudenkäyntivaiheeseen 8 oikeudenkäyntiä edeltävän vaiheen tapausta käsiteltiin lakisääteisten määräaikojen puitteissa (1 eteni oikeudenkäyntiin), oikeudenkäyntitapaukset: vuonna 2023 saatettiin päätökseen kolme EU:n tuomioistuimissa käsiteltävää asiaa (vastaajana), kaksi vireillä olevaa asiaa, yksi väliintulijan ominaisuudessa 9 henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaista kantelua, 2 hallinnollista tutkimusta, 1 tutkimus saatettu päätökseen vuonna 2023 asiakirjojen julkinen saatavuus: erikoiskoulutustapahtuma ja tiedotustapahtuma, vastaus lakisääteiseen määräaikaan mennessä (23 alustavaa hakemusta ja 13 kuulemistä). Yksi alustavista hakemuksista eteni vahvistettuun hakemukseen, yksi uudistettu hakemus on tehty lykätyt: asiakirjojen julkisuutta koskeva erikoiskoulutus ja tiedotustapahtuma (ei riittävästi henkilöstöä)

6.2.5. Organisaation tukipalvelut (toimitilojen hallinnointi ja organisaation IT-palvelut)

Viraston organisaation tukipalvelut keskittyvät kehittämään optimoidun ja joustavan työympäristön kaikissa toimipaikoissa, niin että niissä on turvallinen, tehokas ja toimiva infrastruktuuri, joka vastaa täysin eu-LISAn toimintatarpeita ja sitoumusta tulla ympäristön kannalta kestäväksi organisaatioksi.

Kapasiteetin lisäsohjelma

Kun eu-LISAn toimeksiantoa laajennettiin vuonna 2018, viraston oli laajennettava Strasbourgissa sijaitsevan teknisen toimipaikkansa kapasiteettia voidakseen vastata uusien järjestelmien operatiivisiin tarpeisiin. Tämä tapahtui pääasiassa lisäämällä tietokeskusten kapasiteettia ja henkilöstön toimistotiloja. **Strasbourgin toimipaikan toista laajennusta** koskeva hanke käynnistettiin helmikuussa 2020, ja se on määrä saada päätökseen vuonna 2028. Kesäkuussa 2021 lisättiin kaksi uutta hanketta: **modulaarinen datakeskus (MDC)** ja myös **energiankäytön ja jäähdytyksen parantaminen**, jotta voidaan vastata kiireellisiin toimintatarpeisiin ennen toisen laajennuksen loppuun saattamista.

Hankkeiden tehokkaan hallinnoinnin ja täytäntöönpanon varmistamiseksi näitä kolmea toisiinsa liittyvää infrastruktuurihanketta hallinnoidaan kattavassa **kapasiteetin lisäämistä koskevassa ohjelmassa**:

- Strasbourgin operatiivisten tilojen toinen laajennus.** Hankkeessa keskitytään uusien toimistotilojen rakentamiseen nykyisiin tiloihin. Talousarviorajoitusten vuoksi hanke on kuitenkin tällä hetkellä siirretty seuraavalle monivuotiselle rahoituskehyskaudelle.

- **Modulaarinen tietokeskus 2.** Hankkeessa on tarkoitus asentaa modulaarinen konttitietokeskus eli joustava ja skaalautuva ratkaisu, joka ei edellytä rakentamista. Vuonna 2023 virasto teki hankintatutkimuksen markkinavaihtoehdoista ja valitsi sopivimman tarjoajan. Hanke on suunnitteluvaiheessa, ja sisäiset sidosryhmät työskentelevät lopullisen suunnittelun, turvallisuusvaatimusten sekä tarvittavien maa- ja vesirakennustöiden ja sähkötöiden määrittämiseksi, jotta ensimmäinen moduulisarja voitaisiin toimittaa vuoden 2024 jälkipuoliskolla.
- **Virransyöttö- ja jäähdytysinfrastruktuurin parantaminen.** Tavoitteena on kattaa Strasbourgin operatiivisten tilojen lyhyen ja pitkän aikavälin virransyöttö- ja jäähdytystarpeet. Jäähdytyskapasiteetin optimointia koskevan esitoteutettavuustutkimuksen tulokset toimitettiin kesäkuussa. Valittiin kaksi skenaariota, joista ensimmäinen mahdollistaa nykyisen jäähdytysinfrastruktuurin tehokkaamman käytön lyhyellä aikavälillä, kun taas toinen on geotermiseen lähestymistapaan perustuva keskipitkän aikavälin ratkaisu hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Näiden kahden skenaarion täytäntöönpano parantaa virrankäytön kokonaistehokkuutta **datakeskusten energiatehokkuuden parantamista koskevien EU:n ohjeiden mukaisesti**.¹⁰⁸

Organisaation laajuiset palvelut

Organisaation laajuiset palvelut virtaviivaistavat viraston sisäisiä IT-palveluja ja tiedonhallintaa organisaation tehokkuuden ja ketteryyden varmistamiseksi ja helpottavat samalla toimintatavoitteiden saavuttamista käytettävissä olevilla resursseilla, prosesseilla ja valmiuksilla. eu-LISA ylläpitää kaikkia toimipaikkojaan ja tilojaan varmistaakseen turvallisen, tehokkaan ja toimivan **rakennusinfrastruktuurin**.

Virasto toteuttaa toimia **ympäristövaikutustensa vähentämiseksi**. Vuonna 2023 eu-LISA aloitti vuonna 2022 hyväksytyn ympäristöpolitiikkansa täytäntöönpanon ja valmistautuu hakemaan EU:n ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmän (**EMAS**) sertifiointia, joka on tarkoitus saada vuonna 2024.

Keskeiset suorituskysymysindikaattorit

Tulosindikaattorit	Suorituskysymysindikaattorit	Suorituskysymysindikaattorin tilanne
Organisaation IT-palvelujen käytettävyyden	>90 % (sovellusten toiminta-aika)	Tavoitteen mukainen
Organisaation loppukäyttäjien/työntekijöiden tyytyväisyys IT-palveluihin	>90 %	Tavoitteen mukainen
Eu-LISAn Strasbourgin operatiivisten tilojen toinen laajennus	kustannukset: kokonaispoikkeama ≤10 % aikataulu: kokonaispoikkeama ≤10 % laajuus: ei poikkeamaa	Muu: hanketta on lykätty talousarviorajoitteiden vuoksi.
Ympäristöindikaattori: hiilijalanjälki	3491 teq CO ₂ vuonna 2022 3506 teq CO ₂ vuonna 2023	Muut: Vuotta 2023 käytetään perustasona, koska aiemmat tulokset eivät ole luotettavia covid-19-rajoitusten vuoksi. Kasviuonekaasupäästöt on laskettu käyttämällä uutta työkalua, ja siinä on otettu huomioon kolme päästöluokkaa GIME-suositusten ja kasviuonekaasuprotokollan mukaisesti.

Edistyminen tehtävien ja hankkeiden mukaan

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Kapasiteetin lisäysohjelma	
Strasbourgin tietokeskus – teho- ja jäähdytyskapasiteetin lisäyshanke	Käynnissä
hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2025	■ virrankäytön ja jäähdytyksen parantamista koskevien lyhyen aikavälin toimien toteuttaminen ■ modulaarinen tietokeskus 2 (MDC2) -hanke suunnitteluvaiheessa, erityisten konttienergiatilojen suunnittelu hyväksytty ■ keskeinen saavutus: MDC2-järjestelmän hankintaa ja jäähdytyskapasiteetin optimointia koskevien tutkimusten loppuun saattaminen sekä MDC2-järjestelmän maa- ja vesirakennustöitä sekä sähköitä koskeva esitoteutettavuustutkimus.

¹⁰⁸ Lisätietoa on komission [vihreitä pilvipalveluja ja vihreitä tietokeskuksia](#) koskevalla sivulla. Tarkempia tietoja on [palvelinten ja tiedontallennustuotteiden ekologista suunnittelua](#) koskeissa vaatimuksissa, [tietokeskusten energiatehokkuutta](#) koskeissa eurooppalaisissa menettelysäännöissä ja [tietokeskusten, palvelinhuoneiden ja pilvipalvelujen ympäristöystävällisiä julkisia hankintoja](#) koskeissa kriteereissä.

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
Eu-LISAn Strasbourgin operatiivisten tilojen toinen laajennus hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2028	Lykätty talousarviorajoitusten vuoksi hanke on siirretty seuraavalle monivuotiselle rahoituskehyskaudelle; sillä välin eu-LISA keskittyy modulaarisen tietokeskuksen asentamiseen sekä sitä tukevan virrankäyttö- ja jäähdytysinfrastruktuurin päivittämiseen.
Yleinen tuki	
Horisontaaliset organisaation tukipalvelut (matkat, tilat, logistiikka ja toimistotarvikkeet) normaali toiminta	Toteutunut - toimitiloja koskevien palvelujen toimittaminen operaatioiden tueksi, mukaan lukien palvelujen jatkuva parantaminen seuraamalla tukipyynnöjä ja vastausaikaa asian päättämiseen asti - rakennusinfrastruktuurin, ydintoiminnan ja työntekijöiden hyvinvoinnin parantaminen.
Terveysten ja turvallisuuden hallinta normaali toiminta	Toteutunut - työterveyden ja -turvallisuuden hallintajärjestelmän etenemissuunnitelman täytäntöönpano - hyväksytty työterveys- ja työturvallisuuspolitiikka turvallisen ja terveellisen työympäristön edistämiseksi ja ylläpitämiseksi - riskien arviointi, mahdollisten vaarojen tunnistaminen ja tarvittaessa koulutus.
Älykäs tilojen hallinta hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2024	Käynnissä - tuottavuuden ja toimistotilojen tehokkaan käytön parantaminen ottamalla käyttöön toimintoperusteinen työskentely (ABW) ja kiertävien työpisteiden käytäntö tehokkuushyötyjen ja kustannussäästöjen aikaansaamiseksi, mukaan lukien uuden ohjelmistoratkaisun käyttöönotto tehokkaamman toimistotilojen hallinnan varmistamiseksi, eli työpöytien hallinta, kokoushuoneet, tilojen jakaminen, työpaikka-analytiikka jne. - keskeinen saavutus: saatiin päätökseen tutkimus, jossa tutkittiin vaihtoehtoja sopivaksi toimintoperusteiseksi työmalliksi; suositukset pannaan täytäntöön ensi vuodesta alkaen.
Ympäristöpalvelujen hallinta normaali toiminta	Toteutunut - EMAS-sertifiointia koskevan etenemissuunnitelman täytäntöönpano - energiankulutuksen hillitsemistä koskeva suunnitelma pantu täytäntöön ja sitä on noudatettu, mukaan lukien vihreä sähkö - ympäristöanalyysi (eu-LISAn toimien suorat/välilliset vaikutukset ympäristöön) - hankkeen käynnistäminen vihreän työryhmän kanssa - kasvihuonekaasupäästöjen laskenta kasvihuonekaasuprotokollan mukaisesti.
Organisaation sisällönhallinta hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2025	Käynnissä - hankkeen meneillään oleva täytäntöönpano: asiakirjahallintajärjestelmä (DMS) ja uusi nykyaikainen verkkosivusto ml. julkisten asiakirjojen rekisteri - intranet/ekstranet-hankkeen valmistelut (käynnistetään vuonna 2024) - asiakirjahallintajärjestelmää koskevan hankkeen täytäntöönpano käynnissä (toimitus vuoden 2024 loppuun mennessä).
Hallinnollinen tuki toimitusjohtajan toimistolle normaali toiminta	Toteutunut hallinnollisen ja toimeenpanevan tuen tarjoaminen, mukaan lukien kirjeenvaihto, kalenterinhallinta, matkajärjestelyt, tapahtumien suunnittelu ja raportointi.
Viraston tieto- ja viestintäteknikka	
Organisaation tieto- ja viestintäteknikan infrastruktuurin ja sovellusten hallinto, ylläpito ja tuki normaali toiminta	Toteutunut - korjaavan, ennalta ehkäisevän, kehittävän ja mukauttavan ylläpidon ja tuen tarjoaminen organisaation tieto- ja viestintätekniselle infrastruktuurille ja sovelluksille, mukaan lukien uusien työkalujen kehittäminen henkilöstölle - tieto- ja viestintäteknikan ohjelmistojen, laitteistojen, välineiden, palvelujen, lisenssien (ml. oikea-aikainen laajennus), tietokoneverkko-/matkapuhelinyhteyssopimusten allekirjoitukset/muutokset - loppukäyttäjien tuen tarjoaminen, mukaan lukien uuden organisaation tukipyynnöportaalien käyttöönotto, ja uuden lähestymistavan käyttöönotto yritysten tieto- ja viestintäteknikan palvelujen tarjoamiseen keskittymällä suorituskykyindikaattoreihin palvelun laadun seuraamiseksi - uusi ratkaisu tieto- ja viestintäteknikan etäkäyttöpalvelulle toteutettu, myös mobiililaitteille - Suojattua verkkoon pääsyä koskeva SERENA-hanke: uudet yhteydet organisaation verkkoinfrastruktuuriin ja oikeus- ja sisäasioiden järjestelmiin, jotta voidaan tarjota internet-palveluita ja SERENAn pääsy - verkon ja turvallisuuden uudistamishanke.
Pilveen siirtäminen ja pilvipohjainen virtualisoitu työasemainfrastruktuuri	Käynnissä meneillään oleva pilveen siirtämistä koskeva hanke, jolla tuetaan organisaation palvelujen digitalisointia

Hanketehtävä / muu kuin hanketehtävä	Tärkeimmät saavutukset raportointikaudella
hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2026	■ Pilvi-ICT-tunnistusratkaisu, viestintä- ja yhteistyöratkaisu tiimeille, pilvi-ICT-varmuuskopiointiratkaisu ja pilvi-ICT-vaihtoehtoratkaisu tiimeille ■ tärkein saavutus: pilvipalvelukomponenttien käyttöönotto, mukaan lukien Azure-vuokralaiset, asiakirjahallintajärjestelmän puitteissa.
ITIL-prosessikehys (Informational Technology Infrastructure Library) hanke: Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan toimitusajankohta: 2025	Käynnissä ■ palvelujen ja omaisuuden hallintaa koskevien ITIL-käytäntöjen täytäntöönpano ■ Nykyisen prosessin analyysi ja tavoitteena olevan prosessin määrittely sekä myöhempi prosessikartoitus (iteratiivinen lähestymistapa): rajapintojen, tarkastusten ja yksityiskohtaisen suunnittelun määrittely ■ eu-LISAn tukipyynnöportaali: analyysi ja prosessien määrittely ■ uuden ITSM-sovelluksen arviointi.

HALLINTO

Hallinto

7.

7.1. Hallintoneuvosto

Virasto jatkoi tiivistä, rakentavaa ja avointa yhteistyötään eu-LISAn hallintoneuvoston kanssa. Lakisääteisten tehtäviensä ohella hallintoneuvostoa pidettiin säännöllisesti ajan tasalla kaikista havaituista merkittävistä riskeistä ja ongelmista, muun muassa toteutetuista lieventämistoimenpiteistä, käytössä olevien järjestelmien tilasta, uusien järjestelmien kehittämisessä saavutetusta edistyksestä, henkilöstötilanteen päivityksistä ja kapasiteetin lisäysohjelmasta.

eu-LISAn hallintoneuvosto totesi tammikuussa 2023, että EES-järjestelmää ei enää ollut mahdollista ottaa käyttöön toukokuussa 2023. Tärkeintä on, että hallintoneuvosto vahvisti toistuvasti vahvan sitoutumisensa yhteentoimivuusarkkitehtuurin toteuttamiseen ensisijaisena painopisteenä ja sai säännöllisesti päivityksiä edistymisestä sen toteuttamisaikataulun tarkistamisessa.

Vuonna 2023 virasto otti käyttöön uuden **3R-strategian** (Remobilise, **R**esolve, **R**enew) tilanteen ratkaisemiseksi, mikä mahdollistaa yhteentoimivuuden etenemissuunnitelman tarkistamisen ja päivittämisen ja sen asteittaisen toteuttamisen neljässä vaiheessa vuosina 2024–2027. Hallintoneuvosto hyväksyi uuden yhteentoimivuutta koskevan etenemissuunnitelman, ja oikeus- ja sisäasioiden neuvosto hyväksyi sen 19. lokakuuta 2023. Tämän kertomuksen hyväksymispäivänä eu-LISA on aikataulussa yhteentoimivuusarkkitehtuurin toteuttamisessa uuden etenemissuunnitelman mukaisesti.

Hallintoneuvosto hyväksyi raportointijaksolla useita merkittäviä päätöksiä, joilla varmistettiin viraston toiminnan jatkuvuus:

- uuden toimitusjohtajan nimittäminen
- uuden tilinpitäjän nimittäminen
- lakisääteisten suunnittelu- ja raporttiasiakirjojen hyväksyminen: Yhtenäinen ohjelma-asiakirja 2024–2026 ja tulo- ja menoarvio varainhoitovuodelle 2024, konsolidoitu vuotuinen toimintakertomus 2022, sisäisen tarkastuksen vuosikertomus ja tilinpäätös vuodelta 2022, muutos sisäisen tarkastuksen suunnitelmaan vuodelle 2023 ja sisäisen tarkastuksen suunnitelma vuodelle 2024
- viraston ajantasaistetun EES-täytöntöönpanostrategian hyväksyminen, joka perustuu 3R-ratkaisustrategiaan: palveluntarjoajien uudelleen mobilisointi, teknisten ongelmien ratkaiseminen ja toimintatapojen uudistaminen
- yhteentoimivuuden etenemissuunnitelman tarkistetun aikataulun hyväksyminen ja
- Eurodacin tarkistettujen turvallisuus- ja toiminnan jatkuvuussuunnitelmien hyväksyminen.

Muita tärkeitä hallintoneuvoston päätöksiä tehtiin kirjallisilla menettelyillä, muun muassa väliraportti 2023, edistymisraportit, maksusitoumusmäärärahojen ei-automaattinen siirto varainhoitovuodelta 2022 varainhoitovuodelle 2023, Eurodacin viranomaisluettelo, Eurodacin vuosikertomus 2021, eu-LISAn viestintä- ja levityssuunnitelma 2024, mallipäätös työajasta ja hybridityöskentelystä, Euroopan työllisyysstrategian, EES- ja ETIAS-järjestelmien ja yhteentoimivuuden ohjelmien hallintoneuvostojen tarkistettu työjärjestys, eturistiriitoja koskevat eu-LISAn säännöt, tarkastus-, vaatimustenmukaisuus- ja rahoituskomitean tarkistettu toimeksianto.

Hallintoneuvoston tarkastus-, vaatimustenmukaisuus- ja rahoituskomitea valvoi viraston riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa. Hallintoneuvostolle ja tarkastus-, vaatimustenmukaisuus- ja rahoituskomitealle annettiin säännöllisesti päivityksiä talousarvioneuvottelujen ja varainhoidon sekä tarkastussuosittelujen täytäntöönpanon

tilanteesta.

Sisäisiin ja ulkoisiin tarkastuksiin perustuvien huomautusten huomioon ottamiseksi jäännösriskejä ja valvonnan puutteita esiintyy edelleen henkilöresurssien hankinnassa, hankintojen valvonnassa ja sopimusten hallintatoimissa toimenpideohjelmien ja hankkeiden yhteydessä, ja ne voivat vaikuttaa varainhoitovuonna 2023 toteutettujen toimien säännönmukaisuuteen.

Virasto käsittelee parhaillaan näitä kysymyksiä ratkaistakseen ne mahdollisimman pian. Hallintoneuvosto tarkastelee säännöllisesti avointen tarkastussuosituksen edistymistä.

Raportointikauden aikana eu-LISA järjesti seitsemän hallintoneuvoston kokousta, joista yksi oli ylimääräinen kokous, jossa keskusteltiin uudistetun SIS-järjestelmän käyttöönotosta ja yhteentoimivuusarkkitehtuurin toteuttamisesta. Tarkastus-, vaatimustenmukaisuus- ja rahoituskomitea piti neljä kokousta, myös yhden ylimääräisen kokouksen, jossa keskusteltiin nykyisestä täytäntöönpanon tasosta, vuoden 2023 talousarvioennusteesta ja viivästyneiden tarkastussuosituksen tilasta. Hallintoneuvoston tekninen horisontaalinen asiantuntijatyöryhmä kokoontui pyydetyn mukaisesti kerran. Virasto jatkoi yhteenvetojen julkaisemista hallintoneuvoston sääntömääräisistä kokouksista. Tarkoituksena on lisätä entisestään avoimuutta ja parantaa yleistä tietoisuutta sen toimista.

7.2. Tärkeimmät kehityssuuntaukset

7.2.1. Uudet asetukset, jotka vaikuttavat eu-LISAn toimintaan

Marraskuussa 2023 neuvosto ja Euroopan parlamentti hyväksyivät kaksi tarkistettua muutosasetusta, jotka tasoittavat tietä **viisumimenettelyn digitalisoinnille**¹⁰⁹, mikä merkitsee eu-LISAlle uutta tehtävää – **yhteisen viisumihakemus**alustan kehittämistä ja myöhempää hallinnointia.¹¹⁰ Komissio pyysi eu-LISAA osallistumaan vuoden aikana useiden sellaisten lainsäädäntöaloitteiden valmisteluun, jotka vaikuttavat viraston toimeksiantoon ja sen tulevaan toimintaan.

Lisäksi eu-LISA lisää edelleen panostustaan EU:n oikeudenkäytön digitalisointiin joulukuussa 2023 hyväksytyn **oikeudenkäytön digitalisoinnin toimenpidepaketin** mukaisesti.¹¹¹ Erityisesti eu-LISA on aloittanut valmistelut **yhteisten tutkintaryhmien** yhteistyöalustan kehittämiseksi.¹¹²

7.2.2. Tarkistettut asetukset / muutosasetukset

Neuvosto ja parlamentti määrittivät vuonna 2022 Eurodac-järjestelmän uudistamisesta annettavaa asetusta koskevat neuvotteluvaltuutuksensa, jotta **Eurodac-järjestelmän uudistaminen** saadaan päätökseen.¹¹³ Kun Eurodac-asetus on hyväksytty, se on viimeinen merkittävä osa, joka on sisällytettävä oikeus- ja sisäasioiden alan yhteentoimivuuskehikseen. Asetus toimii oikeusperustana Eurodac-järjestelmän päivitykselle, joka viraston on määrä panna täytäntöön.

7.2.3. Uudet komission aloitteet

Virasto antoi teknistä tukea oikeudellista rahoitus selvitystä varten koskien tulevaa **Prüm II -reitintä** poliisiyhteistyöasetuksen¹¹⁴ yhteydessä ja tukea matkustajia koskevien ennakkotietojen keräämiseen ja siirtämiseen liittyen **matkustajien ennakkotietoja (API) koskevaan reitittimeen**.¹¹⁵ Lisäksi virasto tarjosi

¹⁰⁹ [Asetus \(EU\) 2023/2667](#), annettu 22 päivänä marraskuuta 2023, **EU:n viisumihakemus**alustan osalta, ja [asetus \(EU\) 2023/2685](#), annettu 22 päivänä marraskuuta 2023, neuvoston asetuksen (EY) N:o 1683/95 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse viisumimenettelyn digitalisoinnista.

¹¹⁰ [Komission tiedonanto EU:n sähköisen viisumihakemusalustan prototyyppin kehittämisestä, 27. huhtikuuta 2022.](#)

¹¹¹ [Asetus \(EU\) 2023/2844 oikeudellisen yhteistyön digitalisoinnista](#) ja oikeussuojasta rajat ylittävissä siviili-, kauppa- ja rikosoikeudellisissa asioissa ja [direktiivi \(EU\) 2023/2843 oikeudellisen yhteistyön digitalisoinnin osalta](#).

¹¹² [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) 2023/969](#), annettu 10 päivänä toukokuuta 2023, **yhteisten tutkintaryhmien** toimintaa tukevan yhteistyöalustan perustamisesta ja asetuksen (EU) 2018/1726 muuttamisesta (EUVL L 132, 17.5.2023, s.132)

¹¹³ [Eurodac: Euroopan parlamentin jäsenet päivittivät kantansa neuvoston kanssa käytäviä tulevia neuvotteluja varten](#), Euroopan parlamentti, kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta (LIBE), lehdistötiedote, 13. joulukuuta 2022.

¹¹⁴ **Prüm II -asetus** hyväksyttiin 13. maaliskuuta 2024, ks. [asetus \(EU\) 2024/982](#), EUVL L, 2024/982, 5. huhtikuuta 2024.

¹¹⁵ [Ehdotus asetukseksi matkustajien ennakkotietojen \(API-tiedot\) keräämisestä ja siirtämisestä](#) ulkorajavalvonnan tehostamiseksi ja helpottamiseksi; ja [Ehdotus asetukseksi](#) matkustajien ennakkotietojen keräämisestä ja siirtämisestä **terrorisimirikosten ja vakavan rikollisuuden** ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten sekä asetuksen (EU) 2019/818 muuttamisesta.

komission pyynnöstä asiantuntemustaan seulonta-asetuksista¹¹⁶ sekä matkustusasiakirjojen digitalisoinnista ja matkustamisen helpottamista koskevasta aloitteesta (digitaaliset matkustusasiakirjat).¹¹⁷

Virasto laati alustavan arvioinnin, jossa keskityttiin EU:n tulevan tekoälysäädöksen mahdollisiin vaikutuksiin eu-LISAlle uskottuihin nykyisiin ja tuleviin tietojärjestelmiin.

7.2.4. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan

Venäjä hyökkäsi Ukrainaan 24. helmikuuta 2022. Virasto on hyökkäyksen alusta asti tukenut aktiivisesti jäsenvaltioita ja varmistanut EU:n rajavalvontajärjestelmien keskeytymättömän käytettävyyden.

eu-LISA osallistui edelleen **EU:n muuttoliikettä käsittelevän varautumis- ja kriisinhallintaverkoston** kokouksiin.¹¹⁸ Tilapäistä suojelua koskevan direktiivin¹¹⁹ täytäntöönpanon tukemiseksi virasto antoi asiantuntijatukea komissiolle kehitettäessä **tilapäisen suojelun foorumia** Venäjän Ukrainaa vastaan käymää hyökkäyssotaa pakenevien henkilöiden rekisteröintiä varten. eu-LISA osallistui myös **EU:n poliittisen kriisitoiminnan integroitujen järjestelyjen** (IPCR)¹²⁰ työryhmän toimintaan pääasiassa tukemalla neuvostoa oikeus- ja sisäasioiden alalla toimiviin laajamittaisiin IT-järjestelmiin liittyvissä asioissa ja toimittamalla komissiolle säännöllisiä raportteja oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien käytöstä ja kyberuhkien tasoista.

Lisäksi eu-LISA on ylläpitänyt säännöllisiä yhteyksiä muihin EU:n virastoihin isäntämaissa, joilla on yhteisiä rajoja Ukrainan ja Venäjän kanssa (eli BERIC-virasto, EIGE, Frontex, CEPOL ja ECHA), jotta voidaan analysoida kyberturvallisuuteen ja toiminnan jatkuvuuteen liittyviä uhkatasoja. Lisäksi virasto on tehostanut laaja-alaisiin tietojärjestelmiin ja sen vastuualueelle kuuluvaan organisaatioinfrastruktuuriin kohdistuvien mahdollisten riskien ja uhkien seuranta, ja se toimittaa niitä koskevia tietoja asianomaisille osapuolille. Henkilöstötasolla virastossa on käynnistetty useita aloitteita pakolaisten tukemiseksi hyväntekeväisyys toimien avulla.

7.2.5. Toimitusjohtajan vaihdos

eu-LISAn toimitusjohtajana viraston perustamisesta lähtien toimineen Krum Garkovin toimikausi päättyi vuonna 2022. Hallintoneuvosto nimitti 31. lokakuuta 2022 eu-LISAn varatoimitusjohtajan Luca Tagliarettin väliaikaiseksi toimitusjohtajaksi siihen päivään saakka, jona uusi toimitusjohtaja aloittaa toimintansa. Tässä ominaisuudessa Luca Tagliaretti otti hoitaakseen myös eu-LISAn sisäisten tarkastusten täytäntöönpanosta vastaavan tulojen ja menojen hyväksyjän tehtävät. Jotta vältettiin eturistiriidat hänen aiemmin hoitamansa riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön tehtävän kanssa sisäisen valvonnan kehityksen täytäntöönpanon yhteydessä, riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön tehtävät siirrettiin hallinto- ja valmiusyksikön päällikölle seuraavan toimitusjohtajan nimittämiseen saakka.

Hallintoneuvosto nimitti 12. tammikuuta 2023 Agnès Diallon eu-LISAn toimitusjohtajaksi viiden vuoden toimikaudeksi komission järjestämän tiukan valintamenettelyn jälkeen ja Euroopan parlamentin kuultua kolmea esivalinnan läpäissyttä hakijaa. Agnès Diallo aloitti tehtävässä 16. maaliskuuta 2023.

¹¹⁶ Ehdotus asetukseksi niiden jäsenvaltioiden tunnistamista koskevan keskitetyn järjestelmän perustamisesta, joilla on kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden tuomioita koskevia tietoja (ECRIS-TCN), eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän täydentämiseksi annetun asetuksen (EU) 2019/816 ja kehityksen vahvistamisesta poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä sekä turvapaikka- ja muuttoliikeasioita koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ja asetusten (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ja (EU) 2019/816 muuttamisesta annetun asetuksen (EU) 2019/818 muuttamisesta **kolmansien maiden kansalaisten seulonnan käyttöönottamiseksi ulkorajoilla**, COM(2021)/96 final.

¹¹⁷ Lisätietoja on komission sivulla [Matkustaminen – matkustusasiakirjojen digitalisointi matkustamisen helpottamiseksi](#).

¹¹⁸ Muuttoliikettä koskeva varautumis- ja kriisisuunnitelma on komission 23. syyskuuta 2020 antamalla suosituksella (EU) 2020/1366 perustettu EU:n mekanismi **muuttoliikkeeseen liittyviin kriiseihin varautumista ja niiden hallintaa varten**.

¹¹⁹ Neuvoston direktiivi 2001/55/EY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2001, **vähimmäisvaatimuksista tilapäisen suojelun antamiseksi siirtymään joutuneiden henkilöiden joukoittaisen maahantulon tilanteissa**, ja toimenpiteistä näiden henkilöiden vastaanottamisen ja vastaanottamisesta jäsenvaltioille aiheutuvien rasitusten tasapuolisen jakautumisen edistämiseksi ja **neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2022/382**, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2022, Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden joukoittaisen maahantulon tilanteen toteuttamisesta direktiivin 2001/55/EY 5 artiklan nojalla ja sen seurauksena tilapäisen suojelun antamisesta (EUVL L 71, 4.3.2022, s. 1–6).

¹²⁰ Yksityiskohtaisempi katsaus siitä, **miten neuvosto koordinoi EU:n toimia kriisitilanteissa**, on **poliittisen kriisitoiminnan integroituja järjestelyjä (IPCR)** koskevalla verkkosivustolla.

7.3. Talousarvion ja varainhoidon hallinto

7.3.1. Varainhoito

Perustamisasetuksen 46 artiklan 3 kohdan mukaisesti eu-LISAn talousarvio varainhoitovuodeksi 2023 rahoitettiin eri lähteistä saaduilla varoilla, ja tärkeimmät tulot saatiin EU:n yleisestä talousarviosta saadusta vuotuisesta tuesta¹²¹. Lisäksi eu-LISA saa rahoitusosuuksia assosioituneilta mailta osittaisena korvauksena virastolle aiheutuneista menoista.

Tärkeimpänä eu-LISA viimeistelee parhaillaan **sisäisen valvonnan strategiaa**, joka antaa tietoa viraston toteuttamien valvontatoimien kustannuksista ja hyödyistä eli täydelliset tiedot niiden vaikuttavuudesta, tehokkuudesta ja taloudellisuudesta. Otanta-asiakirjojen valmistelussa käytettiin EUAN:n toiminnan kehittämisverkoston (PDN) parhaita käytäntöjä ja ohjeita.

7.3.2. Talousarvion toteuttaminen

Hallintoneuvosto hyväksyi vuoden 2023 lopullisen tulo- ja menotaulukon eu-LISAn perustamisasetuksen 45 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Virasto saavutti korkean talousarvion toteuttamisasteen vuoden 2023 loppuun mennessä, mikä on osoitus varainhoidon suunnittelun laadusta ja täytäntöönpanokyvystä:

- 99,9 prosenttia maksusitoumusmäärärahojen osalta
- 99,9 prosenttia maksumäärärahoista, mukaan lukien hallinnollisten menojen siirrot varainhoitovuodelle 2024.

Lisätalousarvio nro 1

Hallintoneuvosto hyväksyi yhden muutoksen talousarvioon, jolla palautetaan 32,80 miljoonaa euroa maksumäärärahoina.¹²²

Taulukko 3. Vuoden 2023 lisätalousarvion erittely (miljoonaa euroa)

Talousarvion osasto	Järjestelmä/tehtävä	Lisätalousarvio Maksumäärärahat
B03 Toimintamenot		
<i>josta</i>	Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	-20,00
	Yhteentoimivuus	-12,80
Yhteensä		-32,80

Maksusitoumusmäärärahojen toteutuminen

Virasto hallinnoi vuonna 2023 talousarviota, jonka suuruus oli 262,23 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoina (C1¹²³), jotka jaetaan eri osastoihin seuraavasti:

- 11 prosenttia (27,77 miljoonaa euroa) infrastruktuuri- ja toimintamenoihin (osasto 2)
- 16 prosenttia (41,67 miljoonaa euroa) henkilöstömenoihin (osasto 1)
- 73 prosenttia (192,79 miljoonaa euroa) toimintatalousarvioon (osasto 3).

Osastossa 3 ydintoimintojen tukemiseen käytettävien sopimusten monivuotisen luonteen vuoksi vuodelle 2023 varatuista avoimista maksusitoumusmäärärahoista on siirretty automaattisesti seuraavalle tilikaudelle 189,74 miljoonaa euroa, ja ne maksetaan vuonna 2024 ja tulevana vuosina. Liitteessä II on yksityiskohtainen erittely.

Varainhoitovuoden loppuun mennessä täytäntöönpanoaste oli 100 prosenttia osaston 1 osalta ja 98,8 prosenttia osaston 2 osalta.

Toimintatalousarvio oli 192,79 miljoonaa euroa, ja se toteutui 100-prosenttisesti.

Vuonna 2023 virasto peruutti 10,45 miljoonaa euroa edellisiltä varainhoituvuosilta siirrettyjä maksusitoumusmäärärahoja. Se on 2,8 prosenttia kaikista siirretyistä määrärahoista osastossa 3 –

¹²¹ Ks. pääluokan III osaston 11 luku 10 "Rajavalvonta – Erillisvirastot" sellaisena kuin budjettivallan käyttäjä eli Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto ovat sen hyväksyneet. EU:n rahoitusosuus koskee C1-sitoumus- ja maksumäärärahoja (kuluvan varainhoitovuoden hyväksyttyjä määrärahoja); lisätietoja on eu-LISAn perustamisasetuksen 45 artiklan 5 kohdassa ja 46 artiklan 3 kohdassa.

¹²² eu-LISAn hallintoneuvoston päätös 2023-333, 16.11.2023.

¹²³ Varainhoitovuoden määrärahat (eli alkuperäinen talousarvio + lisätalousarvio ± määrärahasiirrot). Kyseessä ovat "tuoreet" määrärahat, jotka otetaan talousarvioon varainhoitovuoden alussa, ja niitä voidaan siirtää tai täydentää lisätalousarvion määrärahoilla.

toimintamenot. Seuraavassa taulukossa on yhteenvedo määrärahojen vapauttamisesta kohteena olevan oikeudellisen sitoumuksen alkuperäisen vuoden mukaan.

Taulukko 4. Vuoden 2023 talousarviositoumusten vapautukset alkuperäisen vuoden mukaan (miljoonaa euroa)

Talousarvion luku	Talousarvion momentti	2017	2019	2020	2021	2022	Yhteensä
Infrastruktuuri	Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri			-0,02	-0,28	-0,02	-0,33
	Verkostot			-0,00	-0,00		-0,00
Sisäasiat	SIS II -järjestelmä		-0,39		-1,50	-0,03	-1,92
	VIS/BMS			-1,86			-1,86
	EES-järjestelmä	-2,92		-1,06	-0,00	-0,14	-4,12
	ETIAS-järjestelmä			-0,01	-0,41		-0,41
	Eurodac-järjestelmä	-0,05	-0,12		-0,70		-0,87
	Yhteentoimivuus					-0,77	-0,77
Oikeusasiat	ECRIS				-0,05		-0,05
Operatiiviset tukitoimet	Operatiivinen tuki					-0,12	-0,12
Yhteensä		-2,97	-0,51	-2,95	-2,94	-1,08	-10,45

Operatiivisessa tuessa peruutuksista 0,12 miljoonaa euroa on talousarvion maksusitoumusmäärärahoja, joiden osalta sopimuksen voimassaolo päättyi, eikä sopimuksessa määrättyjä varauksia vaadittu, eli vapautukset, jotka liittyvät ulkoisiin tukisopimuksiin, myös lisäkustannukset yliajasta, loppuihin neuvonta-antavien ryhmien kokouksiin ja jäsenvaltioiden koulutukseen.

Maksumäärärahojen toteutuminen

Viraston maksumäärärahojen hyväksytty lopullinen talousarvio kokonaisuudessaan oli 294,18 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 lopussa maksumäärärahojen toteutuminen C1-määrärahojen osalta oli 99,9 prosenttia, mukaan lukien hallintomenojen siirtäminen varainhoitovuodelle 2024. Osastossa 1 määrärahojen toteutumisaste oli 97,9 prosenttia, ja 2,1 prosenttia siirrettiin automaattisesti seuraavalle varainhoitovuodelle. Osastossa 2 toteutumisaste nousi 54,4 prosenttiin, josta 1,2 prosenttia peruutettiin ja loput 44,4 prosenttia siirrettiin automaattisesti vuodelle 2024. Osastossa 3 käytettiin 100 prosenttia määrärahoista. Hallintomenoissa eu-LISA maksoi 94,2 prosenttia maksumäärärahoista, jotka siirrettiin vuodelta 2022 vuodelle 2023.

Maksusitoumusmäärärahoja, jotka ovat osastossa 1 (henkilöstömenot)¹²⁴ 0,88 miljoonaa euroa ja osastossa 2 (infrastruktuuri- ja toimintakulut) 12,34 miljoonaa euroa, joita ei ole vielä maksettu vuonna 2023 ja joille on olemassa lainmukaiset maksusitoumukset, siirrettiin vuodelle 2024 yhdessä vastaavien maksumäärärahojen kanssa eu-LISAn varainhoitosääntöjen 12 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Osastossa 3 suurin osa maksumäärärahoista käytettiin jaettuun järjestelmäinfrastruktuuriin, ETIAS- ja EES-järjestelmiin ja yhteentoimivuuteen. Seuraavilla sivuilla on erittely toimintatalousarvion maksetuista maksumäärärahoista.

Suorituskykyindikaattori: maksuaika

eu-LISA toteutti vuonna 2023 yhteensä 3 447 maksutapahtumaa, joilla oli määräaika, mikä on 19,19 prosenttia enemmän kuin vuonna 2022. Niistä

- 3 329 tapahtumalla oli 30 päivää maksuaikaa
- 58 tapahtumalla oli 45 päivää maksuaikaa
- 60 tapahtumalla oli 60 päivää maksuaikaa

Keskimääräinen maksuaika kaikkien maksutyyppien osalta oli huomattavasti määräaikaa lyhyempi: 16,6 päivää 30 päivän maksuissa ja 27,7 päivää 60 päivän maksuissa. Velkojen maksaminen ajallaan on osoitus eu-LISAn taloudellisen toiminnan tehokkuudesta.

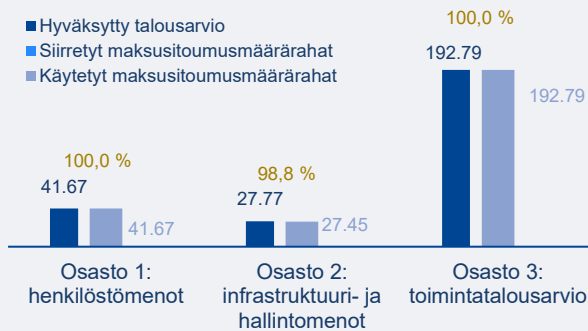
Kaikista tapahtumista 96,4 prosenttia maksettiin sopimuksen mukaisessa määräajassa. Yhteensä myöhässä oli 125 maksua, joista 10:stä maksettiin velkojille viivästyskorkoa yhteensä 12 920,87 euroa.

¹²⁴ Palkkioihin liittyviä maksusitoumus- ja maksumäärärahoja ei siirretä eteenpäin.

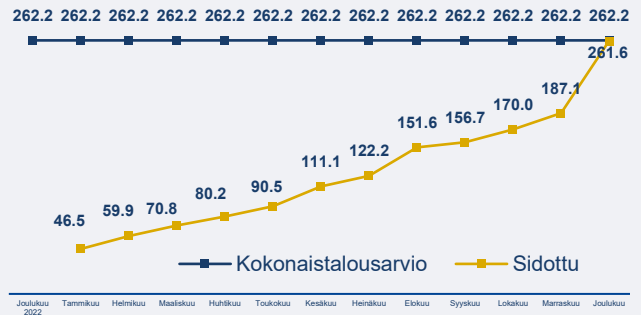
Vuoden 2023 talousarvion toteutuminen

Virasto julkaisee osana vuotuista raportointikehystä talousarvion toteutumisasteet ja suorituskyyindikaattorit.

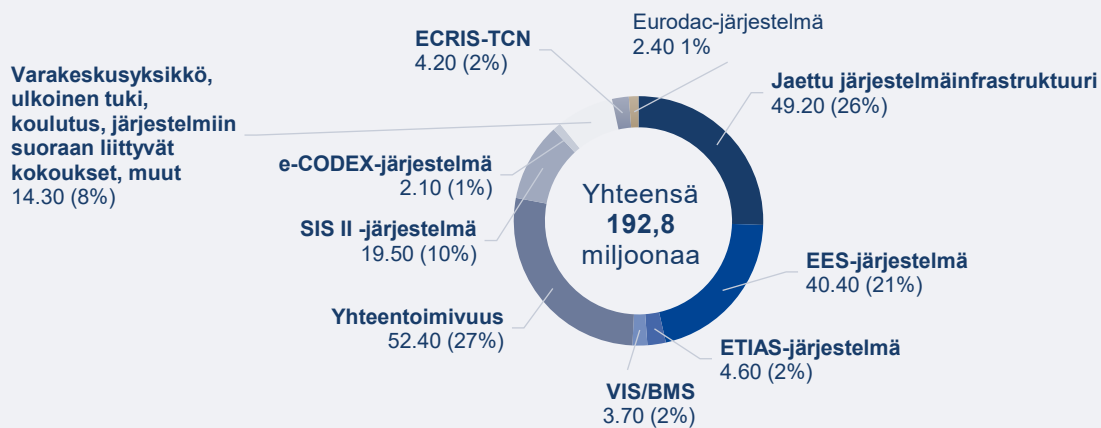
Kaavio 3. C1-maksusitoumusmäärärahojen käyttäminen (miljoonaa euroa)

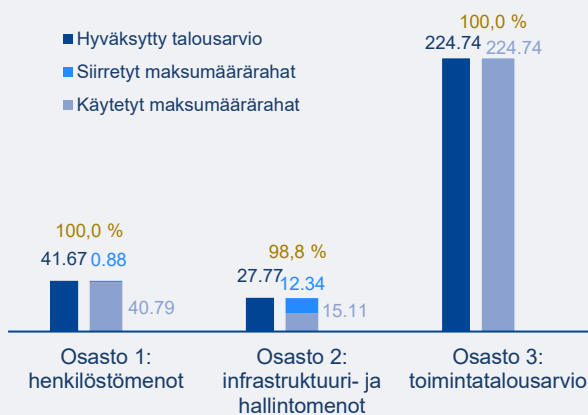
Kaavio 4. Suuntaukset sidottujen ja budjetoitujen varojen käytössä vuonna 2023 (miljoonaa euroa)

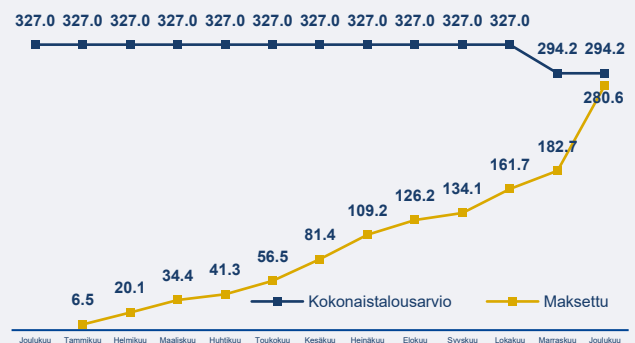
Kaavio 5. Osaston 3 maksusitoumusmäärärahojen toteuttaminen (miljoonaa euroa)

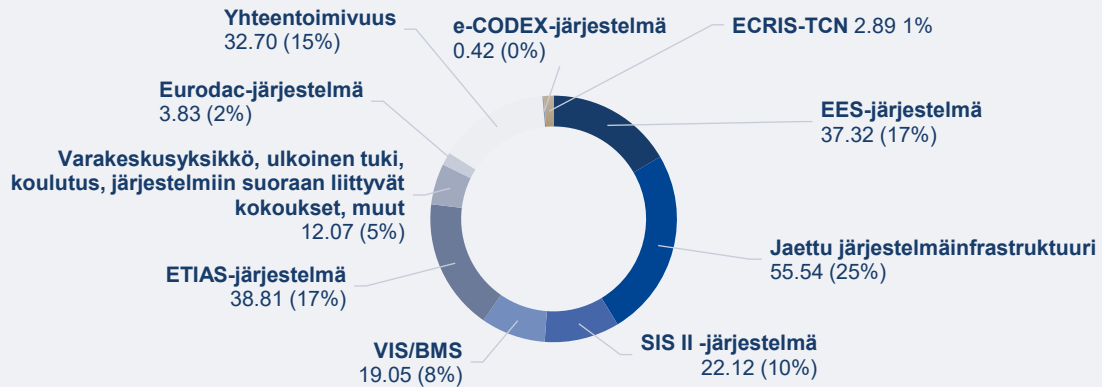
Kaavio 6. C1-maksumäärärahojen käyttäminen (miljoonaa euroa)

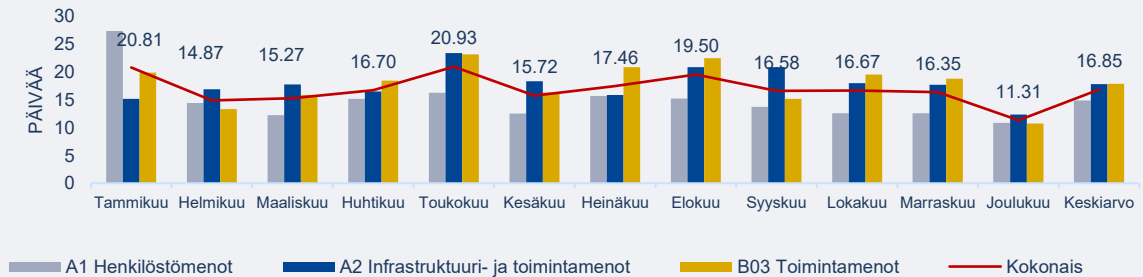
Kaavio 7. Suuntaukset maksettujen ja budjetoitujen varojen käytössä vuonna 2023 (miljoonaa euroa)

Kaavio 8. Maksetut maksumäärärahat osastossa 3 (miljoonaa euroa)

Kaavio 9. Kokonaismaksuajan kuukausittainen kehitys

Kaavio 10. Maksut, joiden maksuaika on 30 päivää

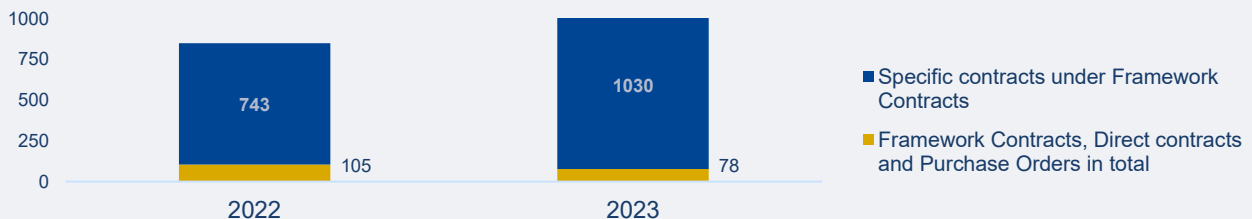
Kaavio 11. Maksut, joiden maksuaika on 60 päivää

7.3.3. Hankintamenettelyt

Tapahtumien (eli sopimusten) määrä ja **hankintatoimien kokonaismäärä kasvoivat edelleen** vuonna 2023. Kaikkiaan **1 108 sopimusta allekirjoitettiin** vuoden aikana, mikä merkitsee **31 prosentin kasvua** verrattuna 848 sopimukseen vuonna 2022. Vuonna 2023 eniten käytetty hankintamenettely oli arvoltaan erittäin vähäisiä sopimuksia koskeva neuvottelumenettely.

Kaavio 12. Vuosina 2022 ja 2023 allekirjoitetut sopimukset ja sopimusmuutokset.

Specific contrats under Framework Contracts	Puitesopimusten mukaiset erityissopimukset
Framework Contracts, Direct contracts and Purchase Orders in total	Puitesopimukset, suorat sopimukset ja ostotilaukset yhteensä

Taulukko 5. Käytettyjen hankintamenettelyjen prosenttiosuus tyypeittäin vuonna 2023

Menettelyn tyyppi / oikeusperusta	Prosenttiosuus	Menettelyjen määrä	Myönnetty määrä (euroina)
Neuvottelumenettely, keskihintainen sopimus	2,94 %	1	140 000,00
Neuvottelumenettely, arvoltaan erittäin vähäinen sopimus	82,35 %	28	256 684,20
Neuvottelumenettely, ilman ennakkojulkaisua	5,88 %	2	860 000,00
Avoin menettely (varainhoitoasetuksen 164 artiklan 1 kohdan a alakohta)	8,82 %	3	77 553 898,00
Yhteensä		34	78 810 582,20

Virasto allekirjoitti vuonna 2023 seuraavan sopimuksen EU:n varainhoitoasetuksen liitteessä I olevan 11.1 kohdan g alakohdan mukaisesti:

Menettelyn numero	Osasto	Toimeksisaaja	Määrä euroina	Oikeusperusta
LISA-2022-NP-08	eu-LISAn yhteystoimiston tilojen vuokraaminen Brysselissä, Belgiassa	Conseil Central de l'Économie	110 000,00	Liite 1 - 11.1 kohdan g alakohta – Sopimukset rakennuksista ¹²⁵

7.4. Viraston henkilöstön valtuuttaminen ja edelleenvaltuuttaminen talousarvion toteuttamiseen

eu-LISAn varainhoitosääntöjen ja erityisesti 41 ja 46 artiklan mukaan tulojen ja menojen hyväksyjä siirtää talousarvion toteuttamisvaltuudet nimetyille tulojen ja menojen hyväksyjille, jotka työskentelevät useimmiten yksikön- tai osastopäällikköinä. Nimetty tulojen ja menojen hyväksyjä käyttää valtuutettujen tulojen ja menojen hyväksyjien peruskirjan mukaista toimivaltaa, jossa luetellaan tulojen ja menojen hyväksyjien tehtävät ja vastuut. Näihin valtuutuksiin sovelletaan talousarvion omistajuutta koskevaa mallia, joka on otettu eu-LISAssa käyttöön, jotta toimivaltaa ja vastuuta voidaan jakaa nimetyille työntekijöille sen mukaan, mikä on heidän tehtävänsä organisaation johdossa sellaisissa tehtävissä kuin talousarviovarojen suunnittelu, toteuttaminen ja seuranta kaikissa rahoitusketjuissa. Toimivallan siirto koskee budjettikohdan tasolla kaikkia rahoituslähteitä, ja sen tekee henkilöstö, joka on nimitetty virallisesti kyseiseen tehtävään toimitusjohtajan päätöksellä tiettyyn määrään asti (rahoituskatto). Toimitusjohtaja tarkastelee toimivallan siirtoa säännöllisesti uudelleen.

7.5. Henkilöstöhallinto

Henkilöstöpolitiikan kehittäminen ja hyväksytyt täytäntöönpanosäännöt

Mukauttaakseen oikeudellisen kehyksensä EU:n virastojen muuttuvaan ympäristöön ja lisätäkseen työjärjestelyjen joustavuutta eu-LISA otti käyttöön uusia työaikaa ja hybridityötä koskevia sääntöjä. Marraskuussa 2023 eu-LISA hyväksyi työaikaa ja hybridityötä koskevan päätöksen,¹²⁶ jolla korvataan kaksi aiempaa työaikaa ja etätyötä koskevaa ohjeasiakirjaa.

Uusissa säännöissä otettiin käyttöön etätyön ja toimitustyön yhdistelmä samanarvoisina työtapoina ja ilmoitettiin samalla mahdolliset viikoittaiset suhdeluvut toimisto- ja etätyön osalta. Lisäksi otettiin käyttöön uusia määritelmiä, joiden tarkoituksena on luoda perusta termien yhteiselle ymmärtämiselle, työjärjestelyjä koskeville ohjeille ja erityistilanteiden käsittelylle. Uusien sääntöjen täytäntöönpanon helpottamiseksi 1. tammikuuta 2024 alkaen johdolle ja henkilöstölle järjestettiin useita tiedotustapahtumia.

Henkilöstötaulukko ja henkilöstön määrä

eu-LISAn vuoden 2023 henkilöstötaulukon hyväksytyissä toimissa oli 222 väliaikaista toimihenkilöä (TA), 166 sopimussuhteista toimihenkilöä (CA) ja 11 kansallista asiantuntijaa (SNE). Yhteensä hyväksytyitä toimia oli

¹²⁵ Asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä.

¹²⁶ eu-LISAn hallintoneuvoston päätös N:o 2023-333, tehty 16. marraskuuta 2023.

399. Vuoteen 2022 verrattuna toimien määrä lisääntyi yhteensä kuudella toimella, jotka kaikki olivat väliaikaisen toimihenkilön toimia, jotka myönnettiin EU:n vuoden 2023 talousarvioneuvottelujen yhteydessä lisääntyviin kyberturvallisuushkiin vastaamiseksi. Sopimussuhteisten toimihenkilöiden ja kansallisten asiantuntijoiden toimien määrä ei tällä jaksolla muuttunut.

Toimien täyttöaste oli 89,2 prosenttia henkilöstötaulukosta ja täyttötaso, mukaan lukien tehdyt työtarjoukset, oli 92,3 prosenttia, mikä on hieman enemmän kuin vuonna 2022 (+ 0,2 prosenttia). Kaikentyyppisten toimien kokonaistäyttöaste oli 85,7 prosenttia ja täyttötaso tehdyt työtarjoukset huomioon ottaen 94,2 prosenttia.

Vuoden 2023 loppuun mennessä henkilöstön **kokonaismäärä** oli 342, joista 246,9 oli kokoaikavastaavia (74,1 prosenttia henkilöstöstä) operatiivisissa toimissa, 31,1 kokoaikavastaavia (9,3 prosenttia henkilöstöstä) asiaan liittyvissä rahoitus- ja hankintatoimissa ja 55 kokoaikavastaavia (16,5 prosenttia henkilöstöstä) horisontaalisissa toimissa (yleinen koordinointi ja hallinnollinen tuki). Tämä merkitsee lisäystä vuoden 2022 lopun 324 työntekijästä.

Vuonna 2023 eu-LISA onnistui ottamaan palvelukseen suuren määrän lisähenkilöstöä. Kaikkiaan tehtiin 90 työtarjousta, kun vuonna 2022 niitä tehtiin 85. Koska kaikki nykyiset varallaololuettelot oli käytetty loppuun, virasto käynnisti uudet valintamenettelyt, jotka vaikuttivat rekrytointiprosessin keston. Odotettavissa olevan henkilöstömäärän kasvun vuoksi virasto kokeili onnistuneesti ensimmäistä laaja-alaista osajareservin rekrytointiaan (tehtäväryhmän IV tasolla), jotta se voisi laatia laajempia sisäisiä varallaololuetteloita keskeisiä IT-toimintoja ja tukihenkilöstöä varten.

Useat hyväksytyt hakijat olivat sisäisiä, millä oli neutraali vaikutus henkilöstön kokonaismäärään. Tilannetta vaikeutti entisestään se, että 90 hakijasta 26 (28 %) kieltäytyi työtarjouksesta, mikä johtui pääasiassa muiden tarjousten hyväksymisestä (27 %), kiinnostuksen puutteesta muuttaa asemapaikkaan (23 %), henkilökohtaisista syistä (23 %) tai korkeammista palkkatoiveista (15 %).

Virasto käynnisti vuonna 2023 yhdeksän uutta valintamenettelyä (lukuun ottamatta harjoitteluilmoituksia), joiden tuloksena saatiin yhteensä 2 127 hakemusta. Palvelukseen otettiin yhteensä 62 uutta henkilöstön jäsentä (hyväksytyt työtarjoukset 31. joulukuuta 2023 mennessä), joista 13 oli henkilöstön jäseniä, joille tarjottiin uusia uramahdollisuuksia eu-LISAssa. Hakemuksia saatiin menettelyä kohden keskimäärin 152, mikä on enemmän kuin vuonna 2022, jolloin saatiin keskimäärin 107 hakemusta. Päätökseen saatetuista valintamenettelyistä suurin saatu hakemuskokous oli 535 ja pienin määrä 68.

Lisäksi eu-LISA käynnisti sisäisen liikkuvuuden ohjelman, jossa hyödynnetään nykyisen henkilöstön osaamista ja edistetään jatkuvaa ammatillista kasvua virastossa. Menettely käynnistettiin järjestelmäoperaatioyksikön operatiivisten palvelutyökalujen jaoston uuden päällikön nimittämiseksi. Se saatiin päätökseen nimittämällä yksi henkilöstön jäsen tehtävään. Vuoden 2023 aikana 32 toimihenkilöä suoritti koeaikansa menestyksekkäästi loppuun, ja kaksi henkilöä lähti koeaikansa aikana. Yhtään kielteistä koeaika-arviointia ei tehty. Koeajan arvioinnit digitalisoitiin kokonaan vuoden 2023 loppuun mennessä eu-LISAn verkko-oppimisjärjestelmän avulla.

Vuoden 2023 lopussa eu-LISAn henkilöstössä oli 324 kokoaikaista jäsentä: 198 väliaikaista toimihenkilöä, 135 sopimussuhteista toimihenkilöä ja yhdeksän kansallista asiantuntijaa. Lisäksi virastoon kutsuttiin 12 harjoittelijaa tekemään työharjoittelu. Henkilöstön jakautumisessa eu-LISAn kolmen toimipaikan välillä ei tapahtunut merkittävää muutosta vuoteen 2022 verrattuna. Nämä kolme toimipaikkaa ovat päätoimipaikka Tallinnassa Virossa, tekninen toimipaikka Strasbourgissa Ranskassa, ja yhteystoimisto Brysselissä Belgiassa. Henkilöstöstä lähes kolmasosa (26 %) oli töissä viraston päätoimipaikassa Tallinnassa ja 73 prosenttia sen teknisessä toimipaikassa Strasbourgissa. Brysselin yhteystoimiston osuus viraston henkilöstöstä on 1 prosentti. Itävallan St. Johann im Pongaussa sijaitsevassa viraston teknisessä varatoimipaikassa ei ole pysyvää henkilöstöä.

Viraston henkilöstö edustaa 25 kansalaisuutta: 23 EU:n jäsenvaltiota, Norja ja Yhdistynyt kuningaskunta. Sukupuolten tasapuolinen edustus parani vuodesta 2022 hienoisesti (2,7 %). Naisia oli henkilöstöstä 34,2 prosenttia (117 henkeä) ja miehiä 65,8 prosenttia (225 henkeä).

Henkilöstöresurssien suoritusindikaattorit

Poissaoloastetta mitattiin kolmella indikaattorilla:

- sairauspoissaolopäiviä työntekijää kohti oli keskimäärin 9,7 päivää (tavoite: <15 päivää työntekijää kohti)
- pitkäaikaisella sairauslomalla olevan henkilöstön osuus oli 5,3 prosenttia (tavoite: <10 prosenttia)
- sen henkilöstön osuus, jolla ei ollut ollut sairauspoissaoloja, oli 42,7 prosenttia (tavoite: >15 prosenttia koko henkilöstöstä).

Kaikki nämä luvut olivat tavoitteen mukaisia, vaikka poissaolojen havaittiin hieman lisääntyneen vuonna 2022 raportoituihin lukuihin verrattuna.

Henkilöstön vaihtuvuus oli 4,09 prosenttia eli se pysyi 5 prosentin tavoitteen alapuolella (lukuun ottamatta vuoden 2023 lopussa töissä ollutta henkilöstöä; se oli hieman tavoitteen yläpuolella, 5,6 prosenttia). Tallinnan päätoimipaikassa henkilöstön vaihtuvuus oli 7,45 prosenttia, kun se Strasbourgin operatiivisessa toimipaikassa oli 2,82 prosenttia.

Sidonnaisuuksia koskevan selvityksen ajoissa toimittaneen henkilöstön osuus oli 91 prosenttia (tavoite: >80 prosenttia). Tässä on pieni parannus vuodesta 2022, jolloin indikaattorin arvo oli 90 prosenttia.

Kun siirryttiin laadulliseen arviointimenetelmään, osaamisen säilyttämisen suorituskykyindeksi korvattiin vuonna 2023 suorituskykyindeksillä **epätyytyttävien henkilöstöarviointien prosenttiosuus**. Tämän keskeisen tulosindikaattorin lukema virastossa olisi 1,8 prosenttia vuonna 2023 (tavoite: 1–5 prosenttia).

Vuonna 2023 eu-LISA **otti vastaan 39 uutta tulokasta**, tuki heidän muuttoa ja tarjosi tarvittaessa tukea.

Vuoden 2023 aikana 32 työntekijää suoritti onnistuneesti **koeaikansa** ja kaksi henkilöä lähti eu-LISasta koeaikansa aikana. Yhtään kielteistä koeaika-arviointia ei tehty.

Virasto pani täytäntöön **vuotuisen oppimissuunnitelman** ja lukuisia toimia ryhmä- ja henkilötasolla:

- järjesti 67 koulutusta, joiden kokonaiskesto oli 124 päivää ja joihin osallistui 1 149 henkilöä,
- järjesti 22 ulkoista koulutustapahtumaa, joissa oli yhteensä 107 osallistujaa
- saavutti 82 prosentin yleisen tyytyväisyytensä viraston sisäisten koulutusten osalta
- käsitteli 224 yksittäistä koulutuspyyntöä
- 59 henkilöstön jäsentä osallistui kielikursseille.

Vuoden 2023 aikana eu-LISA jatkoi työntekijöiden kokemuksen ja hyvinvoinnin parantamista erilaisten aloitteiden avulla. Vuosi alkoi kesäkuussa käynnistetyllä **henkilöstön sitoutumiskyselyllä**. Sen tarkoituksena oli mitata henkilöstön tyytyväisyyttä ja määrittää parannuskohteita. Kyselyssä havaittujen heikoimmin menestyneiden tekijöiden perusteella perustettiin työryhmiä toteuttamaan kohdennettuja toimia, joilla pyritään ratkaisemaan nämä ongelmat ja lisäämään sitoutumista. Koko vuoden aikana järjestettiin monenlaisia sosiaalisia aktiviteetteja, joilla edistettiin tiimien yhteenkuuluvuutta ja luotiin mahdollisuuksia mielekkääseen sosiaaliseen kanssakäymiseen henkilöstön keskuudessa.

eu-LISA tiedostaa mielenterveyden merkityksen ja järjesti viisi **mielenterveyttä ja hyvinvointia käsittelevää** verkkoseminaaria, joihin osallistui 312 osallistujaa. Lisäksi 19 henkilöä käytti 106 yksilöllistä ohjauskertaa ja 142 henkilöä tilasi viraston tarjoaman hyvinvointisovelluksen. Lisäksi työpaikalle kutsuttiin liikunta-asiantuntija antamaan ohjausta ja tukea päivittäisen fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi toimistoympäristössä. Lisäksi järjestettiin **terveyteen liittyviä aloitteita**, kuten pyöräilypäiviä, hyvinvointikulttuurin edistämiseksi ja terveellisiin elämäntapavalintoihin kannustamiseksi. Kaikki nämä aloitteet korostavat eu-LISAn jatkuvaa sitoutumista henkilöstönsä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin asettamiseen etusijalle.

Uusia **luottamuksellisia neuvonantajia** koulutettiin ja nimitettiin. Heille raportoitin yhteensä yhdeksästä tapauksesta, ja säännöllisiä valvontatilaisuuksia järjestettiin. Henkilöstöyksikkö teki kolme alustavaa arviointia ja käynnisti kolme virallista hallinnollista kyselyä.

Henkilöstön vertaileva arviointi

Varainhoidon puiteasetuksen vaatimusten ja EU:n virastojen hallintopäälliköiden hyväksymän menetelmän mukaisesti eu-LISA on tehnyt vuotuisen vertailevan arviointinsa hallinnollisen ja operatiivisen henkilöstön suhteen arvioimiseksi. Yleisesti katsotaan, että parhaassa tapauksessa toimet ja henkilöstö jakautuisivat niin, että 70 prosenttia olisi operatiivisissa toiminnoissa, 20 prosenttia hallinnollisen tuen ja koordinoinnin tehtävissä ja 10 prosenttia luokittelemattomissa (varainhoitoon liittyvissä) toiminnoissa. Vuoden 2022 vertailevan arvioinnin mukaan eu-LISAn henkilöstö jakautuu seuraavasti: **73,1 prosenttia operatiivisissa tehtävissä, 17,5 prosenttia hallinnollisissa ja koordinoinnin tehtävissä ja 9,4 prosenttia luokittelemattomissa tehtävissä**. eu-LISAn vuoden 2023 vertailevan arvioinnin tuloksista on yksityiskohtaisempi katsaus liitteessä IV.

7.6. Tehokkuushyötyjä koskeva strategia

Vuonna 2023 eu-LISA jatkoi ponnistelujaan, jotta se **kehittyisi ketteräksi ja tehokkaaksi organisaatioksi**, joka tuottaa erinomaisia tuloksia sidosryhmilleen. Parantaakseen panostaan EU:n oikeus- ja sisäasioiden politiikan täytäntöönpanoon virasto tarkasteli hallintonsa, resurssisuunnittelunsa ja budjettihallintonsa **optimointia** parantaakseen edelleen toimintansa tehokkuutta ja resurssien käyttöä. Tärkeimpänä **ketterän projektinhallintamenetelmän** menestyksellä käyttöönotto on saanut EES-järjestelmän kehittämisen umpikujasta, joten ketterä lähestymistapa laajennetaan vähitellen koskemaan myös kaikkien muiden järjestelmien kehittämistä.

Virasto arvioi säännöllisesti sisäistä hallintoaan ja organisaatorakennettaan optimointia varten. Tiimien välisen yhteistyön tehostamiseksi eu-LISA **kartoitti ja dokumentoi kaikki prosessinsa**, yhteensä 69 operatiivista ja organisaatioprosessia, jotka tarkistettiin ja päivitettiin myöhemmin optimoinnin jatkamiseksi ja synergioiden lisäämiseksi.

Erinomaisten tulosten ja poliittisten tavoitteidensa saavuttamiseksi eu-LISA analysoi **talousarviorajoituksia** ja **henkilöresursseja**, jotka ovat käytettävissä sille annettujen tehtävien suorittamiseen. Tässä yhteydessä virasto otti huomioon myös seuraavat näkökohdat: mahdolliset pitkän aikavälin kielteiset taloudelliset vaikutukset, jotka johtuvat inflaation kiihtymisestä talouden elpymisen aiheuttaman kysynnän kasvun vuoksi, arvoketjujen jatkuvista häiriöistä ja kasvavista energiakustannuksista johtuvista paineista.

eu-LISA on tarkastellut **operatiivisen mallinsa nykyaikaistamista** tarkoituksena vähentää riippuvuutta ulkoisista toimeksisaajista. Tätä varten on panostettu merkittävästi **ketterään projektinhallintaan perustuvan lähestymistavan** täytäntöönpanoon ja poikkialaisuuden tehostamiseen tuomalla eri tiimit yhteen väliaikaisiin ryhmiin, jotta ne voivat toteuttaa pysähtyneitä kehityshankkeita. Tulevaisuutta ajatellen eu-LISA arvioi, miten infrastruktuurikustannuksia voidaan vähentää hyödyntämällä **pilvipalveluratkaisuja** ja standardoimalla edelleen järjestelmän ylläpidon hallintaa.

Virasto kävi säännöllisiä keskusteluja ja otti käyttöön lieventäviä toimenpiteitä **henkilöstöpulan** korjaamiseksi. Vuonna 2022 hyväksytyssä uudessa hankintastrategiassa selvitetään, millaisia valmiuksia tarvitaan toimeksiantopalvelujen tuottamiseen, ja osoitetaan parhaat hankintamenetelmät eli millaisia henkilöresursseja voidaan käyttää tiettyjen tehtävien suorittamiseen, esimerkiksi käyttämällä henkilöstösääntöjen alaista henkilöstöä kriittisissä palveluissa, joita ei voida ulkoistaa, ja ulkopuolisia toimeksisaajia muissa palveluissa tai soveltamalla yhdistelmämallia. Koska hankintastrategia on tärkeä ohje henkilöstöresurssien suunnittelussa ja sellaisten lisäresurssien tarpeen määrittämisessä, joita ei voida ulkoistaa, virasto mukauttaa sitä jatkuvasti muuttuviin tarpeisiin.

Samaan aikaan virasto teki uuden puitesopimuksen **ulkoisen tuen** hankkimisesta eli sellaisten tehtävien ulkoistamisesta, joihin eu-LISAlle ei ole osoitettu riittävää määrää henkilöstöä (lyhyen aikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi). Lisäksi eu-LISA osallistui kattavaan valmiuksien kehittämiseen, mukaan lukien tarvittavien taitojen ja tietojen kehittäminen henkilöstön keskuudessa, eu-LISAn henkilöstöstrategian täytäntöönpanon yhteydessä.

Henkilöstön rekrytoinnissa eu-LISA on parantanut huomattavasti aiempien valintamenettelyjen perusteella laadittujen sisäisten **varallaololuetteloiden** käyttöä. Esimerkiksi yhdistämällä profiileja ja pidempiä varallaololuetteloita useiden toimien kattamiseksi yhden rekrytointimenettelyn avulla virasto onnistui täyttämään suuremman määrän avoimia toimia vähemmällä ilmoituksilla. Tällä alalla on saavutettu tehokkuusetuja myös yhdistämällä voimat muiden EU:n virastojen kanssa avoimia työpaikkoja koskevien ilmoitusten julkaisemisen ja hyväksytyjen hakijoiden laadittujen varallaololuetteloiden yhteishankinnasta. Tämän kokemuksen perusteella virasto tutkii aktiivisesti muita mahdollisuuksia luoda synergioita muiden EU:n virastojen kanssa tehokkuuden lisäämiseksi.

Covid-19-pandemian seurauksena eu-LISA on vuodesta 2020 lähtien siirtänyt koulutustoimien toteuttamista henkilökohtaisista tilaisuuksista **verkkokursseihin**. Vuonna 2023 uusista koulutustoimista 80 prosenttia toteutettiin verkossa (36 prosenttia vuonna 2019), ja verkkopohjainen osallistuminen oli enimmillään 94 prosenttia. Tämän seurauksena osallistujamäärä kasvoi kuusinkertaiseksi: 623:sta vuonna 2019 4 112:een vuonna 2023. Lisäksi suurin osa verkkokoulutusmateriaalista on uudelleenkäytettävää, mikä vähentää työmäärää ja kustannuksia sekä eu-LISAn että osallistujien osalta.

Vastaavasti **videoneuvotteluvälineiden** käyttö sisäisissä ja virastojen välisissä kokouksissa (myös komission kanssa) on johtanut huomattaviin talousarviosäästöihin.

Vuonna 2023 eu-LISA otti käyttöön **uuden digitaalisen suunnittelutyökalun** (Anaplan), jotta voidaan parantaa organisaation laajuisen suunnittelun tehokkuutta ja resurssien jakamista. Uusi työkalu mahdollistaa suunnittelutyön tehostamisen koko virastossa käyttämällä yhteisiä tietoja yhtenä totuuspisteenä. Sitä käytettiin tukemaan vuotuisen työohjelman valmistelua vuonna 2023 (mukaan lukien määrärahojen ja henkilöresurssien kohdentaminen), ja sitä laajennettiin tukemaan työohjelman täytäntöönpanon seuranta, mukaan lukien Power BI -valmiuksien kehittäminen.

Kaikkia näitä toimia tuetaan lisäämällä sisäisten työnkulkujen digitalisaatiota ja käyttämällä erilaisia IT-työkaluja prosessien helpottamiseksi ja sujuvoittamiseksi. Virasto alkoi myös tutkia mahdollisia käyttötapoja, joissa voisi **käyttää tekoälyä**, erityisesti generatiivista tekoälyä, uusien tehokkuushyötyjen aikaansaamiseksi, erityisesti toistuvien tai vähän arvoa tuottavien tehtävien optimoimiseksi, jotta henkilöstö voisi keskittyä enemmän arvoa tuottaviin toimintoihin.

7.7. Tarkastuksen ja jälkiarvioinnin tulosten arviointi

Tässä osiossa esitetään yhteenveto Euroopan komission sisäisen tarkastuksen yksikön (IAS) ja eu-LISAn sisäisen tarkastuksen yksikön (IAC) suorittamista tarkastuksista, mukaan lukien myös Euroopan tietosuojavaltuutetun suorittamat tarkastukset ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen lausunnot tilien perustana olevien toimien luotettavuudesta ja asianmukaisuudesta sekä niihin liittyvät havainnot.

7.7.1. Komission sisäisen tarkastuksen yksikkö ja eu-LISAn sisäisen tarkastuksen yksikkö

Marraskuussa 2022 eu-LISAn hallintoneuvosto hyväksyi¹²⁷ sisäisen tarkastuksen suunnitelman vuodelle 2023,¹²⁸ jota muutettiin marraskuussa 2023¹²⁹. Sisäisen tarkastuksen yksikkö toimi vuonna 2023 edelleen yhteyspisteenä Euroopan komission sisäisen tarkastuksen yksikölle, Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle ja Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF). Tämä rooli oli tärkeä viraston säännöllisten toimien häiriöiden minimoimiseksi ja toimien päällekkäisyyksien välttämiseksi. Vuoden 2023 sisäisen tarkastuksen suunnitelman tulokset virallistettiin yksityiskohtaisessa toimintakertomuksessa, jota analysoitiin ja josta keskusteltiin toimitusjohtajan ja tarkastus-, vaatimustenmukaisuus- ja rahoituskomiteankomitean kanssa (kokous 21. helmikuuta 2024) ja jonka hallintoneuvosto merkitsi tiedoksi 21. maaliskuuta 2024.¹³⁰

¹²⁷ Viite hallintoneuvoston asiakirja 2022-382 Hallintoneuvoston päätökset, kohta B.15.d.

¹²⁸ Viite: hallintoneuvoston asiakirja 2022-387, Vuoden 2023 sisäisen tarkastuksen suunnitelma, Ares(2022)8560364, 9. joulukuuta 2022.

¹²⁹ Viite hallintoneuvoston asiakirja 2023-333 Hallintoneuvoston päätökset, kohta B18.c.

¹³⁰ [eu-LISAn hallintoneuvoston 48. kokouksen](#) päätösten B15.a. kohta, viiteasiakirja 2024-046, 21. maaliskuuta 2024.

Taulukko 6. Yhteenveto vuonna 2023 käsitellyistä sisäisen tarkastuksen aiheista

Tarkastaja	Vuonna 2023 tarkastettu kohde (tyypin mukaan)	Aihe ja tulokset
IAC	Suoriteperusteisen kirjanpitojärjestelmän käyttöoikeuksien hallinnan arviointi (varmistus) ¹³¹	Annetaan (uudelleen) varmistus suoriteperusteisen kirjanpitojärjestelmän käyttöoikeuksien hallinnasta. Tarkastuksessa keskityttiin myönnettyjen käyttöoikeuksien riskinarvioinnin tekemiseen/päivittämiseen sekä suoriteperusteisen kirjanpitojärjestelmän käyttöoikeuksien (työnkulku, kirjanpito ja raportointi) määräaikaivaldointiin pysyväisohjeiden mukaisesti käyttäjille osoitettujen vastuiden perusteella. Tarkastuksen tuloksena annettiin tarkastuspäätelmä ja kaksi tarkastussuositusta. ¹³² Vastauksena otettiin käyttöön toimintasuunnitelma.
IAC	Kokoonpanon hallintaprosessin tarkastus (varmistus)	Annetaan (uudelleen) varmistus kokoonpanon hallintaprosessia (operaatiot) varten käyttöön otettujen sisäisten tarkastusten vaikuttavuudesta ja tehokkuudesta. Tarkastuksessa keskityttiin kokoonpanoarkiston eheyteen. Tarkastuksen tuloksena annettiin tarkastuspäätelmä ja neljä tarkastussuositusta. ¹³³ Viraston johto laati tarkastuksen johdosta toimintasuunnitelman.
IAC	eu-LISAn petostentorjuntastrategian täytäntöönpanon seuranta (koordinointi/varmistus)	Autetaan torjumaan petoksia minimoimalla rikoksentekijöiden mahdollisuudet tehdä petoksia. eu-LISAn petostentorjuntastrategiassa 2022-2024 esitetään kolme tavoitetta: - noudatetaan petostentorjuntaperiaatteita kaikilta osin - laaditaan korkeatasoiset eettiset säännöt ja noudatetaan niitä eu-LISAn kaikissa toimissa - kehitetään ja käytetään tietojen keruuta ja analysointia. Sisäisen tarkastuksen yksikkö toimitti vuotuisen seurantaraportin, jossa ilmoitettiin, että petostentorjuntastrategian toimintasuunnitelman täytäntöönpanoaste oli 75 prosenttia ¹³⁴ .
IAC	Komission sisäisen tarkastuksen yksikön, viraston sisäisen tarkastuksen yksikön, tilintarkastustuomioistuimen ja OLAFin antamien tarkastussuositusten täytäntöönpanon seuranta (koordinointi)	Autetaan varmistamaan, että havaitut ongelmat ratkaistaan ja parannukset toteutetaan. Sisäisen tarkastuksen yksikkö laati vuonna 2023 neljä seurantaraporttia.
IAC IAS	Tarkastussuositusten seuranta (varmistus)	Annetaan riippumaton vahvistus siitä, että ongelmat on ratkaistu ja parannukset toteutettu. Sekä sisäisen tarkastuksen yksikkö että komission sisäisen tarkastuksen yksikkö seurasivat suosituksia, jotka oli ilmoitettu täytäntöön pannuiksi (valmiita tarkastettaviksi), ja päättivät 19 suositusta.
IAS	Muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston ja EU:n erillisvirastojen (eu-LISA, EUAA, Europol, CEPOL ja EMCDDA) välistä koordinoitua koskeva usean yksikön tarkastus	Lopullinen tarkastusraportti annettiin toukokuussa 2023, ja sisäisen tarkastuksen osasto piti eu-LISAn toimintasuunnitelmaa kahden tarkastussuosituksen osalta asianmukaisena. ¹³⁵

¹³¹ Suoriteperusteinen kirjanpitojärjestelmä (ABAC): komission kehittämä järjestelmä talousarvio- ja kirjanpito tapahtumien toteuttamista ja seurantaa varten, mukaan lukien varainhoitoasetuksen ja täytäntöönpanosääntöjen noudattamisen varmistavat ominaisuudet.

¹³² Sisäisen tarkastuksen yksikön raportti, viite Ares(2023)5187136, 26. heinäkuuta 2023.

¹³³ Sisäisen tarkastuksen yksikön raportti, viite Ares(2024)1056607, 12. helmikuuta 2024.

¹³⁴ Sisäisen tarkastuksen yksikön seurantaraportti petostentorjuntastrategian toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta vuonna 2023, ks. Ares(2024)1056755, 12. helmikuuta 2024.

¹³⁵ Sisäisen tarkastuksen yksikön raportti, viite Ares(2023)3266879, 10. toukokuuta 2023.

7.7.2. Euroopan tietosuojavaluutettu

Tietosuojaan korkean tason varmistaminen on yksi eu-LISAn päätavoitteista. Tietosuoja-vaatimusten noudattamisen ulkoiset tarkastukset edesauttavat tämän tavoitteen saavuttamista ja ovat osa viraston oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien operatiivisen hallinnon jatkuvaa parantamissuunnitelmaa. Vuonna 2023 eu-LISA jatkoi SIS-, VIS- ja Eurodac-järjestelmiä koskevissa Euroopan tietosuojavaluutetun tarkastuksissa yksilöityjen **suositusten täytäntöönpanon** edistymisen seurantaa:

- Marraskuussa 2018 suoritettujen SIS- ja VIS-tarkastuksen tuloksena laadittiin loppuraportti, jonka virasto sai huhtikuussa 2023 ja joka sisälsi 43 suositusta (joista virasto sulki kaikki)
- Eurodacin tarkastus suoritettiin joulukuussa 2019, ja se huipentui loppuraporttiin, jonka eu-LISA sai huhtikuussa 2023 ja joka sisälsi 29 suositusta (joista virasto päätti 23).

Syyskuussa eu-LISA sai päätökseen kaikki suositukset, jotka olivat peräisin Euroopan tietosuojavaluutetun SIS- ja VIS-järjestelmiä koskevista vuosien 2017–2019 tarkastuksista.

Euroopan tietosuojavaluutetun SIS-, VIS- ja Eurodac-järjestelmiä koskevan vuoden 2022 tarkastuksen jälkeen hallintoneuvosto hyväksyi lopulliset huomautuksensa tästä tarkastusraporttiluonnoksesta 15. kesäkuuta, ja eu-LISA lähetti huomautuksensa Euroopan tietosuojavaluutetulle 26. kesäkuuta määräajassa. Virasto sai syyskuussa 2023 tarkastuksen loppuraportin, joka sisälsi 37 suositusta. Viimeisin Euroopan tietosuojavaluutetun paikan päällä tekemä tarkastus tehtiin joulukuussa 2023 SIS-järjestelmästä.

Virasto laati kaikissa tapauksissa asianmukaiset toimintasuunnitelmat ja sisällytti niihin Euroopan tietosuojavaluutetun antamat suositukset. Se myös toimitti Euroopan tietosuojavaluutetulle neljännesvuosittaisia raportteja sekä jäljellä olevia suosituksia koskevia tilanneraportteja hallintoneuvostolle ja sen tarkastus-, vaatimustenmukaisuus- ja rahoituskomitealle (ACFC).

7.7.3. Euroopan tilintarkastustuomioistu

Euroopan tilintarkastustuomioistuin sai vuonna 2022 päätökseen varainhoitovuoden 2022 vuotuisen tilinpäätöksen tarkastuksen¹³⁶. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat¹³⁷ ja talousarvion toteuttamiskertomukset¹³⁸ 31. joulukuuta 2022 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- kyseisten tilien kohteena olevien toimien lainmukaisuuden ja asianmukaisuuden.

Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että eu-LISAn tilinpäätös varainhoitovuodelta 2022 antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot eu-LISAn taloudellisesta asemasta 31. joulukuuta 2022 (toimien tulokset, rahavirrat ja nettovarallisuuden muutokset) viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksyttyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin. Tilintarkastustuomioistuin kiinnittää kuitenkin tiettyjä seikkoja painottavan kappaleen alla huomiota vuoden 2022 tilinpäätöksen liitetietoon 2.1.5.3, jossa kuvataan EES-järjestelmän käyttöönoton viivästymistä ja sen vaikutusta eu-LISAn toimiin.

Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2022 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset. Maksujen osalta tilintarkastustuomioistuin havaitsi yhteensä 17,8 miljoonan euron maksut, joihin liittyi sääntöjen noudattamatta jättämistä. Ne olivat 4,8 prosenttia vuonna 2022 käytettävissä olleista maksumäärärahoista. Määrä ylitti näin ollen tarkastukselle varten asetetun olennaisuusrajan, ja tästä syystä tilintarkastustuomioistuin antoi varauman sisältävän lausunnon tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Tilintarkastustuomioistuin esitti myös hallintoa, valvontajärjestelmiä ja talousarviohallintoa koskevia huomautuksia, jotka eivät kyseenalaistaneet edellä mainittuja lausuntoja. Virasto laati toimintasuunnitelman näiden huomautusten käsittelemiseksi.¹³⁹

¹³⁶ Euroopan tilintarkastustuomioistuin (2023), *Vuosikertomus EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2022*, 27. lokakuuta 2022, s. 234–240.

¹³⁷ Nämä sisältävät taseen ja tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, ilmoituksen nettovarallisuuden muutoksista ja yhteenvedon tärkeimmistä kirjanpito-toimista ja muut selvitykset.

¹³⁸ Tämä sisältää kertomukset, joihin kootaan kaikki talousarviotapahtumia koskevat tulkitsevat huomautukset.

¹³⁹ Toimintasuunnitelma, viite Ares(2024)2384688, 2. huhtikuuta 2024.

7.8. Tarkastussuosituksen jatkotoimet ja niihin liittyvät toimintasuunnitelmat

eu-LISAn toimitusjohtajan päätöksen mukaisesti viraston sisäisen tarkastuksen yksikkö (IAC) vastaa tarkastussuosituksen täytäntöönpanossa edistymisen seurannasta.¹⁴⁰ Yksikkö kerää sitä varten päivityksiä suositusten kohteilta ja laatii seurantaraportit, jotka toimitetaan toimitusjohtajalle ja hallintoneuvostolle.

Vuonna 2023 tarkastussuosituksen täytäntöönpanoaste oli 87 prosenttia. Suosituksista 33 oli pantu täytäntöön ja 38 suositusta oli määrä panna täytäntöön.¹⁴¹ Seuraavassa taulukossa tehdään yhteenveto eu-LISAn edistymisestä tarkastussuosituksen täytäntöönpanossa 31. joulukuuta 2023.

Taulukko 7. Tarkastussuositukset: täytäntöönpanon edistyminen

Komission sisäisen tarkastuksen toimialan, sisäisen tarkastuksen yksikön, tilintarkastustuomioistuimen ja OLAFin suositukset luokituksen mukaan	Yhteensä avoimna vuonna 2023	Käynnissä	Pantu täytäntöön	Erääntynyt	Päättynyt	Yhteensä avoimna vuoden 2023 lopussa
kriittinen	3	-	3	-	3	-
erittäin tärkeä	20	-	16	4	8	12
tärkeä	15	-	14	1	8	7
Yhteensä	38	-	33	5	19	19

Määritelmät:

- **Käynnissä:** täytäntöönpano etenee suunnitelman mukaisesti tai tarkastajan kanssa on sovittu uudesta määräajasta/toimintasuunnitelmasta.
- **Pantu täytäntöön:** suosituksen kohteen vahvistama ja valmiina tarkastajan tekemää seuranta varten.
- **Erääntynyt:** täytäntöönpano on käynnissä, mutta sitä ei ole päätetty sovittuun määräaikaan mennessä.
- **Päättynyt:** tarkastaja on päättänyt tapauksen virallisesti.
- **Kriittinen:** tarkastetun prosessin perustavanlaatuisen heikkous, joka on haitallinen organisaation tasolla.
- **Erittäin tärkeä:** tarkastetun prosessin perustavanlaatuisen heikkous, joka on haitallinen koko prosessille (kaikki tilintarkastustuomioistuimen suositukset luokitellaan erittäin tärkeiksi).
- **Tärkeä:** koko prosessissa on huomattavia heikkouksia tai tarkastetun prosessin huomattavassa osassa on perustavanlaatuisia heikkouksia.

Taulukko 8. Keskeneräiset tarkastussuositukset, mukaan lukien merkittävät viivästymiset (>6 kuukautta, tilanne 31.12.2023)

#	Tarkastaja / tarkastuksen otsikko / vuosi	Tietueen numero/otsikko	Luokitus	Alkuperäinen määräaika	Viivästynyt >6 kuukautt	Viraston toimet
1	Komission sisäisen tarkastuksen toimialan raportti hankintamenettelyn valvonnasta / 2017	3. Erityissopimusten tekemistä edeltävät tarkastukset	tärkeä	31.12.2018	5 vuotta 1 kuukausi	Virasto on ottanut käyttöön valvontaprosessin, joka sisältää mallipohjan. Uusi menettely pannaan täytäntöön kesäkuun 2024 loppuun mennessä.
2	Komission sisäisen tarkastuksen toimialan raportti henkilöstön rekrytoinnista ja rakenteellisten palveluntarjoajien käytöstä sekä eu-LISAn organisaation etiikasta / 2020	1. Henkilöresurssien hankinnan on perustuttava dokumentoituun ja päivitettyyn arviointiin.	erittäin tärkeä	30.09.2020	4 vuotta 4 kuukautta	Maaliskuussa 2024 käynnistettiin laaja organisaatiouudistus, jolla tuetaan uusia toimintatapoja, joilla varmistetaan yhteentoimivuuden etenemissuunnitelman onnistunut toteuttaminen. Kesäkuuhun 2024 mennessä eu-LISA saa ulkoisen arvioinnin tulokset. Nämä kaksi osatekijää muodostavat perustan hankintastrategian ja resurssien kohdentamismenetelmän päivittämiselle. Sen vuoksi virasto on tarkentanut suositeltua täytäntöönpanosuunnitelmaa ja siirtänyt tavoitepäivämäärän maaliskuulle 2025.

¹⁴⁰ eu-LISAn toimitusjohtajan päätös pakollista raportointia toimitusjohtajalle ja sisäisen tarkastuksen yksikön päällikölle tarkastussuosituksen ja/tai havaintojen alalla aikaansaadusta edistyksestä koskevan järjestelmän hyväksymisestä, viite Ares (2018)6152498, 30.11.2018.

¹⁴¹ Sisäisen tarkastuksen yksikön raportti avoimien tarkastussuosituksen tilanteesta 31. joulukuuta 2023, Ares(2024)1713484, 5. maaliskuuta 2024.

3	Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kertomus eu-LISAn tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2017/2018	eu-LISA hallinnoi kolmea erillistä ja integroimatonta laaja-alaista IT-järjestelmää (Schengenin tietojärjestelmä, viisumitietojärjestelmä ja Eurodac), joilla kaikilla käsitellään tietoja EU:n oikeus- ja sisäasioiden alalla. Tämä lähestymistapa voi estää virastoa saavuttamasta mittakaava- ja synergiaetuja eri järjestelmien välillä.	erittäin tärkeä	31.12.2019	4 vuotta	Yhteinen SIS/VIS/Eurodac TOF LOT1 -hankinta takaa yhtenäisen lähestymistavan ja mittakaavaetuja kaikkien kolmen järjestelmän operatiivisessa hallinnoinnissa (ylläpito/tuki). Virasto on saattanut päätökseen infrastruktuurin ylläpidon siirtymisen kaikkien kolmen järjestelmän osalta poikkialaiseen hankintamalliin (TOF LOT2).
4	Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kertomus eu-LISAn tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2020/2021	Se, että siirtoja on toistuvasti paljon, on vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta ja viittaa rakenteellisiin ongelmiin talousarvion toteuttamisessa.	erittäin tärkeä	31.12.2022	1 vuosi	Pantu täytäntöön. eu-LISA on tehostanut sitoumusten käynnistämisen valvontaa ja seurantaa. Uusien talousarviositoumuspyyntöjen jättämisen määräaika on 30. syyskuuta, mikä varmistaa sopimuskausien paremman yhdenmukaisuuden varainhoitovuoden kanssa. Ylimmän johdon tehtävänä on pitää poikkeukset mahdollisimman vähäisinä, koska niiden vaikutus siirtoihin on merkittävä. Uusien toimenpiteiden vaikutus vahvistetaan varainhoitovuodelta 2024 vuodelle 2025 siirrettävillä määrillä.
5	Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kertomus eu-LISAn tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2021/2022	eu-LISA olisi voinut käyttää TEF- ja TOF-sopimuksia mahdollisimman pian sen sijaan, että se olisi muuttanut vanhoja sopimuksia varainhoitoasetuksessa sallitulla enimmäismäärällä.	erittäin tärkeä	31.12.2023	-	Yhteinen SIS/VIS/Eurodac TOF LOT1 -hankinta takaa yhtenäisen lähestymistavan ja mittakaavaetuja kaikkien kolmen järjestelmän operatiivisessa hallinnoinnissa (ylläpito/tuki). Virasto on saattanut päätökseen infrastruktuurin ylläpidon siirtymisen kaikkien kolmen järjestelmän osalta poikkialaiseen hankintamalliin (TOF LOT2).

Virasto on sitoutunut puuttumaan ripeästi ja päättäväisesti viivästyksiin jäljellä olevien suositusten täytäntöönpanossa, muun muassa tarkistamalla tavoitepäivämääriä. Jatkossa eu-LISA tiedottaa tarkastajille täytäntöönpanon edistymisestä.

Vahvistaakseen eu-LISAn "täytäntöönpannuiksi" todettujen suositusten päättämisen (merkintä "päättynyt") sisäisen tarkastuksen toimiala ja sisäisen tarkastuksen yksikkö toteuttivat vuosittaisen seurantatarkastuksen "täytäntöönpannuiksi" ilmoitettujen toimintasuunnitelmien osalta ja päättivät 19 tarkastussuosistusta.¹⁴² Myös tilintarkastustuomioistuin seurasi aiempien vuosien tarkastussuosistustensa täytäntöönpanoa¹⁴³.

7.9. Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tekemiin tutkimuksiin liittyvät jatkotoimet¹⁴⁴

Vuonna 2023 virasto pani täytäntöön suosituksia, jotka johtuivat OLAFin tutkimuksista, jotka liittyivät tapauksiin OC/2017/1121/A2 ja COM(2022)28974 (hallinnollinen suositus AR-2022-0031).

7.10. Vastuuvapauden myöntävän viranomaisen havaintojen jatkotoimet

Euroopan parlamentin talousarvion valvontavaliokunta (CONT-valiokunta) käynnisti vuonna 2023 prosessin vastuuvapauden myöntämiseksi EU:n virastojen ja yhteisyritysten varainhoitovuonna 2022 toteuttamista toimista. Tällä prosessilla varmistetaan asiaa koskevien oikeudellisten ja sääntelypuitteiden vaatimusten noudattaminen ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden eli taloudellisuuden, tehokkuuden ja

¹⁴² IT-turvallisuuden hallinnointia eu-LISAssa koskevien jäljellä olevien suositusten seuranta – IAS:n tarkastuspäätelmiä koskeva muistio, viite Ares(2023)4482, 28. kesäkuuta 2023, Ares(2023)7132265, 1. joulukuuta 2023; IAC:n seurantalokset vuodelta 2023, viite Ares(2024)1549093, 12. helmikuuta 2024.

¹⁴³ Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2022, s. 234–240.

¹⁴⁴ Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista annetun [asetuksen \(EU/Euratom\) N:o 883/2013](#) 11 artikla.

vaikuttavuuden soveltaminen.

Euroopan parlamentti myönsi huhtikuussa 2024 eu-LISAn toimitusjohtajalle vastuuvapauden viraston talousarvion toteuttamisesta vuonna 2022 ja hyväksyi samalla eu-LISAn tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2022 sekä jakoi huomautuksensa päätöslauselmassa¹⁴⁵.

Korostaakseen yksilöityjä kehittämiskohteita ja käsitelläkseen ratkaisevan tärkeitä osa-alueita eu-LISA

- ryhtyi tarvittaviin toimiin vahvistaakseen sisäistä valvontaansa ja päivittääkseen sopimusten hallinnointimenettelyjen sisäisiä prosessejaan tarkastajien havaitsemien heikkouksien lieventämiseksi, muun muassa viimeistelemällä sisäisen valvonnan strategiansa ja parantamalla sopimusten laadintavalmiuksiaan
- pysyi sitoutuneena päättämään jäljellä olevat tarkastussuosituksot ilman lisäviivästyksiä ja panemaan kaikki uudet tarkastussuosituksot täytäntöön oikea-aikaisesti
- otti käyttöön uusia välineitä ja menetelmiä, joiden avulla talousarvion toteuttamista voidaan suunnitella ja seurata paremmin
- jatkoi siirtymistä vertikaalisesta hankinnasta poikkialaisiin hankintoihin ydintoimintajärjestelmien kehittämistä ja ylläpitoa varten
- määritteli uudelleen rekrytointistrategiansa, jotta voidaan ratkaista paremmin rekrytointiin ja sukupuolten tasapuoliseen edustukseen liittyviä ongelmia
- vahvisti useita riskinarvioinnin osa-alueita ja jatkoi strategisen etenemissuunnitelman seurantaa, jotta voidaan sovittaa strategiset ja operatiiviset tavoitteet paremmin yhteen ja samalla parantaa viraston pitkän aikavälin strategian yleistä täytäntöönpanoa.

Virasto on laatinut toimintasuunnitelman vastauksena eu-LISAn vuoden 2022 tilinpäätöstä koskeviin tilintarkastustuomioistuimen huomautuksiin.

Seuraavassa taulukossa luetellaan **tilintarkastustuomioistuimen vastuuvapauden myöntämistä varainhoitovuodelta 2022 koskevassa kertomuksessa** esitetyt eu-LISAn talousarvion toteuttamista koskevat huomautukset sekä viraston vastaus ja toimenpiteet näiden ongelmien ratkaisemiseksi.¹⁴⁶

Taulukko 9. Vastuuvapauden myöntävän viranomaisen huomautukset

Vastuuvapauden myöntävän viranomaisen huomautukset	eu-LISAn vastaus ja toteutetut toimenpiteet
Talousarvio- ja rahoitushallinto	

¹⁴⁵ Euroopan parlamentin päätös 11. huhtikuuta 2024 vastuuvapauden myöntämisestä eu-LISAn talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022 (2023/2165(DEC)): eu-LISA-toimintasuunnitelma, viite Ares(2024)2384688, 2. huhtikuuta 2024.

¹⁴⁶ Euroopan tilintarkastustuomioistuin Vuosikertomus EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2022, C/2023/594, 27. lokakuuta 2023.

- panee merkille, että varainhoitovuonna 2022 toteutetun talousarvion seurannan tuloksena talousarvion toteutusaste oli maksusitoumusmäärärahojen osalta 91,13 prosenttia, mikä merkitsee 8,87 prosentin vähennystä vuoteen 2021 verrattuna
- panee lisäksi merkille, että maksumäärärahojen käyttöaste oli 86,71 prosenttia, mikä merkitsee 7,94 prosentin vähennystä vuoteen 2021 verrattuna.

- panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan virasto siirsi vuonna 2022 käytettävissä olleista maksusitoumusmäärärahoista vuodelle 2023 yli 14,4 miljoonaa euroa (23 prosenttia) ja että tähän määrään sisältyi 13,7 miljoonaa euroa (tai 95 prosenttia) hallintomenoihin liittyviä osaston II määrärahoja (97 prosenttia vuonna 2021)
- panee merkille määrärahasiirtojen toistumisen, minkä vuoksi tilintarkastustuomioistuin muistuttaa, että toistuvat suuret määrärahasiirrot ovat vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta ja osoittavat talousarvion toteuttamiseen liittyviä rakenteellisia ongelmia tai heikkoa talousarviosuunnittelua
- toteaa tässä yhteydessä, että ulkoisten tukipalvelujen tarjoamista koskevan uuden puitesopimuksen allekirjoittaminen vuoden 2023 neljännellä neljänneksellä on olennaisen tärkeää näiden tavoitteiden saavuttamiseksi
- odottaa, että kyseisen toimintasuunnitelman täytäntöönpano saa aikaan merkittävän parannuksen, ja kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle asian edistymisestä.

Pantu täytäntöön

Virasto on ottanut käyttöön uusia työkaluja ja menetelmiä talousarvion toteuttamisen suunnittelua ja seurantaa varten. Vuoden 2023 talousarvion toteutumisaste oli 99,9 prosenttia sekä maksusitoumusmäärärahojen että maksumäärärahojen osalta, eikä jaksotettuja määrärahoja ollut siirretty.

Käynnissä

Virasto panee merkille huomautuksen.

Virasto on laatinut toimintasuunnitelman, johon sisältyy useita toimenpiteitä, jotka pannaan täytäntöön vuodesta 2023 alkaen vuotuisuusperiaatteen noudattamiseksi ja määrärahasiirtojen vähentämiseksi. Lisäksi virasto on suunnitellut uusia prosesseja siirtojen vähentämiseksi vuotuisuusperiaatteen mukaisesti.

Vuoden 2023 lopussa eu-LISA teki uuden puitesopimuksen ulkoisista tukipalveluista (LISA/2022/OP/04). Tämän sopimuksen mukaisia palveluja on tarjottu vuoden 2023 lopusta lähtien, ja niitä tarjotaan vuoden 2027 loppuun saakka.

Tuloksellisuus

- odottaa virastolta merkittävää panosta oikeudenkäytön digitalisointiin, jotta voidaan parantaa unionin oikeusviranomaisten välistä yhteistyötä ja taata EU:n kansalaisille ja yrityksille aiempaa parempi oikeussuojan saatavuus

Käynnissä

eu-LISA on edistänyt merkittävästi oikeudenkäytön digitalisointia EU:n tasolla, jotta voidaan parantaa oikeusviranomaisten välistä yhteistyötä ja parantaa kansalaisten ja yritysten oikeussuojan saatavuutta. eu-LISAn työ oikeus- ja sisäasioiden järjestelmien yhteentoimivuuden edistämiseksi edistää myös oikeudenkäytön digitalisointia. Tätä varten eu-LISA tekee yhteistyötä Eurojustin, Europolin ja EPPOn kanssa e-CODEX-järjestelmän ja ECRIS-TCN-järjestelmän alalla sekä yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan valmistelun yhteydessä.

eu-LISA on jatkanut ECRIS-TCN:n täytäntöönpanoa uuden yhteentoimivuuden etenemissuunnitelman mukaisesti, mikä on jo tuottanut konkreettisia tuloksia ECRIS-TCN:n ensimmäisen järjestelmäjulkaisun myötä toukokuussa 2024.

e-CODEX-järjestelmän osalta komponentit siirrettiin kokonaan eu-LISAn isännöintiympäristöön 30. marraskuuta 2023 mennessä, ja virasto otti väliaikaisen hallinnoinnin vastuulleen 27. maaliskuuta 2024. Virallinen haltuunotto saatiin päätökseen kesäkuussa 2024 komission ilmoituksen perusteella, jonka mukaan luovutus- ja haltuunotto prosessi on saatettu onnistuneesti päätökseen.

eu-LISA on aloittanut myös yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan kehittämisen valmistelut. Hanke käynnistyy vuonna 2024, mutta koska komission kanssa allekirjoitettiin toukokuussa kehittämisrahoitus sopimus, eu-LISA aloitti välittömästi projektiryhmän virallisen perustamisen ja sopimusten tekemisen.

- kannustaa virastoa jatkamaan yhteistyötään muiden unionin virastojen kanssa.

Käynnissä

Virasto panee merkille huomautuksen.

eu-LISA on tehnyt työjärjestelyjä, yhteisymmärryspöytäkirjoja ja yhteistyösuunnitelmia useimpien oikeus- ja sisäasioiden virastojen kanssa: CEPOL, EUAA, Eurojust, Europol, FRA, Frontex ja ENISA. Nämä välineet muodostavat monialaisen kehyksen kahdenväliselle yhteistyölle, jonka tavoitteena on helpottaa EU:n asetusten tehokkaampaa ja kattavampaa täytäntöönpanoa. Kahdenvälistä yhteistyötä tehdään myös BERICin ja EIGEN kanssa, koska ne ovat Baltian maissa sijaitsevia erillisvirastoja, joilla on yhteisiä haasteita. Yhteistyön vahvistamiseksi muiden EU:n virastojen kanssa eu-LISA on valmistautunut ottamaan hoitaakseen oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkoston puheenjohtajuuden vuonna 2024 osana puheenjohtajakolmikkomallia. Lisäksi eu-LISA osallistuu aktiivisesti eri ryhmien työhön EU:n virastojen verkoston (EUAN) puitteissa.

Tehokkuus ja saavutetut edut

- kehottaa virastoa jatkamaan yhteistyötään muiden unionin virastojen kanssa, jotta kaikki käytettävissä olevat resurssit voidaan hyödyntää.

Käynnissä

Virasto panee merkille huomautuksen.

eu-LISA on tehnyt palvelutasosopimuksia useiden EU:n virastojen kanssa tarjotakseen tukea toiminnan jatkuvuuteen liittyvissä asioissa sekä lisätäkseen tehokkuutta ja synergiaa muilla yhteistyöaloilla. Frontexin ja EUAA:n kanssa on tehty sopimukset niiden palautumispaikkojen isännöinnistä. eu-LISA on tarjonnut EUAA:lle vuodesta 2016 ja Frontexille vuodesta 2019 alkaen tietokeskuksen isännöintipalveluja Strasbourgissa, Ranskassa sijaitsevassa operatiivisessa toimipaikassaan, tukipalvelut mukaan lukien.

ENISAn kanssa on tehty sopimus eu-LISAn vuotuisten kyberturvallisuusharjoitusten järjestämisestä; Europolin kanssa on tehty sopimus yhteisen turvallisuuskomitean järjestämisestä.

Pantu täytäntöön

EU-LISA viimeisteli hallinnointityökalun käyttöönottoprosessin 9. lokakuuta 2023 sen jälkeen, kun se oli saanut pääsyn hallinnointityökalun tuotantoympäristöön. Tammikuun 1. päivästä 2024 lähtien hallinnointityökalua käytetään kaikissa yli 15 000 euron hankintamenettelyissä.

- kehottaa virastoa tehostamaan ponnistelujaan hallinnointityökalun täysimääräisen täytäntöönpanon edistämiseksi.

Henkilöstöpolitiikka

- panee merkille, että viraston ponnisteluista huolimatta henkilöstön vaihtuvuus kasvoi 5,5 prosentista 7,1 prosenttiin vuonna 2022 ja työpaikkojen täyttöaste laski 82 prosenttiin, joka on vähemmän kuin viraston 94 prosentin tavoite, mikä johtuu erityisesti viraston tarjoamien lyhytkestoisten ja alhaisempiin palkkaluokkiin kuuluvien toimien määrästä.

- panee huolestuneena merkille viraston sukupuolijakauman, koska ylimmässä johdossa ja keskijohdossa oli 12 miestä (86 prosenttia) ja kaksi naista (14 prosenttia), hallintoneuvostossa oli 50 miestä (82 prosenttia) ja 11 naista (18 prosenttia) ja koko henkilöstössä 209 miestä (67 prosenttia) ja 101 naista (33 prosenttia)
- palauttaa mieliin, että on tärkeää varmistaa sukupuolten tasapuolinen edustus ja kehottaa virastoa jatkamaan pyrkimyksiään sukupuolten tasapuolisen edustuksen saavuttamiseksi kaikilla tasoilla konkreettisilla toimilla, joilla naisia houkutellaan hakemaan viraston avoimia virkoja
- pyytää komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan huomioon, että on tärkeää huolehtia sukupuolten tasapuolisesta edustuksesta nimitettäessä jäseniä viraston hallintoneuvostoon.

Käynnissä

Virasto panee merkille huomautuksen ja jatkaa ponnistelujaan täyttöasteen parantamiseksi ja vaihtuvuuden vähentämiseksi.

Käynnissä

Virasto panee merkille huomautuksen ja jatkaa ponnistelujaan sukupuolten tasapuolisen edustuksen parantamiseksi henkilöstönsä keskuudessa.

Virasto on pyrkinyt huomattavasti lisäämään naispuolisten hakijoiden määrää esimerkiksi osallistumalla alan messuille ja levittämällä avoimia työpaikkoja koskevia ilmoituksia alan foorumeilla.

Vuonna 2022 erään naisjohtajan aloitteesta perustettiin epävirallinen ryhmä keskustelemaan mahdollisuuksista käsitellä sukupuolten tasa-arvoon liittyviä kysymyksiä sekä johtotasolla että muilla tasoilla.

Lisäksi jatkettiin työtä useampien naispuolisten hakijoiden houuttelemiseksi

eu-LISAan, mukaan lukien seuraavat toimet:

- avoimia toimia koskevien ilmoitusten tarkistaminen ja uudelleenmuotoilu, jotta niistä tulisi osallistavampia, ja niiden levittäminen tieto- ja viestintätekniikan alan naisammattilaisille suunnatuilla foorumeilla
- henkilöstön inspiointi ja motivointi järjestämällä sellaisia verkkoweбинаareja muiden EU:n virastojen ja komission kanssa, joissa keskitytään aloitteisiin sukupuolten välisen tasapainon parantamiseksi EU:n julkishallinnossa.

Lisäksi virasto yhdistää voimansa ja jakaa kokemuksia muiden EU:n virastojen ja Euroopan komission kanssa aloitteista, joilla pyritään parantamaan sukupuolten tasapuolista edustusta EU:n julkishallinnossa. Vuonna 2023 järjestettiin kokouksia Euroopan tasa-arvoinstituutin ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kanssa, jotta voitiin oppia niiden parhaista käytännöistä monimuotoisuuden ja osallisuuden alalla. Virasto osallistui verkossa pidetyille naisille suunnatuille maailmanlaajuisille uramessuille, joissa keskityttiin STEM-profiileihin (luonnontieteet, teknologia, insinööritieteet ja matematiikka) ja pyrittiin houuttelemaan entistä monipuolisemmin hakijoita.

Naispuolisten jäsenten ja/tai varajäsenten edustus eu-LISAn hallintoneuvostossa kasvaa tasaisesti, sillä jäsenvaltiot ja komissio ovat korostaneet sukupuolten tasapuolisen edustuksen merkitystä. Tällä hetkellä hallintoneuvostossa on kymmenen naispuolista jäsentä ja/tai varajäsentä kaikkiaan 33:sta. Komissio, jota edusti kaksi jäsentä, nimitti hallintoneuvoston naispuolisen jäsenen joulukuussa 2023.

Käynnissä / Toteutettu

Virasto panee merkille huomautuksen ja jatkaa pyrkimyksiään edistää kunnioitusta ja arvokkuutta työpaikalla ja soveltaa häirintään nollatoleranssia.

- panee merkille, että vuonna 2022 tehtiin kolme häirintään liittyvää hallinnollista tutkimusta, jotka saatettiin päätökseen sisäisesti, ja että tuomioistuimeen saatettiin yksi muu tapaus
- kehottaa virastoa saattamaan näihin väärinkäytöksiin syyllistyneet nopeasti vastuuseen.

Hankinnat

- ottaa esiin tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen huomautukset, joiden vuoksi annettiin varauman sisältävä lausunto, joka johtuu seitsemään erillissopimuksen liittyvien useiden vuonna 2022 suoritettujen maksujen (kokonaisarvo 17,8 miljoonaa euroa) sääntöjenvastaisuuksista, ja toteaa, että näiden maksujen osuus oli 4,8 prosenttia vuonna 2022 käytettävissä olleista maksumäärärahoista
- toteaa, että näiden maksujen sääntöjenvastaisuus liittyy pääasiassa poikkeamiin vastaavista puitesopimuksista
- panee merkille, että viraston parlamentin kirjallisiin kysymyksiin antamien vastausten mukaan vuonna 2022 suoritettuihin maksuihin liittyvät sääntöjenvastaisuudet voidaan ryhmitellä kolmeen luokkaan: määräaikaisten sopimusten muuttaminen (6,5 miljoonaa euroa) – erillissopimusten jatkaminen sallitun enimmäisajan jälkeen (3,7 miljoonaa euroa) – erillissopimusten vaatimuksia koskevien yksityiskohtaisten tietojen puute (7,5 miljoonaa euroa)
- panee merkille, että osa sääntöjenvastaisista maksuista, joiden kokonaismäärä oli 10,5 miljoonaa euroa, liittyy kolmeen erillissopimukseen, joiden perusteella maksuja suoritettiin myös vuonna 2021 ja jotka tilintarkastustuomioistuin katsoi sääntöjenvastaisiksi unionin virastoja koskevassa kyseisen vuoden vuosikertomuksessaan
- panee merkille, että viraston toimitusjohtajan 29. marraskuuta 2023 pidetyssä talousarvion valvontavaliokunnan kokouksessa antamien lausuntojen, jäljempänä 'toimitusjohtajan lausunnot', mukaan kuusi tilintarkastustuomioistuimen kertomuksessa yksilöidyistä seitsemästä erillissopimuksesta on päättynyt ilman maksamatta olevia maksuja
- korostaa, että tämä on ollut virastossa toistuva ongelma
- kehottaa virastoa ratkaisemaan kyseisen asian kokonaisuudessaan ja raporttoimaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle saavutetusta edistyksestä.

- panee erittäin huolestuneena merkille, että vuosi 2022 oli kolmas peräkkäinen vuosi, jolta tilintarkastustuomioistuin antoi varauman sisältävän lausunnon viraston hankintojen ja sopimushallinnon alalta, ja että virastolle aiheutui korkeita kustannuksia sääntöjenvastaisuuksista, viivästyneistä ja riittämättömistä tarjouskilpailumenettelyistä sekä hankintasääntöjä koskevan huolellisuuden puutteesta
- panee merkille viraston toimintasuunnitelman, joka koskee sen prosessien perusteellista tarkastelua, jotta voidaan tunnistaa ja poistaa tilintarkastustuomioistuimen toistuvien tätä alaa koskevien huomautusten perimmäiset syyt, sellaisina kuin ne on esitetty viraston parlamentin kirjallisiin kysymyksiin antamissa vastauksissa, viraston seurantakertomuksessa ja toimitusjohtajan lausunnoissa
- odottaa siksi pysyvää parannusta kyseisen toimintasuunnitelman täytäntöönpanon seurauksena, erityisesti kun otetaan huomioon, että kuusi tilintarkastustuomioistuimen sääntöjenvastaisiksi katsomista seitsemästä erillissopimuksesta on päättynyt ilman maksamatta olevia maksuja
- pyytää virastoa tiedottamaan säännöllisesti vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa saavutetusta edistyksestä ja mahdollisista toteutetuista korjaavista toimenpiteistä.

Pantu osittain täytäntöön

Virasto pani nämä huomautukset merkille ja keskittyi parantamaan sopimusten laatimista niiden mukaisesti. Vastaavanlaisten tapausten välttämiseksi tulevaisuudessa virasto on ottanut uusiin tarjouskilpailuihin käyttöön uusia ja tarkempia lausekkeitä, jotka heijastavat paremmin toiminnallisia vaatimuksia ja helpottavat muutosten hallintaa.

eu-LISA on sitoutunut toteuttamaan toimeksiantonsa täysin sääntöjenmukaisesti. Tästä syystä virasto on uuden johtonsa alaisuudessa ja ottaen huomioon tilintarkastustuomioistuimelta saadut tärkeät huomautukset aloittanut prosessiensa perusteellisen tarkastelun näiden huomautusten perimmäisten syiden tunnistamiseksi ja poistamiseksi:

- vahvistamalla hankintavalmiuksiaan vakiinnuttamalla organisaatiota, nopeuttamalla uusia rekrytointeja ja määrittämällä erityisiä ulkopuolisia neuvonantajia, jotka tarjoavat riippumatonta asiantuntemusta erityisissä ja erittäin monimutkaisissa tapauksissa
- yli 500:sta sopimuksesta (joista 160 on edelleen aktiivisia) tehtiin perussyysanalyysi, jonka tarkoituksena oli selvittää taustalla olevat ongelmat ja määrittellä korjaavat toimet. Ratkaisuksi mainittiin muun muassa kohdennetut koulutukset, tarkistuslistojen käyttöönotto, roolien parempi määrittely ja sopimusten hallinnointia koskevan sisäisen viestinnän parantaminen
- tehostetaan tarkastuksia ottamalla käyttöön uusia tarkistuslistoja sopimusten hallinnointitoimia varten, jotta voidaan varmistaa, että puitesopimuksiin ei tehdä olennaisia muutoksia
- laaditaan sisäisen valvonnan strategia virallista hyväksymistä varten vuoden 2024 puolivälissä. Tähän kuuluvat riskinarviointi, kustannus-hyötyanalyysi, toimenpiteet organisaation valmiuksien vahvistamiseksi, henkilöstömäärät ja valvonnan intensiteetti
- perustetaan toimitusjohtajan tukema sopimusten hallinnoinnin virheettömyyttä käsittelevä työryhmä, jonka tehtävänä on seurata, valvoa ja varmistaa sopimusten tekemistä tarpeiden määrittelystä niiden allekirjoittamiseen asti, mukaan lukien mahdolliset muutokset.

Käynnissä

Kuten aiemmissa osissa on selitetty, virasto parantaa jatkuvasti prosessejaan ja tarkastuksiaan monimutkaisen hankintamallinsa tukemiseksi.

- tuo esiin, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan virasto suoritti vuonna 2022, aivan kuten vuonna 2021, maksuja, jotka perustuivat (40 miljoonan euron) erillissopimukseen, jolla ei pantu asianmukaisesti täytäntöön siihen liittyvää puitesopimusta, koska siinä ei täsmennetty hankittujen palvelujen yksityiskohtia (määrät ja toimituspäivät)
- panee merkille, että virasto maksoi kyseisen sopimuksen nojalla 7,5 miljoonaa euroa vuonna 2022
- toteaa, että 13. marraskuuta 2023 päivättyyn muistioon "2022 Discharge – ECA findings on eu-LISA Brief note for MEPs" sisältyneiden viraston huomautusten mukaan vuoden 2018 lopussa allekirjoitettu sopimus oli epämääräinen pääasiassa siksi, että oli säilytettävä rajanylitystietojärjestelmän ja viisumitietojärjestelmän yhteentoimivuuden rahoitus, jonka osalta talousarvion suunnittelu muuttui merkittävästi asiaankuuluvan lainsäädännön tosiasiallisesta hyväksymisestä ilman, että virasto olisi voinut vaikuttaa siihen
- toteaa, että ilman kyseistä sopimusta yhteentoimivuuden kannalta välttämätön vastaava määrä olisi menetetty
- panee merkille korjaavat toimenpiteet, sellaisina kuin ne on esitetty viraston tilintarkastustuomioistuimen huomautukseen antamassa vastauksessa, joihin virasto on ryhtynyt muuttamalla kyseistä sopimusta siten, että siihen lisättiin yksityiskohtaisempi kuvaus tarjottavista palveluista
- panee merkille, että virasto ei jatkanut kyseistä sopimusta, joka päättyi vuonna 2022
- muistuttaa tässä yhteydessä, että viivästykset asiaankuuluvien säädösten hyväksymisessä ja täytäntöönpanossa ovat keskeisiä tekijöitä määrittäessä yksityiskohtaisuutta ja tarkkuutta, jota virasto voi tarjota laatiessaan alustavasti puitesopimuksia
- panee merkille viraston seurantakertomuksessa vahvistetun näkemyksen, jonka mukaan täytäntöönpanosäädösten laatimisen lyhentäminen vaikuttaisi suoraan viraston valmiuksiin suunnitella hankintojaan paremmin ja vähentäisi sopimusmuutoksia.
- panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan virasto käytti hankintasopimuksen tekemiseen neuvottelumenettelyä julkaisematta hankintailmoitusta etukäteen
- panee merkille, että virasto perusteli tätä päätöstä äärimmäisellä kiireellisyydellä viraston hankinta- ja lakiasiainyksikön neuvojen vastaisesti
- panee merkille tilintarkastustuomioistuimen perustelut sille, miksi menettelyn käyttö ei ollut perusteltua
- panee kuitenkin merkille viraston vastauksen, jonka mukaan useiden kuukausien ylläpitovajeen riski olisi toteutunut, koska rajanylitystietojärjestelmän ohjelman täytäntöönpanon aikataulut muuttuivat muodollisesti myöhemmässä vaiheessa ja sopimuksen tekemiseen ja uuteen toimeksisaajaan siirtymiseen tarvittavan kokonaisajan arvioitiin olevan vähintään kahdeksan kuukautta
- katsoo tässä yhteydessä, että viraston lähestymistapa oli järkevä
- panee merkille, että viraston vastauksen mukaan sopimus on tällä välin päättynyt.

Pantu täytäntöön

Virasto vahvistaa, että ongelman perimmäisenä syynä oli tarve turvata EES-hankkeiden rahoitus huolimatta kehitystoimien käynnistämiseen tarvittavien tietojen viivästyimisestä.

Kuten edellisissä kappaleissa kuvataan, sisäisen valvonnan vahvistaminen vähentää huomattavasti tämän nyt umpeutuneen vuoden 2018 sopimuksen tilanteen toistumisen mahdollisuutta.

Pantu täytäntöön

Virasto on irtisanonut kyseisen puitesopimuksen. Järjestelmien ylläpitoon ja yhteentoimivuuteen tarvittavat palvelut on hankittu puitesopimuksella avoimia menettelyjä noudattaen.

- panee lisäksi merkille kaksi tilintarkastustuomioistuimen kertomukseen sisältyvää huomautusta viraston hallinto- ja valvontajärjestelmistä
- panee merkille ensimmäisen huomautuksen laitteistohankinnoista (27,7 miljoonaa euroa), joista ei saatu laitteistotoimittajien hinnastoja eikä tehty ennakkotarkastuksia
- panee merkille toisen huomautuksen, joka koskee monialaisten toimien puitesopimuksen mukaista hankintaa (arvioitu arvo 490 miljoonaa euroa), jossa arvointikomitean kuudesta kokouksesta ei pidetty kokouspöytäkirjoja ja vain loppuraportti allekirjoitettiin
- kehottaa virastoa parantamaan sisäisen valvonnan järjestelmiään tällaisten puutteiden välttämiseksi tulevaisuudessa.

- panee merkille, että virastolla on tilintarkastustuomioistuimen aiempien vuosien kertomuksista (2017, 2018 ja 2021) kahdeksan huomautusta, joiden tila on "käsittely kesken"
- vaatii virastoa saattamaan kyseisten huomautusten käsittelyn päätökseen viipymättä ja tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle tässä asiassa saavutetusta edistymisestä.

Sisäinen valvonta

- panee merkille, että valvontatoimien osa-alueeseen kuuluvassa periaatteessa 10 "valitaan ja kehitetään valvontatoimia" on huomattava puute kolmatta vuotta peräkkäin
- kehottaa virastoa jatkamaan ponnistelujaan valvontatoimien puutteiden vähentämiseksi, jotta voidaan lieventää toimintaperiaatteiden sekä operatiivisen ja sisäisen valvonnan tavoitteiden saavuttamiseen liittyviä riskejä.

- kehottaa virastoa panemaan täytäntöön jäljellä olevat suositukset ja raporttoimaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle saavutetusta edistyksestä.

Käynnissä

Laitteiston hankinnasta ja sen ylläpidosta tehdyn sopimuksen mukaisesti maksetut hinnat täsmäytettiin jälkikäteen puite-ehtojen kanssa.

Arvointikomitean asiakirjojen dokumentointia on parannettu.

Virasto parantaa jatkuvasti prosessejaan ja tarkastuksiaan voidakseen tukea monimutkaista hankintamalliaan.

Pantu täytäntöön

Kaikkien niiden huomautusten osalta, joiden käsittely on vielä kesken, on laadittu toimintasuunnitelmat, joiden avulla kaikki havainnot voidaan käsitellä ja saattaa päätökseen vuoden 2023 loppuun / vuoden 2024 puoliväliin mennessä.

Pantu osittain täytäntöön

eu-LISAn vuoden 2024 sisäisen valvonnan kehystä koskevan kertomuksen mukaan vuonna 2023 ei ollut merkittäviä puutteita, mikä johtui erityisesti jäljellä olevien tarkastussuosistusten suuresta täytäntöönpanoasteesta ja sisäisen valvonnan puutteiden korjaamiseksi toteutetuista korjaavista toiminnoista.

Lisäksi virasto laatii parhaillaan sisäisen valvonnan strategiaansa, ja tavoitteena on viimeistellä se kesään 2024 mennessä. Strategia esitellään hallintoneuvoston tarkastus-, vaatimustenmukaisuus- ja rahoituskomitealle lokakuussa 2024.

Vaatimustenmukaisuuden parantaminen on yksi viraston tärkeimmistä painopisteistä, ja se jatkaa aktiivisesti jäljellä olevien puutteiden vähentämistä.

Pantu osittain täytäntöön

Vuoden 2023 lopussa eu-LISA oli pannut täytäntöön ja päättänyt 14 jäljellä olevasta 16 tarkastussuosituksista (87 prosenttia). Kaksi muuta suositusta, jotka ovat monimutkaisempia ja riippuvaisia muista parannuksista, on tarkoitus panna täytäntöön joulukuuhun 2024 mennessä ja maaliskuuhun 2025 mennessä. Virasto on täysin sitoutunut ratkaisemaan kaikki jäljellä olevat suositukset viipymättä ja käsittelemään uusia suosituksia oikea-aikaisesti.

7.11. Ympäristöasioiden hallinta

Hyväksyttyään **ympäristöpolitiikkansa** vuonna 2022 eu-LISA on sitoutunut ottamaan käyttöön sisäisen ympäristöasioiden hallintajärjestelmän **ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmän (EMAS-järjestelmä)** mukaisesti. Se pyrkii saamaan EMAS-sertifioinnin vuoteen 2024 mennessä. Näin varmistetaan, että eu-LISAn toimet ovat kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen tähtäävän aloitteen eli **Euroopan vihreän kehityksen ohjelman** mukaisia kaikilla viraston toiminta-aloilla.

Vuonna 2023 virasto julkaisi **ensimmäisen virallisen ympäristöselontekoraporttinsa vuodelta 2022**, jossa esitellään yksityiskohtaisesti tavoitteet, seuranta ja edistyminen.¹⁴⁷ Selonteossa on yhteenvetotaulukko, jossa esitetään ympäristövaikutusten lähteet, toimintasuunnitelmat ja suorituskykyindikaattorit kaikista ympäristöön liittyvistä näkökohdista. Saadakseen henkilöstön osallistumaan tähän EMAS-hankkeeseen virasto perusti sisäisen vapaaehtoisten työryhmän, jota kutsutaan sisäisesti **vihreäksi ryhmäksi** ja joka osallistuu erityisiin työryhmiin.

7.12. Johdon laatima arvio

¹⁴⁷ eu-LISAn ympäristöselonteko 2022, julkaistu 10. lokakuuta 2023.

Viraston johto on **kohtuullisen vakuuttunut** siitä, että asianmukaiset valvontatoimet ovat käytössä ja että ne toimivat suunnitellusti. Riskejä seurataan ja lievennetään asianmukaisesti ja tarvittavia parannuksia ja tukitoimia toteutetaan tarpeen mukaan. Jatkossa virasto aikoo kiinnittää erityistä huomiota hallinnoinnin, valvontajärjestelmien sekä talousarvion, hankintojen ja sopimusten hallinnoinnin parantamiseen.

Vuonna 2023 havaittiin ja hallittiin suuria riskejä, kuten vuoden aikana tehtyjen sisäisten ja ulkoisten tarkastusten tulokset vahvistavat. Virasto on laatinut tarvittavat toimintasuunnitelmat huomautusten käsittelemiseksi ja kesken olevien suositusten päättämiseksi.

Viraston johto tunnustaa lisäksi, että viraston sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuutta on pidettävä yllä sekä varmistettava sisäisen valvonnan kehityksen täytäntöönpanon seuranta ja arviointi, jotta voidaan saavuttaa perustamisasetuksessa ja pitkän aikavälin strategiassa asetetut viraston tavoitteet.

7.13. Ulkoinen arviointi

eu-LISAn perustamisasetuksen 39 artiklan mukaan viraston toimintaa on arvioitava viiden vuoden välein, ja Euroopan komission on määrä käynnistää seuraava arviointi vuonna 2023. Tässä arvioinnissa tarkastellaan eu-LISAn suorituskkyä suhteessa sen toimeksiantoon, tavoitteisiin, toimipaikkoihin ja tehtäviin. Arvioinnissa arvioidaan myös, miten onnistuneesti virasto edistää ja tuo lisäarvoa EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien operatiiviseen hallinnointiin ja onko se onnistunut luomaan koordinoitun, kustannustehokkaan ja johdonmukaisen tietoteknisen ympäristön niitä varten.

Virasto teki komission pyynnöstä **riippumattoman vertailuanalyysin** valmistautuakseen komission ulkoiseen arviointiin. Ulkopuolinen toimeksisaaja arvioi eu-LISAn yleistä operatiivista suorituskkyä, henkilöresurssien jakautumisen ja käytön riittävyttä sekä sen vaikutusta EU:n asiaankuuluvien oikeus- ja sisäasioiden alan politiikkojen tavoitteisiin. Antaakseen kattavamman kuvan eu-LISAn mahdollisesta kehityspolusta ja kehityksestä tulevana vuosina virasto antoi toimeksisaajan tehtäväksi antaa strategisia parannuksia koskevia lisäsuosituksia keskipitkän aikavälin näkökulmasta. Koska arvioinnin soveltamisalaa oli laajennettu, loppuraportti valmistui tammikuussa 2024.

SISÄISEN VALVONNAN KEHYKSEN TEHOKKUUDEN ARVIOINTI

Sisäisen valvonnan kehyksen tehokkuus ja raportointijakson
suurimmat organisaationlaajuiset riskit.

Sisäisen valvonnan kehyksen tehokkuuden arviointi

8.

8.1. Sisäisen valvonnan kehyksen tehokkuus

Sisäisen valvonnan järjestelmät auttavat organisaatioita saavuttamaan tavoitteensa ja pitämään samalla yllä operatiivista ja taloudellista suorituskykyä asiaankuuluvien sääntöjen ja määräysten mukaisesti. Moitteettomasti toimiva sisäisen valvonnan järjestelmä tukee vakaata päätöksentekoa ja auttaa vähentämään riskejä hyväksyttävillä tasoilla kustannustehokkailla tarkastuksilla.

eu-LISAn hallintoneuvosto antoi vuonna 2019 toimitusjohtajan tehtäväksi toteuttaa sisäisen valvonnan kehys hallintoneuvoston hyväksymien periaatteiden ja ominaisuuksien mukaisesti.

Viraston sisäisen valvonnan kehyksessä on seuraavat viisi osatekijää: 1) valvontaympäristö, 2) riskinarviointi, 3) valvontatoimet, 4) tiedotus ja viestintä sekä 5) seurantatoimet. Nämä viisi osatekijää liittyvät toisiinsa, ja niiden on oltava käytössä ja toimivia kaikilla viraston tasoilla, jotta toiminnan sisäinen valvonta on tehokasta. Kehyksessä täsmennetään lisää kunkin osatekijän perustana olevia periaatteita ja kuhunkin periaatteeseen liittyviä ominaisuuksia, jotka kuvataan ottaen huomioon viraston erityiset hallintojärjestelyt. Nämä sisäisen valvonnan periaatteet ja ominaisuudet muodostavat eu-LISAn varainhoitosääntöjen 45 artiklan 2 kohdassa asetetut vähimmäisvaatimukset.

Toimitusjohtajan tehtävänä on tehdä **vuotuinen arviointi sisäisen valvonnan kehyksen tehokkuudesta**. Viraston varatoimitusjohtaja toimii riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavana päällikkönä ja tukee eu-LISAn sisäisen valvonnan kehyksen perustamista, seurantaa, täytäntöönpanoa ja arviointia sekä siitä raportointia.

Vuonna 2023 riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön tehtäviä hoiti varatoimitusjohtaja 16. maaliskuuta ja 31. joulukuuta 2023 välisenä aikana. Marraskuusta 2022 vuoden 2023 maaliskuun 16. päivään saakka varatoimitusjohtaja toimi väliaikaisena toimitusjohtajana. Tällä jaksolla riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön tehtävät siirrettiin hallinto- ja valmiusyksikön päällikölle. Varatoimitusjohtaja erosi tehtävästään 16. tammikuuta 2024. Jotta voitiin varmistaa toiminnan jatkuvuus ja varmistaa, että toimitusjohtajan ja riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön tehtävät on erotettu tarpeen mukaan, riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön tehtävä delegoitiin uudelleen väliaikaisesti toimitusjohtajan päätöksellä hallinto- ja valmiusyksikön päällikölle Philippe Harantille. Toimeksianto on voimassa uuden varatoimitusjohtajan nimittämiseen asti, ja delegoituihin vastuisiin kuuluu nykyisen sisäisen valvonnan kehyksen arvioinnin saattaminen päätökseen.

8.1.1. Menetelmät

Sisäisen valvonnan kehyksen vuotuinen arviointi sisältää seuraavat vaiheet: seurantakriteerien laatiminen kullekin sisäisen valvonnan periaatteelle, vahvuuksien ja parannusalueiden tunnistaminen, arviointi yksittäisten periaatteiden ja osatekijöiden tasolla sekä kokonaisarvioinnin tekeminen.¹⁴⁸ Tätä arviointia varten riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaava päällikkö kerää ja analysoi määritettyjen seurantakriteerien perusteella tietoja sisäisistä lähteistä, muun muassa henkilöstökyselyistä, poikkeuksia ja vaatimustenvastaisia tapahtumia koskevasta rekisteristä, sisäisistä ja ulkoisista valvontaraporteista ja sisäisiä toimintaprosesseja koskevista muista asiakirjoista.

8.1.2. Arvioinnin tulokset

Sisäisen valvonnan seurantakriteerit

Vuonna 2024 toteutetun itsearvioinnin tuloksena 88 prosenttia sisäisen valvonnan seurantakriteereistä saavutettiin tai saavutettiin osittain vuonna 2023.

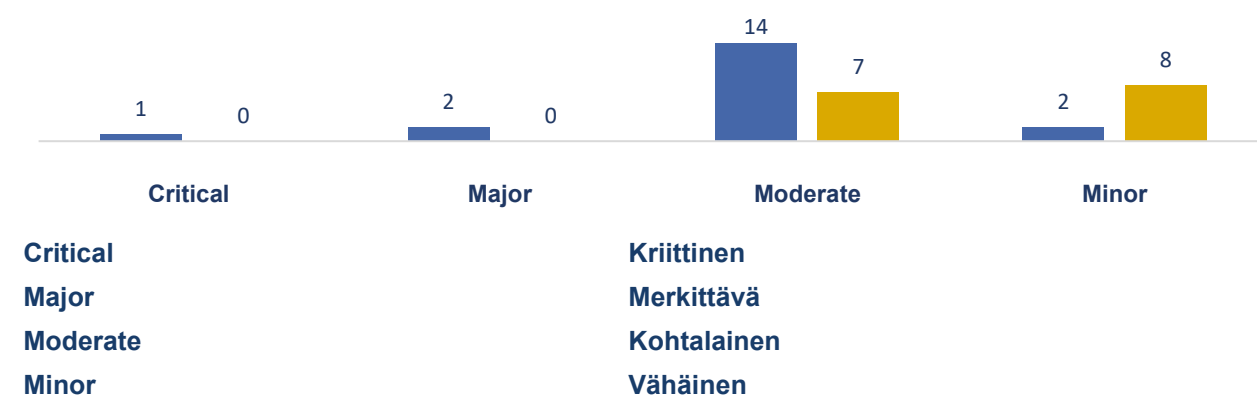
¹⁴⁸ Kunkin sisäisen valvonnan kehystä koskevan periaatteen indikaattorit sekä niiden perustasot ja tavoitteet määritetään sisäisen valvonnan seurantakriteerien hyväksymisestä ja riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön nimittämisestä tehdyn toimitusjohtajan päätöksen liitteessä 2.

Sisäisen valvonnan seurantakriteerit	2023	2024
Indikaattorien määrä yhteensä	79	79
■ Saavutettu	56 (71 %)	62 (78 %)
■ Täytetty osittain	8 (10 %)	8 (10 %)
■ Ei täytetty	15 (19 %)	9 (10 %)
■ ei saatavana	0 (0 %)	1 (1 %)

Sisäisen valvonnan vahvuudet ja puutteet

Vuoden 2024 arvioinnissa 6 puutetta oli poistettu ja 12:n puutteen vakavuutta oli lievennetty. Lisäksi havaittiin yksi uusi kohtalainen ja yksi vähäinen puute, joten sisäisessä valvonnassa havaittiin yhteensä 15 puutetta, joista seitsemän oli kohtalaisia ja kahdeksan vähäisiä puutteita. Tarkastuksen ja itsearvioinnin seurauksena havaittiin kaksi uutta puutetta. Kriittisiä tai merkittäviä puutteita ei ole ratkaisematta ensimmäistä kertaa vuoden 2021 jälkeen.

Kaavio 13. Sisäisen valvonnan kehityksen puutetilanteen arviointi vuosina 2023 ja 2024

Virasto toteutti vuonna 2023 erilaisia toimia, joilla pantiin korjaussuunnitelmia täytäntöön ja poistettiin sisäisen valvonnan puutteita.

Kaiken kaikkiaan vuoden 2024 arvioinnin tulokset vahvistavat, että eu-LISAn sisäinen valvontajärjestelmä on olemassa ja että se toimii ja on tehokas, mutta joitakin parannuksia tarvitaan (luokka 2).

Sisäisen valvonnan kehityksen osatekijöiden arviointi

Sisäisen valvonnan kehityksen osatekijät	Vahvuudet	Puutteet
I Valvontaympäristö	- johto, hallintoneuvosto ja sen tarkastus-, vaatimustenmukaisuus- ja rahoituskomitea valvovat sisäisiä tarkastuksia - toiminnan jatkuvuus ja vastuiden erottelu	- varmistetaan osallistuminen eettisyyteen ja rehellisyyteen liittyviä valmiuksia / koulutusta koskeisiin tilaisuuksiin - lisätään vastuuvollisuuden ja tietämyksen siirron täytäntöönpanoa.
II Riskinarviointi	- tarkistetun riskienhallintastrategian hyväksyminen - tarkastussuositusten korjaavien toimien täytäntöönpanoaste oli 87 prosenttia - väärinkäytösten paljastamista koskeva menettely on määritelty ja 75 prosenttia petostentorjuntastrategian toimitasuunnitelmasta on pantu täytäntöön - eu-LISAn uuden tilinpitäjän nimittäminen	- yksiköiden riski- ja ongelmarekisterin täydentäminen ja seuranta - vahvistetaan sisäistä valvontaa panemalla täytäntöön petostentorjuntastrategian täytäntöönpanokertomuksessa annetut suositukset

III Valvontatoimet	- korjaussuunnitelmien onnistunut täytäntöönpano ja kriittisten tarkastussuosituksen päättäminen - omaisuudenhallintapolitiikan hyväksyminen - turvallisuustavoitteiden, toiminnan jatkuvuuden ja suorituskyvyn haavoittuvuusskannausten varmistaminen	- sääntöjen noudattaminen, erityisesti sopimusten hallinnoinnin ja seurannan alalla - tehostettu riskinhallinta - sisäisen valvonnan strategian viimeistely
IV Tiedotus ja viestintä	- väärinkäytösten paljastamista koskevan menettelyn suunnittelu ja väärinkäytösten paljastamista koskevien ohjeiden tarkistaminen - asiakirjojen julkista saatavuutta käsittelevien yhteyshenkilöiden nimityksen vuotuinen tarkistus - kaikki Euroopan tietosuojavaltuutetun tarkastuksen perusteella annetut suositukset on saatettu päätökseen (back-to-green) - sisäisen ja ulkoisen viestinnän kanavat ovat vakiintuneet ja toimivat	kaikki puutteet on korjattu
V Seurantatoimet	puutteiden säännöllinen seuranta ja korjaavien toimien seuranta	saatetaan päätökseen mahdollisten puutteiden ja varaumien olennaisuuden arviointiprosessi

I Valvontaympäristö

Valvontaympäristöä koskevalla osatekijällä tarkoitetaan käyttäytymistä, prosesseja ja rakenteita koskevia vaatimuksia, joista saadaan perusta sisäisen valvonnan toimille koko organisaatiossa. Johdon tasolla hallintoneuvosto, toimitusjohtaja ja muu ylin johto luovat yleisen ilmapiirin, jossa sisäisten tarkastusten, myös odotettujen käytösnormien, merkitys tunnustetaan.

Sisäisen valvonnan kehiksen valvontaympäristöä koskeva osatekijä on olemassa ja se toimii hyvin (**luokka 1**).

eu-LISAlla on vakiintunut valvontaympäristö, joka koostuu käyttäytymistä, prosesseja ja rakenteita koskevista vaatimuksista, jotka luovat perustan sisäisen valvonnan toteuttamiselle. Virasto arvioi ja päivittää valvontaympäristöään säännöllisesti sen vaikuttavuuden ja tehokkuuden parantamiseksi. Virasto on varmistanut, että sen rakenne, raportointisuhteet, valtuudet ja vastualueet ovat vakiintuneet ja että niitä tarkistetaan tarvittaessa. Viraston ponnisteluista huolimatta henkilöstön vaihtuvuus ylittää edelleen tavoitearvon. Suuri työmäärä vaikuttaa kielteisesti osallistumiseen etiikkaa ja rehellisyyttä käsitteleviin koulutuksiin ja valmiuksien kehittämismahdollisuuksiin. Henkilökohtainen vastuu sisäisestä valvonnasta ja tietämyksen siirrosta on määritetty eu-LISAn painopisteeksi.

Periaate	Arviointi
1. Osoitetaan sitoutuminen rehellisyyteen ja eettisiin arvoihin	Periaate on olemassa, ja se toimii hyvin (luokka 1)
2. Harjoitetaan valvontaa vastuullisesti	Periaate on olemassa, ja se toimii hyvin (luokka 1)
3. Vahvistetaan rakenne, valtuudet ja vastuu	Periaate on olemassa, ja se toimii hyvin (luokka 1)
4. Osoitetaan sitoutuminen osaamiseen	Periaate on olemassa, ja se toimii hyvin (luokka 1)
5. Vahvistetaan vastuuvastuullisuutta	Periaate on olemassa, ja se toimii hyvin (luokka 1)

II Riskinarviointi

Riskinarviointi on dynaaminen ja toistuva prosessi, jossa tunnistetaan ja arvioidaan riskejä, jotka voivat vaikuttaa tavoitteiden saavuttamiseen, ja jossa määritetään, miten kyseisiä riskejä pitäisi hallita.

Sisäisen valvonnan kehiksessä on riskinarviointia koskeva osatekijä ja se toimii, mutta joitakin parannuksia tarvitaan (luokka 2).

eu-LISA luottaa siihen, että sen riskinhallintastrategiassa ja riskinarviointiprosesseissa pystytään määrittämään tehokkaasti sen tavoitteet sekä tunnistamaan riskit ja analysoidaan niitä. Kun strategian täytäntöönpanon etenemissuunnitelma hyväksyttiin vuonna 2022, laadittiin vuosille 2021 ja 2022 ensimmäinen täytäntöönpanokertomus suunniteltujen suoritteiden saavuttamisesta (jotka edistävät strategisten päämäärien ja strategisten tavoitteiden saavuttamista). Virasto tarkisti ja hyväksyi **uuden riskinhallintastrategiansa**. Strategiassa määritellään tarkemmin riskien toteutumisen ja riskitoleranssin standardisoitu menetelmä ja annetaan ohjeita sen täytäntöönpanosta ohjelmien neuvostoissa. Yksiköiden riski- ja ongelmarekisterin täydentäminen ja seuranta on edelleen virastossa jatkuva puute. Petosten ehkäisemisen ja havaitsemisen alalla määriteltiin menettely väärinkäytösten paljastamista varten. Virasto onnistui panemaan täytäntöön 75 prosenttia petostentorjuntastrategiansa toimintasuunnitelmasta vuosiksi 2022-2024. Petostentorjuntastrategiaa koskevan kertomuksen suositusten täytäntöönpano vahvistaa sisäistä valvontaa entisestään vuonna 2024. Kaikki avoimet tarkastussuosituksukset pyrittiin saamaan päätökseen huomattavin

ponnistuksin. Vuoden 2023 loppuun mennessä kaikkien tarkastussuosittelusten osalta korjaustoimien toteuttamisaste oli 87 prosenttia. Kahdeksan erittäin tärkeää varainhoitoa koskevaa suositusta on kuitenkin vielä päättämättä. Viraston tilinpitäjä nimitettiin tammikuussa 2023, ja uusi toimitusjohtaja otti tulojen ja menojen hyväksyjän tehtävät vastaan 16. maaliskuuta 2023 alkaen.

Periaate	Arviointi
6. Eritellään soveltuvat tavoitteet	Periaate on olemassa, ja se toimii hyvin (luokka 1)
7. Määritetään ja analysoidaan riski	Periaate on olemassa, ja se toimii hyvin (luokka 1)
8. Arvioidaan petoksen riski	Periaate on olemassa, ja se toimii, mutta joitakin parannuksia tarvitaan (luokka 2)
9. Määritetään ja analysoidaan huomattavat muutokset	Periaate on olemassa, ja se toimii hyvin (luokka 1)

III Valvontatoimet

Valvontatoimet lieventävät tavoitteiden saavuttamiseen liittyviä riskejä (politiikka, toiminta, sisäinen valvonta), joita sovelletaan organisaation kaikilla tasoilla, toimintaprosessien eri vaiheissa ja koko teknologiaympäristössä. Niiden tarkoituksena voi olla ennaltaehkäisy tai jäljittäminen, ja ne sisältävät useita manuaalisia ja automaattisia toimia sekä tehtävien eriyttämistä.

Sisäisen valvonnan kehityksessä on valvontatoimia koskeva osatekijä ja se toimii, mutta joitakin parannuksia tarvitaan (**luokka 2**).

Vuoden 2024 arvioinnissa todettiin, että osatekijä on osittain olemassa, toimiva ja tehokas, mutta siinä on parantamisen varaa: se nostettiin luokkaan 2 (verrattuna luokkaan 3 vuonna 2023). Tämä johtuu suurelta osin korjaussuunnitelmien onnistuneesta täytäntöönpanosta ja (EES-järjestelmään liittyvien) ”kriittisten” ja ”merkittävien” tarkastussuosittelusten päättämisestä sekä muiden jäljellä olevien ”merkittävien” suositusten uudelleenluokittelusta ”kohtalaisiksi”. Ensimmäistä kertaa vuoden 2021 jälkeen ei ole korjaamatta yhtään ”kriittistä” tai ”merkittävää” puutetta.

Virasto on panostanut huomattavasti kriittisimpiin vaatimustenmukaisuuden osa-alueisiin, kuten sopimusten hallinnointiin, hankintoihin sekä horisontaaliseen toimintamalliin siirtymiseen. Osana korjaavia toimia virasto hyväksyi ennaltaehkäisevänä valvontamekanismina **omaisuudenhallintapolitiikan**. eu-LISA vahvisti edelleen poikkeusten raportointiprosessia erityisesti varmistamalla korjaavien toimien järjestelmällisen seurannan. Sisäisen valvonnan strategian viimeistely vuonna 2024 määrittelee ja vahvistaa edelleen sisäistä valvontaa, ja sen täytäntöönpanolla varmistetaan, että hankkeet ovat vaatimustenmukaisia alusta loppuun. Virasto lisäsi edelleen teknologian ja tietoturvan valvontaa ja saavutti hyviä tuloksia.

Periaate	Arviointi
10. Valitaan ja kehitetään valvontatoimia	Periaate on osittain olemassa, ja se toimii, mutta joitakin parannuksia tarvitaan (luokka 2)
11. Valitaan ja kehitetään yleistä teknologian valvontaa	Periaate on olemassa, ja se toimii hyvin (luokka 1)
12. Otetaan käyttöön käytäntöjen ja menettelyjen avulla	Periaate on olemassa, ja se toimii, mutta joitakin parannuksia tarvitaan (luokka 2)

IV Tiedotus ja viestintä

Viestinnän välityksellä toimitetut tiedot ovat välttämättömiä, jotta organisaatiot voivat suorittaa sisäisiä valvontatoimia ja tukea tavoitteiden saavuttamista. Henkilöstö saa sisäisestä viestinnästä tietoa, jota se tarvitsee tavoitteidensa saavuttamiseen ja päivittäisten tarkastusten tekemiseen. Yleisö ja sidosryhmät saavat puolestaan ulkoisesta viestinnästä tietoa viraston poliittisista tavoitteista ja toimista.

Tiedotusta ja viestintää koskeva osatekijä on olemassa ja se toimii hyvin (**luokka 1**).

Viraston tiedotus- ja viestintätoimissa noudatetaan vakiintuneita menettelyjä ja prosesseja, joilla tuetaan organisaation laajempien tavoitteiden saavuttamista. Sisäinen ja ulkoinen viestintä toteutettiin vuonna 2023 hyväksytyn vuosisuunnitelman mukaisesti. eu-LISA vahvisti edelleen tiedonhallinnan valvontaa tarkistamalla vuosittain asiakirjojen julkisuutta käsittelevien yhteyshenkilöiden nimitystä (PAD) ja nimittämällä tällaisia yhteyshenkilöitä viraston eri osiin. Ensimmäistä kertaa kaikki Euroopan tietosuojavaltuutetun (EDPS) tarkastuksesta johtuvat tiedonhallintaa ja tietosuojaa koskevat suositukset on saatu onnistuneesti päätökseen. Sisäisen valvonnan kehystä koskeva tiedotustapahtuma kehitettiin (ja toteutettiin helmikuussa 2024), ja koko viraston henkilöstölle järjestettiin kuusi koulutustilaisuutta poikkeuksista ja sääntöjenvastaisuuksista.

Periaate	Arviointi
13. Käytetään asiaankuuluvia tietoja	Periaate on olemassa, ja se toimii hyvin (luokka 1)
14. Viestitään sisäisesti	Periaate on olemassa, ja se toimii hyvin (luokka 1)
15. Viestitään ulkoisesti	Periaate on olemassa, ja se toimii hyvin (luokka 1)

V Seurantatoimet

Virasto osallistuu jatkuviin ja erityisiin arviointeihin sen varmistamiseksi, että kukin viidestä sisäisen valvonnan kehyksen osatekijästä on olemassa ja toimii. Organisaation eri tasoilla toteutettaviin prosesseihin sisäänrakennetuista jatkuvista arvioinneista saadaan ajoissa tietoa mahdollisista puutteista. Virasto arvioi säännöllisesti kaikki havainnot ja ilmoittaa viipymättä havaituista puutteista ja korjaa ne.

Seurantatoimia koskeva osatekijä on olemassa ja se toimii hyvin (**luokka 1**).

Virasto vahvisti edelleen sisäisten tarkastustensa seurantaa ja arviointia, jotka perustuvat toimista raportointiin, sisäisiin ja ulkoihin tarkastuksiin, poikkeusten ja vaatimustenvastaisten tapahtumien analysointiin, organisaation laajuiseen riskirekisteriin, petostentorjuntastrategian täytäntöönpanoon ja henkilöstön itsearviointiin omilla vastualueillaan.

Periaate	Arviointi
16. Tehdään käynnissä olevia ja/tai erillisiä arviointeja	Periaate on olemassa, ja se toimii hyvin (luokka 1)
17. Arvioidaan puutteita ja tiedotetaan niistä	Periaate on olemassa, ja se toimii hyvin (luokka 1)

8.1.3. Suurimmat organisaation laajuiset riskit

Virasto jatkoi organisaation laajuisten riskien ja ongelmien jatkuvaa, ennakoivaa ja standardoitua seurantaa. Vuonna 2022 riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaava päällikkö hienosäätö ja validoi vaikutus- ja todennäköisyyskriteerit, jotta kohteet voidaan standardoida ja hyväksyä automaattisesti organisaation tasolla. Vuoden 2021 sisäisen valvonnan kehyksen arviointihavaintojen huomioon ottamiseksi riski- ja ongelmarekistereitä ylläpidetään yksikkötasolla.

Lokakuussa 2023 hallintokomitea hyväksyi **uuden riskinhallintapaketin**, joka sisältää riskinhallintapolitiikan, organisaation laajuisten riskien ja ongelmien luokituskriteerit, riskinhallintaprosessin määritelmän, työskentelyohjeet (täytäntöönpano Planview Portfolios -työkalussa) ja keskeisiä suorituskykyindikaattoreita koskevan sopimuksen.

Koko vuoden 2023 ajan organisaation laajuisten riskien ja ongelmien tila esiteltiin hallintokomitealle neljännesvuosittain – huhti-, heinä- ja marraskuussa. Lisäksi organisaation laajuisia riskejä ja ongelmia koskeva ajantasainen päivitys lähetetään kuukausittain kaikille henkilöstön jäsenille, ja se on saatavilla intranetissä.

Vuoden aikana virasto sulki viisi riskiä, siirsi kaksi riskiä yksikkötasolle ja lisäsi neljä uutta riskikohdetta (joista kaksi luokiteltiin vuoden aikana uudelleen ongelmiksi).

Seuraavassa taulukossa esitetään luettelo organisaation laajuisista riskeistä joulukuussa 2023. Jäljempänä annettujen tietojen lisäksi täydellinen organisaation laajuinen riskirekisteri sisältää kuvauksen riskeihin varautumisesta sekä toiminta-aikataulun, jota tarkistetaan ja päivitetään säännöllisesti.

Taulukko 10. Organisaation laajuisten riskien tilanne 31. joulukuuta 2023

Viitenumero	Organisaationlaajuisen riskin nimi	Toteutumisen todennäköisyys	Vaikutus	Omistaja ja muut osallistujat
2017-01	Kohdennettu ja onnistunut ulkoinen kyberhyökkäys eu-LISAn infrastruktuuriin	3 – Suuri	– Erittäin suu	Turvallisuusyksikön päällikkö
2018-01	Jo toteutetut toimenpiteet eivät ehkä riitä varmistamaan, että tietokeskuksen kapasiteetti on riittävän suuri, jotta eu-LISA voi jatkossa isännöidä lisää järjestelmiä	3 – Suuri	4 – Erittäin suuri	Infrastruktuurin hallintayksikön päällikkö ja hallintopalveluosaston päällikkö
2018-06	Luottamuksellisuuden rikkoutuminen: arkaluonteisia tietoja paljastuu tahattomasti vastattaessa julkisia tietoja koskeviin pyyntöihin	2 – Keskitasoinen	4 – Erittäin suuri	Hallintopalveluosaston päällikkö
2019-05	Viraston kriittisistä tarpeista huolehtimiseen ei ole saatavilla riittävästi fyysistä tilaa	3 – Suuri	3 – Suuri	Hallintopalveluosaston päällikkö ja hallintopalveluyksikön päällikkö sekä henkilöstöyksikön päällikkö
2019-08	Teknisen tuen malli ja kapasiteetti: eu-LISAlle osoitettujen teknisen tuen pyyntöjen määrä kasvoi huomattavasti, kun uudet järjestelmät otettiin käyttöön, ja tämä voi heikentää huomattavasti uusien ja nykyisten järjestelmien teknistä tukea	3 – Suuri	4 – Erittäin suuri	Järjestelmäoperaatioyksikön päällikkö Turvallisuusyksikön päällikkö Henkilöstöyksikön päällikkö
2020-01	Oikeudellisia tarkastuksia ei tehdä riittävästi	3 – Suuri	4 – Erittäin suuri	Hallintopalveluosaston päällikkö
2020-06	Vaikkeudet palkata viraston tarpeita vastaavia resursseja – riski siitä, että eu-LISAan sopivia ei löydetä	3 – Suuri	4 – Erittäin suuri	Henkilöstöyksikön päällikkö

2020-08	Toimintakunnossa pitämistä koskevat sopimukset eivät ole riittävän tehokkaita elinkaarensa loppuun tulleille laitteille ja ohjelmistoille	3 – Suuri	4 – Erittäin suuri	Suunnittelu- ja standardiyksikön päällikkö ja infrastruktuurin hallintayksikön päällikkö
2021-02	Järjestelmää koskevia tarkkoja, täydellisiä ja ajantasaisia asiakirjoja ei säilytetä eu-LISAn hallinnoimassa keskusrekisterissä	3 – Suuri	4 – Erittäin suuri	Suunnittelu- ja standardiyksikön päällikkö Ohjelma- ja hanketoteutusyksikön päällikkö
2022-04	Riittämättömät resurssit EXTRA-sopimusten hallinnointiin	3 – Suuri	4 – Erittäin suuri	Hallintopalveluosaston päällikkö
2022-07	Venäjän ja Ukrainan tämänhetkisellä konfliktilla on ollut vaikutusta Euroopan geopoliittiseen tilanteeseen ja EU:n toimielimiin, elimiin ja virastoihin kohdistuvat riskit ovat lisääntyneet. Tämä vaikuttaa eu-LISAn kybertoimien lisääntymiseen ja tarpeeseen vahvistaa tilojen/toimipaikkojen fyysistä suojelua	3 – Suuri	4 – Erittäin suuri	Turvallisuusyksikön päällikkö ja toimitusjohtaja
2023-03	Riski siitä, että tietoliikenteen infrastruktuuriin ei saada riittävästi määrärahoja TESTA-ng III -puitesopimuksen uudelleen neuvottelujen vuoksi	3 – Suuri	4 – Erittäin suuri	Infrastruktuurin hallintayksikön päällikkö
2023-04	Oikeudellinen riski, joka liittyy joidenkin EXTRA-sopimusten (ulkoinen tuki) mahdolliseen uudelleenluokitteluun henkilöstötoimiksi	3 – Suuri	4 – Erittäin suuri	Hallintopalveluosaston päällikkö Henkilöstöyksikön päällikkö

8.1.4. Vuoden 2023 petostentorjuntastrategian toimintasuunnitelman täytäntöönpano

Viraston petostentorjuntastrategiassa vuosiksi 2022–2024 on kolme strategista tavoitetta:

- noudatetaan petostentorjuntaperiaatteita kaikilta osin
- laaditaan korkeatasoiset eettiset säännöt ja noudatetaan niitä eu-LISAn kaikessa toiminnassa
- kehitetään ja käytetään tietojen keruuta ja analysointia.

Vuosien 2022–2024 petostentorjuntastrategian täytäntöönpanotilanteen säännöllinen seuranta osoitti, että mikään petosriskistä ei toteutunut vuonna 2023¹⁴⁹. Toimintasuunnitelmassa on 13 toimea, joista jokaisella pyritään lieventämään yhtä tai useampaa määritettyä petosriskiä. Seurannan tulokset osoittivat joulukuussa 2023, että virasto oli pannut 10 toimesta täytäntöön seitsemän (kolme toimea on ”käynnissä” määräajan puitteissa), joten täytäntöönpanoaste oli 75 prosenttia.

eu-LISAn petostentorjuntastrategian toimintasuunnitelman yleinen määrällinen täytäntöönpano näyttää olleen riittävää vuonna 2023. Vaikka tarkastuksen aikana ei havaittu yhtään petosepäilyä, korostetaan seuraavia mahdollisuuksia sisäisen valvonnan vahvistamiseen:

- toimien omistajien tulisi tehostaa toimiaan, jotta toimintasuunnitelma voitaisiin panna kokonaisuudessaan täytäntöön seuraavana vuonna. Viivästyneiden toimien monimutkaisuuden vuoksi sovittiin tarkistetuista täytäntöönpanon määräajoista
- viraston hyväksymien, virkamatkaoppaan täytäntöönpanosääntöjen täytäntöönpanoa tulisi tehostaa
- sosiaalisten tapahtumien järjestämiselle tulisi asettaa rahoituskatot ja säännöt, joista tulisi ilmoittaa asianomaisille sidosryhmille.

8.2. Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuusarviointin päätelmät

Kaiken kaikkiaan arvioinnin tulokset osoittavat, että eu-LISAssa on sisäinen valvontajärjestelmä ja että se toimii ja on tehokas, mutta joitakin parannuksia tarvitaan (luokka 2).

8.3. Riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön lausunto

Riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön lausunto

Minä, allekirjoittanut,

¹⁴⁹ Sisäisen tarkastuksen yksikön seurantaraportti petostentorjuntastrategian toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta vuonna 2023, ks. Ares(2024)1056755, 12. helmikuuta 2024.

vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan Euroopan unionin viraston (eu-LISAn) riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaava päällikkö,

ilmoitan riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavana päällikkönä, että olen eu-LISAn sisäisen valvonnan kehyksen mukaisesti ilmoittanut näkemykseni ja suositukseni viraston sisäisen valvonnan yleisestä tilasta toimitusjohtajalle.

Todistan täten, että tässä vuotuisessa toimintakertomuksessa ja sen liitteissä annetut tiedot ovat parhaan tietoni mukaan tarkkoja, luotettavia ja täydellisiä.

Philippe Harant

Väliaikainen riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaava päällikkö

[Hyväksytty sähköinen allekirjoitus]

IV

JOHDON VAHVISTUSLAUSUMA

Johdon vahvistuslausuma

9. Vahvistuslausumaa tukevien tekijöiden tarkastelu

Tässä osassa tehdään katsaus perustekijöihin, jotka tukevat kohtuullista varmuutta, jonka tulojen ja menojen hyväksyjä antaa vuotuisen toimintakertomuksen vahvistuslausumassaan.

➤ Perustekijä 1: Johdon laatima arvio

Viraston johto on kohtuullisen vakuuttunut siitä, että käytössä on yleisesti asianmukaiset valvontatoimet ja että ne toimivat suunnitellusti. Riskejä seurataan ja lievitetään asianmukaisesti ja tarvittavia parannuksia ja tukitoimia toteutetaan. Viraston johto tunnustaa lisäksi, että viraston sisäisen valvonnan kehysten tehokkuutta on pidettävä yllä sekä varmistettava sisäisen valvonnan kehysten täytäntöönpanon seuranta ja arviointi, jotta voidaan saavuttaa perustamisasetuksessa ja pitkän aikavälin strategiassa asetetut viraston tavoitteet.

Vuonna 2013 virasto otti käyttöön virallisen menettelyn **poikkeusten ja vaatimustenvastaisuuksien rekisteröintiä varten**, ja vuonna 2021 laadittiin asiaa koskevat ohjeet. Menettelyllä vahvistetaan asianmukaiset toimenpiteet, joilla varmistetaan, että kaikki poikkeustapaukset, joissa ohitetaan merkittävistä syistä valvonta tai poiketaan vahvistetusta sääntelykehyksestä, selitetään perusteellisesti, kirjataan ja ilmoitetaan avoimuusperiaatteen mukaisesti. Kaikki poikkeukset ja sääntöjenvastaiset tapahtumat on dokumentoitava, rekisteröitävä ja hyväksyttävä asianmukaisesti ennen toimiin ryhtymistä. eu-LISAn ohjeiden mukaan johdon tehtävänä on seurata kaikkia raportoituja tapauksia kahdesti vuodessa erityisen analyttisen raportin avulla.

Vuonna 2023 eu-LISA kirjasi yhteensä 21 poikkeusta ja 12 sääntöjenvastaista tapahtumaa. Viraston johto analysoi ja tarkasteli kaikkia kirjattuja tapauksia sekä korjaavia ja lieventäviä toimia vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä ja vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä, ja tämän perusteella hyväksyttiin toimintasuunnitelma tällaisten tapausten esiintymisen ja vaikutusten minimoimiseksi. Näitä analyyseja käytettiin myös puutteiden havaitsemiseen sisäisen valvonnan kehysten tehokkuusarvioinnissa.

➤ Perustekijä 2: Ulkoisten tarkastusten tulokset

Euroopan tilintarkastustuomioistuin antoi seuraavan tarkastuslausuman Euroopan parlamentille ja neuvostolle:

Lausunto tilien luotettavuudesta: Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että eu-LISAn tilinpäätös varainhoitovuodelta 2022 antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. joulukuuta 2022 (toimien tulokset, rahavirrat ja nettovarallisuuden muutokset) viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksyttyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin. Tilintarkastustuomioistuin kiinnittää kuitenkin tiettyjä seikkoja painottavan kappaleen alla huomiota vuoden 2022 tilinpäätöksen liitetietoon 2.1.5.3, jossa kuvataan EES-järjestelmän käyttöönoton viivästymistä ja sen vaikutusta eu-LISAn toimiin.

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta: Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. joulukuuta 2022 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta: Tilintarkastustuomioistuin havaitsi yhteensä 17,8 miljoonan euron maksut, joihin liittyi sääntöjen noudattamatta jättämistä. Ne olivat 4,8 prosenttia vuonna 2022 käytettävissä olleista maksumäärärahoista. Määrä ylitti näin ollen tarkastukselle varten asetetun olennaisuusrajan, ja tästä syystä tilintarkastustuomioistuin antoi varauman sisältävän lausunnon tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

Tilintarkastustuomioistuin esitti myös hallintoa, valvontajärjestelmiä ja talousarviohallintoa koskevia huomautuksia, jotka eivät kyseenalaistaneet edellä mainittuja lausuntoja. Virasto laati toimintasuunnitelman näiden huomautusten käsittelemiseksi.

➤ Perustekijä 3: Edellisten raportointijaksojen varaumia koskevat jatkotoimet

Tulojen ja menojen hyväksyjän konsolidoidussa vuotuisessa toimintakertomuksessa 2022 antama vahvistuslausuma sisälsi seuraavat varaumat:

- uudistetun Schengenin tietojärjestelmän käyttöönottoa lykättiin marraskuusta 2022 7. maaliskuuta 2023 saakka.
- Sisäisiin ja ulkoisiin tarkastuksiin perustuvien huomautusten perusteella toimintaohjelmissa ja hankkeissa on valvonnan puutteita, jotka vaikuttavat varainhoitovuonna 2022 toteutettujen hankintojen ja sopimusten hallintaan liittyvien toimien sääntöjenmukaisuuteen. Virasto aloitti vuonna 2021 hyväksytyjen hankintaohjeiden ja -menettelyjen tarkistamisen, jotta se voisi vastata vireillä oleviin hankintoihin ja sopimusten hallinnointiin liittyviin tarkastussuosituksiin. Samanaikaisesti eu-LISA valmistelee uusia sopimusten hallinnointia koskevia ohjeita/menettelyjä, jotka on tarkoitus hyväksyä syyskuuhun 2024 mennessä.
- Rakennusurakoitsijaa vastaan käyty (eu-LISAn Strasbourgissa, Ranskassa sijaitsevan teknisen toimipaikan ensimmäiseen laajennukseen liittyvä) oikeudenkäynti, joka jatkui toisen oikeusasteen tuomioistuimessa Strasbourgissa, saatettiin päätökseen vuoden 2023 alussa tuomioistuimen ulkopuolisen sovittelun avulla, ja kahdenvälinen sopimus allekirjoitetaan lähiaikoina.

9.1. Päätelmät

Tämän kertomuksen luvussa 3 kerrotun perusteella voidaan tehdä päätelmä, jonka mukaan sisäisissä tarkastuksissa ei ole havaittu huomattavia puutteita, jotka voisivat vaikuttaa vahvistuslausumaan. Tilintarkastustuomioistuin kiinnitti kuitenkin huomiota vuoden 2022 tilinpäätöksen liitetietoon 2.1.5.3, jossa kuvataan rajanylitystietojärjestelmän käyttöönoton viivästymistä ja sen vaikutusta eu-LISA-toimiin.

Tilintarkastustuomioistuin esitti lisäksi huomautuksia hallinnosta, valvontajärjestelmistä ja talousarvion hallinnoinnista asettamatta niiden lausuntoja kyseenalaiseksi. Virasto laati toimintasuunnitelman näiden huomautusten käsittelemiseksi.

Lisäksi virasto aloitti vuonna 2021 hyväksytyjen hankintaohjeiden ja -menettelyjen tarkistamisen ja otti samanaikaisesti käyttöön uudet sopimusten hallinnointiohjeet ja -menettelyt, jotta se voisi vastata hankintoihin ja sopimusten hallinnointiin liittyviin vireillä oleviin tarkastussuosituksiin.

9.2. Varaumat

Edellä esitettyjen tietojen perusteella tulojen ja menojen hyväksyjä esitti seuraavat varaumat, jotka koskevat johdon vahvistuslausumaa vuodelta 2023:

- eu-LISAn hallintoneuvosto totesi tammikuussa 2023, että rajanylitystietojärjestelmää ei enää ollut mahdollista ottaa käyttöön toukokuussa 2023. Tilanteen ratkaisemiseksi virasto otti käyttöön uuden 3R-strategian (Remobilise, Resolve, Renew). Näin pystyttiin laatimaan vankka yhteentoimivuuden etenemissuunnitelma, joka toteutettiin asteittain neljässä vaiheessa vuosina 2024–2026. Hallintoneuvosto hyväksyi etenemissuunnitelman, ja oikeus- ja sisäasioiden neuvosto hyväksyi sen 19. lokakuuta 2023. 1. toukokuuta 2024 virasto on aikataulussa etenemissuunnitelman mukaisesti. Viraston tietojen mukaan kaikki osapuolet ovat mukana testauskampanjoissa.
- Sisäisiin ja ulkoisiin tarkastuksiin perustuvien huomautusten huomioon ottamiseksi jäännösriskejä ja valvonnan puutteita esiintyy edelleen henkilöresurssien hankinnassa, hankintojen valvonnassa ja sopimusten hallinnointitoimissa toimenpideohjelmien ja hankkeiden yhteydessä, ja ne voivat vaikuttaa varainhoitovuonna 2023 suoritettujen toimien säännönmukaisuuteen. Virasto käsittelee näitä kysymyksiä parhaillaan, ja tavoitteena on antaa päätöslauselma mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Hallintoneuvosto arvioi säännöllisesti avoimen tarkastussuosituksen edistymistä.

Lisäksi tilintarkastustuomioistuin antoi varauman sisältävän lausunnon tilien perustana olevien 2022 maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta, ja virasto laati toimintasuunnitelman, jolla pyritään käsittelemään hallintoa, valvontajärjestelmiä ja talousarviohallintoa koskevia huomautuksia.

V

VAHVISTUSLAUSUMA

Vahvistuslausuma

Minä, allekirjoittanut,

vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan Euroopan unionin viraston (eu-LISAn) toimitusjohtaja,

tulojen ja menojen hyväksyjänä,

vakuutan, että tämän kertomuksen sisältämät tiedot antavat oikean ja rehellisen kuvan,

Ilmoitan, että minulla on kohtuullinen varmuus siitä, että tässä kertomuksessa kuvailluille toimille osoitetut resurssit on käytetty niiden aiottuun tarkoitukseen ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti ja että käytössä olevat valvontamenettelyt antavat tarvittavat takeet kohteena olevien toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta.

Tämä kohtuullinen varmuus perustuu omaan harkintaani, valtuutettujen tulojen ja menojen hyväksyjien kanssa käymiini keskusteluihin ja käytettävissäni oleviin tietoihin, kuten sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuuden vuotuisen arvioinnin tuloksiin, poikkeusten ja sääntöjenvastaisuuksien vuotuisen tarkasteluun, tarkastussuosituksen täytäntöönpanon vuotuisen tarkasteluun sekä tilintarkastustuomioistuimen alustavaan lausuntoon varainhoitovuonna 2023 toteutettujen toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

Vahvistan, etten ole tietoinen mistään lausumassa mainitsematta jätetystä tekijästä, joka voisi vahingoittaa viraston tai sen sidosryhmien etuja.

On kuitenkin syytä panna merkkeille seuraavat varaukset:

eu-LISAn hallintoneuvosto totesi tammikuussa 2023, että rajanylitystietojärjestelmää ei enää ollut mahdollista ottaa käyttöön toukokuussa 2023. Virasto otti vuonna 2023 käyttöön uuden strategian (3R-strategia—Remobilise, Resolve, Renew) tilanteen ratkaisemiseksi. Näin pystyttiin laatimaan vankka yhteentoimivuuden etenemissuunnitelma, joka toteutettiin asteittain neljässä vaiheessa vuosina 2024–2026. Etenemissuunnitelman on vahvistanut eu-LISAn hallintoneuvosto, ja oikeus- ja sisäasioiden neuvosto hyväksyi sen 19. lokakuuta 2023. 1. toukokuuta 2024 virasto on aikataulussa etenemissuunnitelman mukaisesti. Viraston tietojen mukaan kaikki osapuolet ovat mukana testauskampanjoissa.

Sisäisten ja ulkoisten tarkastusten perusteella tehdyt havainnot osoittavat, että jäljellä on edelleen riskejä ja valvontapuutteita, jotka liittyvät henkilöstön hankintaan, hankintojen ja sopimusten hallinnoinnin valvontaan toimenpideohjelmien ja hankkeiden yhteydessä ja jotka voivat vaikuttaa varainhoitovuonna 2023 toteutettavien toimien sääntöjenmukaisuuteen. Virasto käsittelee näitä kysymyksiä parhaillaan, ja tavoitteena on antaa päätöslauselma mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Hallintoneuvosto arvioi säännöllisesti avoimen tarkastussuosituksen edistymistä.

Haluan myös korostaa, että aloitin tulojen ja menojen hyväksyjän tehtävässä 16. maaliskuuta 2023.

Agnès Diallo

Toimitusjohtaja

[Hyväksytty sähköinen allekirjoitus]

VI

LIITTEET

Liitteet antavat yksityiskohtaisemman yleiskatsauksen resurssien käytöstä ja varmistavat samalla viraston työn ja toiminnan avoimuuden lisäämisen.

Liite I. Ydintoiminnan tilastot

Organisaation keskeisten tulosindikaattoreiden¹⁵⁰ tarkoituksena on antaa viraston sidosryhmille yleiskuva eu-LISAn toiminnasta keskeisillä toiminta-aloilla. eu-LISAn hallintoneuvosto hyväksyi 21. maaliskuuta 2023 viraston vuoden 2023 organisaation keskeisiä tulosindikaattoreita koskevan raportin.

Oikeus- ja sisäasioiden alan tietojärjestelmien operatiivinen hallinnointi

Järjestelmän käytettävyys

Keskeinen tulosindikaattori	Tavoite	2020	2021	2022	2023	Tilanne
3	Eurodac-keskusjärjestelmä käytettävissä					
	Vihreä ≥99,99 % 99,99 % > Keltainen ≥ 99,50 % Punainen <99,50 %	99,87 %	99,80 %	99,88 %	99,47 %	Alitti tavoitearvon: hieman alhaisempi häiriötilanteiden vuoksi, mukaan lukien hankkeen toteuttamisesta johtuneet suunnitellut käyttökatkot <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset palveluraportit</i>
6	SIS-keskusjärjestelmän käytettävyys					
	Vihreä ≥99,99 % 99,99 % > Keltainen ≥ 99,50 % Punainen <99,50 %	99,94 %	99,98 %	99,94 %	99,67 %	Osittain tavoitteen mukainen: käytettävyyteen vaikuttaneiden häiriöiden vuoksi <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset palveluraportit</i>
8	VIS-keskusjärjestelmä käytettävissä					
	Vihreä ≥99,99 % 99,99 % > Keltainen ≥ 99,50 % Punainen <99,50 %	99,93 %	99,98 %	99,69 %	99,97 %	Osittain tavoitteen mukainen: varakeskysyksikköön siirtymisen vuoksi. <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset palveluraportit</i>

Vastausaika

KPI	Tavoite	2020	2021	2022	2023	Tilanne
4	Eurodac-keskusjärjestelmän vastausaika¹⁵¹					
	Vihreä ≥99,45 % 99,45 % > Keltainen ≥ 90 % Punainen <90 %	99,95 %	100,00 %	99,99 %	99,98 %	Tavoitteen mukainen <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset palveluraportit</i>
7	SIS-keskusjärjestelmän vastausaika¹⁵²					
	Vihreä ≥99,5 % 99,5 % > Keltainen ≥ 99 % Punainen <99 %	99,86 %	99,85 %	98,98 %	99,99 %	Tavoitteen mukainen <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset palveluraportit</i>
9	VIS-keskusjärjestelmän vastausaika¹⁵³					
	Vihreä = 100 % 100 % > Keltainen ≥ 90 % Punainen <90 %	99,98 %	99,90 %	99,70 %	99,98 %	Osittain tavoitteen mukainen <i>Lähde: Palvelutasosopimus ja kuukausittaiset palveluraportit</i>

Viestintäinfrastruktuurin käytettävyys

Keskeinen tulosindikaattori	Tavoite	2020	2021	2022	2023	Tilanne
5	Suuralueverkon (WAN) käytettävyys (SIS- ja VIS-järjestelmille)					

¹⁵⁰ Hallintoneuvosto hyväksyi eu-LISAn organisaation keskeisten tulosindikaattorien viimeisimmän version 9. huhtikuuta 2020. Helmikuussa 2021 toteutetun uudelleentarkastelun jälkeen virasto pani täytäntöön muutamia muutoksia, jotka hallintoneuvosto hyväksyi maaliskuussa 2021.

¹⁵¹ Eurodacin kriittiset toiminnot on jaettu kahteen luokkaan: a) erittäin tärkeät tapahtumat (vakiovastausaika 1 tunti) ja b) tavanomaiset tapahtumat (24 tuntia). Vastausaikaindikaattori (KPI 4) on näiden kahden luokan keskiarvo: "vihreä", jos 99,45 prosenttia tapahtumista sisältyi vakiovastausaikaan, "keltainen", jos tapahtumia on 90–99,45 prosenttia, ja "punainen", jos tapahtumia on alle 90 prosenttia.

¹⁵² Prosenttiosuus luokan 1 kyselyistä (tarkat kyselyt), joihin vastataan yhden sekunnin kuluessa.

¹⁵³ Kunkin toimintaryhmän (turvapaikka-, rajavalvonta-, konsuli-, lainvalvonta- ja aluepalvelut) prosenttiosuus kokonaisvastauksista sopimusrajojen puitteissa (ruuhka-aika-, rikkomis- ja tietueindikaattorit).

Vihreä ≥99,99 %	99,9931 %	99,9988 %	99,9984 %	99,9994 %	Tavoitteen mukainen
99,99 % > Keltainen					
≥ 99,50 %					
Punainen <99,50 %					

Operatiivinen tuki ja koulutus

Keskeinen tulosindikaattori	Tavoite	2020	2021	2022	2023	Tilanne
16	Jäsenvaltioille tarjottava koulutus oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmistä					
	Tyytyväisyysaste (asteikko 1–6), keskiarvo >4	4,5	5,4	5,4	5,26	Tavoitteen mukainen
19	Asiakastyytyväisyys: % loppukäyttäjistä tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä oikeus- ja sisäasioiden alan järjestelmien yleiseen toimintaan					
	≥80 %	95 %	95 %	97 %	97,33 %	Tavoitteen mukainen
20	eu-LISAn neuvontapalvelun suorituskyky					
	≥75 %	99,90 %	95,00 %	82,37 %	100 %	Tavoitteen mukainen

Turvallisuus

Keskeinen tulosindikaattori	Keskeinen tulosindikaattori	Tavoite	2020	2021	2022	2023	Tilanne
1	Lainsäädännössä määritetyn mukaisesti täytäntöön pantujen turvallisuustavoitteiden prosenttiosuus						
		100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	Tavoitteen mukainen
2	Vuosittain tehtyjen hätätilanneharjoitusten / turvallisuuteen ja toiminnan jatkuvuuteen liittyvien harjoitusten määrä						
		2	2	2	3	3	Tavoitteen mukainen: 1 toiminnan jatkuvuusharjoitus ja kaksi paloharjoitusta (TLL ja SXB).

Hallinto ja vaatimustenmukaisuus

KPI	Tavoite	2020	2021	2022	2023	Tilanne
21	Hankkeiden arviointi: toteutumien arvioitu määritettyjen laatua/kustannuksia/aikaa koskevien muuttujien perustason perusteella hankkeen vaihteluvälit huomioon ottaen					
	<10 %	9,19 %	15,75 %	16,59 %	9,83 %	Tavoitteen mukainen: 4 hanketta saatettu päätökseen vuonna 2023 (ml. 3 sisäistä hanketta)
22	Hankehallinta: toteutettujen hankkeiden vaatimustenmukaisuuden arviointi eu-LISAn hankehallintamenetelmän perusteella hankkeen elinkaaren aikana.					
Pienet hankkeet	>75 %	Ei sovelleta	20 %	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Ei sovelleta: ,Ei pieniä hankkeita vuonna 2023
Keskisuuret hankkeet	>80 %	71 %	76,2 %	66 %	76 %	Alitti tavoitearvon
Suuret hankkeet	>85 %	73,5 %	Ei sovelleta	74 %	75 %	Alitti tavoitearvon
23	Tarkastus: (A) Annetuissa määräajoissa täytäntöön pantujen tarkastussuosituksen prosenttiosuus					
kriittinen	100 %	Ei sovelleta	Ei sov.	Ei sovelleta	100 %	Tavoitteen mukainen: (3/3)
erittäin tärkeä	≥90 %	67 %	72 %	63 %	80 %	Alitti tavoitearvon: (16/20) tavoitteen saavuttamisessa on edistytty merkittävästi, vuonna 2023 tilanne on parantunut viime vuosista parhaiten
tärkeä	≥80 %	60 %	85 %	62 %	93 %	Tavoitteen mukainen: 14/15
23	Tarkastus: (B) Jäljellä olevien tarkastussuosituksen määrä ja ikä					
Suosituksat, jotka ovat myöhässä alle kuusi kuukautta	≤4	2	3	4	0	Tavoitteen mukainen
Suosituksat, jotka ovat myöhässä kuudesta kuukaudesta yhteen vuoteen	≤2	1	0	0	2	Tavoitteen mukainen
Suosituksat, jotka ovat myöhässä yli vuoden	≤1	10	6	8	3	Alitti tavoitearvon: tavoitteen saavuttamisessa on edistytty merkittävästi, vuonna 2023 tilanne on parantunut viime vuosista parhaiten

Hallinto ja yleinen tuki

KPI	Tavoite		2020	2021	2022	2023	Tilanne
15	Ympäristöindikaattori: hiilijalanjälki						
	perustaso ¹⁵⁴		341,04 tonnia	401 tonnia	570 tonnia ¹⁵⁵	3506 teq CO ₂ vuonna 2023.	Muut kasvihuonekaasupäästöt on laskettu GIME:n suositusten ja kasvihuonekaasuprotokollan mukaisesti.
10	Maksumäärärahojen peruuttamisaste						
	<5 %		13,60 %	7 %	10,6 %	5,8 %	Osittain tavoitteen mukainen määrä väheni merkittävästi
11	Talousarviositoumusten toteutusaste (%)						
	95–99 %		99,1 %	100 %	99 % mukaan lukien teen esitettävä siirto)	99,9 %	Tavoitteen mukainen
12	Maksujen toteutusaste (%)						
	>95 %		99 %	99 %	91,6 %	99,9 %	Tavoitteen mukainen
13	Hallinnollisten ja operatiivisten resurssien suhde kaikkiin henkilöresursseihin (henkilöstö ja kansalliset asiantuntijat) (%)						
	Hallinnollinen	20 %	16,5 %	16,9 %	16,3 %	17,2 %	Osittain tavoitteen mukainen
	Operatiivinen	70 %	72,5 %	73,2 %	74,7 %	74 %	Osittain tavoitteen mukainen
14	Lakisääteisessä määräajassa maksettujen maksujen suhde (%)						
	>87,5 %		95,9 %	99 %	90,1 %	96,4 %	Tavoitteen mukainen
17	Hankintaprosessin tehokkuus						
	<25 %		11 %	21,4 %	9,5 %	16,7 %	Tavoitteen mukainen
18	Hankintojen hallinta: aikataulussa olevat hankintoja koskevat hankkeet						
	>60 %		163,6 %	80,1 %	140 %	80 %	Tavoitteen mukainen
24	Vuotuinen poissaoloaste:						
a)	sairauspoissaolopäivi en keskimäärä	<15 päivää työntekijä ä kohti	5,6 päivää	4,1 päivää	7,5 päivää	9,7 päivää	Tavoitteen mukainen
b)	% pitkäaikaisella sairauslomalla	<10 %	4,4 %	3,2 %	4,6 %	5,3 %	Tavoitteen mukainen
c)	sen henkilöstön osuus, jolla ei ole ollut sairauspoissaoloja (%)	>15 %	52,9 %	51,6 %	42 %	42,7 %	Tavoitteen mukainen
25	Henkilöstön vuotuinen vaihtuvuus (%)						
	≤5 %		3,70 %	5,48 %	7,1 %	4,09 %	Tavoitteen mukainen
26	Vuotuinen toimien täyttöaste (%)						
	>94 %		91 %	94,2 %	82 %	94,2 %	Osittain tavoitteen mukainen: ¹⁵⁶ hieman alle tavoitteen, mikä johtuu kahdesta toimesta, joihin ei voida rekrytoida (Eurodac)
27	Osaamisen säilyttämisen indeksi						
	>0		0,9	0,2	0,3	1,8	Tavoitteen mukainen
28	Henkilöstön sitoutumisen taso						
	≥6,3		7,4	7,3	7,3	7,4	Tavoitteen mukainen
29	eu-LISAn ulkoisen viestinnän vaikutus						
a)	sosiaalinen media	+200 seuraajaa alustaa kohti vuodessa	LinkedIn: +1888 Twitter: +477 Facebook: +332	LinkedIn: +5490 Twitter: +602 Facebook: +315 YouTube: +389	LinkedIn: +3127 Twitter: +405 Facebook: +285 YouTube: +99	LinkedIn: +4013 Twitter: +404 Facebook: +403 YouTube: +89	Osittain tavoitteen mukainen: YouTube on jäänyt jälkeen uudelleenpriorisoinnin vuoksi eli ensisijaisena tavoitteena julkaista Twitterissä/LinkedInissä/Facebookissa
b)	tyytyväisyys tapahtumiin	>90 %	84 %	80 %	86,3 %	Ei sovelleta	Muut: vuosikokousta ei järjestetä vuonna 2023
c)	osallistumisaste	>95 %	105 % ¹⁵⁷	95 %	95,3 %	Ei sovelleta	Muut: vuosikokousta ei järjestetä vuonna 2023
30	eu-LISAn sisäisen viestinnän vaikutus (tyytyväisyyskysely)						

¹⁵⁴ Vuotta 2023 käytetään perustasona, koska aiemmat tulokset eivät ole luotettavia covid-19-rajoitusten vuoksi.

¹⁵⁵ Sisältää Illkirchissä Strasbourgissa (Ranska) sijaitsevan väliaikaisen toimistorakennuksen hiilidioksidipäästöt.

¹⁵⁶ Määrä sisältää tehdyt työtarjoukset; ilman tehtyjä työtarjouksia toimien täyttöaste on 85,7 prosenttia

¹⁵⁷ Muuttuneen osallistumismuodon vuoksi lähtökohtana oli henkilökohtainen osallistuminen, mutta covid-19:n rajoitusten vuoksi tapahtuma oli järjestettävä vain verkossa, mikä lisäsi osallistujien määrää huomattavasti.

a) osallistumisaste	>51 %	52 %	55 %	59 %	58 %	Tavoitteen mukainen
b) tyytyväisyystaso	>70 %	93 %	93 %	91 %	89 %	Tavoitteen mukainen

Liite II. Taloushallinnon tilastot

Alkuperäinen talousarvio, määrärahasiirrot ja lisätalousarviot

Seuraavassa taulukossa esitetään talousarvion luvuittain eritelty yhteenveto viraston vuonna 2023 tekemistä C1- talousarviomäärärahojen siirroista.

Talousarvion luku		Maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa)			Maksুমäärärahat (miljoonaa euroa)			
		Alkuperäinen talousarvio	Siirrot	Lisätalous arvio	Lopullinen talousarvio	Alkuperäinen talousarvio	Siirrot	Lisätalous arvio
A-11	Palkat ja lisät	43,51	-5,29		38,22	43,51	-5,29	
A-12	Rekrytointimenot	0,49	-0,19		0,30	0,49	-0,19	
A-13	Virkamatkakulut	0,66	-0,07		0,59	0,66	-0,07	
A-14	Sosiaali- ja terveysinfrastruktuuri	2,52	-0,98		1,54	2,52	-0,98	
A-15	Henkilöstön koulutus	1,48	-0,45		1,03	1,48	-0,45	
OSASTO 1 – HENKILÖSTÖMENOT		48,66	-6,99		41,67	48,66	-6,99	
A-20	Toimitiloista aiheutuvat menot	5,33	-0,67		4,65	5,33	-0,67	
A-21	Viraston tieto- ja viestintätekniikka	8,15	0,15		8,30	8,15	0,15	
A-22	Irtaimisto ja siihen liittyvät kulut	0,58	-0,44		0,14	0,58	-0,44	
A-23	Juoksevat hallinnolliset menot	2,29	-0,79		1,51	2,29	-0,79	
A-25	Hallintoneuvosto	0,62	-0,06		0,57	0,62	-0,06	
A-26	Tiedotus ja julkaisut	0,45	0,57		1,02	0,45	0,57	
A-27	Ulkopuoliset tukipalvelut	7,33	-1,15		6,19	7,32	-1,15	
A-28	Turvallisuus	5,46	-0,05		5,40	5,46	-0,05	
OSASTO 2 – INFRASTRUKTUURI- JA TOIMINTAKULUT		30,21	-2,44		27,77	30,21	-2,44	
B3-0	Infrastruktuuri	43,27	6,87		50,13	74,28	2,15	-20,00
B3-1	Sisäasiat	117,26	5,70		122,94	150,74	15,89	-12,80
B3-2	Oikeusasiat	2,52	3,76		6,29	9,55	-6,24	
B3-8	Operatiiviset tukitoimet	20,32	-6,90		13,42	13,55	-2,37	
OSASTO 3 – TOIMINTAMENOT		183,36	9,43		192,79	248,11	9,43	-32,80
YHTEENSÄ		262,23	0,00		262,23	326,98	0,00	-32,8

eu-LISAn vuoden 2022 talousarvion toteutuminen (rahoituslähde C1)

Vuoden 2023 määrärahojen osalta (rahoituslähde C1 - EU:n tuki vuodelle 2023).

Talousarvion osasto	Sitoumukset (C1, miljoonaa euroa)			Maksut (C1, miljoonaa euroa)		
	Talousarvio	Käytetty	%	Talousarvio	Käytetty	%
Osasto 1 – Henkilöstömenot	41,67	41,67	100,0 %	41,67	41,67	100,0 %
joista toteutunut		41,67	100,0 %		40,79	97,9 %
joiden saldo siirretään ilman eri toimenpiteitä seuraavalle tilikaudelle					0,88	2,1 %
Osasto 2 – Infrastruktuuri- ja toimintakulut	27,77	27,45	98,8 %	27,77	27,45	98,8 %
joista toteutunut		27,45	100,0 %		15,11	54,4 %
joiden saldo siirretään ilman eri toimenpiteitä seuraavalle tilikaudelle					12,34	44,4 %
Osasto 3 – Toimintamenot	192,79	192,79	100,0 %	224,74	224,74	100,0 %
joista toteutunut		192,79	100,0 %		224,74	100,0 %
YHTEENSÄ	262,23	261,91	99,9 %	294,18	293,85	99,9 %
joista toteutunut		261,91	99,9 %		280,64	95,4 %
joiden saldo siirretään ilman eri toimenpiteitä seuraavalle tilikaudelle					13,22	4,5 %

Talousarvion toteutuminen muiden rahoituslähteiden osalta

Kuluneen vuoden talousarvion lisäksi (rahoituslähde C1) virasto käytti määrärahoja, jotka olivat peräisin

- hallintoneuvoston päätöksellä vuodelle 2023 siirretyistä määrärahoista (rahoituslähde C3)¹⁵⁸
- käyttötarkoitukseensa sidotuista sisäisistä tuloista (rahoituslähde C4)¹⁵⁹
- edellisiltä vuosilta siirretyistä sitoumuksista (jaksotetut osastossa 3 ja jaksottamattomat osastoissa 1 ja 2) ja niitä vastaavista (ainoastaan jaksottamattomista) maksumäärärahoista (rahoituslähde C8)¹⁶⁰
- ulkoisesta käyttötarkoitukseensa sidotusta tulosta, osallistuvista maista eu-LISAn perustamisasetuksen 46 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti saatuina maksuosuuksina (rahoituslähde R0)¹⁶¹, vain osasto 3).

Osasto		Rahoituslähde	Maksusitoumukset			Maksut		
			Budjetoitu (miljoonaa euroa)	Käytetty (miljoonaa euroa)	%	Budjetoitu (miljoonaa euroa)	Käytetty* (miljoonaa euroa)	%
A-1	Henkilöstömenot	C1	41,67	41,67	100,0 %	41,67	40,79	97,9 %
		C8	0,67	0,56	83,5 %	0,67	0,56	83,5 %
		välisumma	42,34	42,23	99,7 %	42,34	41,35	97,7 %
A-2	Infrastruktuuri- ja hallintomenot	C1	27,77	27,45	98,8 %	27,77	15,11	54,4 %
		C4	0,02	0,02	100 %	0,02		0,0 %
		C8	13,73	13,00	94,7 %	13,73	13,00	94,7 %
		välisumma	41,51	40,46	97,5 %	41,51	28,11	67,7 %
B0-3	Toimintamenot	C1	192,79	192,79	100,0 %	224,74	224,74	100,0 %
		C3	25,15	25,15	100,0 %			
		C4	0,04	0,04	100,0 %	0,04	0,04	100,0 %
		C8	368,07	357,62	97,2 %			
		R0	79,82	7,42	9,3 %	79,82		0,0 %
		välisumma	665,87	583,03	87,6 %	304,60	224,78	73,8 %
YHTEENSÄ			749,73	665,72	88,8 %	388,45	294,24	75,7 %

¹⁵⁸ eu-LISAn hallintoneuvoston 9. helmikuuta 2023 tekemä päätös 2023-040; [eu-LISAn varainhoitosääntöjen 12 artikla](#).

¹⁵⁹ Nämä määrärahat ovat peräisin varainhoitovuoden sisäisistä käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista.

¹⁶⁰ Kun maksusitoumukset tehdään jaksottamattomiin määrärahoihin eikä vastaavia määriä ole maksettu kokonaan, vastaavat maksumäärärahat siirretään automaattisesti vain seuraavalle varainhoitovuodelle. Tässä tapauksessa rahoituslähde muutetaan C1:stä C8:ksi. Määrärahat siirretään seuraavalle vuodelle ja vastaavat sitoumukset siirretään eteenpäin. Niiden jaksotettujen määrärahojen osalta, joita koskevia maksusitoumuksia ei ole maksettu, sitoumukset siirretään ilman eri toimenpiteitä, kuten myös vastaavat maksusitoumusmäärärahat (rahoituslähde C8). Maksumäärärahoja ei sitä vastoin siirretä, ja seuraavaksi vuodeksi on löydettävä muita rahoituslähteitä (eli rahoituslähde C1).

¹⁶¹ Määrärahat, jotka ovat peräisin ulkoisesta käyttötarkoitukseensa sidotusta tulosta (saman vuoden ja seuraavalle varainhoitovuodelle siirretystä).

Vuonna 2023 suoritettut talousarviosiirrot

Vuonna 2023 toteutettiin seuraavat sisäiset siirtotoimet viraston varainhoitosääntöjen 26 artiklan mukaisesti, jotta voitiin varmistaa maksusitoumus- ja maksumäärärahojen optimaalinen kohdentaminen. Yhteensä 11 siirtoa tehtiin 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti; yhtään siirtoa ei tehty 26 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Talousarvio siirto ¹⁶²	Osasto	Osasto 1 – Henkilöstömenot		Osasto 2 – Infrastruktuuri- ja toimintamenot		Osasto 3 – Toimintamenot	
	Viite	Maksusitoumus määräraha	Maksumääräraha	Maksusitoumus määräraha	Maksumääräraha	Maksusitoumus määräraha	Maksumääräraha
1	LIS.5 075						Osaston sisäinen siirto
2	LIS.5 086	-650 000	-650 000	650 000	650 000		Osaston sisäinen siirto
3	LIS.5 095					Osaston sisäinen siirto	
4	LIS.5 117	-3 042 660	-3 042 660	Osaston sisäinen siirto		3 042 660	3 042 660
5	LIS.5 127	Osaston sisäinen siirto		Osaston sisäinen siirto		Osaston sisäinen siirto	
6	LIS.5 141	-1 172 500	-1 172 500	-772 500	-772 500	1 945 000	1 945 000
7	LIS.5 161	-1 081 017	-1 081 017	-1 416 762	-1 416 762	2 497 779	2 497 779
8	LIS.5 167	-1 001 074	-1 001 074	-896 309	-896 309	1 897 382	1 897 382
	LIS.5 168					Osaston sisäinen siirto	
9	LIS.5 204	-34 460	-34 460			34 460	34 460
	LIS.5 207					Osaston sisäinen siirto	
	LIS.5 208					Osaston sisäinen siirto	
10	LIS.5 244						Osaston sisäinen siirto
	LIS.5 247	-10 657	-10 657			10 657	10 657
11	LIS.5 253						Osaston sisäinen siirto
	LIS.5 254					Osaston sisäinen siirto	
	LIS.5 261					Osaston sisäinen siirto	
YHTEENSÄ		-6 992 369	-6 992 369	-2 435 571	-2 435 571	9 427 940	9 427 940

Yksityiskohtainen luettelo talousarviosiirroista (kaikki rahoituslähteet)

Ei.	Viite	Päivämäärä	Budjettikohta	Maksusitoumusmääräraha	Maksumääräraha
1	LIS.5075	23.05.2023	B03110 VIS	0,00	-6 000 000,00
			B03111 EES	0,00	6 000 000,00
2	LIS.5086	24.07.2023	A01100 Väliaikaisten toimihenkilöiden palkat ja etuudet	-820 000,00	-820 000,00

¹⁶² Osastojen välisistä talousarviosiirroista ilmoitetaan täysi arvo euroina.

Ei.	Viite	Päivämäärä	Budjettikohta	Maksusitoumusmäärärah a	Maksumäärärah a
			A01120 Kansallisten asiantuntijoiden ja harjoittelijoiden etuudet	120 000,00	120 000,00
			A01401 Hoitolisä	50 000,00	50 000,00
			A02000 Tilojen kulut	425 676,68	425 676,68
			A02200 Toimistolaitteet ja logistiset palvelut	-425 676,68	-425 676,68
			A02600 Tiedotus ja julkaisut	650 000,00	650 000,00
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	0,00	-3 000 000,00
			B03110 VIS	0,00	-
			B03111 EES	0,00	12 000 000,00
			B03120 Eurodac	0,00	15 000 000,00
			B03130 Yhteentoimivuus	0,00	3 000 000,00
3	LIS.5095	22.09.2023	B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	9 058 000,00	-3 000 000,00
			B03100 SIS II	9 058 000,00	-2 264 500,00
			B03110 VIS	-2 264 500,00	-2 264 500,00
			B03111 EES	-2 264 500,00	-2 264 500,00
			B03120 Eurodac	-2 264 500,00	-2 264 500,00
4	LIS.5117	28.09.2023	A01100 Väliaikaisten toimihenkilöiden palkat ja etuudet	-2 264 500,00	-580 000,00
			A01110 Sopimussuhteisten toimihenkilöiden palkat ja etuudet	-580 000,00	-825 000,00
			A01200 Rekrytointi- ja uudelleensijoittamiskulut	-825 000,00	-100 000,00
			A01402 Eurooppa-koulu	-100 000,00	-1 212 660,30
			A01500 Henkilöstön koulutus	-1 212 660,30	-325 000,00
			A02100 Viraston tieto- ja viestintätekniikka	-325 000,00	220 000,00
			A02320 Oikeudelliset kulut	220 000,00	-220 000,00
			A02500 Hallintoneuvoston kokoukset	-220 000,00	55 000,00
			A02510 Muut kokoukset	55 000,00	-55 000,00
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	-55 000,00	0,00
			B03010 Suuralueverkot	0,00	-3 000 000,00
			B03100 SIS II	0,00	-3 500 000,00
			B03110 VIS	0,00	-2 069 751,00
			B03111 EES	0,00	-9 000 000,00
			B03112 ETIAS	4 142 660,30	17 512 411,30
			B03130 Yhteentoimivuus	0,00	11 300 000,00
			B03200 ECRIS	0,00	-4 200 000,00
			B03801 Testaus ja siirtymä	906 964,39	-4 000 000,00
			B03802 Jäsenvaltioille tarjottava koulutus	0,00	-500 000,00
			B03810 Ulkoinen tuki	-600 000,00	-600 000,00
			B03811 Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut ja tutkimukset	0,00	2 500 000,00
			B03820 Neuvoo-antavat ryhmät	-656 964,39	-400 000,00
			B03821 Muut kokoukset ja tehtävät	-700 000,00	-1 000 000,00
5	LIS.5127	30.10.2023	A01110 Sopimussuhteisten toimihenkilöiden palkat ja etuudet	-50 000,00	0,00
			A01403 Sosiaalinen toiminta	-269 000,00	-269 000,00
			A02000 Tilojen kulut	269 000,00	269 000,00
			A02100 Viraston tieto- ja viestintätekniikka	-125 107,41	-125 107,41
			A02330 Muut käyttökustannukset	125 107,41	125 107,41
			A02331 Henkilöstöpalkkiot ja -kulut	-7 804,61	-7 804,61
			B03010 Suuralueverkot	7 804,61	3 560 873,00

Ei.	Viite	Päivämäärä	Budjettikohta	Maksusitoumusmäärärah a	Maksumäärärah a
6	LIS.5141	13.11.2023	B03110 VIS	-1 724 581,40	-3 090 000,00
			B03201 e-CODEX	1 724 581,40	-470 873,00
			A01110 Sopimussuhteisten toimihenkilöiden palkat ja etuudet	-1 150 000,00	-1 150 000,00
			A01500 Henkilöstön koulutus	-22 500,00	-22 500,00
			A02000 Tilojen kulut	-250 000,00	-250 000,00
			A02320 Oikeudelliset kulut	-150 000,00	-150 000,00
			A02330 Muut käyttökustannukset	-150 000,00	-150 000,00
			A02600 Tiedotus ja julkaisut	-25 000,00	-25 000,00
			A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	-172 500,00	-172 500,00
			A02800 Viraston turvallisuus	-25 000,00	-25 000,00
			B03100 SIS II	-800 000,00	0,00
			B03110 VIS	-18 000 000,00	0,00
			B03111 EES	10 000 000,00	0,00
			B03112 ETIAS	-6 000 000,00	0,00
			B03120 Eurodac	-2 000 000,00	0,00
			B03130 Yhteentoimivuus	22 022 500,00	1 945 000,00
			B03800 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	-200 000,00	0,00
			B03802 Jäsenvaltioille tarjottava koulutus	-576 000,00	0,00
			B03810 Ulkoinen tuki	-1 290 000,00	0,00
			B03811 Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut ja tutkimukset	-640 000,00	0,00
			B03820 Neuvoa-antavat ryhmät	-408 000,00	0,00
			B03821 Muut kokoukset ja tehtävät	-160 000,00	0,00
			B03822 Schengen-arvioinnit	-3 500,00	0,00
			A01100 Väliaikaisten toimihenkilöiden palkat ja etuudet	-931 000,00	-931 000,00
			A01200 Rekrytointi- ja uudelleensijoittamiskulut	-71 541,30	-71 541,30
			A01400 Vuotuinen lääkärintarkastus	-20 000,00	-20 000,00
			A01403 Sosiaalinen toiminta	-6 000,00	-6 000,00
			A01500 Henkilöstön koulutus	-52 475,80	-52 475,80
			A02000 Tilojen kulut	-529 599,80	-529 599,80
			A02100 Viraston tieto- ja viestintätekniikka	-50 000,00	-50 000,00
			A02200 Toimistolaitteet ja logistiset palvelut	-6 022,46	-6 022,46
			A02220 Dokumentaatio- ja kirjastomenot	-1 396,57	-1 396,57
			A02320 Oikeudelliset kulut	-192 806,00	-192 806,00
			A02330 Muut käyttökustannukset	-50 000,00	-50 000,00
7	LIS.5161	01.12.2023	A02500 Hallintoneuvoston kokoukset	-3 126,15	-3 126,15
			A02510 Muut kokoukset	-26 963,59	-26 963,59
			A02600 Tiedotus ja julkaisut	-27 674,46	-27 674,46
			A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	-500 000,00	-500 000,00
			A02800 Viraston turvallisuus	-29 173,24	-29 173,24
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	0,00	393 838,96
			B03010 Suuralueverkot	2 497 779,37	3 075 137,21
			B03100 SIS II	2 329 739,70	-4 130 765,19
			B03110 VIS	-1 467 186,57	331 966,03
			B03112 ETIAS	0,00	744 445,72
			B03130 Yhteentoimivuus	0,00	3 141 666,67
			B03200 ECRIS	0,00	-577 702,57

Ei.	Viite	Päivämäärä	Budjettikohta	Maksusitoumusmäärärah a	Maksumäärärah a
8	LIS.5167	13.12.2023	B03201 e-CODEX	0,00	-0,60
			B03800 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	0,00	-146 360,37
			B03801 Testaus ja siirtymä	274 062,05	283 062,48
			B03802 Jäsenvaltioille tarjottava koulutus	-122 864,09	-217 600,77
			B03810 Ulkoinen tuki	-941 413,82	-150 000,00
			B03811 Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut ja tutkimukset	-13 555,85	160 091,80
			B03820 Neuvoa-antavat ryhmät	-50 000,00	-200 000,00
			B03821 Muut kokoukset ja tehtävät	-8 781,42	-210 000,00
			A01100 Väliaikaisten toimihenkilöiden palkat ja etuudet	-464 581,92	-464 581,92
			A01110 Sopimussuhteisten toimihenkilöiden palkat ja etuudet	-284 725,09	-284 725,09
			A01120 Kansallisten asiantuntijoiden ja harjoittelijoiden etuudet	-89 047,74	-89 047,74
			A01200 Rekrytointi- ja uudelleensijoittamiskulut	-23 300,00	-23 300,00
			A01301 Virkamatkakulut	-74 154,35	-74 154,35
			A01400 Vuotuinen lääkärintarkastus	-5 295,61	-5 295,61
			A01403 Sosiaalinen toiminta	-39 325,19	-39 325,19
			A01500 Henkilöstön koulutus	-20 643,90	-20 643,90
			A02000 Tilojen kulut	-195 926,89	-195 926,89
			A02100 Viraston tieto- ja viestintätekniikka	-144 931,97	-144 931,97
			A02200 Toimistolaitteet ja logistiset palvelut	-6 421,78	-6 421,78
			A02330 Muut käyttökustannukset	-24 792,92	-24 792,92
			A02510 Muut kokoukset	-25 114,82	-25 114,82
			A02600 Tiedotus ja julkaisut	-25 000,00	-25 000,00
			A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	-473 348,43	-473 348,43
			A02800 Viraston turvallisuus	-771,70	-771,70
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	7 354 247,50	4 168 534,56
			B03002 Varatoimipaikka – juoksevat kulut	-214 752,00	-92 000,00
			B03010 Suuralueverkot	-854 316,53	0,00
			B03100 SIS II	1 428 431,83	-2 148 497,39
			B03110 VIS	-17 084 985,35	-2 271 152,25
			B03111 EES	5 214 279,83	-1 670 867,65
			B03112 ETIAS	2 178 583,58	-718 907,01
			B03120 Eurodac	-1 328 190,43	0,00
			B03130 Yhteentoimivuus	4 232 767,04	7 521 933,61
			B03200 ECRIS	1 629 398,86	-1 431 661,56
			B03201 e-CODEX	-495 042,14	4 425,65
			B03800 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	-6 073,68	-352 523,96
			B03801 Testaus ja siirtymä	-5 616,90	0,00
			B03802 Jäsenvaltioille tarjottava koulutus	-43 875,26	-113 035,95
			B03810 Ulkoinen tuki	-48 213,71	-1 016 747,69
			B03811 Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut ja tutkimukset	0,00	30 475,00
			B03820 Neuvoa-antavat ryhmät	-58 923,36	0,00
			B03821 Muut kokoukset ja tehtävät	-243,92	-9 000,00
			B03822 Schengen-arvioinnit	-93,05	-3 593,05
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	40 000,00	40 000,00
	LIS.5168				

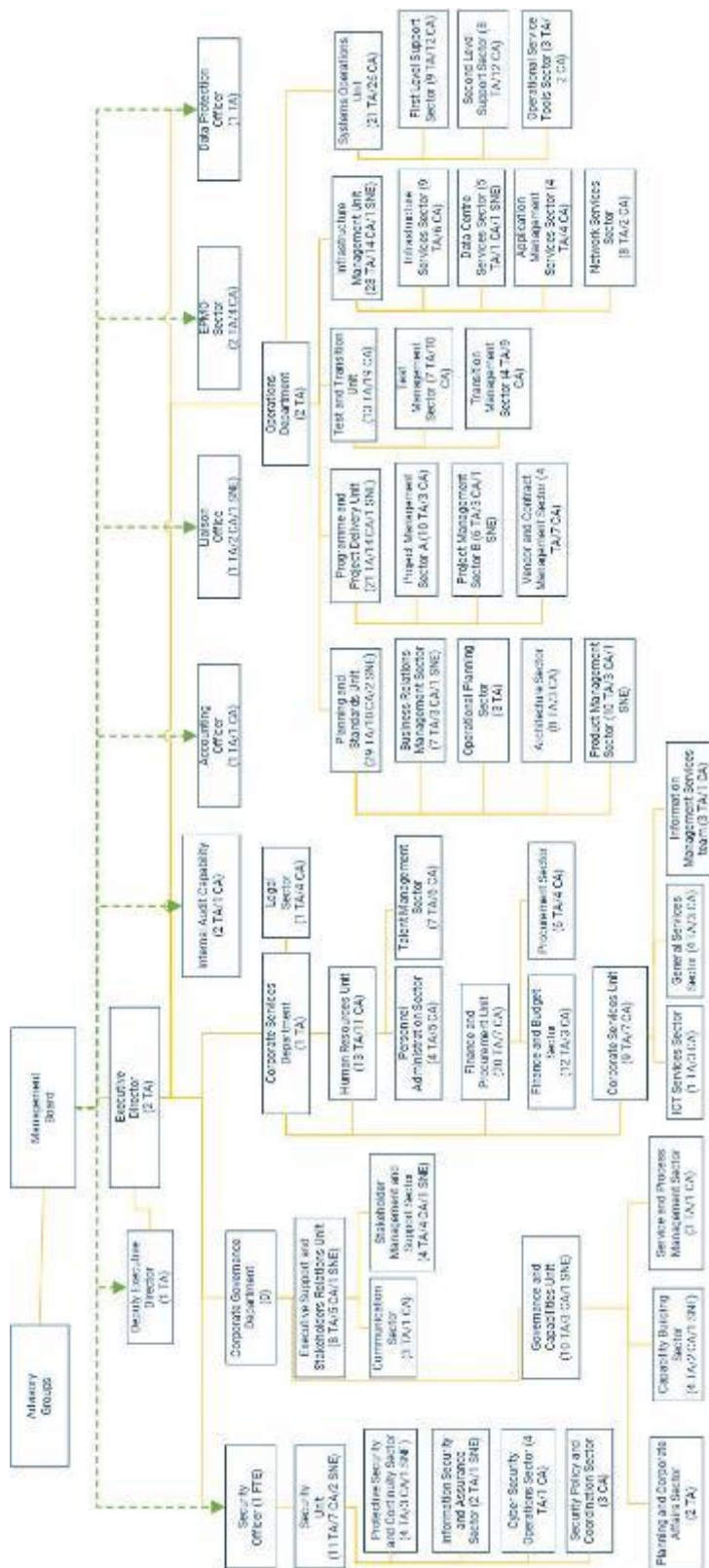
Ei.	Viite	Päivämäärä	Budjettikohta	Maksusitoumusmäärärah a	Maksumäärärah a	
9	LIS.5204	19.12.2023	B03810 Ulkoinen tuki	-40 000,00	-40 000,00	
			A01400 Vuotuinen lääkärintarkastus	-1 966,87	-1 966,87	
			A01403 Sosiaalinen toiminta	-9 793,42	-9 793,42	
			A01500 Henkilöstön koulutus	-22 700,00	-22 700,00	
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	-1 917 691,86	1 655 594,53	
			B03002 Varatoimipaikka – juoksevat kulut	0,00	-42 195,67	
			B03010 Suuralueverkot	0,00	-159 513,02	
			B03100 SIS II	-766 621,98	-279 900,00	
			B03110 VIS	0,00	50 223,00	
			B03111 EES	-1 215 977,33	-3 190 558,51	
			B03112 ETIAS	-1 660 862,19	282 000,00	
			B03130 Yhteentoimivuus	5 858 139,92	1 383 460,29	
			B03200 ECRIS	-1 578,52	727 000,00	
			B03201 e-CODEX	0,00	-4 425,65	
			B03800 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	-1 537,85	-101 681,09	
			B03801 Testaus ja siirtymä	0,00	97 249,23	
			B03802 Jäsenvaltioille tarjottava koulutus	-56 560,73	-123 212,40	
			B03810 Ulkoinen tuki	-135 778,92	-158 110,04	
			B03820 Neuvoa-antavat ryhmät	-36 933,02	-59 522,87	
			B03821 Muut kokoukset ja tehtävät	-30 137,23	-30 146,89	
			B03822 Schengen-arvioinnit	0,00	-11 800,62	
			LIS.5207	B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	-40 000,00	-40 000,00
				B03130 Yhteentoimivuus	40 000,00	40 000,00
			LIS.5208	B03100 SIS II	-1 000 000,00	-1 000 000,00
	B03110 VIS	-1 000 000,00		-1 000 000,00		
	B03111 EES	-1 000 000,00		-1 000 000,00		
	B03112 ETIAS	-1 000 000,00		-1 000 000,00		
	B03120 Eurodac	-536 358,78		-536 358,78		
	B03130 Yhteentoimivuus	4 536 358,78		4 536 358,78		
	10	LIS.5244	21.12.2023	B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	0,00	-911 129,68
				B03010 Suuralueverkot	0,00	-2 771,60
				B03100 SIS II	0,00	-31 479,62
B03110 VIS				0,00	-812 420,95	
B03111 EES				0,00	-6 706 620,96	
B03112 ETIAS				0,00	14 272 352,24	
B03120 Eurodac				0,00	-4 680 346,28	
B03130 Yhteentoimivuus				0,00	-602 495,31	
B03200 ECRIS				0,00	-491 140,17	
B03810 Ulkoinen tuki				0,00	-21 854,00	
B03820 Neuvoa-antavat ryhmät		0,00	-12 093,67			
LIS.5247		A01401 Hoitolisä	-6 500,00	-6 500,00		
		A01403 Sosiaalinen toiminta	-1 961,47	-1 961,47		
		A01500 Henkilöstön koulutus	-2 196,00	-2 196,00		
		B03112 ETIAS	10 657,47	10 657,47		
11		LIS.5253	22.12.2023	B03120 Eurodac	0,00	40 000,00
	B03130 Yhteentoimivuus	0,00		-40 000,00		
	LIS.5254	B03111 EES		0,00	242 538,16	
	B03112 ETIAS	-10 657,47		-581 792,94		

Ei.	Viite	Päivämäärä	Budjettikohta	Maksusitoumusmäärärah a	Maksumäärärah a
			B03120 Eurodac	0,00	339 254,78
			B03130 Yhteentoimivuus	336 685,96	0,00
			B03810 Ulkoinen tuki	-34 247,80	0,00
			B03811 Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut ja tutkimukset	-291 780,69	0,00
	LIS.5261		B03100 SIS II	-13 324,52	0,00
			B03130 Yhteentoimivuus	13 324,52	0,00

Liite III. Organisaatiokaavio

Viraston organisaatorakenne ei muuttunut vuonna 2023.

Kaavio. Organisaatiorakenne (tilanne joulukuussa 2023)

Liite IV. Henkilöstötaulukko ja lisätiedot henkilöstöhallinnosta

eu-LISAn henkilöstötaulukko vuonna 2023

Vuoden 2023 henkilöstötaulukkaan sisältyi **222 väliaikaisen toimihenkilön tointa**, joista 169 AD-tointa ja 53 AST-tointa.

AD-ryhmä ja palkkaluokka	Väliaikaiset toimihenkilöt	AST-ryhmä ja palkkaluokka	Väliaikaiset toimihenkilöt
AD 16	0	Ei sovelleta	Ei sovelleta
AD 15	1	AST 11	0
AD 14	1	AST 10	0
AD 13	3	AST 9	1
AD 12	4	AST 8	4
AD 11	11	AST 7	6
AD 10	12	AST 6	12
AD 9	22	AST 5	11
AD 8	38	AST 4	13
AD 7	11	AST 3	6
AD 6	46	AST 2	0
AD 5	20	AST 1	0
AD yhteensä	169	AST yhteensä	53

Tietoa kunkin toimityypin aloituspalkkaluokasta: ohjeellinen taulukko

Seuraavassa taulukossa esitetään palkkaluokat eu-LISAn keskeisissä komission luetteloimissa toimissa. Jos komission ja eu-LISAn terminologian välillä on eroja, luettelaa sisäiset tehtävänimikkeet. Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 53 artiklassa mainittuja palkkaluokkia korkeammat aloituspalkkaluokat johtuvat siitä, että rekrytoinnit järjestettiin viraston perustamisvaiheen aikana, jolloin toimille oli viraston henkilöstötaulukossa osoitettu korkeammat palkkaluokat. Jos jokin näistä toimista tulee avoimeksi, rekrytointi käynnistetään eu-LISAn hallintoneuvoston 26. kesäkuuta 2019 tekemän päätöksen nro 2019-32 mukaisesti (toimien tyypit ja toimien nimikkeet eu-LISAssa).¹⁶³

Keskeiset tehtävät	Sopimuksen tyyppi (virkamies, väliaikainen toimihenkilö (TA) tai sopimussuhteinen toimihenkilö (CA))	Tehtäväryhmä, palkkaluokka	Hallinnollinen tuki tai operaatiot
Osastopäällikkö – taso 2	TA	AD 12	Hallinto/operatiivinen
Yksikönpäällikkö – taso 3	TA	AD 9	Hallinto/operatiivinen
Jaostopäällikkö – taso 4 (ei organisaation johtajan tehtävää)	TA, CA	AD 5, AD 7	Hallinto/operatiivinen
Vanhempi virkamies	TA	AD 7	Hallinto/operatiivinen
Virkamies	TA, CA	AD 5, AD 6, FG IV	Hallinto/operatiivinen
Hallintopalveluosaston päällikkö	TA	AD 12	Hallinto
Henkilöstöyksikön päällikkö	TA	AD 9	Hallinto
Talous- ja hankintayksikön päällikkö ¹⁶⁴	TA	AD 10	Luokittelematon
Sisäisen tarkastuksen yksikön päällikkö	TA	AD 9	Hallinto/luokittelematon
Tilinpitäjä	TA	AD 9	Luokittelematon
Tietosuojavastaava	TA	AD 8	Hallinto
Toimitusjohtajan henkilökohtainen avustaja ¹⁶⁵	TA	AST 5	Hallinto

¹⁶³ Kuten hallintoneuvoston asiakirjassa, viite 2019-149.

¹⁶⁴ Taulukossa ilmoitettu palkkaluokka on korkeampi kuin eu-LISAn toimien ja toimien nimikkeistä 26. kesäkuuta 2019 tehdyssä hallintoneuvoston päätöksessä N:o 2019-32 mainittu palkkaluokka, mikä tarkoittaa, että henkilö on otettu palvelukseen eu-LISAn aloitusvaiheessa, jolloin tarjottiin korkeampaa palkkaluokkaa.

¹⁶⁵ Henkilö rekrytoitiin eu-LISAn aloitusvaiheessa, jolloin tarjottiin korkeampaa palkkaluokkaa.

eu-LISAn vuonna 2023 tekemä vertaileva arviointi

eu-LISA teki vuoden 2023 lopulla vertailevan arvioinnin EU:n virastojen hallintopäälliköiden vuonna 2014 sopiman menetelmän mukaisesti. Menetelmä on laadittu muokkaamalla, hiomalla ja hienosäätämällä komission kartoitusmenetelmää. Kartoituksessa luokitellaan henkilöresurssit sen mukaan, mikä on kunkin työn asema organisaatiossa. Arvioinnin päätarkoituksena on saada lukuja hallinnollisen tuen ja koordinoinnin määrästä ja operatiivisista ja luokittelemattomista töistä kaikissa organisaation osissa, jotta tuloksia voidaan verrata edellisiin vuosiin. Kartoitus koski eu-LISAn kaikkia toimia. Seuraavissa taulukoissa esitetään tämän kartoituksen tulokset.

Vuoden 2023 vertailevan arvioinnin tulokset osoittavat, että operatiivisten toimien osuus pieneni hieman (74,7 prosentista 74,0 prosenttiin eli 0,7 prosenttia), kun taas yleinen operatiivinen toiminta väheni 0,8 prosenttia ja ohjelmien hallinnointi 0,4 prosenttia. Korkeimman tason koordinointi lisääntyi 0,6 prosenttia. Hallinto- ja koordinoitintoimien osuus kasvoi hieman eli 0,8 prosenttiyksikköä 16,3 prosentista 17,1 prosenttiin. Myös luokittelemattomien toimien määrä pieneni 0,1 prosenttiyksikköä 9,0 prosentista 8,9 prosenttiin.

Taulukko 11. eu-LISAn vuonna 2023 tekemä vertaileva arviointi: henkilöstön jäsenet

Työn tyyppi ja (ala-)luokka	2020 (%)	2021 (%)	2022 (%)	2023 (%)
Hallinnollinen tuki ja koordinointi	16,5 %	16 %	16,3 %	17,1 %
Hallinnollinen tuki	12 %	11,1 %	11,3 %	12,1 %
Koordinointi	4,5 %	4,9 %	5,0 %	5,0 %
Operatiivinen	72,5 %	74,2 %	74,7 %	74,0 %
Korkeimman tason operatiivinen koordinointi	7 %	5,3 %	5,1 %	5,7 %
Hankkeiden hallinta ja toteuttaminen	4 %	3,5 %	3,9 %	3,5 %
Arviointi ja vaikutusten arviointi	0 %	0 %	0,0 %	0,0 %
Yleinen operatiivinen	61,5 %	65,4 %	65,6 %	64,8 %
Luokittelematon	11 %	9,8 %	9,0 %	8,9 %
Varainhoito/valvonta	11 %	9,8 %	9,0 %	8,9 %
Kieliin liittyvät toimet	0 %	0 %	0,0 %	0,0 %

Virasto kartoitti myös toimet, joiden haltijat ovat ulkopuolisia palveluntarjoajia (itse paikalla työskentelevä toimeksisaajan henkilöstö), ja tulokset esitetään seuraavassa taulukossa.

Kahden viime vuoden aikana ulkoistettiin vähemmän hallinnollisen tuen ja koordinoinnin palveluja. Vähennystä oli 60,5 prosentista 53,5 prosenttiin, kun taas operatiivisen toiminnan ulkoistaminen lisääntyi 36,1 prosentista 43,3 prosenttiin. Myös luokittelemattomien toimien ulkoistaminen väheni 3,4 prosentista 3,2 prosenttiin.

Taulukko 12. eu-LISAn vuonna 2023 tekemä vertaileva arviointi: ulkopuoliset palveluntarjoajat (paikalla työskentelevät toimeksisaajat).

Työn tyyppi ja (ala-)luokka	2020 (%)	2021 (%)	2022 (%)	2023 (%)
Hallinnollinen tuki ja koordinointi	52,2 %	55,8 %	60,5 %	53,5 %
Hallinnollinen tuki	40,2 %	37,5 %	33 %	36 %
Koordinointi	12 %	18,3 %	28 %	17 %
Operatiivinen	42,4 %	40,4 %	36,1 %	43,3 %
Korkeimman tason operatiivinen koordinointi	2,2 %	1,9 %	0,0 %	0,6 %
Hankkeiden hallinta ja toteuttaminen	2,2 %	1,5 %	12,3 %	10,2 %
Arviointi ja vaikutusten arviointi	2,2 %	1,4 %	0,0 %	2,6 %

¹⁶⁶ eu-LISAn henkilöstötaulukko ei sisällä sihteerien tai toimistotyöntekijöiden toimia. Henkilöstösääntöjen mukaisesti, jotka tulivat voimaan 1. tammikuuta 2014, eu-LISA päätti säilyttää henkilöstötaulukossa hyväksytyt palkkaluokat ja lisätä avustavien toimien palkkaluokkiin AST 2 ja 3 palkatun henkilöstön tehtäviä. Tarvittaessa sihteeritehtäviä hoitavat myös ulkopuoliset palveluntarjoajat (*intra muros*).

¹⁶⁷ Henkilö rekrytoitiin eu-LISAn aloitusvaiheessa, jolloin tarjottiin korkeampaa palkkaluokkaa.

<i>Yleinen operatiivinen</i>	35,8 %	35,6 %	23,8 %	29,9 %
Luokittelematon	5,4 %	3,8 %	3,4 %	3,2 %
<i>Varainhoito/valvonta</i>	5,4 %	3,8 %	3,4 %	3,2 %
<i>Kieliin liittyvät toimet</i>	0 %	0 %	0 %	0 %

Vuonna 2023 hyväksytyt henkilöstöresursseja koskevat täytäntöönpanosäännöt

eu-LISA pyysi poikkeusta työaikaa ja hybridityöskentelyä koskevista komission säännöistä, jotta sillä olisi riittävästi aikaa mukauttaa ne eu-LISAn erityispiirteisiin, erityisesti sisäiseen rakenteeseen ja eri työaikoja edellyttäviin toimintoihin liittyviin erityispiirteisiin. Hallintoneuvosto hyväksyi marraskuussa 2023 eu-LISAn työaikaa ja hybridityötä koskevan päätöksen¹⁶⁸, jonka on määrä tulla voimaan 1. tammikuuta 2024.

Korvauksena saatavaa vapaata koskeva järjestelmä

Viraston on vastuuvapauden myöntämistä varainhoitovuodelta 2011 koskevan Euroopan parlamentin päätöslauselman mukaisesti toimitettava tiedot kuhunkin palkkaluokkaan sovellettavien lomapäivien määrästä joustavissa työaikajärjestelyissä sekä ylityövapaajärjestelyissä.¹⁶⁹

Joustava työaikajärjestely on työskentelyjärjestely, jota sovelletaan eu-LISAssa soveltuvien osien äskettäin hyväksyttyjen työaikaa ja hybridityöskentelyä koskevien täytäntöönpanosääntöjen mukaisesti. Viraston on toimeksiantonsa mukaisesti tarjottava jäsenvaltioille palveluja ympäri vuorokauden, joten osa sen henkilöstöstä tekee vuorotyötä tai päivystää. eu-LISAn hallinnoimiin tietoteknisiin järjestelmiin tehtävät toimenpiteet edellyttävät toisinaan, että työ suoritetaan virka-ajan ulkopuolella, myös yöllä tai yleisinä vapaapäivinä. Siksi korvaukset ylityöstä, jotka on tehty joustavissa työaikajärjestelyissä tai päivystyksessä, ovat olennainen piirre organisaation päivittäisessä toiminnassa.

Seuraavassa taulukossa esitetään ylityökorvauksena myönnetyn vapaan määrä (vapaapäivien määrä) jaettuna kunkin tehtäväryhmän ja korvattujen päivien keskimäärän mukaan. Korvattu joustava työaika ja ylityö lisääntyi hieman vuodesta 2022. Sen vuoksi korvauksena saatavien vapaapäivien keskimääräinen määrä yhteensä kasvoi 0,7 päivää (5,8:sta 6,5:een). Yleiskatsaukseen ei sisälly päivystysvastuuta, koska henkilöstölle maksetaan taloudellista korvausta. Kansallisille asiantuntijoille korvataan kuitenkin joustava työaikajärjestely tai ylityö vapaapäivinä sen mukaan, kuinka monta tuntia tai päivää päivystyksestä korvataan.

Taulukko 13. Korvaus ylityöstä (tehtäväryhmää kohden)

Tehtäväryhmä	Korvauksen tyyppi	Käytettyjen päivien kokonaismäärä	Henkilöiden määrä	Päivät henkilöä kohti keskimäärin	Päivät yhteensä henkilöä kohti keskimäärin
TA AD	ylityö	19	5	3,8	6,5
	joustava työaika	1020	125	8,2	
TA AST	ylityö	0	0	0,0	
	joustava työaika	186,5	36	5,2	
CA FGII	ylityö	0	0	0,0	
	joustava työaika	5,5	2	2,8	
CA FGIII	ylityö	4	1	4,0	
	joustava työaika	123	26	4,7	
CA FGIV	ylityö	0	0	0,0	
	joustava työaika	386,5	72	5,4	
SNE	ylityö	3	1	3,0	
	joustava työaika	71,5	10	7,2	

¹⁶⁸ eu-LISAn hallintoneuvoston päätös N:o 2023-333, tehty 16. marraskuuta 2023.

¹⁶⁹ Euroopan parlamentin päätöslauselma, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2013, vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin erillisvirastojen talousarvioiden toteuttamisesta varainhoitovuonna 2011: toiminnan tuloksellisuus, varainhoito ja sen valvonta (2012/2214(DEC)).

Liite V. Henkilöresurssit ja taloudelliset resurssit toiminnan mukaan

Henkilöresurssit toiminnan mukaan

Vuonna 2023 yhteensä 342:sta toimesta operatiiviseen toimintaan osallistui 249,9 kokoaikavastaavaa (73,1 prosenttia henkilöstöstä) ja siihen liittyviin hankinta- ja rahoitustoimiin 32,1 kokoaikavastaavaa (9,4 prosenttia henkilöstöstä). Monialaisiin toimiin (yleinen koordinointi ja hallinnollinen tuki) käytettiin 60:tä kokoaikavastaavaa (17,5 prosenttia henkilöstöstä).

Seuraavassa taulukossa esitetään yleiskatsaus eu-LISAn henkilöstöstä lainsäädäntöehdotuksittain vuodeksi 2023 hyväksytyn talousarvion ja henkilöstötaulukon mukaisesti.

Taulukko 14. Henkilöresurssit (toiminta-alueittain)

Toiminta-alue	Hyväksytty vuodelle 2023			Todellinen tilanne vuonna 2023 ¹⁷⁰		
	TA	CA	SNE	TA	CA	SNE
eu-LISAA koskeva asetus						
Perustason henkilöstö (vuoden 2020 talousarvion nojalla hyväksytyt toimet)	113	30	9	109	34	8
Tarkistettu eu-LISAA koskeva asetus (lisähenkilöstö)	23	27	2	22	23	1
Järjestelmäkohtaiset asetukset (hyväksytyt)						
EES-järjestelmä	32			29		
ETIAS-järjestelmä	7	35		6	27	
EES- ja ETIAS-järjestelmien liikenteenharjoittajien tukij ¹⁷¹		21			13	
ECRIS-TCN		5			5	
e-CODEX	2	3			1	
Yhteentoimivuus	31	34		26	22	
SIS-järjestelmän uudistaminen (palauttaminen ja rajat)		4			4	
Tarkistettu VIS-järjestelmä	6	7		6	6	
Vuodelle 2023 myönnetyt turvallisuustoimet	6					
Lainsäädäntöehdotukset, jotka odottavat hyväksyntää¹⁷²						
Uudelleenlaadittu Eurodac-asetus	2			0		
Yhteensä kokoaikaiseksi muutettuna	222	166	11	198	135	9

Menot toimintoperusteisten kustannusten mukaan

eu-LISA kehitti vuonna 2018 toimintoperusteisen kustannusmenetelmän, jonka avulla voidaan määrittää kaikkien eu-LISAn hallinnoimien järjestelmien kokonaiskustannukset. Järjestelmien kokonaismenot käsittävät

- suorat menot, jotka koskevat ylläpito- ja hankekustannuksia
- verkkoon liittyvät menot
- laaja-alaiset menot, muun muassa yhteisen infrastruktuurin ja järjestelmän turvallisuuden operatiiviset kustannukset sekä organisaationlaajuiset ja laaja-alaiset kustannukset, pääasiassa henkilöstökulut ja juoksevat kustannukset.

Organisaationlaajuisten ja operatiivisten laaja-alaisten menojen uudelleenosoittaminen perustuu seuraaviin kustannustekijöihin:

¹⁷⁰ Työssä oleva henkilöstö lukuun ottamatta lähetettyjä työtarjoajia.

¹⁷¹ Nämä toimet siirrettiin väliaikaisesti Frontexilta eu-LISAlle aluksi kolmivuotiskaudeksi 2022–2024. Vuoden 2023 lopussa sopimuksen voimassaoloa jatkettiin vuoteen 2027.

¹⁷² Ilmoitetut henkilöstömäärät ovat alustavia aiemmin hyväksytyn lainsäädännön mukaisen rahoitus selvityksen perusteella.

- suorat järjestelmiin liittyvät menot
- järjestelmille osoitettu aika (työvoimakustannukset).

Raportointijaksolla virasto toteutti 287,1 miljoonan euron talousarvion, josta

- 74 prosenttia käytettiin operatiivisiin toimiin
- 26 prosenttia edusti horisontaalisia kuluja, mukaan lukien verkko-/infrastruktuuri- ja yhteentoimivuusmenot kutakin asianomaista järjestelmää kohden.

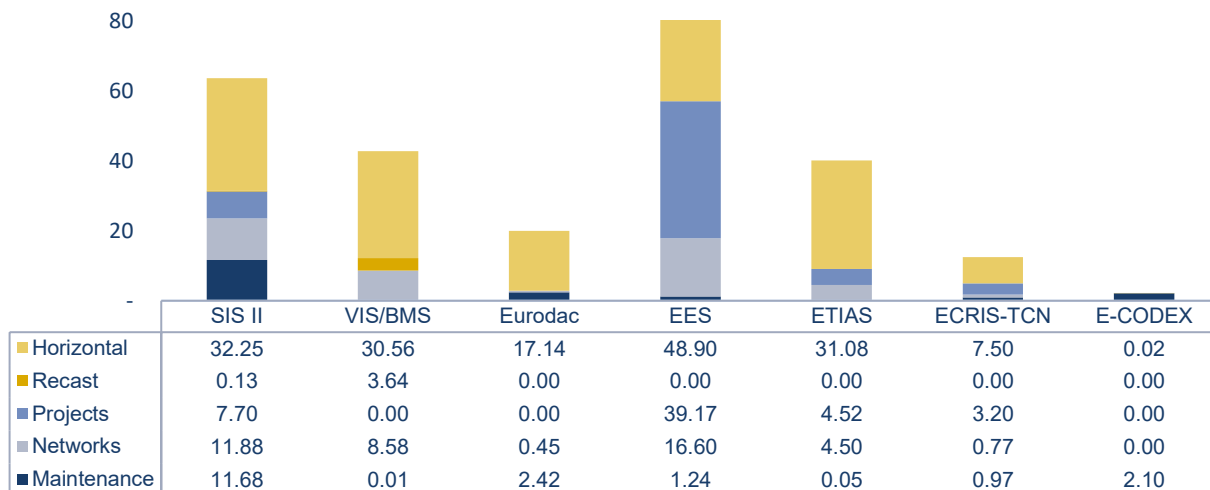
Taulukko 15. 2023 toimintoperusteiset kustannukset järjestelmittäin (järjestelmän kokonaiskustannukset)

Järjestelmät	Kokonaiskustannukset (miljoonaa euroa)	Osuus kokonaiskustannuksista (%)
Schengenin tietojärjestelmä	63,63	22 %
VIS/BMS	42,79	15 %
Eurodac-järjestelmä	20,02	7 %
EES-järjestelmä	105,91	37 %
ETIAS-järjestelmä	40,15	14 %
ECRIS-TCN	12,44	4 %
e-CODEX	2,12	1 %
YHTEENSÄ	287,06	100 %

Suurin osa viraston ydintoiminnoista ei ole toistuvia vaan hankepohjaisia. Siksi niiden kustannuksia ei voida vakioida kuten prosessipohjaisissa vakiotoimintamallissa.

Seuraavissa kaavioissa esitetään kunkin järjestelmän kustannusten jakautuminen miljoonina euroina ja prosenttiosuutena järjestelmien kokonaiskustannuksista:

Kaavio 14. Kustannusten jakautuminen järjestelmäkohtaisesti (miljoonaa euroa)

Useassa toimipaikassa toimivaan organisaatioon liittyvät menot

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto viraston useassa toimipaikassa toimivaan organisaatioon liittyvistä suorista kustannuksista.

Kaavio 15. eu-LISAn useassa toimipaikassa toimivaan organisaatioon liittyvien suorien kustannusten osuus vuonna 2023 (miljoonaa euroa)

Talousarvion osasto	Suoritettut maksut yhteensä	eu-LISAn useassa toimipaikassa toimivaan organisaatioon liittyvät maksut	Osuus (%)
A-1 Henkilöstömenot	40,79	0,19	0,5 %

A-2	Infrastruktuuri- ja hallintomenot	15,11	Ei sovelleta	Ei sovelleta
B0-3	Toimintamenot	224,74	0,05	0,0 %
YHTEENSÄ		280,64	0,24	0,1 %

eu-LISAn useassa toimipaikassa toimivaan organisaatioon liittyviä suoria kustannuksia ovat viraston Tallinnassa, Virossa sijaitsevan päätoimipaikan ja Ranskan Strasbourgissa sijaitsevan teknisen toimipaikan välillä matkustavan lakisääteisen henkilöstön virkamatkakulut. Vuonna 2023 niiden osuus kaikista toteutuneista maksuista oli 0,1 prosenttia.

Liite VI. Rahoitusosuus-, avustus- ja palvelutasosopimukset

Ei sovelleta eu-LISAan vuonna 2023.

Liite VII. Ympäristöasioiden hallinta

Ympäristöasioiden vaikutus organisaation suorituskykyyn on yhä kasvava ilmiö. Virasto on sitoutunut parantamaan ympäristötehokkuuttaan ja pyrkii rekisteröitymään EU:n ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS) vuonna 2024. eu-LISAn ympäristöpolitiikka hyväksyttiin vuonna 2022, ja sen jälkeen virasto on ottanut käyttöön sisäisen ympäristöasioiden hallintajärjestelmän (EMS), joka perustuu EMAS-järjestelmän periaatteisiin ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan.

EMS edistää viraston strategista tavoitetta, jonka mukaan *eu-LISAA kehitetään kohti tehokasta, ketterää ja joustavaa organisaatiota EU:n sääntelykehyksen puitteissa*:

Resurssitehokkuus ja kestävä kehitys:

- Ympäristöasioiden hallintajärjestelmällä edistetään eu-LISAn resurssitehokkuustavoitteita tehokkaan organisaation luomista koskevan laajemman tavoitteen mukaisesti.
- Strategioden jätteiden, energiankulutuksen tai muiden ympäristövaikutusten vähentämiseksi tulisi olla osa resurssien yhdenmukaistamistoimia.

Ympäristölainsäädännön noudattaminen:

- eu-LISAn ympäristöpolitiikan mukaisesti virasto on sitoutunut noudattamaan asiaankuuluvia asetuksia ja sidosryhmien vaatimuksia.
- Ympäristöasioiden hallinnan käytännöillä varmistetaan, että organisaatio noudattaa ympäristöasetuksia ja -standardeja.

Tehtävä ja arvot:

- Viraston tehtävän ja arvojen edistämiseen tulisi sisällyttää sitoutuminen ympäristölliseen kestävyYTEEN.
- Vastuullisen ympäristönsuojelun osoittaminen on linjassa organisaation yhteiskuntavastuuseen liittyvien arvojen kanssa.

Maineeseen liittyvä vaikutus:

- Ympäristönsuojelu voi edistää viraston kasvua keskeisenä EU:n virastona, kun otetaan huomioon kestävä kehityksen kasvava merkitys organisaatioiden maineen kannalta.

eu-LISA on viime vuosina ottanut käyttöön uusia indikaattoreita, joilla mitataan sen ympäristönsuojelun tasoa. On päätetty, että vuoden **2023 tietoja käytetään vertailukohtana** myöhemmissä arvioinneissa, koska covid-19-pandemian aiheuttama etätyöpolitiikka oli voimassa vuoden 2022 kolmanteen neljännekseen saakka. Myöskään vuoden 2019 lukujen käyttäminen lähtötasona ei olisi tarkoituksenmukaista, koska tiloissa työskentelevän henkilöstön määrä on kasvanut.

EMAS-asetuksen mukaisesti eu-LISAn on toimitettava tiedot seuraavista suoritusindikaattoreista:

- rakennusten energiatehokkuus (sähkönkulutus)
- tietokeskuksen energiatehokkuus (sähkönkäytön tehokkuus, PUE)
- jätteiden tuotanto
- vedenkulutus
- paperinkulutus
- virkamatkat (matkojen lukumäärä)
- kasvihuonekaasupäästöt
- biologinen monimuotoisuus.¹⁷³

¹⁷³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1221/2009, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta yhteisön **ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä)** ja asetuksen (EY) N:o 761/2001 ja komission päätösten 2001/681/EY ja 2006/193/EY kumoamisesta (EUVL L 342, 22.12.2009, s. 1-45).

eu-LISA alkoi kirjata hiilidioksidipäästöjään vuonna 2020, mutta ainoastaan sähkönkulutuksen ja virkamatkojen osalta. Vuodesta 2023 alkaen virasto käyttää erityistä alustaa **kasvihuonekaasupäästöjen laskemiseen** konsulttien tuella. Kasvihuonekaasupäästöt on laskettu Aktio-työkalulla, jossa käytetään kasvihuonekaasujen protokollaa. Luokkien 1 ja 2 päästöistä raportoidaan täysimääräisesti, kun taas soveltamisala 3 perustuu GIME:n suosituksiin¹⁷⁴, siltä osin kuin tietoja on saatavilla, ja se sisältää seuraavat:

- käyttöomaisuus
- tuotteiden ja palvelujen ostot
- jätteet
- virkamatkat
- työmatkat
- muut epäsuorat päästöt.

Taulukko 16. Kasvihuonekaasupäästöjen laskennan kehitys

Päästötyypit	2020, hiilidioksiditon- nia	2021, hiilidioksiditon- nia	2022, hiilidioksiditon- nia	2022, hiilidioksidiekvivalenttito- nia	2023, hiilidioksidiekvivalenttito- nia
sähköä	296	355	425	831,2	883,2
kaasu, öljy ja muut polttoaineet				7,1	7,1
ilmastointi ja kylmäaineet				86,8	86,8
polttoaineet				17,3	17,3
virkamatkat	45	56	143	143,7	294,0
työntekijöiden työmatkat				417,6	582,0
ostetut tavarat ja palvelut				2,7	35,9
IT-inventaari				1632,0	378,2
muu käyttöomaisu- us				323,8	1190,1
jätteet				28,2	31,5
jätevesi				0,6	0,7
YHTEENSÄ	341	411	568	3491	3507

Vuonna 2023 virasto julkaisi **ensimmäisen virallisen ympäristöselontekonsa vuodelle 2022**, jossa esitetään yksityiskohtaisesti tavoitteet, seuranta ja edistyminen.¹⁷⁵ Selonteossa on yhteenvetotaulukko, jossa esitetään ympäristövaikutusten lähteet, toimintasuunnitelmat ja suorituskykyindikaattorit kaikista ympäristöön liittyvistä näkökohdista.

Vuotta 2023 koskevaa ympäristöselontekoa valmistellaan parhaillaan, ja se sisältää vuoden 2022 raportissa esitettyjen tietojen lisäksi luettelon toimista, joilla pyritään vastaamaan tulevien vuosien uusiin ympäristötavoitteisiin:

- eu-LISAn sidosryhmien ympäristöasioihin liittyvien tarpeiden ja -odotusten määrittely
- riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen PESTEL-analyysin perusteella¹⁷⁶
- eu-LISAn ympäristönäkökohtien ja -vaikutusten tunnistaminen ympäristöanalyysin avulla
- uudet kasvihuonekaasupäästöjen laskentavälineet.

¹⁷⁴ EU:n [toimielinten välinen ympäristöasioiden hallintaa käsittelevä ryhmä \(GIME\)](#), jonka komissio perusti ympäristöön liittyvien parhaiden käytäntöjen vaihtamiseksi [Euroopan vihreän kehityksen ohjelman](#) mukaisesti; GIME:n suositukset: viite ARES (2017) 6028470, 8.12.2017.

¹⁷⁵ [eu-LISAn ympäristöselonteko 2022](#), julkaistu 10. lokakuuta 2023.

¹⁷⁶ [PESTEL](#)on organisaation analyysimenetelmä, jossa keskitytään makroympäristöön ja joka kattaa seuraavat osa-alueet: poliittinen, taloudellinen, sosiaalinen (tai sosiokulttuurinen), teknologinen, ympäristöllinen ja oikeudellinen.

Saadakseen henkilöstön osallistumaan tähän EMAS-hankkeeseen virasto perusti sisäisen vapaaehtoisten työryhmän, jota kutsutaan sisäisesti **vihreäksi ryhmäksi** ja joka osallistuu erityisiin työryhmiin.

Liite VIII. Tilinpäätös

TASE – 2023 (euroa)

Varat

PITKÄAIKAISET VARAT	31.12.2023	31.12.2022	Muutos	Muutos prosentteina
Tietokoneohjelmistot	47 211 505	43 427 266	3 784 239	9 %
Keskeneräiset hankinnat	63 861 190	66 969 819	(3 108 629)	(5 %)
Aineettomat hyödykkeet	111 072 695	110 397 085	675 610	1 %
Maa-alueet ja rakennukset	34 341 167	32 017 632	2 323 535	7 %
Koneet ja laitteet	71 312	87 067	(15 755)	(18 %)
Irtaimisto ja ajoneuvot	148 499	159 628	(11 129)	(7 %)
Tietokonelaitteet	54 926 400	79 616 674	(24 690 274)	(31 %)
Muu kiinteä kalusto	1 301 144	1 020 658	280 486	27 %
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	90 788 522	112 901 659	(22 113 137)	(20 %)
Pitkäaikaiset ennakkomaksut	-	2 546 822	(2 546 822)	(100 %)
Pitkäaikaiset vaihtoon perustuvat saamiset	154 575	137 797	16 778	12 %
PITKÄAIKAISET VARAT YHTEENSÄ	202 015 792	225 983 363	(23 967 571)	(11 %)
LYHYTAIKAISET VARAT				
Saamiset asiakkailta	476 995	-	476 995	
Menoennakot	25 906 041	13 307 960	12 598 081	95 %
Muut vaihtoon perustuvat saamiset	91 877 664	97 332 433	(5 454 769)	(6 %)
Lyhytaikaiset vaihtoon perustuvat saamiset	118 260 700	110 640 393	7 620 307	7 %
Alv-saamiset	1 709 593	1 325 357	384 236	29 %
Assosioituneiden maiden rahoitusosuus	9 962 171	6 343 406	3 618 765	57 %
Muut kuin vaihtoon perustuvat saamiset	11 671 764	7 668 763	4 003 001	52 %
LYHYTAIKAISET VARAT YHTEENSÄ	129 932 464	118 309 155	11 623 308	10 %
VARAT YHTEENSÄ	331 948 256	344 292 518	(12 344 262)	(4 %)

Velat

NETTOVARAT	31.12.2023	31.12.2022	Muutos	Muutos prosentteina
Kertynyt ylijäämä	244 066 659	201 187 412	42 879 247	21 %
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos (+voitto)	6 605 912	42 879 247	(36 273 335)	(85 %)
NETTOVARAT	250 672 571	244 066 659	6 605 913	3 %
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Lyhytaikaiset varaukset	49 000	-	49 000	
Lyhytaikaiset varaukset	49 000	-	49 000	
Lyhytaikaiset velat	27 075 383	32 419 850	(5 344 467)	(16 %)
Konsolidoituihin yhteisöihin liittyvä ostovelka	1 107 604	26 281 667	(25 174 063)	(96 %)
Ostovelka	28 182 987	58 701 517	(30 518 530)	(52 %)
Menojäämät	53 043 698	41 524 343	11 519 355	28 %
LYHYTAIKAISET VELAT YHTEENSÄ	81 275 685	100 225 859	(18 950 175)	(19 %)
VELAT YHTEENSÄ	331 948 256	344 292 518	(12 344 262)	(4 %)

Tuotto- ja kululaskelma 2023 (euroa)

TULOT	2023	2022	Muutos	Muutos prosentteina
EU:n maksuosuus	293 073 132	270 226 598	22 846 534	8 %
EFTA-maiden rahoitusosuus	24 982 568	16 474 672	8 507 896	52 %
Muut kuin vaihtoon perustuvat tulot	318 055 700	286 701 270	31 354 430	11 %
Sekalaiset tulot	532 370	8 613	523 757	6 081 %
Tulot yhteensä	318 588 070	286 709 883	31 878 187	11 %
KULUT				
Toimintakulut	(184 569 703)	(127 063 564)	(57 506 139)	45 %
Henkilöstökulut	(39 194 301)	(36 101 247)	(3 093 054)	9 %
Maksujen myöhästymisestä johtuvat rahoituskustannukset	(12 921)	(9 048)	(3 873)	43 %
Hallinnolliset ja tietotekniset menot	(10 670 587)	(8 988 906)	(1 681 681)	19 %
Muut ulkopuolisiin palveluntarjoajiin liittyvät menot	(7 463 280)	(6 360 820)	(1 102 460)	17 %
Konsolidoitujen yhteisöjen kanssa jaetut yhteiset kulut	(2 320 682)	(2 807 104)	486 422	(7 %)
Käyttöomaisuuteen liittyvät kulut	(66 960 630)	(61 780 865)	(5 179 765)	8 %
Toimintaan liittyvät vuokramenot	(741 050)	(713 280)	(27 770)	4 %
Lainsäädäntö	(49 000)	-	(49 000)	
Vaihtokurssitappiot	(5)	(5 803)	5 798	(100 %)
Hallintokulut	(127 412 455)	(116 767 072)	(10 645 383)	9 %
Kulut yhteensä	(311 982 158)	(243 830 636)	(68 151 522)	28 %
VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLINEN TULOS	6 605 912	42 879 247	(36 273 335)	(85 %)

Rahavirtalaskelma 2023 (epäsuora menetelmä euroina)

Operatiivisen toiminnan rahavirrat	2023	2022
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos – voitto/(tappio)	6 605 912	42 879 247
Aineetonta käyttöomaisuutta koskevat poistot	21 276 299	21 480 761
Aineellista käyttöomaisuutta koskevat poistot	39 220 794	35 073 305
Tarjonnan kasvu/(väheneminen)	49 000	-
Ennakkomaksujen (lisäys)/vähennys	2 546 822	-
Pitkäaikaisten ennakkomaksujen/talletusten (lisäys)/vähennys	(16 778)	-
Lyhytaikaisten saamisten (lisäys)/vähennys	(11 623 308)	(39 452 668)
Ostovelan ja menojäämien lisäys/(vähennys)	6 174 888	(4 423 209)
EU:n konsolidoituihin yhteisöihin liittyvien velkojen lisäys/(vähennys)	(25 174 063)	23 205 937
Operatiivisen toiminnan nettorahavirta	39 059 566	78 763 373
Investointien rahavirrat		
Aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden (lisäys)	(39 059 566)	(78 763 373)
Investointien nettorahavirta	(39 059 566)	(78 763 373)
Käteisvarojen ja muiden rahavarojen nettolisäys/(-vähennys)	-	-
Käteisvarat ja muut rahavarat kauden alussa	-	-
Käteisvarat ja muut rahavarat kauden lopussa	-	-

Liite IX. Kertomus asiakirjapyyntöistä

Toimintansa avoimuuden varmistamiseksi viraston on julkistettava tietoja kaikesta toiminnastaan edellyttäen, että se ei vaaranna sen toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista. Virasto oli vuonna 2023 edelleen sitoutunut takaamaan avoimuuden kaikissa toimissaan, prosesseissaan ja päätöksenteossaan. Virasto noudatti korkeinta hyvän hallintotavan tasoa ja kaikkia oikeudellisia vaatimuksia.

Kertomus asiakirjapyyntöistä

Virasto on sitoutunut takaamaan avoimuuden kaikissa toimissaan, prosesseissaan ja päätöksenteossaan, myös asiakirjojen saamista yleisön tutustuttavaksi koskevassa menettelyssä.¹⁷⁷ Virasto noudatti vuonna 2023 korkeinta hyvän hallintotavan tasoa ja kaikkia asetuksessa (EY) N:o 1049/2001 tarkoitettuja määräaikoja.

Vuonna 2023 virasto sai kaksikymmentäkolme (23) asiakirjapyyntöä eli enemmän kuin edellisinä vuosina. Kolmessa (3) pyynnössä kahdestakymmenestäkolmesta (23) virasto pyysi hakijoita täsmentämään pyyntöjään asetuksen (EY) N:o 1049/2001 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Lisäksi seitsemässä (7) asiakirjojen saamista yleisön tutustuttavaksi koskevassa pyynnössä virastolla ei ollut kaikkia tai joitakin pyydettyjä asiakirjoja eikä se siksi voinut antaa asiakirjaa tutustuttavaksi (tai kieltäytyä antamasta sitä). Hakijoille ilmoitettiin asiasta asianmukaisesti ja ohjattiin mahdollisuuksien mukaan tutustumaan julkisesti saatavilla oleviin tietoihin ja ottamaan yhteyttä asianmukaisiin toimielimiin. Vuonna 2023 eu-LISA analysoi 77 asiakirjaa, joista 25 annettiin kokonaan hakijoiden saataville, 49 julkistettiin osittain niin, että osia asiakirjoista oli muutettu lukukelvottomiksi, ja vain kolmen (3) antamisesta saataville kieltäydyttiin. Nämä asiakirjat sisälsivät yhteensä 1 660 sivua, joista annettiin saataville täysimääräisesti 497 sivua, 1 141 julkaistiin osittain, kun taas loput 22 sivua kieltäydyttiin julkaisemasta.

Kaavio 16. Vuonna 2023 analysoitujen asiakirjojen määrä

Kaavio 17. Vuonna 2023 analysoitujen sivujen määrä

Se, että eu-LISA teki tekstin osittain lukukelvottomaksi ja kieltäytyi antamasta asiakirjoja saataville, perustui asetuksen (EY) n:o 1049/2001 4 artiklassa tarkoitettuihin poikkeuksiin, erityisesti yksityisyyden suojaan ja henkilön koskemattomuuden suojaan (henkilötietojen suojaa koskevan asiaankuuluvan EU:n lainsäädännön mukaisesti)¹⁷⁸, yleistä turvallisuutta koskevan yleisen edun suojeluun, käynnissä olevan päätöksenteon suojeluun ja kaupallisten etujen suojeluun.

Huomionarvoista on, että kolmessa asiakirjassa, joita virasto kieltäytyi antamasta hakijoiden tutustuttavaksi vuonna 2023, oli tietoja, jotka liittyivät viraston kehittämien ja hallinnoimien laaja-alaisen tietojärjestelmien teknisiin näkökohtiin. Näiden asiakirjojen luovuttaminen yleisölle paljastaisi järjestelmistä teknisiä ja arkaluonteisia tietoja. Siksi pyydettyjen asiakirjojen luovuttamisesta oli kieltäydyttävä yleistä turvallisuutta koskevan yleisen edun suojelun perusteella.

Virastoa pyydettiin tarkistamaan yksi (1) alkuperäisistä päätöksistään. Viraston päätöksiin asiakirjojen saamisesta tutustuttavaksi ei kuitenkaan haettu muutosta EU:n tuomioistuimissa. Virastosta ei lisäksi esitetty Euroopan oikeusasiamiehelle kanteluita asiakirjapyyntöjen käsittelyn osalta.

Myös muut EU:n elimet kuulivat virastoa vuonna 2023 kolmetoista (13) kertaa asiakirjojen saamisesta tutustuttavaksi asetuksen (EY) N:o 1049/2001 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Tämä osoittaa eksponentiaalista kasvua edelliseen vuoteen verrattuna.

¹⁷⁷ Kesäkuun 28 päivänä 2012 tehdyn eu-LISAn hallintoneuvoston päätöksen 17 artiklan mukaisesti, joka vastaa Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun [asetuksen \(EY\) N:o 1049/2001](#) 17 artiklan sanamuotoa, ja eu-LISAn perustamisasetuksen ([asetus \(EU\) 2018/1726](#)) 34 artiklan mukaisesti eu-LISAn vuosikertomukseen on sisällytettävä kertomus asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi, ja siinä on ilmoitettava niiden tapausten lukumäärä, joissa oikeus tutustua asiakirjoihin on evätty, ja perustelut tällaisille epäämisille.

¹⁷⁸ [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset \(EU\) 2018/1725](#), luonnollisten henkilöiden suojelusta [unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä](#) ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39–98).

Muut asiakirjapyyntöihin liittyvät toimet

Virasto on jatkuvasti pyrkinyt takaamaan lakisääteisten vaatimusten täydellisen noudattamisen ja parantamaan asiakirjapyyntöjen käsittelykäytäntöä. Virasto jatkaa tässä yhteydessä asiakirjojen julkista saatavuutta koskevien käytännön järjestelyjen arviointia, jotta prosessin tehokkuutta ja operatiivista vaikuttavuutta voitaisiin parantaa. Lisäksi virasto saavutti vuonna 2023 useita virstanpylväitä, joilla varmistetaan asiakirjojen julkisuutta koskevien pyyntöjen sujuva käsittely tulevaisuudessa.

Sen jälkeen, kun eu-LISAn hallintoneuvosto oli tehnyt päätöksen viraston hallussa olevien asiakirjojen saamista yleisön tutustuttavaksi koskevista käytännön järjestelyistä, joiden perimmäisenä tarkoituksena on vahvistaa asetuksen (EY) N:o 1049/2001 soveltamista koskevat käytännön järjestelyt, varmistaa hyvät hallintokäytännöt ja korkeat standardit, jotka koskevat yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin, ottaen huomioon viraston ja sen toimeksiannon erityispiirteet, oikeudellinen jaosto (joka nimitettiin eu-LISAn PAD-ryhmäksi) jatkoi työskentelyä asiakirjojen saamista yleisön tutustuttavaksi koskevan oikeudellisen kehyksen vahvistamiseksi.¹⁷⁹

eu-LISAn toimitusjohtaja hyväksyi 27. lokakuuta 2023 asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi vastaavien henkilöiden nimittämistä koskevaan päätökseen tehdyn muutoksen ja sen liitteen, jotka ovat osa viraston työn eri alojen välistä verkostoa, jota koordinoi PAD-koordinaattorina toimiva oikeudellinen jaosto ja jonka päätavoitteena on käsitellä yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin koskevat hakemukset niiden temaattisilla aloilla.

¹⁷⁹ eu-LISAn hallintoneuvoston päätös N:o 2022-090, 24. maaliskuuta 2022.

Liite X. Kestävyyssraportti

Tällä hetkellä kestävyyskysymysten käsittely on kaikille organisaatioille ratkaisevan tärkeää, erityisesti Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta.¹⁸⁰ Tätä varten organisaatiot osallistuvat kestävyysraportointiin ja sellaisten indikaattoreiden vapaaehtoiseen julkistamiseen, jotka kuvaavat niiden ympäristöön liittyvää, sosiaalista ja taloudellista suorituskykyä, jotta saadaan järjestelmällinen yleiskuva niiden operatiivisista vaikutuksista. Ennakoivana välineenä nämä kertomukset sisältävät tietoja asiaankuuluvista toimentasuunnitelmista, lieventävistä toimenpiteistä ja käytännöistä, joilla pyritään vähentämään kielteisiä vaikutuksia ja nykyaikaistamaan kestävämmiksi todettuja järjestelmiä. Pitkällä aikavälillä tämä raportointi helpottaa täytäntöönpanon järjestelmällistä seurantaa ja edistymisen seurantaa niiden osa-alueiden tunnistamiseksi, joilla on parantamisen varaa.

EU:n virastoja on pyydetty **näyttämään esimerkkiä toimimalla ennakoivasti ja avoimesti** julkistamalla toimintansa ja vaikutuksensa ympäristöön ja yhteiskuntaan yleensä.¹⁸¹ Tunnustaen roolinsa ja velvollisuutensa julkisyhteisönä eu-LISA on sitoutunut edistämään kestävä kehityksen toimia olennaisena osana vastuutaan yhteiskuntaa ja tulevia sukupolvia kohtaan.

Kestävyysraportointikehys

Tämä on ensimmäinen kerta, kun eu-LISA julkistaa kestävyystietoja osana vuotuista toimintakertomustaan. Tutkittuaan yleisimmin käytettyjä kestävä kehityksen raportointikehyksiä virasto päätyi käyttämään standardia, jonka on kehittänyt Global Reporting Initiative (GRI).¹⁸² GRI:n kestävyysstandardit valittiin paitsi siksi, että ne edustavat maailmanlaajuisesti parhaita käytäntöjä, myös siksi, että ne ovat julkisille laitoksille suositeltava menetelmä, jota suosittelee **EU:n virastojen verkoston (EUAN)** toiminnan kehittämisverkosto (PDN).

GRI-standardit tarjoavat organisaatioille puitteet, joiden avulla ne voivat raportoida julkisesti toimintansa vaikutuksista jäsenmällä ja järjestelmällisellä tavalla, joka on avoin sidosryhmille ja joka antaa kattavan yleiskuvan organisaation olennaisista aiheista, niiden vaikutuksista ja siitä, miten niitä hallinnoidaan.¹⁸³

GRI-standardeja voidaan soveltaa kahdella tavalla:

- raportointi GRI-standardien mukaisesti, eli kaikkien GRI-vaatimusten noudattaminen ja raportointi kaikista GRI-standardeista sekä
- raportointi GRI-standardeihin viitaten, eli raportointi vain valituista GRI-standardeista tai niiden osista.

eu-LISAn kestävyysraportti 2023

Viraston vuoden 2023 kestävyysraportti kattaa ajanjakson 1. tammikuuta – 31. joulukuuta 2023. Koska eu-LISA on vasta kestävyysraportointimatkinsa alussa, sen ensimmäinen kestävyysraportti esitetään **GRI-standardien** mukaisesti keskittyen aiheisiin, joista virastolla on luotettavia tietoja.

Tiedot esitetään GRI-sisältöindeksissä, jossa on lyhyt katsaus eu-LISAn toimintaan kyseisellä alalla ja viittaukset muihin asiakirjoihin, joista löytyy lisätietoja. Viraston tärkeimmistä kestävä kehityksen toimista on yhteenvedo seuraavalla sivulla, ja **eu-LISAn kestävyysraportin 2023** voi ladata kokonaisuudessaan eu-LISAn verkkosivuilta.¹⁸⁴

¹⁸⁰ Lisätietoa **Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta** saa [Euroopan komission](#) ja [EU:n neuvoston](#) asiaa käsitteleviltä verkkosivustoilta.

¹⁸¹ Euroopan tilintarkastustuomioistuim (2019) [Nopea tilannekatsaus kestävyysraportoinnista: EU:n toimielinten ja virastojen tilanteen kartoitus](#).

¹⁸² Lisätietoja **GRI-standardeista** on osoitteessa www.globalreporting.org.

¹⁸³ GRI-kehityksessä **olennaiset aiheet** viittaavat organisaation merkittävimpiin taloudellisiin, ympäristöllisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin.

¹⁸⁴ [eu-LISAn kestävyysraportti 2023](#).

Viime vuosina eu-LISA on ryhtynyt määrätietoisiin toimiin toteuttamalla erilaisia toimenpiteitä resurssien käytön optimoimiseksi ja kielteisten vaikutusten vähentämiseksi sekä parantamalla taloudellista suorituskykyään, sidosryhmien sitoutumista ja monimuotoisuuden edistämistä. Ensimmäisessä kestävyysraportissaan virasto on korostanut seuraavia toimia:

- eu-LISA on puuttunut ilmastomuutoksen aiheuttamiin mahdollisiin taloudellisiin ja operatiivisiin riskeihin investoimalla **energiatehokkaisiin ja ilmastomuutoksen kestäviin ratkaisuihin** EU:n vihreiden aloitteiden mukaisesti. Tästä on esimerkkinä sen vihreä päätoimipaikka Tallinnassa ja meneillään olevat parannukset infrastruktuurissa, mukaan lukien uudet toimitilat Strasbourgissa, Ranskassa ja Brysselissä, Belgiassa. *Lisätietoja on eu-LISAn kestävyysraportissa 2023, kohdassa 201-2 Taloudelliset vaikutukset ja muut ilmastomuutoksesta johtuvat riskit ja mahdollisuudet.*
- virasto jatkoi vuonna 2023 työtään EU:n ¹⁸⁵**ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmän (EMAS)** rekisteröimiseksi ottamalla käyttöön EU:n standardien mukaisen ympäristöasioiden hallintajärjestelmän, laskemalla kattavat kasvihuonekaasupäästöt ja julkaisemalla **ensimmäisen virallisen ympäristöselontekonsa**¹⁸⁶. Samalla virasto myös sitoutui henkilöstöään perustamalla **erityisen vihreän työryhmän**. *Lisätietoja on eu-LISAn kestävä kehityksen raportissa 2023, luvussa Ympäristöaiheet (GRI 300).*
- virasto edistää **EU:n sisäistä turvallisuutta** ja helpottaa **vapaata liikkuvuutta** Schengen-alueella valvomalla keskeisiä tietoteknisiä järjestelmiä **ulkorajojen valvontaa varten** ja helpottamalla lainvalvontaviranomaisten välistä yhteistyötä (SIS, VIS ja Eurodac) sekä kehittämällä uusia järjestelmiä ja yleistä yhteentoimivuusarkkitehtuuria oikeus- ja sisäasioiden alalla. *Lisätietoja on eu-LISAn vuoden 2023 kestävyysraportissa, kohdassa 203-2 Merkittävien välillisten taloudellisten vaikutusten kestävyys*
- eu-LISA on hyväksynyt **EU:n virastojen verkoston (EUAN) monimuotoisuutta ja osallisuutta koskevan peruskirjan**¹⁸⁷ sekä toimintasuunnitelman näiden arvojen edistämiseksi henkilöstön keskuudessa¹⁸⁸. Vuonna 2023 eu-LISA järjesti monimuotoisuutta käsitteleviä työpajoja ja osallistui aktiivisesti Pride-kuukauteen, minkä päätteeksi se sai maininnan EU:n virastojen verkoston Diversity and Inclusion Awards -kilpailussa työstä, jota se on tehnyt **monimuotoisuutta, yhdenvertaisuutta ja osallisuutta koskevassa toimintasuunnitelmassa** vuosiksi 2023–2024 esitettyjen aloitteiden toteuttamiseksi. *Lisätietoja on eu-LISAn kestävyysraportissa 2023, luku Sosiaaliset aiheet (GRI 400);*
- eu-LISA pani täytäntöön vuonna 2023 **sidosryhmien strukturoitua osallistumista koskevan toimintamallin**, jossa hyödynnetään uutta suhteiden hallintamallia vastuuvollisuuden, valvonnan ja keskinäisen ymmärryksen lisäämiseksi. Se aloitti myös **organisaation verkkosivuston uudistamishankkeen**, jolla parannetaan viestintää ja sosiaalisen median integrointia. *Lisätietoja on kohdassa 2-29 Lähestymistapa sidosryhmien osallistumiseen*
- eu-LISA otti käyttöön **kattavan työterveyden ja -turvallisuuden hallintajärjestelmän**, toteutti säännöllisiä riskien ennaltaehkäisyharjoituksia ja paransi työergonomiaa. Lisäksi se järjesti työterveyttä koskevia tiedotustilaisuuksia, mielenterveyttä käsitteleviä webinaareja ja otti käyttöön uusia henkilöstön hyvinvointialoitteita, kuten yksilöllisiä neuvontatilaisuuksia ja kannusti liikkumaan, esimerkiksi pyöräilemään töihin. *Lisätietoja on eu-LISAn kestävyysraportissa 2023, luku Sosiaaliset aiheet (GRI 400)*
- vuoden 2023 lopussa viraston **toimien täyttöaste** oli 94 prosenttia, koska henkilöstöongelmiin puututtiin järjestelmällisesti ja valintamenettelyt organisoitiin tehokkaasti. Lisäksi eu-LISA järjesti ennätysmäärän tiimikoulutuksia, lisäsi harjoittelumahdollisuuksia ja laajensi sisäistä liikkuvuutta ja koulutusohjelmia. *Lisätietoja on eu-LISAn kestävyysraportissa 2023, luku Sosiaaliset aiheet (GRI 400).*

Seuraavat vaiheet

Jatkossa virasto pyrkii asteittain laajentamaan julkistettavien tietojen soveltamisalaa ja on aloittanut valmistelut lisätietojen keräämiseksi, jotta kattavampi yleiskatsaus voitaisiin esittää tulevaisuudessa. Kuten jo todettiin, tämä kestävyysraportti perustuu GRI-standardeihin. Vuoden 2024 alussa käyttöön otettavien uusien

¹⁸⁵ Lisätietoja on komission [ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmän \(EMAS\)](#) verkkosivulla.

¹⁸⁶ [eu-LISAn ympäristöselonteko 2022](#), julkaistu 10. lokakuuta 2023.

¹⁸⁷ [EU:n virastojen verkoston \(EUAN\) peruskirja monimuotoisuudesta ja osallisuudesta](#), toukokuu 2021.

¹⁸⁸ [Monimuotoisuutta, yhdenvertaisuutta ja osallisuutta koskeva eu-LISAn toimintasuunnitelma 2023–2024](#).

eurooppalaisten kestävän kehityksen raportointistandardien (ESRS) valossa eu-LISA tekee kuitenkin kattavan analyysin selvittääkseen, pitäisikö GRI-standardien soveltamista jatkaa vai siirtyä 1. tammikuuta 2024 alkaen sovellettaviin ESRS-standardeihin.¹⁸⁹

¹⁸⁹ [Komission delegoitu asetus \(EU\) 2023/2772](#), annettu 31 päivänä heinäkuuta 2023, **kestävyyssraportointistandardien osalta**.

Ensimmäinen painos, valmistunut kesäkuussa 2024.

eu-LISA tai kukaan eu-LISAn puolesta toimiva henkilö ei ole vastuussa seuraavien tietojen mahdollisesta käytöstä.

© eu-LISA, 2024

Aineistoa lainattaessa on mainittava lähde.

Sellaisten osien käyttöön tai jäljentämiseen, jotka eivät ole eu-LISAn omistuksessa, voi olla tarpeen pyytää lupa suoraan asianomaisilta oikeudenhaltijoilta.

